

# AGENDA

## Synod Christian Reformed Church

*To convene June 11, 1930  
at Grand Rapids, Mich.*

### **[ REPORTS PART I ]**

Grand Rapids, Mich., U. S. A.

Office of the Stated Clerk

737 Madison Avenue, S. E.

# AGENDA

## Synod Christian Reformed Church

*To convene June 11, 1930  
at Grand Rapids, Mich.*

### [ **REPORTS** ] [ **PART I** ]

Grand Rapids, Mich., U. S. A.  
Office of the Stated Clerk  
737 Madison Avenue, S. E.

< Blank Page >

## PREFACE

---

**T**HE Synod of 1926, p. 174 of its "Acta," decided that hereafter its Agenda should be published in two parts, the first, to contain the Reports, to appear as soon as possible after January 1st of the synodical year; the second part, to contain the Overtures to be laid before Synod, to be published on or before May 1st of that same year. The present volume is PART 1. The second part is to appear on or before May 1, 1930. Classical stated clerks, please send us the names of all the delegates and the addresses of the elders, as soon as possible.

## VOORWOORD

---

**D**IT boek is het eerste stuk der Agenda, voor de e. k. Synode. Het bevat de rapporten die volgens opdracht der vorige synodale vergadering werden samengesteld. Het tweede stuk, met voorstellen voor de Synode, verschijnt D. V. op of vóór 1 Mei, 1930, zie "Acta" der Synode van 1926, bl. 174. De classicale stated clerks worden bij dezen vriendelijk uitgenoodigd om ons die voorstellen, met de namen der gekozen deputaten (met de adressen der ouderlingen), zoo spoedig mogelijk te doen toekomen.

*Henry Beets, S. C.*

---

737 Madison Ave., S. E.,  
Grand Rapids, Mich.



# AGENDA

**Part I**

**::**

**Reports**

---

## REPORT I

---

### RAPPORT DER COMMISSIE "IN RE RULES AND REGULATIONS FOR HOME MISSIONS"

---

*Aan de Eerw. Synode die staat gehouden te worden den 11den Juni, 1930, e.v.d. te Grand Rapids, Mich.*

EERWAARDE EN HOOGGEACHTE BROEDERS:—

Nadat door de Synode van 1926 een reorganisatie-plan voor de Inwendige Zending was aangenomen, droeg zij aan de "General Home Mission Committee" op een bij die reorganisatie zich aansluitende *Regeling van de Inwendige Zending* te ontwerpen en aan de Synode van 1928 "for final approval" voor te leggen (Acta, blz. 84).

Ingevolge deze opdracht werd door genoemde Commissie bij de Synode van 1928 een ontwerp voor "Rules and Regulations" voor de Inwendige Zending ingediend. Bij deze Synode echter kwam ook een instructie in van Classis Illinois, waarin tegen de aangenomen reorganisatie ernstige bezwaren werden ingebracht. Beide stukken werden aan de Commissie van Preadvies ad hoc in handen gegeven, maar in plaats van haar advies aan te nemen, besloot de Synode "*de Home Missions zaak met de instructie van Classis Illinois en de voorgestelde 'Rules and Regulations' in de handen van een Commissie te leggen, om deze zaak in te denken en de Synode van 1930 met een welomschreven Rapport te dienen*" (Acta, blz. 105).

Uit deze opdracht hebben ondergeteekenden, die als Commissie voor deze zaak werden benoemd, gemeend als hun taak te moeten beschouwen:

vooreerst de bezwaren van Classis Illinois te overwegen, en te zien of daartegenover de reorganisatie van 1926 te handhaven is; en

in de tweede plaats naar de verkregen resultaten het ontwerp voor "Rules and Regulations" van 1928 te beoordeelen, en, zoo dit noodig mocht blijken, een gewijzigd ontwerp ter indiening bij de Synode van 1930 in gereedheid te brengen.

Bovendien heeft deze Commissie de Synode te dienen met advies in zake een haar mede in handen gelegde Instructie van Classis Sioux Center (Acta 1928, blz. 109).

## I.

Het eerste gedeelte van de Instructie van Classis Illinois (Acta 1928, blz. 101 v.), dat ter inleiding dient, kunnen wij voorbijgaan. Omtrent een paar bijzonderheden worden daarin voorstellingen gegeven die o.i. niet geheel juist zijn, maar zij zijn van ondergeschikt belang, en daarom kunnen wij ze laten rusten.

De bezwaren van Classis Illinois gelden drieërlei Commissies, n.l. de Classicale Commissies, de District Commissies en de Algemeene Commissie, die volgens het reorganisatie-plan tot uitvoering van het werk der Inwendige Zending zouden dienen.

Tegen de bepalingen van genoemd plan betreffende de *Classicale Commissies* voert de Classis aan, dat deze Commissies door die bepalingen feitelijk op non-activiteit worden gezet; dat haar geen eigen taak wordt toegewezen, maar wat haar werk zou moeten zijn, gegeven wordt in de handen der District Commissies; en dat wel gezegd wordt dat "de Classicale Commissies zullen blijven fungeeren als tot hiertoe," maar het plan zelf die verklaring tegenspreekt.

Deze dingen zijn onzes inziens niet tegen te spreken. Dat het plan voor de Classicale Commissies geen eigen taak heeft; dat het door de plaats die het voor de District Commissies inruimt, de Classicale Commissies totaal overbodig maakt; dat het met zichzelf in strijd is als het spreekt van "blijven fungeeren der Classicale Commissies als tot hiertoe," zijn dingen die voor ieder duidelijk zijn. Het eenige waarvoor de Classicale Commissies in aanmerking komen is elk een lid te leveren voor een District Commissie, en dat zou de Classis zonder haar evengoed kunnen doen. In de "Rules and Regulations" van 1928 is het "blijven fungeeren als tot hiertoe" weggelaten.

Zulk een regeling laat zich niet verdedigen. Men benoemt in het kerkelijk leven geen Commissie louter voor de leus. Als een Zendings Commissie in het leven geroepen wordt,

moet het zijn om Zendingswerk te verrichten. Bovendien wordt zoodoende de gedachte losgelaten, die zich in 1908 op den voorgrond drong, dat Inwendig Zendingswerk binnen het ressort eener Classis door die Classis zelve verricht moet worden. Deze gedachte is in overeenstemming met den eisch van Gereformeerd Kerkrecht, dat door de Mindere Vergaderingen zal gedaan worden wat tot haar eigen aangelegenheden behoort, voor zoover het door haar afgedaan kan worden, en daarom moet zij vastgehouden worden.

Het tweede bezwaar van Classis Illinois (onder punt 3) is gericht tegen de *District Commissies*, en wel tegen deze Commissies als *zoodanig*. De Classis is van oordeel dat deze Commissies ten onrechte voorkomen met kerkelijke regeermacht bekleed, omdat er geen kerkrechtelijke grondslag is waarop haar bezit van regeermacht rust. Dat elk der leden door een afzonderlijke Classis is benoemd, is daartoe niet voldoende. Zulke Commissies van een Classicale groep of district zouden als met regeermacht bekleede Commissies kunnen bestaan, als die groep georganiseerd was, m.a.w. als wij Particuliere Synoden hadden, en ze van zulk een Synode haar benoeming en mandaat hadden ontvangen, maar nu wij geen Particuliere Synoden hebben, zijn zulke Commissies onmogelijk.

Het wil ons voorkomen dat de Classis wel wat te ver gaat, als zij meent dat een Classis niet een Deputaat kan benoemen en hem macht geven om met Deputaten van andere Classes een opdracht te vervullen. Zulke dingen zijn althans voorgekomen. Maar ten aanzien van zulke gevallen is toch niet voorbij te zien, dat zulk een weg niet bewandeld werd dan met het oog op een bepaalde zaak en onder den drang van bijzondere omstandigheden, en wat dan noodig en geoorloofd is, mag niet tot regel verheven worden. Daarom zijn wij het toch met Classis Illinois eens, dat onder gewone omstandigheden aan Commissies, met name aan de zulke als de Zendings Commissies, den eisch moet gesteld worden, dat zij in haar geheel door een kerkelijke Vergadering gecommitteerd zijn, en zoodoende in haar geheel die Vergadering vertegenwoordigen en voor haar verantwoordelijk zijn. Zendings Commissies die tot de kerkelijke Vergaderingen in geen nauwer verband zouden staan dan dat elk der leden door een Classis is benoemd, achten dus ook wij niet te verdedigen.

Meer dan ons lief is zal dit ons noodzaken tot het voorstellen van ingrijpende wijzigingen. Blijkbaar heeft men

vooral door deze District Commissies het groote doel van meer eenheid en samenwerking willen bereiken, zoodat inbreuk maken op het plan in dit opzicht, inbreuk maken is op een hoofdzaak er van. Maar hieraan zullen wij niet kunnen ontkomen. Zoolang wij geen Particuliere Synoden hebben, kan er voor intermediaire Commissies tusschen die der Classes en die der Synode geen plaats worden ingeruimd.

Het derde bezwaar (onder punt 4) raakt de *Generale Commissie*. Classis Illinois vestigt de aandacht er op, dat volgens het reorganisatie-plan en de "Rules and Regulations" deze Commissie bestaan zal uit een lid van elke District Commissie, gekozen door de District Commissie. Zij zal dus tot stand komen geheel buiten de Synode om. Zelfs de approbatie der Synode van deze leden wordt niet voorgeschreven. De Classis schijnt te willen aannemen dat dit wel bedoeld maar vergeten is te zeggen. Zij wil haar aanmerking op dit punt slechts als een "minor technical objection" aangemerkt hebben. En de kwaal is gemakkelijk te verhelpen. Maar hoe dit ook zij, zoo kan het niet.

En ook hier gaat uwe Commissie met Classis Illinois accoord. Zelfs meenen wij iets verder te moeten gaan, door niet alleen approbatie der Synode van de leden, maar *benoeming* van heel de Commissie door de Synode te eischen. Er kan bepaald worden dat de verkiezing zal geschieden uit bepaalde kringen van personen, maar geen verkiezing door de District Commissies *zonder* approbatie der Synode. Ook geen verkiezing door District Commissies *met* approbatie der Synode. Maar *verkiezing door de Synode*. Om macht te kunnen hebben voor "supervisie van heel het werk der Inwendige Zending," moet zij in alle manieren een Synodale Commissie zijn, de Synode vertegenwoordigend en aan haar verantwoordelijk.

Ten slotte heeft de instructie van Classis Illinois nog deze opmerking, dat het reorganisatie-plan een Board voor de Inwendige Zending wil van gelijken aard als de Board voor Heidenzending. Zij is van oordeel dat dit niet kan, omdat er tusschen het terrein der Heidenzending en dat der Inwendige Zending volgens haar een aanmerkelijk verschil zou zijn. Dit verschil zou hierin bestaan, dat het terrein der Inw. Zending, in onderscheiding van dat der Heidenzending, gelegen is binnen de Classicale ressorten, en daarom natuurlijkerwijze door de respectieve Classes moet bearbeid worden. Het haar uit de handen te nemen zou hierarchisch zijn.

Tegen deze dingen heeft uwe Commissie hare bedenkingen.

Vooreerst is zij van oordeel dat men ten aanzien van de beide Zendingsterreinen wel zoo spreken kon in 1908 (Acta 1908, blz. 33), maar dat nu te rekenen is met een verandering van de omstandigheden. Inwendige Zendingsterrein buiten de Classicale ressorten hadden wij toen niet; nu hebben wij dat wel. Classis Illinois zelf spreekt in haar instructie van "phases of Home Mission Work that are not directly the province of some particular Classis," en daarover wil zij dat de Generale Commissie "governing authority" zal hebben, ter uitvoering van werk dat evengoed als dat in New Mexico en China de taak van heel de Kerk is. In dit opzicht wil zij dus zelf de Generale Commissie der Inwendige Zending met den Board der Heidenzending op gelijke lijn gesteld hebben, en dat naar ons oordeel terecht.

Maar dat niet alleen. Ook ten opzichte van het Classicaal Zendingswerk meenen wij dat de Generale Commissie der Inwendige Zending iets moet hebben van hetgeen de Board der Heidenzending heeft, n.l. een recht van supervisie en controle, voor zoover de belangen van dit werk het eischen.

Heel de beweging, waaruit het reorganisatie-plan is voortgekomen, is geboren uit gevoel van een dringende behoefte aan meer eenheid en samenwerking. De ervaring had ten aanzien van de regeling van 1908 een les geleerd. De fout van die regeling was niet geweest, dat zij de Inwendige Zending Classicaal had gemaakt, maar wel dat zij niet gezorgd had voor "safeguards" om eenheid en samenwerking te waarborgen. Zelfs had zij de Algemeene Commissie ter zijde gezet, en daardoor het mogelijk gemaakt dat er op het gebied der Inwendige Zending zooveel koningen onafhankelijk regeerden als er Classes waren. En het gevolg is geweest, dat ter Synode van 1926 de Classes Holland, Muskegon, Orange City, Pella en Grand Rapids Oost riepen om de reorganisatie welke door die Synode is aangenomen; alsmede dat over den bestaanden toestand aldus werd geklaagd: "The experience of the last few years has undoubtedly clearly shown that this work cannot be carried on in the manner that it has been carried on, without causing increased confusion and without working harm to the cause. Proper co-operation is lacking, and impossible in our present method" (Acta 1926, p. 80).

Voor het verkrijgen van eenheid en samenwerking heeft het reorganisatie-plan kracht gezocht in de District Com-

missies. Maar, tenzij Particuliere Synoden worden ingesteld, zullen die District Commissies losgelaten moeten worden. De toelag echter om meer eenheid en samenwerking te verkrijgen, moet zonder twijfel de toelag blijven. Het belang der Inwendige Zending eischt dat. Eendracht maakt macht; maar uit gebrek aan eenheid en samenwerking wordt tweedracht geboren, en tweedracht verstroot.

En gelukkig kan eenheid en samenwerking verkregen worden langs een weg die kerkrechtelijk zuiverder loopt. Het kan geschieden door aan de Generale Commissie recht en macht van supervisie en controle te geven over het werk der Classicale Commissies, gelijk de Synoden volgens Art. 36 der K.O. supervisie en zeggenschap hebben over de Classen en de Classes over de Kerkeraden, een zeggenschap dat de zelfstandigheid van Kerken en Classes niet opheft, maar wel beiden brengt onder een door het welzijn van heel het lichaam der Kerk geëischten band. En op zichzelf kan, wat geoorloofd is voor den Board der Heidenzending, niet geoorloofd zijn voor de Generale Commissie der Inwendige Zending.

Op grond van de door haar ingebrachte bezwaren verzoekt Classis Illinois dat de Synode:

- A. *Dé Rules and Regulations* van 1928 zal verwerpen;
- B. De reorganisatie van 1926 zal herroepen;
- C. Een nieuw plan zal aannemen, waarin:
  - 1. De Classicale Commissies werkelijk fungeeren zullen als tot hiertoe;
  - 2. De District Commissies, tenzij Particuliere Synoden worden ingesteld, in adviseerende Commissies veranderd worden; en
  - 3. De Generale Commissie een Synodaal geapprobeerde Commissie zal zijn, maar slechts autoriteit zal hebben in zake de verdeeling der gelden van de Algemeene Kas, en ten aanzien van werk der Inwendige Zending dat niet direct behoort tot het terrein van eenige bijzondere Classis.

Omtrent deze dingen is het advies uwer Commissie:

- 1. dat aan het verzoek om verwerping van het onder A, om herroeping van het onder B genoemde, en het aannemen van een nieuw plan door de Synode voldaan worde. Niet alsof alles wat tot beide behoort verwerpelijk zou zijn, maar

omdat dit voor de Synode de beste weg is om zich een ruime baan te maken. Wat naar ons oordeel behouden diende te blijven, hebben wij in ons ontwerp voor een Orde (of Regeling) der Inwendige Zending opgenomen;

2. dat evenzoo voldaan worde aan het verzoek dat de Classicale Commissies gehandhaafd zullen blijven, om te fungeeren als tot hiertoe, voor zoover dat niet bedoelt dat deze Commissies geheel onafhankelijk zullen kunnen handelen op haar eigen terrein;

3. dat de District Commissies niet worden veranderd in adviseerende Commissies, maar geheel worden losgelaten;

4. dat ten aanzien van de Generale Commissies door de Synode worde bepaald (a) dat de leden dezer Commissie niet slechts door de Synode geaprobeerd maar benoemd worden; en (b) dat bij de bepaling van de autoriteit en de taak dezer Commissie zooveel mogelijk gerekend moet worden met wat de dringende behoefte van den Zendingsarbeid aan eenheid en samenwerking eischt.

## II.

Hiermede zijn wij toegekomen aan het tweede gedeelte van onze taak, om de Synode te dienen met een ontwerp voor een herziene Orde voor de Inwendige Zending.

Vooraf hebben wij enkele opmerkingen.

1. Wij hebben niet de Regeling van 1910, noch de "Rules and Regulations" van 1928 aan ons ontwerp ten grondslag gelegd, maar uit beide, met eenige wijzigingen hier en daar, een nieuw geheel trachten samen te stellen. Vooral hebben wij daarbij ons ten doel gesteld om eenerzijds het Classicaal primaat in alle werk binnen de Classicale ressorten zooveel mogelijk te handhaven, en anderszijds eenheid en samenwerking, waaraan de dringende behoefte zoo luide is uitgesproken, mogelijk te maken.

2. Dit tweede doel hebben wij zoeken te bereiken *door de Generale Commissie*. Gelijk reeds is opgemerkt, was in 1898 "onder verantwoordelijkheid aan de Synode de algeheele controle en supervisie overeenkomstig een door de Synode gegeven regeling over het werk der Inwendige Zending" in de handen gegeven van de Generale Commissie (Reglement 1898, Art. 4; Acta 1898, blz. 115). In 1908 echter moest hierin een radicale omzetting komen. In plaats van regeling van haar eigen Zendingswerk door de Classis zelve,

maar onder "controle en supervisie" van de Generale Commissie, gelijk het vóór dien tijd was geweest, moest nu de regeling geheel en al aan de Classes worden overgelaten, zonder dat er van eenige supervisie sprake mocht zijn. De Generale Commissie moest weg; zij werd opgedoekt. Er bleef nog alleen een Algemeene Kas, met Deputaten voor de Algemeene Kas, maar deze Deputaten hadden zich van alle bemoeiing met het Zendingswerk te onthouden. Dat is de regeling waartegen nu zoo sterke oppositie is opgekomen, omdat zij eenheid en samenwerking onmogelijk maakt.

Onzes inziens moeten wij om het rechte spoor te vinden Classes en Synode beide tot haar recht laten komen, niet eenzijdig de Classes alleen, ook niet eenzijdig de Synode alleen, maar beiden. Gelijk de Kerkenorde eenerzijds de zelfstandigheid der Mindere Vergaderingen (Art. 30) en anderszijds een zeggenschap der Meerdere Vergaderingen over de Mindere (Art. 36) handhaaft, zoo moeten wij hier handhaven het zeggenschap der Classes over haar eigen Zendingswerk, maar niet zonder Synodale supervisie en controle, opdat, gelijk de Vaderen van Wezel het hebben uitgedrukt (VIII, 21), "het lichaam zelf der Kerk bij voortdurend en onafgebroken in eenigheid des geestes en den band des vredes gehouden worde." De Inwendige Zending moet zooveel mogelijk Classicaal blijven, maar de Generale Commissie moeten wij terug hebben. Die Commissie hebben wij noodig, zoowel om van wege de Synode de directie te hebben van Zendingswerk dat op den weg ligt van heel de Kerk, als om van wege de Synode zich in den Zendingsarbeid der Classes zoodanig te doen gelden, dat eenheid en samenwerking verkregen worden. Op deze leest is ons ontwerp voor een Orde voor de Inwendige Zending geschoeid.

3. Van de vroegere Regelingen der Inwendige Zending hebben wij dankbaar gebruik gemaakt en er van overgenomen, maar ook soms zijn wij er belangrijk van afgeweken. Omtrent enkele van die afwijkingen meenen wij ons te moeten verantwoorden.

Vooreerst hebben wij weggelaten — zooals de voorgestelde "Rules and Regulations" van 1928 dat ook deden — Art. 1 van de Regeling van 1910, geamendeerd in 1912, waarin voorgeschreven wordt dat roeping en uitzending van missionaire Predikanten geschieden moet door een plaatselijke Kerk. Een deel van de leden uwer Commissie hadden tegen den inhoud van dit artikel principiele en praktische bezwaren. Zij wilden het daarom geheel ter zijde ge-



steld, en het recht van roeping en uitzending toegekend hebben aan het kerkelijk lichaam, hetzij Kerkeraad, Classis of Synode, waarvan de betrokken Zending uitging en waardoor zij gedreven werd. Een ander der broederen wilde het voorschrift behouden hebben, doch stemde toe dat het dan, als een regel die bestemd was voor *elke* Zending te gelden, beter op zijn plaats zou zijn onder de algemeene Bepalingen. Om wille van dit verschil heeft de Commissie de principieele zijde der kwestie in het midden gelaten, met dien verstande dat zij die meenden dat deze kwestie in dit Rapport ter sprake gebracht behoorde te worden, vrijheid zouden hebben dat persoonlijk te doen in een Naschrift.

In de tweede plaats konden wij niet instemmen met den inhoud van Art. II, 7 van de "Rules and Regulations" van 1928 in zake gedeeltelijke uitbetaling van beloofde ondersteuning, in weerwil van het feit, dat genoemd Artikel geheel in overeenstemming is met een besluit der Synode van 1912 (Acta blz. 26). Zonder de goede bedoeling van dat Synodaal besluit te miskennen om, als gedeeltelijke uitbetaling noodig geacht werd, haar op meer billijke wijze te doen geschieden, is uwe Commissie van oordeel dat voor gedeeltelijke uitbetaling de deur niet open gezet moet worden. Ook voor een Synode moet gelden dat belofte schuld maakt. Dat Classes en Gemeenten met Synodale beloften teleurgesteld uitkomen, dat zij daardoor in moeilijkheden worden gebracht, dat op die wijze aan het Zendingswerk schade wordt berokkend en Predikantsgezinnen in nood en armoede worden gedompeld, zijn dingen die niet moeten gebeuren en die geen Synodale regeling mag wettigen. Daarom meenden wij zulk een wijziging te moeten voorstellen, waardoor nadruk gelegd wordt op de verplichtingen der Generale Commissie om alles te doen wat mogelijk is om een berooiden toestand van de Algemeene Kas te voorkomen en voor volle uitbetaling te zorgen.

Ook heeft uwe Commissie bedenkingen tegen Art. II, 12 van de "Rules and Regulations" van 1928. Dit Artikel wilde de bepaling opgenomen hebben, dat de Algemeene Commissie contact zal zoeken met Inwendige-Zendings Commissies van andere Gereformeerde Kerken, ten einde samenwerking te bevorderen en schadelijke duplicatie van Zendingsarbeid te voorkomen. Ongetwijfeld hebben wij hier te doen met een critieke kwestie. Kerkistisch indringen in anderer arbeid zonder daartoe geroepen te worden, is niet te verdedigen, en het ontstaan van twee Gemeentjes naast elkaar, beiden te

zwak om een Predikant te kunnen beroepen, is een jammerlijk verschijnsel. Maar zoolang wij voor onszelfen ons voor God gehouden achten leden te zijn van een bepaalde Kerk, kunnen wij personen, die voor zich datzelfde lidmaatschap begeeren, niet met een goede conscientie heenzenden naar elders. Daarom komt het ons beter voor van deze zaak geen reglements-artikel te maken.

Eindelijk wenschen wij nog op te merken, dat, indien het combineeren van Classes in districten met districts Commissies voor de leiding van de Inwendige Zending der districten, den toets van het Gereformeerd Kerkrecht niet kan doorstaan, hieruit niet volgt dat er geen samenwerking zou kunnen zijn op dit gebied van nabijgelegen Classes en Classicale Commissies. Tegen het houden van gemeenschappelijke vergaderingen voor gemeenschappelijk overleg en eenparig handelen is geen bezwaar in te brengen, en het zou de begeerde eenheid en samenwerking bevorderen. Daarom meenen wij de Synode in bedenking te moeten geven zulke samenwerking aan te bevelen.

Volge nu ons ontwerp voor een nieuwe

### ORDE VOOR DE INWENDIGE ZENDING

Artikel 1. Voor het werk der Inwendige Zending zijn noodig: (a) *Classicale Commissies*, wier taak zal zijn in dienst der Classis de belangen van het Zendingswerk elk binnen eigen ressort te behartigen; en (b) *een Generale Commissie*, wier taak zal zijn van wege de Synode de directie te hebben van Zendingswerk buiten de Classicale ressorten gelegen, en ten aanzien van het werk der Classes te doen wat noodig is in het belang van eenheid en samenwerking.

#### DE CLASSICALE COMMISSIES

Artikel 2. Elke Classicale Commissie zal bestaan uit drie leden met hun secundi, door de Classis verkozen voor den tijd van drie jaren. Ieder jaar zal een der leden met zijn secundus aftreden, doch terstond herkiesbaar zijn.

Artikel 3. Het werk dezer Commissies zal zijn:

- a) Regeling van den arbeid der Zendeling-leeraars in dienst der Classis;
- b) Het omzien naar en aan de Classis voordragen van nieuwe Zendingsterreinen;
- c) De uitvoering van wat haar door de Classis wordt opgedragen.

Artikel 4. Elke Classis heeft voor haar eigen Zendingswerk een eigen Kas en het zelfstandig beheer er van. Voor deze Kas zal in alle Kerken ten minste eenmaal per jaar, of naar Classicale regeling gecollecteerd worden.

#### DE GENERALE COMMISSIE

Artikel 5. De Generale Commissie zal bestaan uit door de Synode voor den tijd van vier jaren gekozen leden der Classicale Commissie, met den Zendings-Director als ex-officio lid en Secretaris. Voor de verkiezing zal elke betrokken Classis uit haar Classicale Commissie een lid voordragen om als primus en een om als secundus te dienen. Met elke Synode zal de helft der leden aftreden, maar de aftredenden zullen opnieuw voorgedragen en gekozen kunnen worden. Voor de benoeming van deze leden worde in het oog gehouden, dat permanentie zooveel mogelijk, in het belang is der zaak welke de Commissie dient.

Artikel 6. Het werk der Generale Commissie zal zijn:

- a) De regeling en het bestuur van alle Inwendige-Zendingswerk buiten de Classicale ressorten gelegen;
- b) De supervisie over heel het werk der Inw. Zending, ten einde met raad en daad alles zoo te helpen leiden, dat dit werk over heel het terrein harmonisch worde verricht, dat niet het een worde verzuimd en het ander dubbel verzorgd, en dat de Synodale besluiten door alle betrokken partijen getrouw worden uitgevoerd;
- c) De administratie van de Algemeene Kas, en in Synodale jaren het beoordeelen der ingekomen aanvragen om ondersteuning, ten einde de Synode te dienen met advies dienaangaande, alsmede het ontwerpen van een aan de Synode voor te leggen budget;
- d) Het dienen van de Synode met een volledig Rapport;
- e) Het uitvoeren van wat haar door de Synode wordt opgedragen.

Artikel 7. De Generale Commissie zal als regel jaarlijks vergaderen, daartoe door den Zendings-Director tijdig bijengeroepen.

Artikel 8. De leden der Generale Commissie van Michigan en Illinois zullen een Uitvoerende Commissie uitmaken, ter uitvoering van besluiten der Generale Commissie, en voor regeling van intusschen opkomende, spoedeisende zaken. Zooveel mogelijk moet voor de handelingen dezer Uit-

voerende Commissie bij correspondentie de goedkeuring van de meerderheid der leden van de Generale Commissie verkregen worden. Ook zal de Uitvoerende Commissie van de werkzaamheden harer vergaderingen aan al de leden der Generale Commissie volledig rapport doen toekomen.

Artikel 9. Elk lid zal zijn Classis en Classicale Commissie op de hoogte houden van de verrichtingen der Generale Commissie, en de Generale Commissie zal daarvan verslag doen aan de Synode in haar Rapport.

Artikel 10. Onkosten aan de vergaderingen der Generale Commissie en aan die der Uitvoerende Commissie verbonden, zullen betaald worden uit de Algemeene Kas.

#### DE ZENDINGS-DIRECTOR

Artikel 11. De Zendings-Director zal een complete statistiek opmaken en bijhouden van de volgende bijzonderheden:

- a) Wat door elke Classis op haar eigen terrein wordt verricht;
- b) Hoeveel subsidie hulpbehoevende Kerken noodig hebben en hebben ontvangen;
- c) Hoeveel Zendeling-leeraars in elke Classis het te verrichten werk vereischt.
- d) Welke salarissen in verschillende localiteiten deze Leeraars behooren te ontvangen;
- e) Hoeveel ondersteuning elke Classis uit de Algemeene Kas heeft genoten.

Artikel 12. De gegevens voor deze statistiek zullen den Zendings-Director verschaft worden door de leden der Generale Commissie, elk voor zijn eigen Classis. Op de basis van deze gegevens zal de Generale Commissie voor elke Synode een budget voor de Inwendige Zending opmaken, en aan haar oordeel en goedkeuring onderwerpen.

Artikel 13. Door den Zendings-Director zal de Generale Commissie zich in contact stellen en houden met de Kerken en Emigratie Bureaus in Nederland, met betrekking tot uit Nederland naar de Vereenigde Staten en Canada emigreehenden.

#### DE ALGEMEENE KAS

Artikel 14. Benevens de Classicale Kassen zal er ook een Algemeene Kas zijn, die beheerd zal worden door de Generale Commissie. Deze Kas zal dienen tot bekostiging van alle

werk der Inwendige Zending dat op den weg ligt van heel de Kerk. Voorts zal zij dienen tot ondersteuning van hulpbehoevende Classes, en ter bezorging van subsidie aan hulpbehoevende Kerken. Over elk bedrag van te verleenen hulp oordeelt en beslist de Synode.

Artikel 15. Aanvragen om ondersteuning uit deze Kas moeten elk Synode-jaar door de Classes intijds bij de Generale Commissie ingediend worden.

Artikel 16. De Generale Commissie zal het recht hebben in den loop des jaars den aan Classes toegezegden steun te verminderen, zoo door vertrek van een of meer Zendeling-leeraars de uitgaven der Classes aanmerkelijk daalden.

Artikel 17. Toegezegde ondersteuning behoort, tenzij er geen behoefte aan zijn mocht, ten volle uitbetaald te worden. In Synodale beloften moet vertrouwen gesteld kunnen worden, en hulpbehoevende Classes en Kerken moeten op uitkeering van het toegezegde kunnen rekenen. De Generale Commissie zal daarom het recht en den plicht hebben om alles te doen wat gedaan kan worden om volle uitbetaling mogelijk te maken, zooals door een speciale collecte uit te schrijven of een leening aan te gaan.

Artikel 18. De Generale Commissie benoemt een Penningmeester, die alle gelden voor de Algemeene Kas zal ontvangen, maar niets zal uitkeeren dan op last van de Generale Commissie.

Artikel 19. Het aantal collecten per jaar, waaraan de Algemeene Kas behoefte zal hebben, zal telkens door de Synode bepaald worden, tevens met aanwijzing van het benodigde bedrag per huisgezin.

Nog werd aan uwe Commissie in handen gegeven een Instructie van Classis Sioux Center (Acta 1928, blz. 109v.) van dezen inhoud:

Classis Sioux Center verzoekt de Synode zich bij de vaststelling van de nieuwe regeling voor het Inwendige Zendingswerk uit te spreken over de volgende vraag: Wanneer twee genabuurde Classes besluiten om samen te werken tot het verkrijgen van een Zendeling-leeraar voor beide Classes, en de uitvoering opdragen aan hare Zendings-commissies, en door deze een roepende Gemeente aangewezen wordt in een van beide Classes, heeft de Kerkeraad van die Gemeente in de vergadering der Zendings-commissies zitting met keurstem of met adviseerende stem betreffende zaken in verband met het werk van den Zendeling-leeraar?

*Gronden* voor dit verzoek:

- (1) Het geldt een concreet geval;
- (2) Het geldt een zaak van principiele beteekenis.

Door de Commissie van Preadvies ad hoc was deze zaak overwogen, en zij diende de Synode met advies. Dit advies werd echter niet aangenomen, maar in plaats daarvan besloten de zaak te verwijzen voor onderzoek en advies naar de te benoemen Commissie "in re Rules and Regulations for Home Missions."

Uwe Commissie heeft bevonden, dat het concreet geval, dat tot het indienen van deze Instructie oorzaak gaf, door een wending die de zaak genomen heeft, heeft opgehouden te bestaan. Hiermee is de eerste grond van het verzoek van Classis Sioux Center vervallen.

De tweede grond hangt samen met Art. 1 van het oude Reglement, voorschrijvende dat roeping en uitzending van Missionaire Leeraars moet geschieden door een plaatselijke Kerk. Daarom kon uwe Commissie, nu zij besloten had de zaak van genoemd artikel onbesproken te laten, ook op dit punt niet ingaan. Mocht de Synode besluiten de bepaling van dat artikel te laten vervallen, dan zou daarmee ook deze grond vervallen zijn.

In elk geval is het wegvallen van het concreet geval als een voldoende grond te beschouwen om de Synode te adviseeren op het verzoek van Classis Sioux Center niet verder in te gaan.

Uwe Commissie "in re Rules and Regulations for Home Missions,"

Hoogachtend,

K. W. FORTUIN,  
W. HEYNS,  
N. J. MONSMA,  
J. K. VAN BAALEN,  
G. HOFMEYER.

---

#### NASCHRIFTEN

##### A.

Gedrongen door de overtuiging dat de zaak van Art. 1 van het oude Reglement, de vraag n.l. of roeping en uitzending van missionaire Leeraars behoort te geschieden door een plaatselijke Kerk, welke zaak in voorgaand Rapport onbesproken is gelaten, in verband met de vaststelling van een nieuwe Orde voor de Inwendige Zending onder de oogen dient gezien te worden, verzoeken de ondergeteekende leden der Commissie de Synode vriendelijk en dringend hen te willen hooren, als zij de volgende dingen voor haar aandacht wenschen te brengen.

Onze bezwaren tegen genoemde bepaling van dat artikel zijn: dat zij in strijd is met het Gereformeerd Kerkbegrip; dat zij geenerlei

steun vindt in de aloude Kerkorde, maar veeleer door haar weersproken wordt (Art. 4, D.K.O., laatste clausule); dat door haar het karakter en de rechten der Meerdere Vergaderingen miskend worden, dat door haar in het kerkelijke leven de onwaarachtigheid wordt ingedragen van een handeling die slechts een schijnvertoning is; dat zij in de praktijk schadelijk werkt door bekwamen spoed te belemmeren.

Daartegenover meenen wij dat als gezonde, als voor zichzelf getuigende beginselen die hier heerschen moeten, te noemen zijn:

vooreerst, *dat Zending kan uitgaan van de plaatselijke Kerk door haar Kerkeraad, doch ook kan uitgaan van Classicale en Synodale Kerkengroepen door haar Classicale en Synodale Vergaderingen; en*

ten tweede, *dat aan elke Zending het recht toekomt om voor haar eigen Zendingswerk zelve de noodige arbeiders te roepen en uit te zenden, en dus die roeping enz. geschieden moet door Kerkeraad, Classis of Synode, al naar de Zending een Zending is uitgaande van de plaatselijke Kerk, van de Classis of van de Synode.*

Dat Zending kan gedreven worden, niet alleen door de plaatselijke Kerk, maar ook door Classes en Synoden, is van ouds geleerd en erkend (Rutgers, Kerkr. Adviezen, I, 324v.). Zelfs is dat beginsel in ons kerkelijk leven metterdaad aanvaard, want onze Inwendige Zending is zooveel mogelijk Classicaal, en onze Heidenzending gaat uit van de Synode.

En dat Classes en Synoden het recht hebben om elk voor een eigen Zending arbeiders te roepen en uit te zenden, volgt:

Vooreerst uit het feit dat roeping en uitzending van Dienaren *wezenlijk tot het drijven van Zending behooren*, evenals de beroeping van een Predikant wezenlijk behoort tot de verzorging van den Dienst des Woords in de plaatselijke Kerk. Een recht van Zending zonder een recht van roeping en uitzending van arbeiders voor die Zending, zou iets ongerijmds zijn. Door de Synode van 1920 (Acta, blz. 83) werden twee Zendeling-Leeraars voor de Zending in China verkozen en benoemd. Deze Synode oordeelde dus terecht dat zij daartoe bevoegd was. Maar waarom zou dan een Classis dat voor een Zending die haar eigene is, niet mogen doen? En indien Synoden en Classes mogen verkiezen en benoemen, waarom zouden zij dan niet mogen beroepen en uitzenden?

Ten tweede uit *het karakter der Meerdere Vergaderingen*. Dat zij "niets anders zijn dan samenvoegingen van Kerkeraden" (Rutgers, a.w., blz. 207) en dat haar macht een cumulatieve is, niet een macht van hooger orde maar wel een "meerdere," wordt door ons allen erkend. En gelijk Voetius met het oog daarop vroeg: "Indien de sleutel der tucht gegeven is aan één plaatselijke Kerk, waarom zou hij dan ook niet gegeven zijn aan een eenheid van Kerken, die met elkaar in kerkverband leven?" zoo kan men insgelijks met het oog daarop vragen: Indien de macht tot roeping en uitzending gegeven is aan één plaatselijke Kerk, waarom zou zij dan ook niet gegeven zijn aan een eenheid van Kerken, die met elkaar in kerkverband leven?

Hier komt nog bij dat wij in dezen *een les der historie* voor ons hebben liggen, en dat wij wel zullen doen daarop acht te nemen, de les n.l. dat de idee alsof Zending moet uitgaan van en gedreven worden door een plaatselijke Kerk consequent doorgevoerd onbruikbaar is en de Zending in den grond boort. Wij hebben er de proef van ge-

nomen, en de uitslag is een mislukking geweest. Een consequente doorvoering van deze idee was die van Art. 1 van de "Regeling der Inwendige Zending" van 1910 (Acta 1910, blz. 17). Daarmee werd vastgesteld dat niet alleen roeping en bevestiging, maar ook *regeling van den arbeid der Zendeling-Leeraars* (beide terecht in één adem genoemd) zou geschieden door een plaatselijke Kerk. De Kerk die riep en bevestigde zou dus ook het geheele bestuur hebben van den zendingsarbeid, en al de andere Kerken zouden daarvan uitgesloten zijn. Deze regeling echter kon niet langer stand houden dan tot de eerstvolgende Synode. Natuurlijkerwijze had zij ten gevolge dat die andere Kerken, die nu met de Zending niets anders te doen hadden dan dat zij er voor bijdragen mochten — iets dat denken doet aan het tyrannieke "taxatie zonder representatie" — voor dit bijdragen al minder en minder gingen gevoelen.

Door de Synode van 1912 werd dan ook "op eenstemmig advies van de vereenigde Commissies voor Inwendige-, Heiden- en Joden-zending" de regeling zoo gewijzigd dat de roeping en uitzending ook door een groep van Kerken gezamenlijk zou kunnen geschieden (Acta 1912, blz. 12), terwijl de praktijk er voor zorgde dat de regeling van den arbeid der Zendingen, in plaats van die der roepende Kerk, weer de zaak werd der Classes door haar Classicale Commissies. *Hiermee was de idee van 1910 losgelaten*, en had het doen plaats hebben van roeping en uitzending door een plaatselijke Kerk zijn principieelen grond verloren. Wel werd vastgehouden dat dit regel zou blijven, en dat kon dienen om den aftocht te dekken, maar de beteekenis er van kon voortaan slechts zijn die van een overgebleven formaliteit zonder wezen, van een restant van een verongelukte theorie, van een reliek van iets dat in vroeger dagen voor een wijle als wat groots was vereerd. En zoo zitten wij er nog mee. Hoe eer dat gebruik uit ons kerkelijk leven verwijderd, hoe beter. Het mag de vraag zijn of van de plaatselijke Kerken gevergd mag worden, dat zij zich voor een zoodanige handeling zullen laten gebruiken. Te meer omdat wat men door haar laat doen het stempel draagt van onwaarachtigheid. Als de plaatselijke Kerk beroept doet zij dat niet als een eigen daad met vrijheid om te handelen naar eigen oordeel en keuze, maar doet zij het volgens den op de eene of andere wijze haar te verstaan gegeven wil der Classis, vanwege de Classis en in dienst van de Classis. En uitzenden, voor zoover dit insluit "in een bepaalde plaats stellen," Art. 7, K. O., doet zij in het geheel niet, want daarover beschikt de Classis zelve.

In de voorgestelde Rules and Regulations van 1928 was alle bepaling omtrent roeping enz. van Zendeling-Leeraars weggelaten, en in het voorgaand ontwerp voor een Inwendige Zendingssorde wordt dit voorbeeld gevolgd. Het zou kunnen gebeuren, dat de Synode die weglating stilzwijgend goedkeurde, zonder zich omtrent de desbetreffende zaak op eenige wijze uit te spreken. Dit zou niet voldoende zijn voor Classes en Kerkeraden om positief te weten waar zij in dezen aan toe zijn. De oude bepaling zou dan toch in de Orde voor de Heidenzending onveranderd blijven staan. Wat wij zouden wenschen en dringend noodig achten zou zijn een zoodanige handeling der Synode, waardoor die oude bepaling officieel wordt terzijde gezet.

W. HEYNS,  
G. HOFMEYER,  
J. K. VAN BAALen.



B.

Ondergeteekende, die zich anders zeer goed vinden kan in het rapport door de Commissie de Synode van 1930 aan te bieden, heeft echter tegen één uitdrukking in het rapport kerkrechtelijk bezwaar, wijl naar zijn vaste overtuiging deze terminologie niet zuiver is; toch is deze zaak niet van dien aard dat hij het rapport niet zou kunnen teekenen of zich genoodzaakt zou zien een minderheidsrapport op te stellen, en daarom brengt hij voor de aandacht der Synode, dat hij bezwaar heeft tegen de uitdrukking, een en andermaal in het rapport voorkomende, "heel de Kerk," en zou zijnerzijds gaarne zien dat de Synode aannam "de kerken in 't gemeen," omdat naar zijn vaste overtuiging de uitdrukking "heel de Kerk" niet van een collegialistisch kleurtje vrij te pleiten is.

Met eerbied onderworpen,

K. W. FORTUIN.

## REPORT II

### REPORT OF COMMITTEE ON STATUS OF MISSIONARIES

*To the Synod of the Christian Reformed Church.*

REVEREND BRETHREN:

Your Committee was appointed in 1926 to report on "the status of Missionaries on Indian and Chinese fields." In 1928 additional work was assigned to us, viz., "the status of Home Missionaries at the Classis assemblies."

1. Regarding the first, we find the following in Acta, 1926, p. 13:

"Classis California overtures Synod to appoint a committee to study and give advice in the matter of a highly desirable change in the status of Missionaries on the Indian field, who because of their present official relation to the churches sending them, cannot be given full recognition by the Classis in which they labor — Classis California.

"Your committee advises Synod to act according to this overture, and to charge the committee which shall be entrusted with this matter to study and give advice concerning the status of the Missionaries in foreign fields as well.

"It is so decided."

Your committee regrets to state that it considers its charge ill-defined in the above terms. The overture of Classis California seems to refer to delegation to and by Classis, the Synodical addition apparently does not. And so, with respect to the status of the Missionaries in foreign fields your committee can do no more than make the simple statement that such Missionaries have the same status as all our ministers, being officially pastors of the churches which called and sent them. If, through the labors of these Missionaries, new churches should be established in foreign fields, new problems may arise regarding the status of said Missionaries, but we deem it premature to advise Synod in regard to possible eventualities. If the question about their delegation should be raised, we would state that their consistories and Classes can, of course, delegate them to our major assemblies, but practical considerations — distance, time, money, etc., will usually make that well-nigh impossible. That is, however, a matter of common sense and not of "status."

The overture of Classis California confronts us with a problem. That problem is not clearly stated in the overture, but the situation on our Indian mission field can briefly be stated as follows: Our Missionaries laboring there are officially connected with churches which called and sent them. In various places on the field churches have been organized, of which the Missionaries are elders or deacons. Their consistories delegate them to Classis — one of them was sent and seated as a deacon — but Classis cannot delegate them to Synod as ministers. And if Classis should delegate them as elders, or even as deacons, the possibility exists that the same men are also delegated as ministers by the Classes under whose jurisdiction the churches resort with which they are officially connected as missionary-pastors.

Your committee is of the opinion that this problem can be solved, but not under the present Mission Order. And because of various considerations we deem it highly advisable that our Mission Order be thoroughly revised. Some of these considerations are:

- a. The problem stated above.
- b. The decision of 1918, Acta, pp. 56-58, separating the official status of the Missionary from his membership solved one problem, but created others, as stated above.
- c. The same decision requires that the Missionaries must be members of the Rehoboth congregation. Other congregations have since then been established and it is almost imperative that the Missionaries laboring in such congregations be affiliated with these churches. But how about our Mission Order, Art. 12b?
- d. The Mission Order itself does not define the status of our Missionaries.
- e. The decision of 1926, Acta, p. 41, speaking of "associate membership" in a local church, has brought an important change, which pertains only to the field in China, but which should be clearly defined in our Mission Order.
- f. Conditions on our Indian mission field have undergone a radical change since our Mission Order was adopted. God has given us many converts and as a result three additional churches have been established. In view of these facts, how can Art. 7 of our Mission Order still be effective?

To propose a change in our present system your committee presents the following in the form of a question:

Would it not be possible that our Missionaries become pastors of the various churches on the field while the churches that originally called and sent them continue their financial support? To our mind that would solve the problem referred to in the overture of Classis California.

Your Committee has no mandate to revise our Mission Order. The considerations enumerated above make such a revision desirable. We therefore advise Synod to appoint a committee whose task it shall be to thoroughly revise our Mission Order—to study the conditions of our Indian and Chinese mission fields and to propose such changes in our Mission Order that the confusion now existing in regard to various matters may be eliminated. A proposal simply affecting the status of the Missionaries on our Indian field, or a Synodical decision in that regard, would very likely create still greater confusion. The proposed change must be well defined in our Mission Order.

2. With regard to the status of Home Missionaries, the Acta of 1928 does not define our task. In the Agendum, Part II, pp. XII and XIII, we find overtures relative to this matter. We take it that Synod, having failed to reach a decision on these overtures, has referred them to us. Classis California and Hackensack both ask Synod "to define the status of Home Missionaries at classical assemblies." Among the reasons given for presenting these overtures we quote the following: "The Classis of California, because of the small number of ministers, and because of the preponderance of home missionary matters in the affairs of the Classis, needs and desires both the advice and the vote of the Home Missionaries." "Under the present arrangement the Home Missionaries do not receive the same privileges as the ministers serving in the organized churches. Articles 41 and 42 of the Church Manual do not cover the conditions as they obtain in the Christian Reformed Church in America. It is not fair to the brethren engaged in this important work of the Kingdom, and tends to discourage a man with missionary aspirations to leave the established church, where by virtue of his office he has the usual standing in the Classis of which he is a member."

Your committee is in hearty accord with these sentiments. Both overtures come from small Classes, which need not only the advice, but also the vote of all the available

ministers. It also seems unfair for a Classis to assign various fields of labor to its Home Missionaries and to direct their work in general without giving them a voice in the matter. The question may arise whether that is in harmony with Art. 84 of our Church Manual, which states that "... no ministers shall in any way lord it over other ministers." And it quite naturally gives the impression that the Home Missionaries do not enjoy the same privileges as the other ministers.

Various proposals have been made to obviate this difficulty. One was that the consistory which called the Home Missionary should delegate him to the Classis alternately with its regular pastor. But that would not help the smaller Classes; it would still deprive the Missionary of his vote at every alternate classical meeting — as well as that of the regular pastor — and it would often be difficult for the Home Missionary to present and champion various matters brought by his consistory to the attention of the Classis, because he cannot be expected to be thoroughly acquainted with the affairs of his own consistory and congregation.

Another suggestion was that his consistory delegate him to Classis in addition to its regular pastor. But that would clash with Art. 41 of our Church Manual, which states that each church shall delegate a minister and an elder — one of each. It would also be in conflict with Art. 84, which declares that "no church shall in any way lord it over other churches."

Art. 42 seems to make provision for the Home Missionary, but it grants him an advisory vote only.

It is evident that our Church Manual in Articles 33, 41 and 42 does not make provision for the delegation of Home Missionaries to Classes. Your committee, however, is inclined to agree with Classis California when it states: "Articles 41 and 42 of the Church Order could not have been framed to cover the conditions which do now obtain in the Christian Reformed Church in America as far as the position of the Home Missionaries is concerned."

Your committee is of the opinion that situations may often arise, especially in our smaller Classes, which make it highly desirable, if not imperative, that the Home Missionaries obtain regular membership at the classical assemblies. But to make provision for such contingencies the following must be observed:

1. The principles contained in Articles 41 and 84 of our Church Manual must remain inviolate.

2. The desired provision should be made by way of exception to the rules found in Articles 33 and 41 of our Church Manual.

3. In view of the fact that Art. 42 deals with exceptions, a provision for seating Home Missionaries as regular members of Classes should form an addendum to that article.

4. Instead of making a general rule for all our Classes, Synod should leave it to the discretion of each Classis whether or not it shall grant the privilege of membership to its Home Missionaries.

5. Such membership of the Home Missionaries is not to be obtained by delegation, but by a decision of Classis; each Classis having the authority to determine its membership and constituting itself.

6. The various Classes should not make a fixed rule in this matter, binding them for the future, but each classical assembly should be free to grant the privilege of membership to the Home Missionaries.

7. Granting regular membership at Classis to Home Missionaries should be based upon the following considerations:

- a. The profit of the churches (see Art. 86 of our Church Manual).
- b. The ministerial office of the Home Missionaries, who usually labor on behalf of the Classis and are vitally interested in many of its deliberations and decisions.
- c. The authority of each classical assembly to determine its own membership.

Another ground could possibly be adduced, viz., Reformed practice in the past. We deem it better, however, briefly to refer to a few instances which show that our Reformed fathers on various occasions granted the privilege of membership at Classis or Synod to some who, though holding office in the church were not delegated to the assemblies that seated them.

The Particular Synod of Schiedam, 1602, declared that, "it is within the jurisdiction of a Classis when it meets with general approval and no objection is raised to grant a deciding vote to more ministers and elders of a congregation as often as it may deem such feasible, always seeking the

peace and the greatest benefit of the Church" (see Reitsma en Van der Veen, *Acta der Provinciale Synoden*, III, p. 190).

The National Synod of 1618-'19 worded Art. 42 of its Church Manual as follows: "When there are more ministers in a church than one, they may all be seated at Classis with a deciding vote except in cases pertaining to their persons or churches in particular."

The Synods of Dordrecht, 1578, and of Middelburg, 1581, had already made such a ruling with respect to ministers who preached elsewhere than in regular, established churches (see again Reitsma en Van der Veen, V, p. 76).

And the National Synod of Dordrecht, 1618-'19, gave the privilege of membership to five theological professors, though they taught at a state university — not because they had been delegated to that Synod, but *jure suo* (See *De Hêrant*, 1607, and Dr. A. Kuyper, *De Leidsche Professoren*, p. 46).

In view of all these considerations your committee advises Synod to add the following amendment to Art. 42 of our Church Manual:

"It is within the jurisdiction of each classical assembly to grant the privilege of membership to its Home Missionaries."

Respectfully submitted,

Your Committee,

I. VAN DELLEN,

M. M. SCHANS,

H. BEETS.

### REPORT III

## REPORT OF THE COMMITTEE IN RE THE CHICAGO MISSION TRAINING SCHOOL

### ESTEEMED FATHERS AND BRETHREN:

Your committee, appointed by the Synod of 1928 (See Acta 1928, Pages 113, 114), met together in Chicago on June 12, 1928, and begs leave to render the following report:

I. At the time we met at Chicago, we received a statement from the Rev. E. J. Tuuk, formerly president of the board, to the effect that the Board of City Missions had decided to discontinue the mission training school for the time being. This resolution had been passed by the board some time in March, 1929, and at the time of our meeting in June, the school was not in existence anymore.

For clarity's sake, and that Synod may know the whole matter, we incorporate the report of a committee appointed by the Mission Board, which report was accepted by them, and brought forth the decision to discontinue the school. It reads as follows:

"The Mission Training School Committee having met with Rev. Tuuk and Mr. Steenstra beg to submit the following report regarding our school.

"Whereas the attendance has become so small it is imperative that definite plans for the present and immediate future must be made and speedily enacted. In order to act intelligently your committee has sought to determine the causes for the decreasing interest and attendance.

"The following seem to be the principal factors:

"a. The curriculum offered is incomplete.

"b. Since the school is not in any way accredited, the work being done though undoubtedly of great value to the personal worker, is not recognized and adds no official standing.

"c. Since classes meet only once per week it takes too long to finish the present course and a complete course would extend the time still longer.

"d. The majority of the students have no definite aim or object in mind aside from the general idea of becoming more proficient in Bible knowledge and local leadership (Church, Sunday School, Society, etc.).



"e. The majority of the students work during the day and attend societies on certain evenings leaving them but little if any time for study.

"f. Because our six churches cannot support a recognized, full-fledged day school, the students who really have a definite aim and object in the pursuit of their studies are drawn to recognized institutions such as Moody Bible institute where complete courses — either day or evening at moderate prices are offered under competent full-timed, salaried instructors with the best of facilities available.

"Your committee next sought to find an answer to the question as to what is or should be the purpose of our training school.

"Do we aim to train only those who seek to devote their lives to mission work? Then we must have a full-fledged, recognized day school.

"Do we aim to continue to train those who have no definite object and also those who seek only to equip themselves for local church leadership or society and Sunday School work? If the latter is the true condition, your committee feels that to burden the Mission with the school is not justifiable. It would be better for the individual churches to take up this work and supply their own needs or to group together for this work, leaving the Mission out of it.

"In view of the above facts your committee recommends to the board:

"1. To discontinue the Mission Training School for the time being.

"2. To urge the local consistories to encourage all young people of ability and tact to serve the Mission as Helpers.

"3. To leave the training of Helpers to the local consistories, either as individual consistories or grouped in two or three as to localities, e.g. Englewood, Chicago proper and Ciceo." [Thus far the report.]

II. Your committee is of the opinion that the letter of its mandate (speaking of the one specific Mission Training School in Chicago, which now does not exist anymore) does not require it to make any further study of this matter.

III. On the other hand your committee considers a broader interpretation of its mandate possible. We have in mind the following considerations:

a. Synod by the very appointment of this committee has expressed an interest in the establishment of a denominational Mission Training School.

b. Your committee was instructed to study "this whole matter," cf. Acta 1928, page 114, line 21. The expression, "The whole matter," may be construed in a broader sense than with reference to the Chicago Mission Training School.

- c. The Chicago Mission Training School was discontinued for the "time being." Room is thus left for the revival somewhere and at some time of a school of this nature.
- d. Some of the reasons for the discontinuance of the Chicago School (see *a*, *b* and *f* of the Mission Board Committee's report) are the very reasons why Classis Illinois desires a mission training school of the whole denomination. In other words, there is reason to suppose that if the Chicago Mission Training School had the support of all our churches, it would still be in existence.

IV. Your Committee humbly suggests, that in case Synod should consider the latter interpretation preferable, it might appoint a committee to make a thorough study of the advisability and feasibility of establishing a mission training school for our churches.

Respectfully submitted,

The Committee appointed,

I. WESTRA,  
DAVID D. BONNEMA,  
R. B. KUIPER,  
C. DE LEEUW,  
A. J. ROOKS,  
M. J. WYNGAARDEN.

## REPORT IV

### RAPPORT DER COMMISSIE "IN ZAKE DEN STATUS VAN DIENAREN AAN NIET-KERKELIJKE INRICHTINGEN VAN ONDERWIJS"

*Aan de Eerw. Synode die staat gehouden te worden den  
11den Juni, 1930 e.v.d., te Grand Rapids, Mich.*

#### EERWAARDE EN HOOGGEACHTE BROEDERS:

De Commissie "inzake den Status van Dienaren aan niet-kerkelijke Inrichtingen van Onderwijs" heeft de eere als haar Rapport en advies uwe Eerw. Vergadering het volgende aan te bieden.

Reeds ter vorige Synode is door een Commissie, die benoemd was door de Synode van 1926, een Rapport ingediend betreffende "den status van Dienaren aan niet-kerkelijke Inrichtingen van Barmhartigheid en Onderwijs." Het gevolg is geweest dat deze Synode omtrent Dienaren werkzaam aan niet-kerkelijke Inrichtingen van *Barmhartigheid* een beslissing heeft genomen. Volgens advies van de Commissie van Preadvies, en in overeenstemming met dat van genoemd Rapport, heeft zij als haar oordeel uitgesproken, dat de status van zulke Dienaren geregeld is in Art. 6, K. O. Daarmee was uitgesproken, dat zulke Dienaren hun ambt behouden, want genoemd artikel schrijft voor dat zulke arbeid door in het ambt staande Dienaren verricht moet worden. Met betrekking echter tot Dienaren aan Inrichtingen van *Onderwijs* liepen de dingen anders.

De Commissie van 1926 had in haar Rapport, als resultaat van haar onderzoek omtrent deze zaak, aldus geadviseerd:

Er zijn aan onze Inrichtingen van hooger Onderwijs, beide kerkelijke en niet kerkelijke, diensten die wel niet gelijk te stellen zijn met het Theologisch Professoraat, als ambt voor de opleiding tot den Dienst des Woords, maar die toch tot taak hebben onderwijs te geven, dat zich geheel beweegt op Theologisch terrein. Wij bedoelen diensten om onderwijs te geven in de Heilige Schrift en in de Geloofsleer, onderwijs in overeenstemming met de Gereformeerde Belijdenisschriften. Onzes inziens zijn die diensten, zoowel als de dienst van Geestelijk Verzorger in een Inrich-

ting van Barmhartigheid, diensten voor werk dat 'een geestelijk karakter draagt, en met de roeping tot de verkondiging van het Evangelie in verband staat,' en dus diensten die niet alleen behoud van het ambt toelaten, maar die verreweg bij voorkeur door Theologisch gevormde, wettig in het ambt gestelde en in het ambt staande Dienaren des Woords te vervullen zijn." (Agendum 1928, blz. 83.)

Met deze beschouwing echter kon de Commissie van Preadvies der vorige Synode zich niet vereenigen. Dit advies ter zijde zettend, bracht zij een eigen advies van heel anderen inhoud voor de Synode. Dat advies luidde als volgt:

"De Synode besluite:

"dat onderwijs aan een niet-kerkelijke inrichting van onderwijs, al is dat onderwijs onderricht in Bijbelsche Geschiedenis of een systematische uiteenzetting der Geloofsleer, geen ambtelijk onderwijs is, noch ook ambtelijke bevoegdheid vereischt, wijl zulk onderwijs alleen door de Kerk in de catechisatie verstrekt wordt; dat derhalve een leeraar, die zulk een benoeming als godsdienst-onderwijzer aan zulk een inrichting aanvaardt, metterdaad, volgens Art. 12, tot een anderen staat des levens is overgegaan en zijn radikaal als Bedienaar des Goddelijken Woords verloren heeft, en dat Art. 14 hem derhalve zijn kerkelijke positie, zijn in het ambt blijven, niet kan waarborgen, aangezien zulk een geval door Art. 14 niet gedekt wordt, gelijk ook de Commissie in haar verklaring van Art. 14 duidelijk aantoot (Agendum 1928, blz. 71).

"Er is velerlei arbeid, die een geestelijk karakter draagt, als onderwijs in een Zondagsschool, of onderwijs in de Gewijde Geschiedenis aan een Christelijke School, of het Christelijk onderwijs der ouders aan hunne kinderen, waarvan toch niemand zal kunnen beweren, dat zulk onderwijs het ambt van Bedienaar des Woords eischt. In de K. O. ontbreekt alle bewijs, dat zulk onderwijs ambtelijk moet worden geacht of ambtelijke bevoegdheid vereischt." (Acta 1928, blz. 140v.)

Dit advies werd door de Synode niet aangenomen. In plaats daarvan besloot zij:

"over dit punt thans geen uitspraak te doen, maar het te leggen in handen van een Commissie om te onderzoeken, of er kerkrechtelijk een weg op te vinden is, waarlangs personen zooals in dit punt bedoeld hun kerkelijke positie kunnen behouden. Deze Commissie zal rapporteeren op de e.v. Synode" (Acta 1928, blz. 141).

Bovendien werden vervolgens aan de Commissie, die voor deze zaak benoemd zou worden, drie der voorstellen van een instructie van den Kerkeraad van Leota in de handen gelegd. Vandaar dat wij komen met een twee-deelig rapport, waarvan het eerste deel gewijd is aan een onderzoek betreffende den kerkelijken status van bedoelde Predikanten, en het tweede zich bezig houdt met die drie voorstellen van Leota.

I.

Allereerst dan de kwestie betreffende den Status van dienaren aan niet-kerkelijke Inrichtingen van Onderwijs, of, om de eigen woorden van onze opdracht te gebruiken, "of er kerkrechtelijk een weg te vinden is, waarlangs personen zooals bedoeld in dit punt, hun kerkelijke positie kunnen behouden."

Ten einde op deze vraag het juiste antwoord te vinden, zal het noodig zijn te onderzoeken wat voor de mogelijkheid om bij het vervullen van zulke diensten in het ambt te blijven, *de zaak is waar het op aan komt*, de conditio sine qua non, zoodat, waar deze conditie aanwezig is, behoud van het ambt mogelijk is, maar waar zij ontbreekt, behoud van het ambt niet mogelijk is.

Verschillende dingen zijn genoemd.

a) De vraag die in de desbetreffende bij de vorige Synode ingediende instructies gedaan werd, was een vraag bepaaldelijk en uitsluitend omtrent den status van Dienaren aan *niet-kerkelijke Inrichtingen*, alsof er in dit opzicht geen moeilijkheid was, zoolang de Inrichting een kerkelijke was, en het derhalve alleen de vraag was, of een Dienaar des Woords in den dienst van een *niet-kerkelijke* Inrichting in het ambt kon blijven. Dit is de zaak waar het op aan komt daarin te zoeken, *dat de Inrichting een kerkelijke is*. Deze voorstelling echter is onjuist, en dit blijkt voldoende uit Art. 6 der K. O. Dit artikel schrijft voor dat diensten in Gestichten zullen waargenomen worden door kerkelijk in het ambt gestelde Dienaren des Woords. Als men nu daarbij bedenkt: ten eerste, dat het artikel zulk een onderscheid niet maakt en dus Gestichten in het algemeen bedoelt; ten tweede, dat er toen ter tijd nog geen andere Gestichten waren dan niet-kerkelijke, zoodat het artikel voor zulke Gestichten bedoeld moet zijn; en ten derde, dat de Prov. Synode van Noord Holland van 1599 dit voorschrift uitdrukkelijk verklaard heeft van toepassing te zijn op dienst in het Amsterdamsch tuchthuis, dus op een inrichting die zeker een niet-kerkelijke was, dan is het duidelijk dat het voor den status van den Dienaar geen verschil maakt of de Inrichting welke hij dient een kerkelijke dan wel een niet-kerkelijke is. Volgens de Kerkenorde kunnen ook aan niet-kerkelijke Inrichtingen door Predikanten diensten worden waargenomen met behoud van het ambt. Zou dat niet kunnen, dan zou het ook aan kerkelijke Inrichtingen niet kunnen. De zaak waar het voor

behoud van het ambt op aan komt, is dus niet dat de Inrichting een kerkelijke moet zijn.

b) De meening dat de bedoelde positie geen behoud van het ambt toelaat, omdat zulk onderwijs niet ambtelijk kan gegeven worden, stelt als voorwaarde *dat zulk onderwijs ambtelijk moet kunnen gegeven worden*, en ontkent dat dit mogelijk is. Met die voorwaarde op zichzelf kan men vrede hebben, maar dat zulk onderwijs niet ambtelijk kan gegeven worden, is niet aan te nemen. Wat eenig werk tot ambtelijk werk maakt is, dat het door niemand verricht wordt in de kwaliteit van ambtsdrager, met de autoriteit van een ambtsdrager, en in overeenstemming met zijn roeping als ambtsdrager, waar het dan ook zij. Als Art. 6 voorschrijft dat diensten in Gestichten door kerkelijk en het ambt gestelde Dienaren des Woords zullen worden waargenomen, is dat toch zeker omdat het werk daartoe behoorende ambtelijk moet verricht worden. En zoowel als dat kan aan een Inrichting van Barmhartigheid, kan het ook aan een Inrichting van Christelijk Onderwijs. Men had in den tijd die de bloeitijd der oude Gereformeerde Kerk genoemd wordt, behalve de in Art. 6 genoemde, ook nog andere niet-kerkelijke diensten die door Predikanten werden vervuld. Zoo waren de Predikanten werkzaam in dienst van het land als leger- en vloot-Predikanten, sommigen daarvan voor dat werk door plaatselijke Kerken tijdelijk afgestaan, maar ook anderen in vasten Staatsdienst. En zoo ook waren er Predikanten in dienst van de Handelsmaatschappijen ten behoeve van geestelijken arbeid op haar koopvaardijsschepen en in haar Oost- en West-Indische kolonien. Al zulke diensten werden door Predikanten waargenomen, en door hen werd het daartoe behoorend werk ambtelijk verricht.

c) Evenmin kan voor behoud van het ambt als voorwaarde gesteld worden, dat de positie en het daaraan verbonden werk *ambtsbevoegdheid* moet vereischen, zoodat, als dat niet het geval is, blijven in het ambt niet mogelijk zou zijn. Ook dit wordt in Art. 6 door de Kerkenorde weersproken. Voor gewonen dienst in Gestichten is het hebben van de ambtsbevoegdheid geen bepaald vereischte. Dat een begaafd lidmaat den dienst in een weeshuis of hospitaal niet op zeer bevredigende wijze zou kunnen vervullen, kan niet gezegd worden. Sacramentsbediening behoort niet tot dit werk, want die is niet in Gestichten, maar slechts in openbare eerediensten der Gemeente op haar plaats. En wat prediking betreft, indien zij zelfs in de bediening der plaatselijke Kerk

des noodts door "het spreken van een stichtelijk woord" of "oefening" kan vervangen worden, dan kan dat toch zeker ook voor dienst in Gestichten. Toch wil Art. 6 zeer bepaald dat die diensten zullen worden waargenomen door kerkelijk "geadmitteerde en toegelatene" Dienaren des Woords.

Zoo zouden wij meer van die uiterlijke, bijkomstige dingen kunnen noemen, maar dat zijn alle dingen die het wezenlijke der zaak niet raken. Datgene waarop het voor al of niet behoud van het ambt aankomt moet liggen *in het karakter van de positie zelve*, in den aard van de taak waartoe zij roept, van de verplichtingen die zij oplegt, in de vraag of die taak en die verplichtingen al of niet in harmonie zijn, homogeen zijn, met de ambtsroeping en de ambtswaardigheid.

Zoo heeft ook de Nederl. Synode van Leeuwarden, in 1920, geoordeeld, toen van haar een uitspraak werd gevraagd betreffende overgang tot een anderen staat des levens. Het laatste punt van haar uitspraak luidde aldus:

"Dat de Classes niet lichtvaardiglijk den naam en eere van een Dienaar des Woords zullen laten behouden aan dienaren, die hun ambt verlaten om naar een ander beroep over te gaan, maar zich zullen houden aan den regel, dat zulk een voorrecht alleen behoort geschonken te worden aan zulke Dienaren, die geroepen worden tot een anderen dienst ten bate der Kerken in het gemeen of tot een zoodanigen arbeid, die een geestelijk karakter draagt, en met de roeping tot de verkondiging van het Evangelie in verband staat." (Acta, Art. 105, blz. 57.)

Niets anders noemde de Nederl. Synode dan juist dit. En het spreekt vanzelf dat, indien ten opzichte van dit essentiele de zaak niet in orde zou zijn, dit gebrek door niets anders vergoed zou kunnen worden. Zelfs niet door een aanstelling van de Kerk zelve ten behoeve van een kerkelijke School. Want dan zou de Kerk geen recht kunnen hebben om voor zulk een dienst een Dienaar des Woords te benoemen, en een kerkelijke aanstelling daartoe onwettig zijn.

Toetsen wij nu hieraan het karakter van bedoelden Schooldienst met het oog op den aard van de taak en de verplichtingen die zulk een dienst oplegt. Stellen wij ons voor de vraag of die taak en die verplichtingen in harmonie zijn met de ambtsroeping en de ambtswaardigheid, d.i. of het werk aan die Schooldiensten verbonden al dan niet geestelijk van aard is en met de roeping tot de verkondiging van het Evangelie in verband staat.

Onze vaderen hebben geoordeeld dat, zoover het dienst in Gestichten betreft, deze vraag bevestigend moet beantwoord

worden. Een dienst in een Weeshuis, in een Hospitaal, in een Tuchthuis is door hen geenszins beschouwd met de ambtsroeping en de ambtswaardigheid in strijd te wezen. Werkzaam te zijn in een Weeshuis, waar de opvoeding van Verbondskinderen de hoofdzaak was, in een Hospitaal, om kranken en lijdenden en stervenden zoowel de waarschuwingen en vermaningen als de uitnoodigingen en vertroostingën van het Evangelie te brengen, in een Staatsgevangenis, om als een echt herder "het zwakke te sterken, het kranke te heelen, het weggedrevene weder te brengen, het verlorene op te zoeken" (Ezech. 34:4) — het was voor hen alles werk dat geestelijk van aard is en met de roeping tot de verkondiging van het Evangelie in verband staat. Hiervan waren zij overtuigd en doordrongen in zulk een mate dat zij het vervullen er van door Dienaren des Woords niet slechts toegelaten maar uitdrukkelijk voorgeschreven hebben.

Staan nu deze dingen ten aanzien van bedoelde school-diensten anders?

Hier geldt het onze jeugd, de jeugd des Verbonds, de toekomst der Kerk; bijzonder dat deel onzer jeugd dat Middelbaar onderwijs zoekt, dat straks optreden zal in posities van verantwoordelijkheid en invloed in Kerk en maatschappij, en dat er daarom des te meer behoefte aan heeft om gevormd te worden tot "mensen Gods, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust" (II Tim. 3:17), en om gewapend te worden tegen de aanvallen van het ongeloof. Van deze toerusting is zeer zeker het ontvangen van grondig onderwijs in Bijbelsche Geschiedenis en Geloofsleer een zeer voornaam stuk. En dan onderwijs waaraan bijzonder als eisch te stellen is dat het niet alleen feiten en waarheden inprent, maar tevens de beteekenis van die feiten en waarheden voor het leven. Evenzoo dat het zal staan op de hoogte des tijds, door positie te nemen tegen het rationalisme van onze dagen, van de vastheid en waarachtigheid van het standpunt des geloofs te doordringen, en waar het te pas komt de problemen die van de zijde des ongeloofs worden opgeworpen, van hun schijn van gewicht te berooven. Geen lichte taak, voorzeker! Een taak die van den onderwijzer een Theologische vorming eischt. Voeg daarbij dat het geven van geestelijke leiding aan de studenten vanzelf in het bijzonder verwacht wordt van hem die dit onderwijs geeft. Zou men dit een taak kunnen noemen welke buiten die der Kerk ligt en buiten die van het ambt, en tot een "anderen staat des levens" behoort? Zou men kunnen zeggen dat, ofschoon de Kerkenorde dien-



sten in Weeshuizen door Dienaren des Woords wil waargenomen hebben, toch ten aanzien van de bedoelde Schooldiensten het tegendeel moet gelden, zoodat Dienaren des Woords zulke diensten niet mogen aannemen en daarin niet kunnen werkzaam zijn dan ten koste van hun ambt?

En als dan het Bestuur van een Christelijke "Hogeschool," het groot belang der zaak gevoelend, voor dat werk een der Theologisch gevormde Dienaren des Woords begeert, zou dan de Kerk, die volgens haar eigen Kerkenorde Dienaren des Woords met behoud van het ambt afstaat voor dienst in Gestichten, en die dat van ouds gedaan heeft voor verschillende andere diensten, wel doen met te antwoorden: Neen, voor zulk een Schooldienst kan de Kerk geen Dienaar des Woords beschikbaar stellen, maar als een Dienaar des Woords zulk een positie aanvaardt, zal de Kerk zich genoodzaakt zien hem het ambt te ontnemen, als een die overgegaan is tot een anderen staat des levens?

Dit wat de ambtsroeping aangaat, maar ook is te rekenen met de *ambtswaardigheid*. Ongetwijfeld moet het ambt in eere gehouden worden. Al de drie ambten moeten in eere gehouden worden, omdat de kerkelijke ambten bedieningen zijn van de ambten van Christus, maar toch bijzonder het ambt dat tot taak heeft het Evangelie te verkondigen. Bij dit in eere houden van het ambt zijn tegenwoordige beschouwingen en zeden in aanmerking te nemen. De mogelijkheid bestaat dat iets vroeger de eere van het ambt niet te na kwam, maar dat nu wel zou doen, en dan zou volgen dat, al werd zoo iets vroeger in een Dienaar des Woords toegelaten, dat toch nu niet meer zou kunnen. Dat echter heden ten dage het waarnemen van den bedoelden Schooldienst in de algemeene schatting voor een Dienaar des Woords verlagend, eerroovend zou zijn, kan niet worden gezegd.

Op grond van deze overwegingen is het oordeel uwer Commissie dat de vraag, "of er kerkrechtelijk een weg te vinden is, waarlangs personen zooals bedoeld in dit punt hun kerkelijke positie kunnen behouden," te beantwoorden is met te verwijzen naar Art. 6, K. O. Naardien de arbeid aan bedoelde Schooldiensten verbonden niet minder dan die in Gestichten, bijv. een Weeshuis, een arbeid is die een geestelijk karakter draagt en met de roeping tot de verkondiging van het Evangelie in verband staat, moet geoordeeld worden dat bedoelde Schooldiensten niet minder dan diensten in Gestichten kunnen waargenomen worden door Dienaren des Woords met behoud van het ambt.

Zulk behoud van het ambt echter is gebonden te achten aan de volgende voorwaarden:

- 1) Dat de Schooldienst een dienst zij als boven omschreven, een dienst waaraan geen anderen arbeid verbonden is dan die geestelijk van aard is en met de roeping tot de verkondiging van het Evangelie in verband staat. De aanvaarding en vervulling van een dienst daarentegen die daarbenevens ook seculairen arbeid vordert, vooral een dienst waarvan seculaire arbeid de hoofdzaak is, is naar het ons voorkomt te beschouwen als een overgang tot een anderen staat des levens (Art. 12, K. O.), die geen behoud van het ambt toelaat.
- 2) Dat, naardien Schooldiensten verschillend van aard kunnen zijn, het aanvaarden en waarnemen van zulk een dienst, veel minder nog dan vertrek naar een andere Gemeente (Art. 10, K. O.), zal geschieden buiten de Classis om, maar zóó dat elk bijzonder geval door de Classis waaronder de betrokken Predikant ressorteert, ten overstaan van Synodale Deputaten (cf. Artt. 11, 79, K. O.), beoordeeld zal worden, en het recht tot behoud van het ambt bij haar aangevraagd en van haar verkregen zal worden.
- 3) Dat, indien de Predikant nalaat aan de voorgaande bepaling te voldoen, of anderszins handelt in strijd met zijn onderworpenheid aan de Kerkenorde (Art. 6), met hem naar Kerkenorde (Art. 3, laatste gedeelte; Art. 12, K. O.) zal worden gehandeld, en dat niet eerst dan wanneer een formeele aanklacht is ingediend, maar ook al is zulk een aanklacht nietingekomen. Het moet geschieden wanneer de goede orde in de Kerk van Christus het vordert.
- 4) Dat er over Predikanten die andere diensten vervullen en over hun dienstwerk zoowel kerkelijk opzicht moet gehouden worden als Predikanten in de plaatselijke Kerken met hun dienstwerk onder opzicht staan (cf. Artt. 23, 44, K. O.), en dat het houden van dit opzicht op den weg der Classis ligt (cf. Art. 3, K. O., laatste gedeelte; Art. 12), zoodat daarvoor door de Classis (of Classes) binnen welker ressort de Schooldienst vervuld wordt, moet gezorgd worden. Ook op het gehandhaafd blijven van het voorschrift van Art. 15 omtrent uit preeken gaan van zulke Predikanten

heeft de Classis toe te zien, en als dezulken die in strijd handelen met hun onderworpenheid aan de Kerkenorde, toch ongemoeid in het ambt blijven, is de Classis daarvoor verantwoordelijk.

## II.

Het tweede deel van onze taak is de Synode te dienen met onderzoek en advies betreffende drie van de voorstellen behorende tot die van een door den Kerkeraad van Leota bij de vorige Synode ingediende instructie.

Ingevolge het feit dat er in den laatsten tijd bedenkelijke gevallen voorgekomen waren van het geven van "leave of absence" had genoemde Kerkeraad zich gedrongen gevoeld de zaak van het geven van verlof in te denken, en het resultaat van zijn overwegingen bij zijn Classis (Orange City) in te dienen. Deze Classis had bovendien een dergelijke instructie ontvangen van den Kerkeraad van Bejou, alsmede een rapport van een eigen Commissie, en zij besloot deze stukken door te zenden naar de Synode.

Tot den inhoud der instructie van Leota behoorden zes of zeven voorstellen. Omtrent vier daarvan (1, 2, 3 en 5b) werd door de vorige Synode beslist, zoodat wij alleen te doen hebben met voorstellen 4, 5a en 6. Aangezien echter die voorstellen één geheel vormen, en in elkanders licht moeten gezien worden, meenden wij ook de reeds behandelde voorstellen te moeten overwegen, en eenige toelichting daarvan in ons rapport te moeten opnemen. Wij laten ze daarom, met de andere die ons voor overweging en advies in de handen zijn gelegd, op de rij af volgen.

1. *De Synode spreke uit, dat er voortaan aan Leeraars onzer Gemeenten geen onbepaald verlof mag verleend worden.*

Dit voorstel verviel, omdat de Synode naar aanleiding van andere instructies reeds zoo had besloten.

2. *Verder spreke de Synode uit, dat bepaald verlof alleen dan mag worden toegestaan, wanneer het den Kerkeraad blijkt dat zulks noodzakelijk is.*

Omtrent dit punt besloot de Synode "daarop niet in te gaan, aangezien dit voldoende gewaarborgd wordt door Art. 14 der K. O."

Dit antwoord laat zich wel niet anders opvatten dan als een verklaring dat de Synode met het voorstel accoord ging, maar het niet noodig achtte uit te spreken wat in Art. 14 reeds uitgesproken was.

Het komt ons echter onaannemelijk voor, dat de Kerke-raad werkelijk bedoelde wat zijn voorstel uitdrukte, en dat de Synode werkelijk bedoelde wat haar antwoord uitdrukte. Zooals beide luiden zou daarmee voorgesteld en aangenomen zijn, dat het voortaan ongeoorloofd zou wezen aan een Predikant bijv. een paar maanden verlof te geven om familie in Nederland te bezoeken, zoolang niet bleek dat zulk bezoek noodzakelijk was. Zelfs een vacantie van een paar weken zou niet langer verleend mogen worden! Dat kan niet werkelijk bedoeld zijn. Aan te nemen is, dat alleen aan verlof *van langen duur* is gedacht. Maar dan had het in het voorstel uitgedrukt moeten wezen.

Maar ook met betrekking tot zulk verlof kan niet gezegd worden, dat wat het voorstel wilde "door Art. 14 der K. O. gewaarborgd wordt." Wel heeft Art. 14 het oog op onderlating van den dienst die noodzakelijk was, maar dat bepaald verlof *alleen dan en nooit anders* mag worden gegeven, zegt het met geen enkel woord. Het spreekt van gevallen waarin dienaars hun dienst onderlaten "moesten." Dit "moesten," dat op het verleden ziet, duidt aan dat het artikel oorspronkelijk gesteld is met het oog op bepaalde voorvallen. Voor het naast is daarbij te denken aan onderlating van den dienst van wege vervolging, om dreigend doodsgevaar te ontkomen. Omtrent zulk onderlaten van den dienst geeft het artikel tweeeerlei voorschrift, n.l. dat een Predikant het niet doen zal geheel buiten de kerkelijke regeering om, en dat hij gedurende den tijd van onderlating "aan de beroeping der Gemeenten onderworpen is en blijft." In deze dingen ligt voor de bewering, dat tijdelijk verlof alleen zou mogen gegeven worden als blijkt dat zulks noodzakelijk is, geenerlei grond.

Deze dingen op te merken is van belang voor het beoordeelen van andere voorstellen. Voor zoover achten wij een critische behandeling van het door de vorige Synode verhandelde tot onze taak te behooren. Hier echter zij het ons vergund een stap verder te gaan en te vragen, of het niet noodig is dat het antwoord op het tweede voorstel door deze Synode geamendeerd worde, en de grond voor het besluit om er niet op in te gaan door een andere worde vervangen.

3. *Voorts spreke de Synode uit, dat het toestaan van tijdelijk verlof den band tusschen Leeraar en Gemeente geenszins verbreekt, en dus geen vacature veroorzaakt.*

Omtrent dit voorstel besloot de Synode "hier niet op in te gaan, wijl dit gewaarborgd wordt door het laatste deel van

Art. 14: "zoo zullen zij nochtans ten allen tijde de beroeping der Gemeente onderworpen zijn en blijven."

De bedoeling van dit voorstel is duidelijk. Het wil dat wat verlof heet, ook werkelijk verlof zal zijn, verlof waardoor de band tusschen Leeraar en Gemeente geenszins verbroken, en dus geen vacature veroorzaakt wordt; verlof waarbij de Predikant voor een tijd, niet langer dan waarin de Gemeente het zonder een Predikant stellen kan, van den dienst wordt vrijgesteld, om aan het einde van dien tijd terug te keeren en zijn dienstwerk te hervatten. Het wil derhalve dat de tegenwoordig voorkomende manier van verlof geven voor een langeren tijd dan waarin de Gemeente het zonder Leeraar stellen kan, zoodat een vacature moet veroorzaakt worden, en de Leeraar aan het einde van den verloftijd op den dienst der Gemeente geenerlei recht kan doen gelden — de manier waarbij de Leeraar *heet* verlof te ontvangen, en *heet* ambtelijk aan de Gemeente verbonden te blijven, maar feitelijk Gemeente en Leeraar zich van elkaar losmaken — voor goed afgeschaft zal worden. *En de Synode heeft aan dit voorstel haar sanctie gegeven als gewaarborgd door het laatste deel van Art. 14.*

Zoo werd op grond van het laatste deel van Art. 14 verworpen wat tot dien tijd toe op grond van datzelfde laatste deel van Art. 14 geacht was de rechte manier van handelen te zijn. Dat is niet te verklaren uit verschil van opvatting van de uitdrukking "aan de beroeping der Gemeente onderworpen zijn en blijven." Ook door de vorige Synode is dat laatste deel van Art. 14 opgevat als betekenende aan de beroeping der Gemeente *die men diende* onderworpen zijn en blijven, zoodanig dat die beroeping met al wat er aan verbonden was haar kracht behield, de band die door haar was gelegd bleef bestaan, en dus uit kracht van die beroeping de Predikant de eigen Leeraar van die Gemeente bleef, ambtelijk aan haar verbonden. In dat opzicht was men dus zichzelf gelijk gebleven. Maar de gediensstigheid van de praktijk had zich in deze zaak doen gelden. Gedrongen door de omstandigheid dat de Gemeente, die niet zoolang zonder een dienstdoend Predikant kon zijn, in de gelegenheid gesteld moest worden een ander te beroepen, dat zij zelfs geen verlof tot een langdurige onderlating van den dienst geven kon dan nadat het recht daartoe en de mogelijkheid er van haar was gewaarborgd, is in de praktijk het geven van zulk verlof feitelijk losmaking van de Gemeente geworden, een verlof waardoor de band tusschen Leeraar en Gemeente verbroken

en een vacature veroorzaakt werd. Uit het "ambtelijk aan de Gemeente verbonden blijven" werd al het wezenlijke weggenomen, zoodat slechts een schijn er van overbleef, een ambtelijk aan de Gemeente verbonden blijven *in naam* alleen. Toch werd het genoeg geacht om te kunnen meenen dat de transactie geschiedde met handhaving van het laatste deel van Art. 14, en dus voor den Leeraar met een op deugdelijken kerkrechtelijken grond rustend behoud van het ambt. Hierin lag de groote fout, en hiertegen was het derde voorstel van Leota gericht. Toegegeven dat "de beroeping der Gemeente" kan beteekenen de beroeping der Gemeente die men diende, en dat de Kerkenorde daarbij het oog heeft op het ambtelijk aan die Gemeente verbonden blijven, dan laat zich toch niet verdedigen de meening dat dit ambtelijk verbonden zijn van zijn inhoud beroofd en tot een schijn verlaagd kan worden, en toch zijn kerkerchtelijke beteekenis behouden.

Er is van "de beroeping der Gemeenten" en van daaraan "onderworpen zijn" ook een andere opvatting. De meeste lezingen van Art. 14 hebben niet "Gemeente" maar "Gemeenten." Dienovereenkomstig kan de uitdrukking genomen worden in den zin van: onderworpen aan de beroeping der Gemeenten in het algemeen, d.i. onder de verplichting blijvend om, wanneer men zijn doel bereikt heeft, zich in den weg te stellen om weer een vasten dienst te verkrijgen, en wanneer een beroeping komt, die aan te nemen. Dit sluit in dat zulk een Predikant *beroepbaar blijft*, en dat hij zijn onderlating van den dienst niet langer mag laten duren dan noodig is. Zoo komt dat "onderworpen zijn en blijven" beter tot zijn recht. De redactie van Middelburg, 1586, heeft: "schuldig is zich te onderwerpen" (Part. Vraag 6). Deze opvatting is oud (cf. Kerkelijk Placcaatboek, 1792, Register op Deel III, sub voce Predikanten, "beroepelijk blijven"). Ook door *De Heraut* is zij gevolgd. In No. 1943 (blz. 2, kol. 4) lezen wij, nadat gewezen is op het "voor zijn leven lang aan den kerkedienst verbonden zijn" van Art. 12, het volgende: "Al mag een losgemaakt Predikant geen bepaalde Kerk hebben die hij dient, hij blijft 'ten allen tijde aan de beroeping der Gemeenten (N.B., "Gemeenten") onderworpen,' en zoodra zulk een nieuw beroep tot hem komt, is hij verplicht dat aan te nemen." En in No. 1946 (blz. 2, kol. 5) wordt dit "de beroeping der Gemeenten (weer "Gemeenten") onderworpen zijn" toegepast op Theol. Professoren in den zin dat ook zij

door de Gemeenten beroepen kunnen worden om haar als Predikant te doenen.

Ook zou "de beroeping der Gemeente" ("Gemeente" genomen als in Art. 1, identisch met "Gemeenten") kunnen beteekenen de kerkelijke "beroeping" of in het ambt stelling naar Art. 4. Dan zou "aan die beroeping onderworpen zijn en blijven" moeten beteekenen: uit kracht daarvan, als daardoor voor zijn leven lang aan den kerkedienst verbonden, *in het ambt blijven*, en mitsdien gebonden te blijven aan de verplichtingen welke deze in het ambt stelling oplegt. Daarbij zou hier dan vooral te denken zijn aan de verplichting om in een vasten dienst te zijn (Art. 7), en dus zoo spoedig mogelijk daartoe terug te keeren, alsmede om, zoo lang men niet in vasten dienst is, zich te houden aan hetgeen in Art. 15 op Art. 14 volgt.

Voor de praktijk komen deze opvattingen in hoofdzaak op hetzelfde neer. Ambtelijk aan een bepaalde plaatselijke Kerk verbonden te wezen is niet noodig voor behoud van het ambt, en de idee dat een zoogenaamd ambtelijk verbonden blijven aan de Kerk die men diende, dat geheel zonder inhoud is, behoud van het ambt kan bezorgen, is verwerpelijk. Maar ambtelijk aan een plaatselijke Kerk verbonden te zijn is eisch van de goede orde in de Gemeente van Christus. Niet in een vasten dienst te zijn is (behalve voor Emeriti) een abnormale toestand, die, wanneer daarvoor groote en gewichtige oorzaken zijn, voor een tijd gedragen kan worden, maar niet langer duren mag dan om wille van die oorzaken noodzakelijk is.

De vorige Synode is uitgegaan van de opvatting, dat het laatste gedeelte van Art. 14 bedoelt: ambtelijk aan de Gemeente die men diende verbonden te blijven. Maar zij heeft terecht geoordeeld volgens deze beteekenis de bedoelde uitdrukking geen actueele verbreking van den band tusschen Leeraar en Gemeente, tot het veroorzaken van een vacature toe, toelaten kon. De meening dat zulks kon ondubbelzinnig verwerpend, heeft zij verklaard dat het daaraan tegenovergestelde, zooals de Kerkeraad van Leota het wilde, door het laatste deel van Art. 14 gewaarborgd werd. Zoo heeft zij aan de sedert 1904 gevolgde methode van gelegenheid geven voor verdere studie een einde gemaakt.

4. Ook spreke de Synode uit, dat, wanneer een Leeraar om groote en gewichtige oorzaken, die tijdelijke onderlating van den dienst wel wenschelijk maar niet noodzakelijk maken, begeert tijdelijk verlof te ontvangen, zal hij naar den

regel van Art. XII, K. O., verzoeken om eerbaar ontslag en het recht om over te gaan tot een anderen staat des levens. Gronden:

- (a) *Verlaten van den dienst met behoud van de eer en den naam eens Dienaars staat de K. O. alleen toe aan hen, die onbekwaam geworden zijn (Art. 13), of den dienst onderlaten MOETEN (Art. 14). De geldt dus niet van hen, die terwille van studie, of om eenige andere reden den dienst onderlaten willen.*
- (b) *Zulk een gaat feitelijk over tot een anderen staat des levens, en heeft evenmin als de Theologische studenten recht op de ambtelijke positie, zoolang hij in dezen "anderen staat des levens" verkeert.*

Omtrent dit voorstel besloot de vorige Synode "een Commissie te benoemen om hier studie van te maken en op de volgende Synode te rapporteeren." Het is dus een van de drie voorstellen waaromtrent wij, als de daartoe benoemde Commissie, de Synode hebben te dienen met toelichting en advies.

In het voorafgaande was de Kerkeraad van Leota tot de Synode gekomen met voorstellen om in de zaak van het geven van verlof uit te schakelen:

- a) alle verleenen van onbepaald verlof of "indefinite leave of absence" (Voorstel 1);
- b) alle verleenen van tijdelijk verlof wanneer niet bleek dat het noodzakelijk was (Voorstel 2);
- c) alle verleenen van tijdelijk verlof waardoor de band tusschen Leeraar en Gemeente verbroken en een vacature veroorzaakt wordt (Voorstel 3).

Erkennende echter, dat er gevallen voorkomen waarin het begeerde tijdelijk verlof niet noodzakelijk is, en met feitelijke verbreking van den band tusschen Leeraar en Gemeente en het veroorzaken van een vacature moet gepaard gaan, maar toch om groote en gewichtige oorzaken wenschelijk is, en dat de weg om zulk ontslag uit den dienst te verkrijgen open moet blijven, komt de Kerkeraad vervolgens met dit vierde voorstel. Het wil dat in zulke gevallen de betrokken Predikant, in plaats van tijdelijk verlof aan te vragen, "naar den regel van Art. 12 zal verzoeken om eerbaar ontslag en het recht om over te gaan tot een anderen staat des levens."

Twee gronden worden voor het voorstel aangevoerd.



Daarop rust het derhalve. Slechts wanneer de gronden juist zijn, kan het voorstel juist zijn. Maar dat de gronden juist en houdbaar zijn, blijkt bij onderzoek niet zoo te wezen.

De eerste grond is, dat de Kerkenorde behoud van het ambt alleen zou toestaan in twee gevallen, n.l. wanneer men voor den dienst onbekwaam geworden is (Art. 13) en wanneer men den dienst *moest* onderlaten (Art. 14). Hiermee echter wordt iets beweerd dat niet waar is. Dat behoud van het ambt *alleen* in die twee gevallen mogelijk is, zegt de Kerkenorde nergens. Ook is er geenerlei recht om dat af te leiden uit Artt. 13 en 14, want uit de toekenning van behoud van het ambt in de twee gevallen waarover het in die artikelen gaat, volgt geenszins dat behoud van het ambt alleen in die twee gevallen mogelijk zou zijn. En dat niet alleen, maar het beweren wordt door twee artikelen der Kerkenorde rechtstreeks weersproken. Naar de Dordtsche redactie schreef Art. 11 voor, dat de Classis zou oordeelen of van hun Gemeente losgemaakte Predikanten verplaatst konden worden of niet. Hiermee sanctioneerde de oude Kerkenorde losmaking van de Gemeente met behoud van het ambt. En Art. 15 spreekt van consent en autoriteit van Synode of Classis te moeten hebben om, terwijl men zijn dienst onderlaat of in geen vasten dienst is, hier en daar te gaan prediken. Hiermee sanctioneert nog onze huidige Kerkenorde onderlating van den dienst of in geen vasten dienst zijn met behoud van het ambt. Nergens geeft de Kerkenorde te kennen, dat behoud van het ambt een ambtelijk verbonden zijn en blijven aan de plaatselijke Kerk die men diende vereischt, laat staan dat een ambtelijk verbonden zijn dat slechts een pretensie er van is, daartoe voldoende zou zijn. Maar dat in genoemde gevallen volgens de Kerkenorde behoud van het ambt mogelijk is, is duidelijk genoeg, en dat is de zaak waar het hier op aan komt.

Met den tweeden grond staat het niet beter. Een onderlating van den dienst waarbij aan een voor goed verlaten van den dienst om een aardsch bedrijf ter hand te nemen van verre niet gedacht wordt, maar waarvan juist integendeel het doel is zich voor het dienstwerk verder te bekwamen, is zonder twijfel heel iets anders dan wat Art. 12 bedoelt met overgang tot een anderen staat des levens. Indien onderlating van den dienst *als zoodanig* overgang zou zijn tot een anderen staat des levens, konden Artt. 11 en 15 niet luiden zooals zij doen, en zou dat van geëmeriteerd worden evenzeer moeten gelden. Er is bij onderlating van den dienst voor

verdere studie niet een loslaten maar een vasthouden aan het ambt.

En het argument dat men gedurende den tijd van onderlating van den dienst evenmin op in het ambt stelling recht heeft als Theologische studenten daarop recht hebben, houdt geen steek, omdat het over in het ambt stelling niet gaat. Het gaat er niet over, of de positie waarin men zich bevindt recht op in het ambt stelling geeft, maar of de positie waarin men zich bevindt ontneming van het ambt noodzakelijk maakt. Voor dat tweeërlei gelden niet dezelfde eischen. Uit een vergelijking van Artt. 7 en 15 is te zien dat de Kerkenorde in dit opzicht aan gemis van een vasten dienst een andere beteekenis hecht voor wie niet, dan voor wie wel in het ambt gesteld is. De eersten kunnen volgens Art. 7 zonder zich aan een bepaalde plaats verbonden te hebben, niet in het ambt gesteld worden, maar de laatsten kunnen volgens Art. 15 wel zonder in vasten dienst te zijn in het ambt blijven.

De kerkenorde verklaart dat wie eenmaal kerkelijk in het ambt gesteld is, voor zijn leven lang aan den kerkedienst is verbonden, en dit kerkrechtelijk beginsel mag zoo min genegeerd worden als eenig ander. Het bedoelt niet op Roomsche manier aan het ambt onverliesbaarheid toe te kennen, want de Kerkenorde maakt wel degelijk provisie voor ontzetting uit het ambt. De eischen der goede orde en de bedoelingen der tucht kunnen het noodzakelijk maken. Maar het bedoelt wel, dat er geen verlating van het ambt, noch ontzetting uit het ambt mag zijn, tenzij op gronden die het gebiedend eischen. Maar tijdelijke onderlating van den dienst wier doel in het ambt ligt, is geen grond die het gebiedend eischt. Zoo werd ook in het boven aangehaalde uit No. 1943 door *De Heraut* het beroepbaar blijven van een naar Art. 14 losgemaakt Predikant met genoemd kerkrechtelijk beginsel in verband gebracht.

Dat een aanvraag om ontslag uit den plaatselijken dienst overgang tot een anderen staat des levens ten doel zou kunnen hebben, is hiermee geenszins ontkend. Begeert iemand zulk ontslag om verder te studeeren, dan maakt het groot verschil welke studie-cursus hij voornemens is te volgen. Het zou een cursus kunnen zijn die buiten verband staat met het ambt, en dan zou toepassing van Art. 12 geheel in orde zijn. Maar het vierde voorstel van Leota wil toepassing van Art. 12 voorgeschreven hebben voor alle gevallen waarin zulk

ontslag begeerd wordt, en dat zou met de Kerkenorde in de hand niet te verdedigen zijn.

Dus meenen wij de Synode te moeten adviseeren dit vierde voorstel der instructie van Leota niet aan te nemen, omdat de daarvoor aangevoerde gronden niet houdbaar zijn.

Hierbij meenen wij het met betrekking tot voorstel 4 te moeten laten, zonder in te gaan op een zaak die blijkens de gronden onder dit voorstel den Kerkeraad van Leota bijzonder voor de aandacht heeft gestaan. Wij bedoelen de kwestie hoe te handelen is in gevallen van aanvragen om tijdelijk verlof ten einde door verdere Theologische studie zich verder te bekwamen. Dat ingaan op dit punt tot onze opdracht behoorde, was niet uitdrukkelijk te kennen gegeven. Toch hebben wij hierin te doen met een zaak die in de instructie van Leota officieel voor de aandacht der Synode is gebracht en dus ter Synodale tafel is. En het is een actueele zaak. Als tijdelijk verlof wordt aangevraagd, is het in den regel voor verdere studie, en dat komt herhaaldelijk voor. Bovendien is het een zaak waarover er verschil van opinie is. Veelal wordt aangenomen, dat zulke aanvragen behandeld moeten worden naar Art. 14 K. O., welk artikel dan geacht wordt het geven van tijdelijk verlof met veroorzaking van een vacature toe te laten. De vorige Synode echter heeft uitgesproken, dat het geven van tijdelijk verlof met veroorzaking van een vacature in strijd is met het laatste deel van Art. 14 (Acta 1928, blz. 142, 143). Leota wilde zulke aanvragen behandeld hebben naar Art. 12, K. O. (overgang tot een anderen staat des levens). En de meerderheid uwer Commissie is van oordeel, dat zij te behandelen zijn naar Art. 11, K. O. (losmaking van de Gemeente met behoud van 't ambt).

Om deze redenen meent uwe Commissie er bij de Synode op te moeten aandringen, dat zij een Commissie benoeme om van deze zaak een grondige studie te maken, en de volgende Synode te dienen met rapport en advies.

5. *Ook spreke de Synode uit, (a) dat, indien het noodig blijkt dat een Leeraar langer zijn dienst moet onderlaten dan de Gemeente het zonder een leeraar kan stellen, niet de weg van tijdelijke onderlating van den dienst, maar de weg van emeriteering gevolgd moet worden.*

Dit voorstel, dat mede uwe Commissie voor overweging en advies in handen werd gegeven, bedoelt, evenals het vorige, gevallen van niet waarnemen van den dienst voor langeren tijd dan de belangen der Gemeente toelaten, maar dan gevallen waarin die onderlating niet slechts wenschelijk,

maar noodzakelijk is. Het wil daarvoor den weg van emeriteering gevolgd hebben.

Het voorstel doet denken aan de Predikanten die door de Dordtsche Synode van 1618-'19 benoemd werden om een nieuwe Bijbelvertaling te bezorgen. De Synode schatte den tijd die daarvoor noodig zou zijn op vier jaren, zoodat te rekenen was op een veeljarige onderlating van den dienst als voor dat werk noodzakelijk. In plaats van vier zijn er zeven jaren noodig geweest om de vertaling te voltooien. Van emeriteering van deze vertalers is geen sprake geweest, wel van vrijstelling van hun tegenwoordige diensten met behoud van hun tractementen (Knuttel, Acta der Prov. Synoden van Zuid Holland, I, 134), en de Kerkeraad van Amsterdam stelde daarvoor de voorwaarde dat "nog een ander Predikant voor zijn Kerk beroepen mocht worden" (Knuttel, a.w., I, 202). Zij bleven dus Predikant van de Gemeente waaraan zij verbonden waren, om aan het einde van hun taak weer tot haar terug te keeren. Dat kon, omdat het Predikanten waren van stadsgemeenten, die door verscheidene Predikanten werden bediend, en omdat de tractementen door den Magistraat werden uitbetaald. Onze omstandigheden zijn anders, en eischen daarom een andere wijze van handelen.

Uwe Commissie acht de gedachte waarvan dit voorstel uitgaat, alsof het onderscheid van wenschelijkheid of noodzakelijkheid een onderscheid zou zijn dat de wijze van handelen moest bepalen, ongegrond en onbruikbaar. Noodzakelijk te zijn, of om groote en gewichtige oorzaken wenschelijk te wezen, staan te dicht bij elkaar om de grond te kunnen zijn voor een zoo groot verschil van behandeling. Wat de een voor slechts wenschelijk zal aanzien, zal de ander noodzakelijk achten. Een objectieve standaard ontbreekt, zoodat het subjectief oordeel beslissen moet. Aan een zoo vage, subjectieve onderscheiding kan niet de beteekenis toegekend worden van uit te maken of in een gegeven geval de Predikant, als een die tot een anderen staat des levens overging, van zijn ambt beroofd moet worden, dan wel met behoud van de eere en den naam eens Dienaars geëmeriteerd kan worden.

Bovendien is er ernstig bezwaar tegen zulk gebruik, of liever misbruik, van Art. 13. Dit artikel kenmerkt zich te zeer als een artikel dat hier in geenerlei opzicht dienst kan doen. Het zegt uitdrukkelijk een artikel te zijn voor Dienaars die *'door ouderdom, ziekte, of anderszins onbekwaam ge-*

worden zijn tot de uitoefening van hun dienst." En het schrijft voor dat zulke Dienaars voor hun overige levensjaren vrijgesteld zullen worden van de ambtswerkzaamheden met behoud van de ambtsbevoegdheden, alsmede dat in hun nooddrift en in die van Predikantsweduwen en weezen zal voorzien worden. Dit artikel toe te passen op gevallen van onderlating van den dienst door Predikanten in de kracht van hun leven en met onverzwakte bekwaamheid tot de uitoefening van hun dienst, ten einde hun behoud van het ambt te bezorgen, is dit artikel geweld aan te doen. En dat geheel noodeloos. Dat men het gedaan heeft, is bekend. Men meende dat het wel niet geheel in orde was, maar van nood moest. Zoo schreef Dr. Rutgers er in 1888 van: "Al is die weg ook niet de rechte, ik zie er toch niets anders op" (Kerkr. Adviezen, I, 59). Want men was van oordeel dat wie den dienst in de plaatselijke Kerk onderliet, alleen door emeriteering in het ambt kon blijven. Wij meenen echter aangetoond te hebben dat volgens de Kerkenorde ook losmaking van de Gemeente behoud van het ambt kan toelaten. Terecht wees dan ook onze Synode van 1918 een verzoek om zulk een emeriteering van de hand, oordeelende dat het geval "niet viel onder Art. 13, K. O."

Op deze gronden adviseert de Commissie de Synode dit voorstel niet aan te nemen.

6. Voorstel 5(b) kunnen wij voorbijgaan. De vorige Synode heeft het behandeld en voor toelichting van andere voorstellen heeft het geen bijzondere beteekenis.

7. *Ten slotte spreke de Synode uit, dat de Kerkeraad die emeritaat verzocht voor, of tijdelijk verlof gunde aan zijn Leeraar, ten allen tijde bereid moet wezen om aan de Classis verantwoording te doen voor het geven of doen voortduren van zulk verlof of emeritaat.*

Tegen dit voorstel als zoodanig is geen bezwaar in te brengen, maar te betwijfelen valt of er aan een dergelijke Synodale uitspraak eenige behoefte is.

Ten aanzien van emeriteering volgt reeds uit het feit, dat emeritaats verleening door Kerkeraad en Classis slechts voorloopige beteekenis heeft en eerst door Synodale approbatie rechtsgeldigheid verkrijgt, dat ook het doen voortduren van een emeritaat in laatster instantie een zaak der Synode is, alsmede dat, indien er omtrent de rechtmatigheid van een emeritaat twijfel mocht rijzen, de Synode natuurlijksterwijze ten allen tijde het recht heeft om bij de Classis,

en de Classis om bij den Kerkeraad dienaangaande onderzoek in te stellen, en bereidwilligheid te verwachten om verantwoording te doen.

En ten aanzien van het verleenen van emeritaat en van tijdelijk verlof beide volgt het recht van Synode en Classis tot onderzoek bij Classis en Kerkeraad, en de plicht van Classis en Kerkeraad om zich te verantwoorden, uit de verhouding waarin volgens de Kerkenorde de Kerkelijke Vergaderingen tot elkander staan. Art. 36 kent aan de Classes over de onder haar ressorteerende Kerkeraden, en aan de Synode over de Classes een zeggenschap toe. Andere artikelen stellen Kerkeraden en plaatselijke Kerken onder toezicht der Classes, bijv. door het voorschrijven van de Classicale rondvraag, Art. 41, en van kerkvisitatie, Art. 44. Nog andere verordenen dat de behandeling van zaken Predikanten betreffende zal geschieden niet door den Kerkeraad maar door de Classis, of door den Kerkeraad met kennis en approbatie van de Classis.

Op grond van dit een en ander meent uwe Commissie dat het recht van Meerdere Vergaderingen om van de Mindere Vergaderingen verantwoording betreffende genoemde aangelegenheden te vragen, en de plicht van Mindere Vergaderingen om ten allen tijde bereid te zijn de gevraagde verantwoording te geven, door de Kerkenorde zoo voldoende wordt gewaarborgd, dat een Synodale uitspraak als door Leota begeerd wordt, overbodig en zelfs ongepast is te achten. Er zou daarvoor reden kunnen zijn in geval van voorgekomen weigering, maar dan zou toch zulk een uitspraak anders geformuleerd moeten worden, en bovendien, van het bestaan van zulk een geval blijkt niets.

Uwe Commissie meent derhalve de Synode te moeten adviseeren ook op dit voorstel niet in te gaan, omdat gronden voor hetgeen het uitgesproken wil hebben in de Kerkenorde reeds overvloedig aangewezen zijn.

Dit rapport met verschuldigten eerbied aan het oordeel van Uwe Eerw. Vergadering onderwerpende, zijn wij,

Uwe Commissie,

Y. P. DE JONG,  
W. HEYNS,  
P. A. HOEKSTRA,  
D. H. KROMMINGA,  
K. W. FORTUIN.

## REPORT V

### REPORT NO. V OF THE COMMITTEE ON THE IMPROVEMENT OF OUR PUBLIC WORSHIP

*To the Synod of 1930.*

#### ESTEEMED BRETHREN:

Ever since the Synod of 1916 the matter of the improvement of our Public Worship has been before our Churches. At that time a Committee was appointed, consisting of three members, in 1918 enlarged to seven members, which has submitted various reports on this matter to our Synods.

Although the Committee was at times disheartened because of the abundance of unfavorable criticism leveled at its proposed Order of Worship, and at one time even kindly asked Synod to be discharged, Synod has repeatedly encouraged the Committee to continue its labors, and expressed the desirability of a uniform but flexible Order of Worship, in which the various elements are logically and psychologically arranged into one organic whole, and in which the congregation takes a more active part than was hitherto customary among us.

For a brief history of the labors of the Committee we may refer to our Report No. IV, found in the *Acta Synodi* 1928, p. 276-278.

Finally, after twelve years of preliminary labor, the Synod of 1928 adopted with some minor changes the proposed Order of Worship for the first service on the Lord's Day (*Acta*, p. 55), and urged our Churches to take the necessary steps to introduce this new Order of Worship, with the understanding, however, that the peace and welfare of those Churches in which there might be considerable opposition should not be imperiled. The Classes were instructed to strengthen the hands of the Consistories by urging them, especially through the Church Visitors, to make progress in this matter (*Acta*, p. 60).

Synod also urged our Consistories not to make any changes in their Public Worship other than those included in the Order adopted by Synod. It impressed upon them the fact that denominational unity and loyalty require that all

the Churches shall conform to whatever decisions touching this matter have been taken, unless they shall be proved to be contrary to God's Word. It further insisted that Consistories which subsequently might desire other changes, should refrain from introducing them by independent action, but make known their desires through the regular channels (Acta, p. 61).

The Committee on the Improvement of Public Worship was continued and received the following instructions:

1. To prepare a brief Directory of Worship, for the convenience of ministers and congregations, and to publish the same, with the understanding that it shall be incorporated in succeeding editions of the Psalter. It was added that this Directory should be prepared in the Dutch, English, and German languages (Acta, page 61).
2. To prepare an Order of Worship for the other services on the Lord's Day and for special services on week-days. In connection with this, two suggestions of the Committee of Pre-advice were referred to this Committee:
  - a. To give the element of praise a prominent place in the Order of Worship for the second service on the Lord's Day.
  - b. To retain the Credo in the second service, (Acta, pages 56, 57).
3. To advise Synod in regard to the Order of Worship when the services are conducted by unordained men (Acta, p. 57).
4. To advise Synod in regard to the Order of Worship for Preparatory and Communion Services (Acta, page 57).

\* \* \*

In accordance with the first instruction of Synod, your Committee, in the fall of 1928, prepared and published a brief Directory containing the Order of Morning Worship on the Lord's Day, and sent a sufficient number of copies for each consistory member to all our congregations. The remaining copies were sold at a nominal price, and the proceeds turned over to the Synodical Treasurer.

In passing we may add here that we did not prepare a



German edition of the Directory, because we did not feel ourselves qualified for this task. If Synod insists on a German edition, we would respectfully suggest that its preparation be entrusted to a special Committee consisting of men well versed in the German language.

In preparing the Directory your Committee faithfully followed the Synodically adopted Order of Worship, leaving room for the various optional elements approved by Synod.

Your Committee, however, allowed itself the liberty of making one rather important change in terminology. Instead of the word *Absolution*, the term *Assurance of Pardon* was used. It appeared, even at that early date, that the word *Absolution* could not find favor with many of our people, because they imagined that it smacks too much of Romanism. Now although the Reformed Churches have always used this word (for instance, in the Form for Readmitting Excommunicated Persons), attaching a significance to it radically different from that of the Church of Rome, it was nevertheless thought best to substitute the term *Assurance of Pardon*, because it is not liable to be misunderstood. An additional reason for making this change was the discovery that the latter term is in use in some of the Presbyterian Churches of our country, and is therefore not altogether foreign to Churches of Calvinistic profession and worship. Your Committee trusts that this change, which is merely a change in terminology, will meet with the approval of Synod.

\* \* \*

Since the Synod of 1928 the new Order of Worship, and in particular the Directory published by your Committee, was subjected to a great deal of criticism, much of it entirely beside the mark, due to misunderstanding or prejudice. It certainly is not necessary to refute criticism of the latter kind. But some objections have been advanced which are worthy of consideration. There are four of these which we shall briefly consider:

1. From the standpoint of church polity the authority of Synod to adopt an Order of Worship for all our Churches has again been called into question. It has been said that Synod overstepped its authority, and that Synodical regulation of Public Worship conflicts with the freedom of the local Churches.

Your Committee would like to call the attention of Synod to the fact that this very question was brought before the

Synod of 1926 (Acta, p. 43). Your Committee asked Synod at that time to declare itself on this point, because as long as there was uncertainty in this matter, we did not deem it fair that Synod should require of us to devote our time and strength to a task concerning which it was not even certain that Synod considered it to be her task. Our request was granted. Synod decided to express itself as favoring a uniform but flexible Order of Worship for our Churches on these grounds:

- a. Denominational unity is expressed by uniformity of worship as well as by unity of doctrine and of discipline;
- b. Our Church Order contains a number of provisions regarding our Public Worship which imply the necessity of unity and uniformity in Public Worship (Arts. 16, 20, 56, 57, 58, 62, 63, 66, 67, 69, 76, 77, 78) ;
- c. In the past contributions to uniformity in liturgy have been made, such as the Forms for Baptism, the Lord's Supper, etc.;
- d. There is a growing sentiment for a better Order of Worship;
- e. The uniformity sanctioned by custom and tradition is gradually being broken.

For more than two years no protest was raised against this decision regarding this fundamental question. No one recorded his dissent from the position here taken.

Now to say the least, it certainly seems out of order to raise this question again at this late date, especially since as far as we are aware no serious attempt has been made to overthrow the grounds upon which this decision of the Synod of 1926 rests. What was once decided should be considered settled and binding, unless it be proved to conflict with the Word of God or with the Articles of the Church Order.

2. It has been said that the Committee exceeded its authority in publishing in the Directory some directions and some forms for the Confession of Sins and the Offertory Prayer which were not submitted to the Synod.

This objection is due to a misunderstanding for which your Committee, however, is willing to assume part of the blame. We should have explained in the Preface to the Directory that the words *Adopted by Synod* on the title-page cov-

ered only the *Order of Worship*, not the *Directory*. The *Order* was adopted by Synod, but the *Directory*, of course, was only the work of the Committee, as such has no official sanction, and is still awaiting the approval of Synod.

Hence our authority for inserting some additional forms which were not submitted to the previous Synod lies in Synod's instruction to the Committee to prepare a *Directory*. This *Directory* was to be published "for the convenience of ministers and congregations," and naturally would include much more than the bare outline of the *Order of Worship*.

In preparing this *Directory*, your Committee thought it best to include a few additional forms, and in this was led especially by two considerations. In the first place, this would make the *Order of Worship* still more flexible, and flexibility is what Synod wanted. And in the second place, this would forestall the objection (an objection which is certainly not without some weight) that *one* form repeated over and over again is apt to lead to dead formalism.

For the same reasons your Committee has thought it advisable to include in the *Directory*, as we now herewith submit it to Synod, two additional forms for the Assurance of Pardon. We have also made a few other changes. In making these we have profited by the experience of the Churches which have introduced the new *Order*, as well as by certain constructive suggestions and criticisms offered by some brethren. For instance, the form for the Assurance of Pardon contained in our previous report and also in the published *Directory*, although based upon forms used in the sixteenth century Reformed Churches and hence venerable because of antiquity, was objected to by some brethren on account of the personal pronoun ("I proclaim"). This objection cannot be lodged against the forms included in the revised *Directory* as herewith submitted.

3. As was to be expected, especially the so-called "Service of Reconciliation" with its "Absolution" has been the target of many conscientious objectors.

Your Committee cannot but feel that a great deal of this unfavorable criticism was in reality aimed at the terminology which was used. In other words, if the second group of elements had not been named the "Service of Reconciliation," and if the declaration of the Gospel following the Confession of Sins had not been named the "Absolution," but very few objections would have been heard.

What is more fitting than that the Reading of the Law be

followed by a Confession of Sins, and that this in turn be followed by the Gospel contained in the Assurance of Pardon?

To make this clear, namely, that the Assurance of Pardon is nothing but a declaration of the essence of the Gospel, we have included in the Directory as herewith submitted two additional forms couched in words literally taken from the Word of God.

Now in regard to the "Service of Reconciliation," we would like to call the attention of Synod to the fact that the nomenclature used to designate the five groups of elements in the Order of Morning Worship as found in the Directory published in the fall of 1928 (namely, Introductory Service, Service of Reconciliation, Service of Thanksgiving, Service of the Word, and Closing Service), was not adopted by Synod. All that the Synod of 1928 adopted is found on page 55 of the Acta, namely, the various elements of Public Worship and the order in which these are to follow one another. Hence the term "Service of Reconciliation," to which strenuous objection has been made, was not adopted by Synod. It was merely a proposal of the Committee to use this term for the second group of elements composing our Order of Public Worship.

Now although your Committee cannot admit the validity of this objection, because the word *reconciliation* in this connection was, of course, meant by us in the sense of a renewal of the consciousness of reconciliation, of which God's people are ever again in need, yet in view of the fact that the term "Service of Reconciliation" has given rise to misunderstanding and misinterpretation, we would propose that it be omitted. The grouping of the various elements under different headings (Introductory Service, Service of Reconciliation, etc.) is not essential to the scheme. In the Directory as herewith submitted to Synod we have therefore omitted these headings.

No doubt most of the objections lodged against this second group of elements would never have been raised if the Committee had not used the terms "Service of Reconciliation" and "Absolution." We regret that we did not discover the term "Assurance of Pardon" a year or two earlier. Those who object that there is no room for reconciliation in our Public Worship because the meeting of God with His people presupposes reconciliation as an established fact, can have no possible objection to an "Assurance of Pardon," the need of which is admitted by all. Even if we admit, for the sake

of argument, that reconciliation and absolution can in no sense be elements of our Public Worship, this objection cannot possibly hold against an "Assurance of Pardon," because we are all agreed that there certainly is room in our Public Worship for elements which tend to confirm God's people in their assurance of reconciliation.

It has, indeed, been objected that the Introductory Service with its Salutation already presupposes that when we meet for Public Worship we meet our God as a redeemed and reconciled people, and that this fact is contradicted by the following elements. But is this true? Not by any means! To be sure, we meet God as a redeemed and reconciled people, and receive in the Salutation the assurance of His grace, mercy and peace. But is this contradicted by the Reading of the Law, the Confession of Sins, and the Assurance of Pardon? Not at all! Certainly is the Law our rule of thankfulness, but it also is, and ever remains, our teacher of sin, and leads the Christian ever again to confession of sin. Applying it as a rule of thankfulness, we discover our shortcomings! Certainly we *have* forgiveness of sins, but this fact does not exclude prayer for the forgiveness of sins. This seeming contradiction is after all soundly Scriptural. It is a fact that Scripture teaches us that as God's redeemed people we *have* forgiveness of all our debts, past, present, and future, but it is also a fact that Jesus teaches us daily to pray: "And forgive us our debts as we forgive our debtors."

4. There remains only the objection that according to Q. 84 of our Catechism the assurance of pardon belongs to the Service of the Word, and that it is wrong to place it in another part of our Public Worship, set apart from the Service of the Word. Thus, it is claimed, the wrong impression is fostered as though the assurance of pardon given in the liturgy is something quite different from and of greater value than the assurance of pardon given in the preaching of the Word.

Your Committee would observe that this objection is certainly not a very weighty one. We take it that the assurance of pardon given in a liturgical service is not something radically different from that given in the Service of the Word, but that these two are essentially the same. The former is an assurance of pardon given in official language, the language of the Church, or perhaps preferably in language directly taken from the Word of God. The latter is an assurance of pardon given in the language of the preacher, explaining and

applying the Word of God. It seems to us that there is room for both in our Public Worship. Certainly Q. 84 of our Catechism does not mean to teach that the assurance of pardon may be given *only and exclusively* in the preaching. If that were the case, then our Reformed fathers were very inconsistent, because they incorporated such an assurance in many of our liturgical forms. The assurance of pardon is given by the minister, in the name of his Sender, not only in the preaching and the liturgical service, but also in his pastoral work, the visitation of the sick, etc.

Besides, we should remember that we always have had, and have today, the Reading of the Law as a liturgical element in our worship. The same objection would apply to this element, for must not the Law be preached in the Service of the Word just as well as the Gospel? If an element which must be found in the preaching of the Word may not at the same time be incorporated in a liturgical service, then it is high time that we banish the Reading of the Law from our Public Worship! It would be very inconsistent to insist on retaining this element. But — nobody objects against its retention. What objection then can there be against incorporating the essence of the Gospel in our liturgical service? Is there any reason why the Law should be retained, but the Gospel be refused a place of honor in our liturgy?

If it be objected that the incorporation of an Assurance of Pardon in our liturgical service is apt to lead to dead formalism, we readily admit that this danger exists and should be clearly recognized. In all our worship we have to guard ourselves against the danger of formalism. But we maintain that this danger is far greater without than with an Assurance of Pardon in our liturgical service. The Reading of the Law as we now have it, namely, as an isolated element without appropriate elements following it, has very little or no liturgical value, and is sure to become a mechanical part of the service that we go through without realizing its importance. But when the Reading of the Law is followed by a Confession of Sins, and this in turn by a declaration of the Gospel, there will be far less danger of falling into a dead formalism.

\* \* \*

Herewith we have heard and answered the chief objections which have been brought against the new Order of Worship adopted by the previous Synod.

It seems to us that the arguments of the opponents have

been weighed and found wanting. Of this we are sure, they are not based upon the Word of God, nor upon our Confession, or our Church Order. Flaws there may be found in the new Order of Worship. Actual use will no doubt suggest further improvements. But the Order as a whole is certainly a great improvement upon what we had thus far.

Practical considerations should not incline Synod to undo the work done by former Synods, at least not until the matter has had a fair trial.

Partly due to the attacks which were launched against the new Order of Worship, there has up to this time existed a state of uncertainty in regard to this matter. Some Churches have introduced the new Order, either partly or entirely, but many others have postponed taking definite action and have assumed an attitude of watchful waiting until Synod express itself again in this matter. There are also some Churches which are waiting for an Order of Worship for the second service on the Lord's Day. They would consider the introduction of the Order of Worship for the first service, but feel somewhat at a loss as to how the second service should be arranged, especially in view of the suggestion made at the previous Synod that this should be more in the nature of a praise service.

It is, therefore, necessary that Synod express itself clearly.

On the one hand, it seems to us that Synod should confirm the action taken by the Synod of 1928, and again recommend the introduction of the new Order of Worship. This would strengthen the hands of the Consistories of those Churches which have introduced the new Order. These certainly would be loath to give up the improvements they have gained, and to return to the old style.

But on the other hand, Synod should also clearly recognize actual conditions, which show that the majority of our Churches are not yet ready for, and would even resent, the introduction of the new Order of Worship. The Synod of 1928 was perhaps a little too optimistic in regard to its introduction. This matter cannot and should not be forced upon our congregations as long as they are not ripe for a change. Surely this was not the intention of the previous Synod! There need be no undue haste in this matter. Your Committee therefore comes with a proposal to rescind one of the decisions of the Synod of 1928 to which strenuous objections have been made, and to make the introduction of the new Order entirely optional with the Churches.

For the same reasons your Committee did not deem it wise to carry out all the instructions which it received of the Synod of 1928, but decided to limit itself, for the present, to the preparation of an Order of Worship for the second service on the Lord's Day, in which we have tried to give the element of praise a place of honor, and have also retained the Credo, in accordance with the suggestions of the Committee of Preadvice of Synod 1928 (Acta, p. 56).

\* \* \*

Hence your Committee would at this time respectfully submit the following proposals:

1. Synod rescinds Art. 70, §5, of the Acta Synodi 1928 (p. 60), reading as follows: "That ministers and consistories are urged to take the necessary steps to introduce the new Order of Worship, with this understanding, however, that the peace and welfare of those churches in which there is considerable opposition, shall not be imperiled. At the same time the Classes shall strengthen the hands of the consistories by urging them, especially through the church-visitors, to make progress in the matter," and decides to leave the introduction of the new Order of Worship entirely to the discretion of each local church.

Grounds:

- a. The majority of our Churches are not ready for the introduction of the new Order.
- b. By removing the element of compulsion, Churches which are not ripe for a change will not be made to feel uneasy by classical and church-visitorial admonitions and urgings to introduce the new Order, consciences will not be bound, and denominational peace and harmony will be preserved.

2. Synod recommends anew the introduction of the Order of Worship for the first service on the Lord's Day, as adopted by the Synod of 1928 (Acta, p. 55).

Grounds:

- a. No objections have been advanced which prove that the new Order as adopted by Synod is contrary to the Word of God, our Confession, or our Church Order.
- b. In the Directory of Worship, a revised edition of which is herewith submitted, changes have been made, especially in the second group of elements,



which make it less objectionable to the brethren who have conscientious objections to a service of reconciliation and an absolution as contained in the first edition of the Directory.

- c. Churches which are now using the new Order, or contemplating its introduction, can go on as at present, and will not be disturbed by a Synodical repeal of former decisions.

3. Synod adopts the following Order of Worship for the second service on the Lord's Day, and recommends its introduction:

- |                                                     |    |                        |
|-----------------------------------------------------|----|------------------------|
| 1. Votum                                            |    | 1. Doxology            |
| 2. Salutation                                       | or | 2. Invocation or Votum |
| 3. Doxology                                         |    | 3. Salutation          |
| 4. Apostles' Creed (optional)                       |    |                        |
| 5. Praise Selection from Scripture                  |    |                        |
| 6. Psalm of Praise                                  |    |                        |
| 7. Gloria Patri                                     |    |                        |
| 8. General Prayer, concluded with the Lord's Prayer |    |                        |
| 9. Offering and Psalm                               |    |                        |
| 10. Offertory Prayer (optional)                     |    |                        |
| 11. Scripture Lesson                                |    |                        |
| 12. Sermon                                          |    |                        |
| 13. Prayer                                          |    |                        |
| 14. Response (optional)                             |    |                        |
| 15. Psalm (with or without Doxology)                |    |                        |
| 16. Benediction                                     |    |                        |
| 17. Doxology (if desired here).                     |    |                        |

4. Synod again strongly urges our Consistories not to introduce any changes in their public worship other than those included in the Order adopted by Synod.

Grounds:

- a. By restricting future changes to those approved by Synod, the calamity of every congregation determining its own mode of worship will be averted, and our denominational unity in matters of worship will not be seriously impaired.
- b. Although some churches will be using the old and others the new Order, this will be far better than to have every church in independentistic fashion do what seems good to it in its own eyes.

5. Synod approves the revised Directory of Worship as herewith submitted by the Committee *for tentative use* by our Churches, and authorizes its separate publication for the convenience of ministers and congregations, but decides that for the present it shall not yet be incorporated in our Psalter.

Grounds:

- a. Tentative approval does not mean that Synod assumes responsibility for every form and every suggestion contained in this Directory.
  - b. Actual use will no doubt suggest further improvements.
6. Synod instructs the Committee on Public Worship:
- a. To prepare the Directory for the press, and to have a sufficient number of copies printed for all our consistory members.
  - b. To continue to give further thought to the improvement of our Public Worship, and to shed light upon it in our denominational papers.
  - c. To carry out the instructions of the Synod of 1928 in regard to the completion of our Order of Worship.

Respectfully submitted,

Your Committee,

W. HEYNS, Pres.,  
D. ZWIER, Sec'y,  
H. J. KUYPER,  
L. TRAP,  
W. STUART,  
J. MANNI.

## DIRECTORY OF WORSHIP

### THE ORDER OF WORSHIP FOR THE FIRST SERVICE ON THE LORD'S DAY

*Let the Congregation preferably be standing during the Introductory Service. The choice between the following two groups of elements is left to each Consistory.*

1. Psalm Calling to Worship

2. Invocation or Votum

3. Salutation

Grace to you and peace  
from God our Father and  
the Lord Jesus Christ.

Romans 1:7.

1. Votum

Our help is in the Name  
of Jehovah, Who made  
heaven and earth.

Psalm 124:8.

2. Salutation

Grace to you and peace  
from God our Father and  
the Lord Jesus Christ.

Romans 1:7.

3. Psalm Calling to Worship

#### 4. The Law of God

*The Congregation now being seated, the Reading of the Law may be introduced by the Minister with these words:*

Hear the Law of God as it is written in the twentieth chapter of the Book of Exodus:

God spake all these words, saying:

I am Jehovah thy God, who brought thee out of the land of Egypt, out of the house of bondage.

Thou shalt have no other gods before Me.

Thou shalt not make unto thee a graven image, nor any likeness of anything that is in heaven above, or that is in the earth beneath, or that is in the water under the earth: thou shalt not bow down thyself unto them, nor serve them; for I Jehovah thy God am a jealous God, visiting the iniquity of the fathers upon the children, unto the third and fourth generation of them that hate Me, and showing mercy unto thousands of them that love Me and keep my commandments.

Thou shalt not take the name of Jehovah thy God in vain; for Jehovah will not hold him guiltless that taketh His Name in vain.

Remember the Sabbath day, to keep it holy. Six days shalt thou labor, and do all thy work; but the seventh day is a Sabbath unto Jehovah thy God: in it thou shalt not do any work, thou, nor thy son, nor thy daughter, thy man-servant, nor thy maid-servant, nor thy cattle, nor thy stranger that is within thy gates: for in six days Jehovah made heaven and earth, the sea, and all that in them is, and rested the seventh day: wherefore Jehovah blessed the Sabbath day, and hallowed it.

Honor thy father and thy mother, that thy days may be long in the land which Jehovah thy God giveth thee.

Thou shalt not kill.

Thou shalt not commit adultery.

Thou shalt not steal.

Thou shalt not bear false witness against thy neighbor.

Thou shalt not covet thy neighbor's house, thou shalt not covet thy neighbor's wife, nor his man-servant, nor his maid-servant, nor his ox, nor his ass, nor anything that is thy neighbor's.

*The Reading of the Law may be followed by the reading of its Summary, found in Matt. 22:37-40 and Luke 10:27. The transition may be made by the Minister with these or similar words:*

Of this holy Law of God our Lord Jesus Christ has given us a summary as follows:

Thou shalt love the Lord thy God with all thy heart, and with all thy soul, and with all thy mind, and with all thy strength. This is the great and first commandment. And a second like unto it is this, Thou shalt love thy neighbor as thyself. On these two commandments the whole law hangeth, and the prophets.

*The Reading of the Law (and its Summary) should be followed by this or a similar exhortation:*

This holy Law of God clearly teaches us our sinfulness, which it behooves us to confess before God with contrite hearts. Let us do this as we pray:

#### 5. Confession of Sins

*Let the Congregation reverently follow the Minister in their hearts as he leads them in the Confession of Sins, using one of the following forms:*

Eternal God and Gracious Father: We confess before Thy Divine Majesty that we are poor, miserable sinners, conceived in sin and born in unrighteousness, incapable in ourselves of any good and prone to all manner of wickedness. Our sins rise up and testify against us. We have transgressed all Thy commandments in thought, word, and deed. All we like sheep have gone astray, and are unworthy to be called Thy children. But we repent, O Lord, and are sorry for having provoked Thee, seeking refuge in Thine infinite grace and mercy. Calling upon Thee from the heart and trusting in the merits of our Mediator, Jesus Christ, we implore Thee to forgive us all our sins for His sake. Wash us in the pure fountain of His blood, that we may become pure and white as snow. Cover our nakedness with His innocence and righteousness, unto the glory of Thy Name and the joy of our hearts. This we beseech Thee, O Father, in the Name of our Lord Jesus Christ. AMEN.

Almighty God and Father of our Lord Jesus Christ: Look upon us, we pray Thee, with an eye of compassion, and be gracious unto us, as we now humble ourselves before Thee with sincere confession of our sins. We have broken Thy commandments in thought, word, and deed, and turned aside from the way of life. Righteousness belongeth to Thee, O Lord; unto us confusion of face. But unto Thee, O Lord our God, belong also mercies and forgiveness, though we have rebelled against Thee. For Thou, Lord, art good, and ready to forgive, and abundant in lovingkindness unto all them that call upon Thee. For the sake of Thy Son, our Mediator and Lord, speak pardon and peace to our souls. Let Thy mercy be upon us, O Lord, according as we hope in Thee. And with the full pardon of all our past sins, be pleased also to quicken us in the way of righteousness. Help us to forsake the world, to crucify our old nature, and to walk in a new and holy life; through Jesus Christ our Lord. AMEN.

Almighty and most merciful Father: We have inclined our hearts to keep Thy statutes alway, even unto the end. And as Thou hast put within our hearts the desire and resolve to obey Thy holy law, do Thou enable us to achieve holiness, to live soberly, righteously, and godly, to the honor and glory of Thy most holy Name. We confess before Thee our shortcomings and transgressions. We have left undone those things which we should have done, we have done those things which we should not have done. With contrite hearts we humble ourselves before Thee. Have mercy upon us, O God, according to Thy lovingkindness. Hide Thy face from our sins, and blot out our iniquities. Cast us not away from Thy presence, and take not Thy Holy Spirit from us. O most merciful Father, renew in us the consciousness that we are reconciled with Thee, and restore in us the joy of salvation; through Jesus Christ our Lord, and for His sake. AMEN.

*If so desired, a Penitential Psalm may be sung by the Congregation, either in place of, or following the Confession of Sins. Psalter No. 140:2 is recommended (first tune, sung slowly, the Congregation remaining seated):*

My transgressions I confess,  
Grief and guilt my soul oppress;  
I have sinned against Thy grace  
And provoked Thee to Thy face;  
I confess Thy judgment just,  
Speechless, I Thy mercy trust.

## 6. The Assurance of Pardon

*To be said by the Minister, the Congregation remaining seated:*

Unto all who thus repent and seek in Jesus Christ their salvation, the Word of God declares that all their sins are forgiven them for the sake of the merits of Christ.

On the contrary, unto those who do not repent from the heart, but seek for themselves other means of salvation, the Word of God declares that the wrath of God and eternal condemnation rest upon them as long as they do not turn unto God with heartfelt repentance.

*Or the Minister may use this form:*

Hear the gracious words of the Gospel unto all that truly repent and believe:

God so loved the world that He gave His only begotten Son, that whosoever believeth on Him should not perish, but have eternal life.

He that believeth on the Son hath eternal life; but he that obeyeth not the Son shall not see life, but the wrath of God abideth on him.

John 3:16, 36.

*Or this:*

Remember and believe the comforting assurance of the grace of God, promised in His holy Word to all that repent and turn unto Him:

If we confess our sins, He is faithful and righteous to forgive us our sins, and to cleanse us from all unrighteousness.

On the contrary: If we say that we have not sinned, we make Him a liar, and His Word is not in us.

I John 1:9, 10.

## 7. The Apostles' Creed

*Preferably the Creed should be recited in unison by the Minister and the Congregation. Let the Congregation rise, as the Minister uses these or similar words of introduction:*

Let us now together profess our catholic, undoubted, Christian faith in the words of the Apostles' Creed. Let every one say in his heart (and with his mouth):

I believe in God the Father, Almighty, Maker of heaven and earth;  
And in Jesus Christ, His only begotten Son, our Lord;  
Who was conceived by the Holy Ghost, born of the virgin Mary;  
Suffered under Pontius Pilate; was crucified, dead, and buried; He descended into hell;

The third day He rose again from the dead;  
He ascended into heaven, and sitteth at the right hand of God the Father Almighty.

From thence He shall come to judge the quick and the dead.

I believe in the Holy Ghost.

I believe an holy catholic church, the communion of saints;  
The forgiveness of sins;  
The resurrection of the body;  
And the life everlasting. AMEN.

8. Psalm

*Let the Congregation remain standing, as the Minister announces the number of the Psalm without reading it, and the organist plays a very brief prelude. A Psalm should be selected which expresses the joy of forgiveness and the assurance of faith.*

9. General Prayer, concluded with the Lord's Prayer

*The Lord's Prayer may be recited by the Minister only, or in unison by the Minister and the Congregation:*

Our Father who art in heaven:

Hallowed by Thy Name.

Thy Kingdom come.

Thy will be done, as in heaven, so on earth.

Give us this day our daily bread.

And forgive us our debts, as we also have forgiven our debtors.

And bring us not into temptation, but deliver us from the evil one.

For Thine is the kingdom, and the power, and the glory, forever.

AMEN.

10. Offering and Psalm

*A Psalm may be selected which expresses the same sentiments that move the worshiper to bring to God his gift of thanks.*

11. Offertory Prayer

*If any Consistory so desire, this Offertory Prayer may be pronounced before the Offering is taken, or it may be omitted. It is, however, recommended that it be incorporated in the service because it emphasizes the importance of the Offering as an essential part of Worship. Let the deacons, having brought the Offering to the table, remain standing, while the Minister pronounces a brief Offertory Prayer, using, if so desired, one of these forms:*

O God, most merciful and gracious, of Whose bounty we have all received: We beseech Thee to accept this offering of Thy people. Remember in Thy love those who have brought it, and those for whom it is given. And so follow it with Thy blessing that it may relieve those that are needy, and advance the Kingdom of our Lord and Saviour Jesus Christ. AMEN.

Most merciful God and Father: We praise Thee Who of Thy bounty hast supplied all our needs according to the riches of Thy grace in Christ Jesus our Lord. We beseech Thee to accept our offering, and to help us by Thy Holy Spirit to be good stewards of Thy manifold grace. May this offering bring a blessing to our souls, may it benefit our fellow-men, and above all, may it promote the coming of Thy Kingdom, to the glory and honor of Thy holy Name; for Jesus' sake. AMEN.

12. Scripture Lesson

13. Sermon

14. Prayer

15. Psalm

*This Psalm may be followed by the Doxology: "Praise God from Whom all Blessings Flow," or some other Doxology (Psalter No. 197, 410, or 413). If any Consistory so desire, the Doxology may be sung after the Benediction.*

16. Benediction

*The Minister may use either the Aaronitic or the Apostolic benediction:*

Jehovah bless thee, and keep thee.

Jehovah make His face to shine upon thee, and be gracious unto thee.

Jehovah lift up His countenance upon thee, and give thee peace.

AMEN.

Numbers 6:24-26.

The grace of the Lord Jesus Christ, and the love of God, and the communion of the Holy Spirit, be with you all. AMEN.

II Corinthians 13:14.

THE ORDER OF WORSHIP FOR THE SECOND SERVICE  
ON THE LORD'S DAY

*Let the Congregation preferably be standing during the Introductory Service. The choice between the following two groups of elements is left to each Consistory.*

1. Doxology (unannounced)

Praise God, from whom all  
blessings flow;  
Praise Him, all creatures  
here below;

Praise Him above, ye  
heav'nly host;

Praise Father, Son, and  
Holy Ghost. AMEN.

2. Invocation or Votum

3. Salutation

Grace to you and peace  
from God our Father and  
the Lord Jesus Christ.

Romans 1:7

1. Votum

Our help is in the Name  
of Jehovah, Who made  
heaven and earth.

Psalm 124:8

2. Salutation

Grace to you and peace  
from God our Father and  
the Lord Jesus Christ.

Romans 1:7

3. Doxology (unannounced)

Praise God, from whom all  
blessings flow; etc.

4. The Apostles' Creed

*If the Creed is used in the first service on the Lord's Day, it may be omitted in this service. The Creed may be recited by the Minister only, or in unison by the Minister and the Congregation. If recited in unison, let the Congregation remain standing, as the Minister uses these or similar words of introduction:*

Let us now together profess our catholic, undoubted, Christian faith in the words of the Apostles' Creed. Let every one say in his heart (and with his mouth):

I believe in God the Father, Almighty, Maker of heaven and earth;  
And in Jesus Christ, His only begotten Son, our Lord;  
Who was conceived by the Holy Ghost, born of the virgin Mary;

Suffered under Pontius Pilate; was crucified, dead, and buried; He descended into hell;

The third day He rose from the dead;

He ascended into heaven, and sitteth at the right hand of God the Father Almighty;

From thence He shall come to judge the quick and the dead.

I believe in the Holy Ghost,

I believe an holy catholic church, the communion of saints;

The forgiveness of sins;

The resurrection of the body;

And the life everlasting. AMEN.

#### 5. Praise Selection from Scripture

*The Congregation now being seated, let the Minister read a selection from Scripture, containing an exhortation to praise the Lord.*

#### 6. Psalm of Praise

*Let the Congregation stand up and praise God with the spirit and with the understanding, making melody with their voices as well as with their hearts, unto the Lord. And at the close of the Psalm, let them remain standing and sing the Gloria Patri.*

#### 7. Gloria Patri (unannounced)

Glory be to the Father, and to the Son, and to the Holy Ghost;

As it was in the beginning, is now, and ever shall be; world without end. AMEN.

#### 8. General Prayer, concluded with the Lord's Prayer

*The Lord's Prayer may be recited by the Minister only, or in unison by the Minister and the Congregation:*

Our Father who art in heaven:

Hallowed by Thy Name.

Thy kingdom come.

Thy will be done, as in heaven, so on earth.

Give us this day our daily bread.

And forgive us our debts, as we also have forgiven our debtors.

And bring us not into temptation, but deliver us from the evil one. For Thine is the kingdom, and the power, and the glory, forever.

AMEN.

#### 9. Offering and Psalm

*A Psalm may be selected which expresses the same sentiments that move the worshiper to bring to God his gift of thanks.*

#### 10. Offertory Prayer

*If any Consistory so desire, this Offertory Prayer may be pronounced before the Offering is taken, or it may be omitted. It is, however, recommended that it be incorporated in the service because it emphasizes the importance of the Offering as an essential part of Worship. Let the deacons, having brought the offering to the table, remain standing, while the Minister pronounces a brief Offertory Prayer, using if so desired one of these forms:*

Our Heavenly Father: We thank Thee for every good gift and every perfect gift that cometh down from Thee. To thee we can but offer that which Thy hand hath first given us. Accept, we beseech



Thee, this offering of thanksgiving. Grant that we who have brought it may experience that Thou, O Lord, lovest a cheerful giver. May those for whom it is given rejoice in Thy mercy, and glorify Thy Name; through Jesus Christ our Lord. AMEN.

Thine, O Lord, is the earth, and the fullness thereof. Thine is all the gold and silver, every beast of the forest, and the cattle upon a thousand hills. All things come of Thee, and of Thine own have we given Thee. Be pleased, we pray Thee, to receive the offering which we now present unto Thee, and use it for the advancement of Thy glorious Kingdom, and the welfare and salvation of men. We pray this in Jesus' Name. AMEN.

11. Scripture Lesson

12. Sermon

13. Prayer

14. Response (unannounced)

*The Congregation remaining seated, this or a similar suitable Response may be sung. If so desired, this Response may be omitted.*

Hear our prayer, O Lord;  
Hear our prayer, O Lord;  
Incline Thine ear to us,  
And grant us Thy peace. AMEN.

15. Psalm

*This Psalm may be followed by one of the Doxologies found in our Psalter (e.g. No. 197, 410, or 413). If any Consistory so desire, the Doxology may be sung after the Benediction.*

16. Benediction

*The Minister may use either the Aaronitic or the Apostolic benediction:*

Jehovah bless thee, and keep thee.

Jehovah make his face to shine upon thee, and be gracious unto thee.

Jehovah lift up His countenance upon thee, and give thee peace.  
AMEN. Numbers 6:24-26.

The grace of the Lord Jesus Christ, and the love of God, and the communion of the Holy Spirit be with you all.

II Corinthians 13:14.

## REPORT VI

### RAPPORT VAN DE COMMISSIE INZAKE UITBOUW ONZER BELIJDENIS

*Aan de Synode der Chr. Geref. Kerk, vergaderd in Grand Rapids, Mich., Juni, 1930.*

#### EERWAARDE VADERS EN BROEDERS:

Uwe Commissie werd in het aanzijn geroepen tengevolge van het besluit der Synode in 1928, om het werk, door de Synode van 1926 opgedragen aan de Commissie in re Herziening van onze Kerkelijke Formulieren, te verdeelen over twee Commissies, ééne voor den Uitbouw der Belijdenis, en ééne voor de Herziening der Liturgische Formulieren. Dit besluit is te vinden op pag. 155 der Acta Synodi van 1928, en gaat onmiddellijk vooraf aan de benoeming dezer Commissie.

De zaak zelve, Uitbouw onzer Belijdenis, had de Synode al eerder bezig gehouden, namelijk in hare drie-en-twintigste zitting. Toen nam de Synode kennis van een brief, ontvangen van de Gereformeerde Kerken in Nederland, welke brief afgedrukt is in Bijlage XVIII der Acta Synodi 1928. Toen werd de aandacht der Synode tevens gevestigd op een brief, reeds twee jaren tevoren ontvangen van de Gereformeerde Kerk in Zuid Afrika, welke brief eveneens handelt over Uitbouw der Belijdenis. Deze brief staat afgedrukt in Art. 146, pag. 212, der Acta Synodi 1926, en werd, naar luid van dat Artikel, in de handen gelegd van de Commissie om in verband met de Gereformeerde Kerken in Noord Amerika, in Nederland en Zuid Afrika de Herziening van onze Kerkelijke Formulieren te overwegen. Deze Commissie oordeelde echter, dat het onderwerp van den uitbouw der Belijdenis haar afvoeren zou van het terrein haar oorspronkelijk aangewezen, namelijk dat van de Herziening onzer Liturgische Formulieren, en dat de taak van den uitbouw der Belijdenis te enorm is, om in het voorbijgaan als een neventaak aan haar te worden opgedragen. Daarom zond ze den brief terug aan de Synode van 1928 met de suggestie van eventueele behandeling door eene afzonderlijke Commissie. Men zie haar Rapport op pag. 125 der Agenda voor 1928. Zooals te

lezen is op pag. 139 der Acta, onder Art. 137, XI, besloot de Synode van 1928, dezen brief met dien uit Nederland te leggen in de handen van de Commissie, die de volgende Synode inzake den uitbouw der Belijdenis met advies zal dienen.

Deze twee brieven, de vroegere van de Gereformeerde Kerk in Zuid Afrika, en de later van de Gereformeerde Kerken in Nederland, hebben ertoe geleid, dat onze Kerk sedert 1928 eene Commissie inzake den Uitbouw onzer Belijdenis heeft. Onze Zuid-Afrikaansche Zusterkerk vraagt om de medewerking, en onze Nederlandsche Zusterkerk vraagt het oordeel onzer Kerk inzake den Uitbouw onzer gemeenschappelijke Belijdenis. Uwe Commissie heeft contact gezocht met de broeders in Zuid Afrika en in Nederland, onder anderen, door ze te verwittigen van hare benoeming. Maar betreffende een definitief antwoord kon ze hun uitteraard niets anders mededeelen, dan dat zulk een antwoord door Uwe Eerwaarde Vergadering zelf gegeven zal moeten worden. Onze wensch en bede is nu, dat het navolgend advies uwe Vergadering in staat mag stellen tot het geven van een zoodanig antwoord, als het meest tot bevordering der Waarheid en tot het nut van al de betrokken Kerken kan dienen; en deze gewichtige kerkelijke correspondentie, die tengevolge van de afstanden al zooveel tijd vereischt, niet langer vertraagd worde.

---

Hier volge in de eerste plaats ons advies inzake het antwoord, te geven op den brief uit Nederland. Men kan hem lezen op pag. 311 der Acta Synodi 1928, in Bijlage XVIII, Brieven, Geref. Kerken in Nederland, tweede brief. Namens de Deputaten, door de Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland, gehouden te Groningen in het jaar 1927, benoemd inzake den Uitbouw der Belijdenis, en in overeenstemming met het mandaat, hun door die Synode gegeven, wordt onze Kerk verzocht om een antwoord op een drietal vragen, die alle beteekenis hebben voor den vóórarbeid voor een eventueelen uitbouw der Confessie, en wel, inzake de leer aangaande de Heilige Schrift. De Deputaten vragen:

- “a) Of door U een nadere formuleering van de Gereformeerde leer aangaande de Heilige Schrift noodig of althans wenschelijk wordt geacht;

- “(b) Zoo ja, op welke wijze dan naar Uw oordeel aan deze behoefte aan nadere formuleering zou moeten worden voldaan: of door uitbreiding der bestaande belijdenisschriften, of door een afzonderlijke uiteenzetting;
- “(c) Welke punten gij in zulk een nadere formuleering zoudt willen zien opgenomen.”

Ad a: Op de eerste dezer drie vragen adviseert uwe Commissie, te antwoorden, dat de Synode een nadere formuleering van de Gereformeerde leer aangaande de Heilige Schrift wenschelijk, zoo niet noodig, acht. Dit advies rust op de volgende drie overwegingen:

1. Onderscheiden dwalingen van onzen tijd tasten het stuk der Heilige Schrift, hetzij door aanval of door negatie, in zijn hartader aan. Dit is een feit van zulke algemeene bekendheid, dat het aanvoeren van bewijs of voorbeelden in dezen overbodig mag geacht.

2. Gedeeltelijk door den invloed van deze dwalingen, maar ook vooral in aansluiting aan het theologisch denken van den nieuweren tijd, heeft de verdere ontwikkeling van de Gereformeerde Theologie in Gods voorzienigheid langzamerhand meerder licht doen vallen op elementen, die wel in dit aloude leerstuk lagen opgesloten, doch die niet in de Belijdenis uitgewerkt zijn, daar deze zich uit den aard der zaak aansluit aan de dwalingen van den tijd van haar ontstaan. Dit betreft onder meer zulke punten, als het organisch karakter der inspiratie, de verhouding van den menschelijken en den goddelijken factor bij het teboekstellen der Heilige Schrift, en de relatie van de goddelijke autoriteit der Heilige Schrift tot haar inhoud. (In verband met dit laatste punt zou het overweging verdienen, dat belijdenis-uitspraken vastgesteld werden, als de volgende; n.l. dat de *heilsfeiten* tot het wezen der openbaring behooren, en dat de goddelijke autoriteit niet alleen betrekking heeft op de ethisch-religieuze elementen der Heilige Schrift, maar op de gansche Schrift.)

3. Alhoewel dankbaar erkend mag worden, dat de Belgische Confessie, door zes artikelen aan de behandeling van het stuk der Heilige Schrift te wijden, de fundamenteele beteekenis van dit leerstuk op den voorgrond stelt, toch heeft geen van onze drie Formulieren van Eenigheid op het stuk der Heilige Schrift, punten zooals onder 2 genoemd uitge-

werkt. Gelijk nu de vaderen het leerstuk aangaande de Heilige Schrift gehandhaafd en ontwikkeld hebben tegenover de dwalingen van hun tijd, zoo zien wij ons de taak aangewezen, om met het meerder licht tegenover de nieuwere dwalingen dit leerstuk verder toe te passen en breeder uit te werken.

Ad b: In de tweede hunner vragen begeeren de Nederlandsche Deputaten het oordeel onzer Synode aangaande de wijze, waarop aan deze behoefte aan nadere formuleering van de Gereformeerde leer aangaande de Heilige Schrift zou moeten worden voldaan: òf door uitbreiding der bestaande belijdenisschriften, òf door een afzonderlijke uitzetting.

Het is het gevoelen uwer Commissie, dat over de problemen, die samenhangen met deze vraag, beter te oordeelen zal zijn, nadat de studie van een mogelijken uitbouw der Confessie eenigszins verder zal zijn voortgeschreden. Hierbij moet ook bedacht, dat vooreerst de mogelijkheid nog open blijft, dat de uitbouw der Confessie zich niet zal beperken tot het punt van het leerstuk der Heilige Schrift alleen. Daarom adviseert uwe Commissie, dat de Synode uitspreke, dat zij vooralsnog niet gereed is, een definitief antwoord op deze vraag te geven.

Ad c: In de derde plaats begeeren de Nederlandsche Deputaten te vernemen, welke punten onze Synode in zulk een nadere formuleering van de Gereformeerde leer aangaande de Heilige Schrift zou willen zien opgenomen.

Naar alle waarschijnlijkheid zal ook hier de arbeid zelf van den uitbouw eerst volle helderheid schenken. Voor een voorloopig antwoord zou uwe Commissie haar advies willen ontleenen aan wat boven gezegd is onder Ad a) 2. Daar werden de volgende punten aangegeven: 1. het organisch karakter der inspiratie; 2. de verhouding van den menschelijken en den goddelijken factor bij het teboekstellen der Heilige Schrift, en 3. de relatie van de goddelijke autoriteit der Heilige Schrift tot haar inhoud, o.a. dat de heilsfeiten tot het wezen der openbaring behooren, en dat de goddelijke autoriteit niet alleen betrekking heeft op de ethisch-religieuze elementen der Heilige Schrift, maar op de gansche Schrift.

---

De brief uit Zuid Afrika gaat uit van de veronderstelling, dat ten onzent met de studie van den uitbouw der Belijdenis al een begin is gemaakt. Bovendien verschilt hij van het schrijven uit Nederland op twee belangrijke punten.

In de eerste plaats spreekt hij van de benoeming door de Synode van de Gereformeerde Kerk in Zuid Afrika, gehouden te Rustenburg, Transvaal, in 1924, van een Commissie, om in overleg met de Gereformeerde Kerken in Nederland en Noord Amerika een degelijke studie van de zaak van den uitbouw der Confessie te maken. en de beste plannen aan de hand te geven, om zoo tot een gemeenschappelijke actie in deze groote zaak te komen.

In de tweede plaats vermeldt hij als punten, die de aandacht der Zuid-Afrikaansche Commissie reeds bezig houden, de volgende zaken: a) het gezag der Heilige Schrift tegenover de moderne critiek, o.m. Art. 3-7 van de Confessie; b) een nadere omschrijving van de pluriformiteit der Kerk tegenover de gedachte der Confessie, Art. 29, dat er slechts één ware en één valsche Kerk is; en c) herziening van Art. 36 inzake de verhouding van Kerk en Staat. (Men vergelijkte den brief, Art. 146 der Acta Synodi 1926, pag. 212.)

Deze brief noopt dus de Synode, om zich uit te spreken over de vraag, of zij uitbouw der Confessie in breederen zin dan alleen inzake de leer aangaande de Heilige Schrift een degelijke studie waard acht; en verder, of zij diensvolgens voor zulke studie een staande Commissie van den aard der Zuid-Afrikaansche Commissie begeert.

Uwe Commissie adviseert de Synode, een Commissie te benoemen (of, desgewenscht, de bestaande Commissie te continueeren) om niet alleen te antwoorden op vragen, die van zusterkerken inzake een eventueelen Belijdenisuitbouw tot ons gericht mogen worden, maar om ook geheel de zaak van mogelijken uitbouw der Belijdenis zelfstandig in studie te nemen en aan de volgende Synode dienaangaande te rapporteeren. Dit advies steunt op de volgende vijf gronden:

1. Met het oog op de nieuwere stroomingen en de daarmee gepaard gaande dwalingen van onzen tijd is hieraan wel behoefte. De Commissie denkt hier met name aan een viertal verschijnselen.

Ten eerste is te noemen het Modernisme, dat binnen de historische Protestantsche kerkengroepen in ons land nog steeds veld wint, en dat de historische christelijke belijdenis ondermijnt niet alleen met zijn schriftcritiek, maar ook met zijn evolutionistische en humanistische reconstructie van zulke fundamenteele christelijke leerstukken, als die van God en mensch, zonde en verzoening, heiligmaking en koninkrijk Gods.

Ten andere behoort gewezen te worden op de veelvuldige secten, die, hoewel ze zich veelszins op de Heilige Schrift beroepen, nochtans vele fundamenteele stukken van het christendom loslaten, zooals b.v. het Russellisme, het Mormonisme, en Christian Science.

Ten derde dient hier nota genomen te worden van onderscheidene godsdienstige groepen of stroomingen van onzen tijd, die een min of meer syncretisch karakter dragen en in sommige gevallen sporen vertoonen van den invloed van Oostersche godsdiensten, en die tevens de valsche religieuze eenheidsbeweging van onzen tijd voeden; hiertoe behooren o.a. de Theosophie, de Vrijmetselarij, en de Society for Ethical Culture.

Ten vierde zijn er ook onderscheiden dwalingen, die niet zoozeer beperkt zijn tot de ééne of andere kerkengroep of secte, maar die in mindere of meerdere mate in onderscheiden kerkengroepen of secten gangbaar zijn. Hier kunnen het Baptisme met zijn verwerping van de Gereformeerde verbondsbeschouwing, het Sabbatisme, het radikale Premillennialisme, en de Geloofsgenezing als voorbeelden dienen.

2. Hoewel het hedendaagsch verschijnsel van de vermenigvuldiging der secten geenszins beperkt is tot Amerika, staat ons land toch niet ten onrechte bekend als bij uitnemendheid het land der secten. Het feit, dat wij ons door Gods voorzienig bestel geplaatst zien in zulk een omgeving, doet voor ons de vraag naar de wenschelijkheid of noodzakelijkheid van den uitbouw onzer Belijdenis bijzonder klemmen.

3. Gelijk de vaders de Waarheid gehandhaafd en ontwikkeld hebben tegenover de dwalingen van hun tijd, zoo rust op ons als hun geestelijke nazaten de taak en roeping, om de Waarheid tegenover de nieuwere dwalingen verder toe te passen en breder uit te werken.

4. Zulk een studie, als in het advies der Commissie bedoeld, zoowel als de actie, waartoe zulk een studie eventueel zal kunnen leiden, zal ongetwijfeld het confessioneel besef onder ons ten goede komen. Aan versterking van dat besef bestaat behoefte. Het gevaar is verre van denkbeeldig, dat wij onze Belijdenis op den duur wel behouden, maar min of meer als een eerwaardige antiquiteit, waarvan geen wezenlijke kracht meer uitgaat: "De Bijbel en niet de Belijdenis!" is de onwaarachtige en bedenkelijke leuze van vele secten

rondom ons. Daartegenover heeft het confessioneel besef onder ons versterking noodig.

5. Zoowel de Gereformeerde Kerken in Nederland als de Gereformeerde Kerk in Zuid Afrika hebben, door een staande Commissie voor deze zaak te benoemen en alzoo met de studie van mogelijken uitbouw der Belijdenis een aanvang te maken, blijk gegeven van hun diep besef van het gewicht dezer zaak.

Wel zijn de Nederlandsche Kerken ertoe gekomen, hare plannen in dezen eenigszins te beperken, maar toch heeft hare jongste Synode (mede op aanraden van den vertegenwoordiger onzer Kerk) besloten, aan den uitbouw der Belijdenis voort te arbeiden, zooals te lezen is op pag. 162 der Agenda voor onze Synode 1928, Rapport XIII. Het besluit der Gereformeerde Kerk in Zuid Afrika, dat van geen beperking spreekt en overleg met Nederland-en Noord Amerika begeert, stuurt welbewust aan op gemeenschappelijke actie.

---

Eindelijk zou uwe Commissie aan uwe eerwaarde Vergadering de wenschelijkheid in overweging willen geven, om, ingeval zij in aansluiting aan bovenstaand advies mocht besluiten, een Commissie voor Belijdenisuitbouw te benoemen, den Professor in de Dogmatiek aan onze Theologische School in die Commissie te benoemen.

Met eerbied onderworpen,

De Commissie,

CLARENCE BOUMA,  
D. H. KROMMINGA,  
M. J. WIJNGAARDEN,  
J. K. VAN BAALEN.



## REPORT VII

### REPORT OF COMMITTEE ON "DIVORCE."

*To the Synod of the Christian Reformed Church, Grand Rapids, Mich., June, 1930.*

#### ESTEEMED BRETHREN:

The Committee on Divorce herewith submits its report to your honorable body.

#### A. BRIEF HISTORICAL REVIEW

The Church has been waiting many years for the report on this matter. We have therefore considered it advisable to include in our report as its first element a brief historical review. This will at once serve as an appropriate introduction and explain to some extent why this report has been so long delayed.

At the Synod of 1914 two divorce matters asked the attention of that body. First, an overture from Classis Muskegon, reading as follows:

"De Classis vraagt het oordeel der Synode aangaande eene vrouw die gescheiden werd van haren man, wegens 'Extreme Cruelty,' en later, nadat haar eerste man gehuwd was, weer trouwde, of zij toegelaten kan worden als lid der kerk."<sup>1)</sup>

The Synod decided:

"Dat wij ons nu over dit concreet geval niet uitspreken, doch eene Commissie benoemen die de volgende Synode inzake deze materie met rapport diene."

At the same Synod the consistory of Alpine Ave., after Classis G. R. West had refused to lend classical support to its viewpoint, requested Synod to revise or modify the stand of the Church

"op zulk eene wijze dat zulke echtbrekers (parties illegitimately divorced and then remarried) na verkregen genade, ook zelfs met behoud van een tweede huwelijk door den Staat, toch wederom in de kerk eervol hersteld kunnen worden."<sup>2)</sup>

<sup>1)</sup> Acta 1914, p. 38, Art. 51.

<sup>2)</sup> Acta 1914, p. 73, Art. 68, I.

### The Synod decided:

“Aangezien reeds eene Commissie benoemd is om deze materie verder te onderzoeken, om op de volgende Synode te rapporteeren gaat de Synode thans niet verder op deze zaak in. Intusschen stelt de Commissie van Preadvies haar voorstel in de handen der pasgenoemde Commissie.”

At the Synod of 1916 two reports were rendered by the committee appointed by the Synod of 1914. All the members of the committee were agreed that their task was not to critically examine the standpoint of the Church that there is only one Biblical ground for divorce, but to answer the question:

“of het kerkelijk standpunt, dat alleen de grond in Matth. 5:32 genoemd een wettige grond voor echtscheiding is, alle mogelijkheid van toelating tot de kerkelijke gemeenschap uitsluit voor hen die op andere gronden echtscheiding verkregen en daarna een nieuw huwelijk aangegaan hebben; dan wel of zij toch op zekere voorwaarden, en dan welke voorwaarden, in het kerkelijk lidmaatschap kunnen deelen?”

Three members of the committee answered this question without hesitation in the affirmative. If such parties sincerely repent of their sins of un-Biblical divorce and illegitimate second marriage, they can again be received into the Church. The other three members of the committee took the position that the marital relations of the second marriage must be held to be a constant living in adultery, and that parties to such a marriage can be given the rights of membership only on condition that they abstain from all marital relations, until the tie of the first marriage is severed by death.

### The Synod accepted neither report but:

“Na breede discussie over deze zaak der Echtscheiding en nadat de conclusies der in het Agendum gedrukte rapporten beide zijn afgestemd, wordt het volgende door de Synode aanvaard:

“De Synode, lettende op de zoo uiteenlopende conclusies der rapporten over de echtscheiding en het blijkbaar niet rijp zijn der vergadering om thans tot beslissing te komen, besluit om voor het tegenwoordige de zaak in *status quo* te laten, maar om middelerwijl door de Synodale Commissie het advies in te winnen der Gereformeerde Kerken van Nederland en Zuid Afrika.”<sup>1)</sup>

The Synod of the Netherlands appointed a large committee of very able men to consider this question. At the Synod of Utrecht, 1923, this committee reported. And at our

<sup>1)</sup> Acta 1916, p. 51, Art. 44 V.

Synod of 1924, it was decided not to decide on the question at once, but to appoint a committee that shall thoroughly study the reports from the Netherlands and South Africa, as also the material already given by our own men, and to report at the next Synod. This Committee is also charged with the duty to give advice with reference to the question put by the South African brethren.<sup>1)</sup> The committee appointed consisted of the brethren Prof. F. M. Ten Hoor, Prof. S. Volbeda, and Rev. H. J. Kuiper.

At the Synod of 1926 this Committee reported that, in its opinion, our Church would do well to postpone final and complete consideration of this matter, until the Netherlands Synod had taken a definite stand also on the question of one or more Biblical grounds for divorce. The Committee also asked that two more members be added to the Committee, especially in view of criticism that the Committee as then constituted, was not unbiased.<sup>2)</sup>

The Synod decided that it was not necessary to wait as the Committee proposed, since we had received a very complete answer to the particular question we had put to the Netherlands Synod. Two more members, Dr. H. Meeter and Rev. G. Hoeksema were added to the Committee. And it was decided officially to thank the Reformed Churches of the Netherlands for the thorough and scholarly advice given us.<sup>3)</sup>

At the Synod of 1928, the Committee reported that it had not yet completed its task, largely for the reason that considerable time was devoted to the question whether divorce in the absolute sense could be justified on any ground.<sup>4)</sup>

The Synod expressed its regret that the Committee was not yet ready to report; urged the Committee to limit itself to the "practische kwestie naar aanleiding waarvan zij benoemd werd," and to do everything in its power that the Synod of 1930 might be able to decide definitely in this matter.<sup>5)</sup>

This Synod also excused three members of the Committee, Dr. S. Volbeda, Dr. H. Meeter, and Rev. H. J. Kuiper, and added three new members, Prof. D. H. Kromminga,

<sup>1)</sup> Acta 1924, p. 90, (a) and (b).

<sup>2)</sup> Agendum, 1926, p. 183.

<sup>3)</sup> Acta 1926, p. 54, a, b, c.

<sup>4)</sup> Agendum, part I, p. 127.

<sup>5)</sup> Acta 1928, p. 184, (b).

Rev. H. Keegstra, and Rev. W. P. Van Wyk. This amounted practically to a re-constitution of the Committee.

We mention these facts that the Church which has waited so long for the report on this matter may clearly understand that the Committee as now constituted has had only two years to perform its task. Of the five members, three were appointed by the last Synod and one was appointed by the Synod of 1926, so that Prof. Ten Hoor, the chairman of the Committee, is the only remaining member of the Committee as originally constituted.

## B. THE COMMITTEE'S CONCEPTION OF ITS TASK

Before stating in positive terms what our task is, as we conceive it, it may be well to state what do we not conceive our task to be. First, we do not consider it our charge to give advice merely with respect to two concrete cases (see above) that led to the appointment of the original Committee by the Synod of 1914. The language used by the Synod in the appointment of the Committee plainly implies that it desired advice, not so much regarding to the two concrete cases as such but with respect to the *general question* involved in both cases. This general question is the ecclesiastical status of parties divorced on non-Biblical grounds and then remarried, also in case they repent of their sins and desire the rights and fellowship of church-membership.

The original Committee, in its report to the Synod of 1916, also conceived of its task in these general terms, as we have shown in our historical review. The Committee appointed by the Netherlands Churches also clearly understood the question put by us as being a *general question*, as is evident from the following quotation:

“Op de Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland die in 1917 te Rotterdam gehouden is, was een verzoek ingekomen van de Synode der Christelijke Gereformeerde Kerk in Noord-Amerika, om advies inzake de uitoefening van de tucht na ongeoorloofde echtscheiding en daarop gevolgd nieuw huwelijk.”

(Rapporten, Synode van Utrecht, p. 1.)

Secondly, we do not consider it to be part of our task to re-examine the correctness of the official standpoint of our Church that adultery is the only Biblical ground for divorce. To begin with, no “gravamen” or official objection has been entered against this position. Even the consistory of Alpine Avenue, in its request to Synod of 1914, enters its objections not so much against the stand of the church as such, but

rather against the *application* of that standpoint in such a way that illegitimately divorced and remarried parties cannot be given the privileges of membership.

Moreover the last Synod urged our Committee to limit itself to the practical question,<sup>1)</sup> and the Synod of 1926 asked of the Committee to come with definite advice, and as soon as possible, regarding the question of the ecclesiastical status of illegitimately divorced and remarried parties, rather than to postpone its report till the Netherlands Synod has acted on the question of one or more grounds.<sup>2)</sup>

Finally, though the question of one or more grounds for divorce and the aforesaid practical question are from the very nature of the case interrelated, they can nevertheless very well be considered separately. For, whether a particular Church takes the position, as does our Church, that there is only one Biblical ground for divorce, or adds other grounds, or holds that there is no Biblical ground at all for divorce, the question always remains for each Church on its own standpoint: can those who are divorced on grounds which the Church does not recognize as Biblical, and who are then remarried (to other parties namely) be given the rights and fellowship of membership in the Church, and if so on what conditions?

The Committee therefore conceives its task to be, to give advice to Synod on the following question: Can parties who were divorced on grounds our Church does not recognize as Biblical (or, in other words, on grounds other than adultery) and who marry again (with other parties namely) be given the rights and fellowship of membership in our Church, and if so on what conditions?

### C. THE ANSWER OF THE NETHERLANDS CHURCHES

The answer of the Netherlands Churches is contained in the report of their Committee submitted to the Synod of Utrecht in 1923. It should be remarked here that this report deals not only with the question our Synod submitted, but also, yea especially with the question of one or more Biblical grounds for divorce. And in the answer received from the Netherlands is included the official information to our Church that the Synod of the Netherlands Churches leaves

<sup>1)</sup> Acta 1928, p. 134, (b).

<sup>2)</sup> Acta 1926, p. 54, (b).

the question of one or more grounds "onbeslist" for the present. But on the question our Church submitted, the question of the ecclesiastical status of illegitimately divorced and remarried parties in case they repent, there seems to be no difference whatsoever. The Committee was unanimous in its opinion that such parties could be given the rights and fellowship of church-membership if they repent of the sins of un-Biblical divorce and illegitimate second marriage. And the Synod seems to have adopted this part of the advice of its Committee without question.

We quote from the official Acts of the Synod of Utrecht, 1923, Art. 91, p. 88, where we are told that the Synod adopted the following two points of advice of the Committee of "prae-advies":

"1. uit te spreken, dat ze zich vereenigt met de conclusies van het rapport omtrent de vragen: welke roeping de Overheid ten opzichte van de echtscheiding heeft, hoe de Kerk ten opzichte van het scheidingsrecht der Overheid zich heeft te verhouden; en welke tucht de Kerk heeft te oefenen, wanneer haar leden op eene naar het oordeel der Kerk ongeoorloofde wijze echtscheiding aanvragen en tot een nieuw huwelijk overgaan.

"2. de genoemde conclusies van het rapport als advies der Synode te zenden naar de Christelijke Gereformeerde Kerk in Noord-Amerika, met bijvoeging van het rapport, opdat deze Kerk ook de gronden zou leeren kennen waarop dit Advies rust; en tevens aan genoemde Kerk mede te deelen dat de Synode onbeslist laat of ook op grond van kwaadwillige verlating echtscheiding geoorloofd is . . . ."

We herewith present a few quotations from the report of the Netherlands Committee that touch directly on the question before us. The Committee itself gives the following resumé of its position:

"1. dat de Kerk zeer zeker geroepen is om, wanneer leden der gemeente op ongeoorloofde wijze of onder leugenachtige voorwendselen echtscheiding verkrijgen, en evenzoo wanneer zij daarna tot een nieuw huwelijk overgaan, tucht tegen hen te oefenen.

"2. maar dat, wanneer na het begaan van deze zonde berouw wordt betoond en de schuldigen tot de gemeenschap der Kerk willen terugkeeren, de Kerk — gelijk dit bij elke zonde het geval is — alleen als eisch kan stellen dat de zonde beleden en berouw over deze zondige daad getoond worde;

"3. dat er dan alleen reden zou wezen voor de Kerk om aan de oprechtheid van zulk een berouw te twijfelen, wanneer dezelfde zonde van lichtvaardige echtscheiding en hertrouw daarna herhaald werd."<sup>1)</sup>

<sup>1)</sup> Rapporten, Synode van Utrecht, p. 34.

We also quote from the more general resumé of its position, as given by the Committee on p. 32:

"4. dat, wanneer na zulk een volgens de Kerk ongeoorloofde echtscheiding, de Overheid een nieuw huwelijk toestaat, de Kerk zulk een huwelijk als een zondige daad heeft te veroordeelen, en daartoe op geenerlei wijze hare medewerking heeft te verleenen.

"5. maar dat de eisch dat de aldus gehuwden zich dan van elke huwelijksgemeenschap hebben te onthouden, in de Schrift geen genoegzamen grond vindt, aan de consciëntiën een te zwaren last zou opleggen, en de deur zou openzetten voor andere en nog veel ergere zonden."

We feel constrained to add one more quotation, found on p. 31 — a passage which in our opinion is fully as fundamental to the problem we are considering as anything said by the Committee in its own resumé quoted above.

"Hieromtrent nu merken deputaten in de derde plaats op, dat Christus wel het aangaan van zulk een huwelijk als een daad van overspel veroordeelt, maar dat deze daad van overspel zelf, naar Christus' eigen woord, den band van het vroegere huwelijk verbreekt. . . . De daad van overspel door het aangaan van dit tweede huwelijk begaan, valideert dus achteraf de door de Overheid uitgesproken echtscheiding."

Your Committee is fundamentally agreed with the position here stated, though, as will become evident from our report, we prefer a slightly different phraseology. We would also remark in this connection that we feel the need of presenting to the Church a more detailed exegetical defence of this position, than is given in the above quotations and in the report from which they are taken. The Committee of the Netherlands expended most of its exegetical labors on the question of the grounds for divorce. This is *the* big question in the Netherlands, while the question we are considering seems to be regarded more or less as a settled matter. Hence it is understandable that the Committee of the Netherlands presents in its report a veritable wealth of exegetical material on the question of the grounds for divorce, and a comparative paucity of material on the question we are considering.

#### D. THE ANSWER OF THE COMMITTEE

There are four passages in the Gospels that touch directly on the question we are considering. They are: Matthew 5:32, Matthew 19:9, Mark 10:11 and 12, and Luke 16:18.

In Matthew 5:32 we read: "But I say unto you that

every one that putteth away his wife, saving for the cause of fornication, maketh her an adulteress; and whosoever shall marry her when she is put away committeth adultery." Again in Matthew 19:9: "And I say unto you, Whosoever shall put away his wife, except for fornication, and shall marry another, committeth adultery, and he that marrieth her when she is put away committeth adultery." Again in Mark 10:11 and 12: "And he saith unto them, Whosoever shall put away his wife and marry another, committeth adultery against her: and if she herself shall put away her husband and marry another, she committeth adultery." And finally we read in Luke 16:18, "Every one that putteth away his wife and marrieth another, committeth adultery, and he that marrieth one that is put away from her husband committeth adultery."

In these passages two principles are implied or clearly stated that shed light on the problem we are considering. First, adultery gives to the innocent party legitimate ground for divorce. That principle is, we believe, implied in the phrase "except for fornication." And since this is the official position of our Church we feel no need of giving a more detailed exegetical defense of this position. A second fundamental principle stated in the passages quoted above is that a second marriage after divorce on non-Biblical grounds is an act of adultery; for we are told again and again that he that putteth away his wife, except for fornication and marrieth another, committeth adultery.

The question we now face is, what answer do these passages, and especially the two principles we have just stated, give to the question whether illegitimately divorced and remarried parties can be given the rights and fellowship of membership in the Church of Christ. The Committee believes that a correct understanding of these passages will lead the Church to give an affirmative answer to the question we are considering. In other words, these words of the Master tell us that parties once divorced on non-Biblical grounds who then contracted a second marriage, can if they sincerely repent, be received into the Church.

We feel constrained to repeat with emphasis the words "if they sincerely repent." That is (and always has been) the only condition insisted upon by the Church of Jesus Christ when great sinners seek to be re-admitted to the rights and fellowship of the Church. No other demands may be made.



There is therefore nothing startling or new in the position taken by your Committee that illegitimately divorced and remarried parties can be received or re-admitted into the Church *if they sincerely repent*. That is the gospel of Jesus Christ, nothing more and nothing less. And our Church does well to remind itself in this connection that it has the solemn duty not only to protect the sacredness of marriage and to oppose the evil of divorce, but also to insist upon the principle of full and free salvation, here and hereafter, for all penitent sinners.

It is necessary, however, that we give a fuller explanation and defense of our position. We begin by asking the question what is really implied in the official position of our Church that divorce can legitimately be secured on the ground of adultery. What precisely does this mean? What is included in this official standpoint of our Church? In our opinion it gives to the innocent party a four-fold right:

(a) the right to consider him(her)self free before God of the duties and responsibilities of the marriage tie with the adulterous party;

(b) the right to ask of the State that the tie be legally dissolved;

(c) the right, after legal divorce has been procured, to remarry;

(d) the right to ask of the Church that neither his (her) divorce on the ground of adultery, nor the remarriage interfere in any way with his or her rights and privileges as a member of Christ's Church.

\* \* \*

We turn now to the second fundamental principle involved in the passages quoted above from the Gospels, the principle namely that remarriage after divorce on non-Biblical grounds is adultery. It is, if you will, a special form of adultery. The act of contracting a second marriage after the tie of the first marriage was illegitimately dissolved, is according to Jesus' own words, *an act of adultery*.

Now your Committee proceeds from the fundamental position that adultery, in whatever form it is committed, always gives essentially the same rights to the innocent party. The position would simply be indefensible that adultery in one form can be a Biblical basis for divorce, while adultery in another form leaves the other party bound. It

matters not in what form it be committed, adultery is always from its very nature such a violation of the sacredness and such a denial of the very essence of the marriage tie that it always furnishes a Biblical basis for divorce. In other words, an illegitimate second marriage, being adultery, gives to the other party essentially the same rights as would plain and simple adultery.

From a formal viewpoint, there is of course one point of difference to be noted. The right to ask of the state a legal dissolution of the tie of the first marriage need not and cannot be exercised since divorce has already been granted, even though on non-Biblical grounds. But aside from this formal point of difference, resulting from the very nature of the case, adultery committed in the form of an illegitimate second marriage, gives essentially the same rights to the other party as would adultery in its ordinary form.

We have just stated that these rights were four-fold. The second right (to ask legal divorce) need not and cannot be exercised. But the other three rights remain — that is, when two parties have been divorced on grounds Scripture does not recognize, and one of those parties commits adultery by contracting a second marriage, then the other party has the right to consider him-(her)self free from the duties and responsibilities of the first marriage tie; has the right to remarry, and the right to ask of the Church that his (her) second marriage do not interfere with her (his) rights and privileges as a member of Christ's Church. — If she (he) is guilty or co-guilty of the first divorce, that sin must of course be repented of and confessed. But since adultery, the Biblical ground for divorce, is now present in the form of the illegitimate marriage of the other party, that first marriage tie no longer binds her (him) and therefore the second marriage is a legitimate tie both before the state and before God.

A second conclusion inevitably follows however from this position. If in the situation just described, the Church give to such a party the full rights and privileges of church-membership, it necessarily by that very act and attitude, takes the position that the first marriage tie is dissolved, not merely by the state, but also in the sight of God. If this be the case, it follows of course that the tie of that first marriage no longer binds the other party either (the party first to remarry namely). His (her) act of contracting a second marriage was an *act* of adultery. But the continued exer-

cise of marital relations in that second marriage cannot be termed a living in adultery. That would be the case only if the tie of the first marriage was still valid and binding. But, as we have just explained, the act of adultery committed by the contraction of a second marriage set the other party free. The tie of the first marriage no longer binds her (him). That means of course that the first marriage no longer legally exists, not even before God and His Church. It follows of course that it no longer exists for *either* party to the first marriage. It binds neither the innocent party nor the party first to remarry. And if the first marriage no longer exists, then the second marriage, though begun in sin, is a legal tie before God and man, not a constant living in adultery. And from all this it follows that also the party who remarries first after an illegitimate divorce, can again be received into the Church, if he (she) repent of the sin of the un-Biblical divorce and of the sin of the adulterous act of contracting a second marriage.

\* \* \*

There is one other problem that remains to be considered. The question arises, what must be the attitude of the Church in case the innocent party, the party that has not remarried after illegitimate divorce, continues to claim the party that has remarried as his or her husband or wife, by virtue of the first marriage?

This question would present itself in acute form to the Church, if it should happen that the party that has not remarried is a member of the Church, and in case the party that has remarried should repent and desire to be admitted or re-admitted to the Church. Can he or she be admitted or re-admitted with the full retention of the marriage rights of the second marriage, while the other party clings to the view that the first marriage is still in force?

The Committee is of the opinion that, in such a situation, the proper attitude of the Church would be twofold:

First, to seek to make plain to the innocent party, or the party that has not remarried that it is no longer his or her duty to regard the first marriage as still binding. The second marriage of the one party, being adultery, gives, as we have seen, the other party the right to consider him- or herself free from the duties and responsibilities of the first marriage, and, if desired, to remarry. It may not be clear to the party that has not remarried, that the second marriage of

the other party gives to the mate the same rights and the same freedom as would plain and simple adultery. And the first duty of the Church in such a situation would therefore be to relieve the conscience of the party that has not remarried, to make plain to him or her that the first marriage no longer binds the conscience, since adultery, the Biblical ground for divorce, is now present because of the second marriage.

Secondly, it is the duty of the Church, in the situation we are considering, to point out to the party that has not remarried, that the Biblical principle of obedience to the authority of the State demands both of the Church and of the individual Christian that the divorce granted by the state and the second marriage legalized by the state be recognized as valid also in the sight of God *as soon as conscience and the teachings of Scripture permit this.*

The position here taken demands a somewhat fuller explanation. Scripture teaches that the state is a Divine institution. Rom. 13:1, "Let every soul be in subjection to the higher powers: for there is no power but of God; and the powers that be are ordained of God."

The Calvinist especially emphasizes this principle. Art. 36 of our Confession reads in part: "Moreover it is the bounden duty of every one of what state, quality, or condition soever he may be, to subject himself to the magistrates; to pay tribute, to show due honor and respect to them, and to obey them in all things which are not repugnant to the Word of God."

This duty of obedience and respect to the state is therefore, according to our confession, not an absolute duty. We may not obey the state when conscience and Scripture forbid. But it is just as true that we *must* obey the state whenever conscience and Scripture do *not forbid this*. "In all things which are not repugnant to the Word of God." This is the duty of the individual Christian. And since the Church enjoins this duty upon its members, it may be demanded of the Church that it in this respect also set a good example to its members. The divine institution of the Church must, whenever Scripture does not forbid, give proper recognition to the legal acts of the state, which it officially recognizes as a Divine institution.

Applying this general principle to the problem we are considering, it necessarily follows that a marriage licenced

by the state or a divorce granted by the state must be recognized by the Church and the individual Christian whenever Scripture and conscience do not forbid this. Now the general situation we are considering is that of a second marriage after divorce on non-Biblical grounds. That contraction of this second marriage, being an act of adultery, is a sufficient ground also in the eyes of the Church, for the dissolution of the tie of the first marriage. The individual Christian, also the innocent second party, and the Church now need not hesitate to recognize the dissolution of the first marriage, even though the divorce was originally granted on non-Biblical grounds. Stronger still, it is their *duty* to recognize the dissolution of the first marriage, since a Biblical ground for divorce is now present. It is no longer "repugnant to the Word of God" to recognize the divorced state of the parties to the first marriage. And it follows as a matter of course that the recognition of the dissolution of the first marriage carries with it the right and the duty to recognize the second marriage as a legal tie before the state and before God and His Church. The marital relations of the parties to the second marriage may not be stamped as a constant living in adultery. And if the parties to this second marriage desire re-admittance or admittance to the Church, all that the Church may demand is that the ordinary evidence of repentance be present, and that specifically the sins of un-Biblical divorce and of the contraction of the second marriage be confessed by the guilty party or parties.

We feel constrained to emphasize in this connection the solemn duty of the Church to exercise great care in the matter of admitting or re-admitting divorced people into the Church. The evil of divorce is growing with leaps and bounds. The sacredness of the marriage tie is no longer recognized, often not even by the state. It grants divorce on the flimsiest grounds. And the whole sacred subject of marriage and sex relations is often discussed with the most loathsome levity.

Especially today the Church has the solemn duty to guard in every way possible the sacredness of the marriage tie, and to re-admit no divorced people into the Church, unless there be ample evidence of real sorrow over sin, a proper understanding of the sacredness of marriage relations, and a solemn resolve on the part of those seeking admittance or re-admittance henceforth to live in accordance with God's holy commandments.

In conclusion we point out that the duty of repentance and confession by divorced and remarried parties seeking admittance or re-admittance to the Church will not be the same in each case. Confession of the sin of un-Biblical divorce will have to be made by the party or parties responsible. In case of divorce by collusion both parties are guilty and must make confession. In case only one party sought the divorce and the other tried sincerely to prevent it, this second party is of course not co-guilty.

Again, the sin of the contraction of the second marriage must be confessed by the party first to remarry and only by that party, since the adulterous act of the contraction of a second marriage frees the other party of the duties and responsibilities of the first marriage.

#### E. RESUME AND ADVICE

The position taken by the Committee in this report, on the basis of Matt. 5:32 and related passages, may be briefly summarized as follows:

1. The act of contracting a second marriage after un-Biblical divorce, being an act of adultery, gives essentially the same rights to the other party to the first marriage as would adultery in the ordinary sense; the right namely to consider him-(her-)self no longer conscience-bound by the tie of the first marriage and to re-marry without the loss of any of the rights and privileges of church membership.

2. The duty of obedience to the divine institution of the state in all things not repugnant to the Word of God includes the duty of both the Church and the individual Christian to regard a first marriage, once dissolved by the state on non-Biblical grounds, as legally dissolved also before God and His Church as soon as adultery the Biblical ground for divorce, is present through the contracting of a second marriage.

On the basis of these two principles, your committee arrives at the following conclusion as answer to the question presented to us.

3. Parties divorced on non-Biblical grounds and remarried to other parties can be given the full rights and privileges of membership in the Church of Christ, on condition that there be sufficient evidence of sincere repentance, and that the sins of the un-Biblical divorce and the un-

Biblical contraction of a second marriage be confessed by the guilty party or parties.

Your Committee advises Synod to adopt the above three points as the official position of our Church on this question.

Respectfully submitted,

PROF. F. M. TEN HOOR,  
REV. H. KEEGSTRA,  
REV. W. P. VAN WYK,  
PROF. D. H. KROMMINGA,  
REV. G. HOEKSEMA, Secr.

P. S. The Committee regrets that it cannot include in its report the answer of the South African Churches, nor our advice regarding the question put to our Synod by these Churches. At the present moment we have no access to the official documents from South Africa. As soon as possible the Committee will render a brief supplementary report on these matters.

THE COMMITTEE.

## REPORT VIII

### REPORT OF THE COMMITTEE IN RE REVISION OF OUR LITURGICAL FORMS

*To the Synod of the Christian Reformed Church, meeting  
in Grand Rapids, Mich., June, 1930.*

#### ESTEEMED FATHERS AND BRETHREN :

The undersigned, appointed by the Synod of 1928, a Committee for the Revision of our Liturgical Forms, Acts 1928, p. 155, respectfully submit to your honorable body the following report.

#### I. INTRODUCTION.

- A. *Members of the Committee.* The Synod of 1928 appointed five members, but our committee meetings were attended by only four, Dr. J. Van Lonkhuyzen, who accepted a call to the Netherlands, being absent.
- B. *Our Task.* After studying the last and preceding Acts of Synod the Committee understood its task to be:
  - (1) the translation of the prayers and confessions mentioned on pp. 61, 62, Acts 1928. Your Committee desires to call Synod's attention to the fact that, according to Synod's decision, no definite task has been entrusted to it, since the Synod of 1928 only decided to "refer" the overture of Classis Illinois in re the translations to your Committee. Your Committee, however, interpreted Synod's decision to mean that the translations were desired and, accordingly, presents them to Synod.
  - (2) the revision of a clause in the answer to the 37th question of the Heidelberg Catechism, pp. 62, 63, Acts 1928.
  - (3) the translation of the questions used at the public confession of faith, pp. 156, 157, Acts 1928.



- (4) the revision of our Liturgical Forms. Your Committee inferred from Acts, 1928, p. 155, that it should consider itself a continuation of a former Committee charged with the revision of our Liturgical Forms, whose last report is found in the Agendum, 1928, I, p. 125. The instructions which this Committee received date back to 1920. Your Committee placed before the task of revision could find no definite instructions as to its task. It could not ascertain whether a revision was desired of all our liturgical forms or only of some of them. In case the former is correct your Committee considers the task a very comprehensive and extensive one. If a revision of only some of the forms should be desired the question arises which of the forms should be singled out for that purpose. According to the Synodical Acts but a few forms have been mentioned by name as being in need of revision. Notwithstanding this indefiniteness your Committee agreed to begin with the revision of the Marriage Forms since it is clear that Synod desires a revision of this Form. A concept-revision is hereby submitted. Should Synod desire revisions of other Forms your Committee suggests that a Committee be given a new, specific mandate.

## II. REPORTS.

- A. *Translation of Prayers and Confessions*, Acts 1928, pp. 61, 62. Placed before the task of translating, your Committee through the kind assistance of Dr. Henry Beets, secured a copy of "The Psalms of David with the Ten Commandments, Creed, Lord's Prayer, etc., in metre, also, the Catechism, Confession of Faith, Liturgy, etc., translated from the Dutch, New York, 1767." This volume used by the Reformed Protestant Dutch Church of the City of New York contains most of the

desired material. Your Committee submits the translation found in this Volume to Synod (see under separate cover No. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14a, 14b, 15, 16, exact copies of the translations except for a few changes in punctuation and capitalization). Having obtained these translations your Committee did not feel free to change them wherever improvements could be made. Nor did the Committee know which text of the Liturgical Forms Synod desired to follow, the one used in the aforementioned Psalter or the one presented by Rutgers in his revised edition of the Liturgical Forms. The question also arose whether Synod would be satisfied with the translation given or whether modern English would be required. In view of all this your Committee suggests to Synod that a Committee be appointed with a new mandate and that Synod indicate which text should be followed and which type of language should be used.

- B. *Revision of a clause in the answer to the 37th question of the Heidelberg Catechism*, pp. 62, 63, Acts 1928.

The Synod of 1928 decided to refer the overture of Classis Muskegon relative this matter to the Committee on Revision of our "ecclesiastical" forms. The overture read as follows: "Classis Muskegon overtures Synod to revise the clause in the answer to the 37th question of the Heidelberg Catechism so that it will no longer read: "he bore . . . the wrath of God against the *sins* of the whole human race," but that it will be expressed thus: "He bore . . . the wrath of God against the *sin* of the whole human race." Grounds:

(1) The term *sin* appears in the singular both in the original edition of the Heidelberg Catechism (see Schaff's "Creeds of Christendom," III, p. 319) and in the Holland translations; and

(2) The present rendering of the term in the plural form gives an erroneous impression of the atonement.

The Committee of pre-advice advised Synod "to accede to the overture of Classis Muskegon, to declare that the reading "sins" in the specified portion of the Heidelberg Catechism is erroneous and that "sin" should be substituted, and to thus inform the publishers."

Your Committee advises Synod to adopt the recommendation of the Committee of pre-advice of the Synod of 1928 with respect to this matter. Your Committee is of the opinion that this is a matter of translation. The question is easily answered by reference to authentic documents. This investigation proves that Classis Muskegon is correct. *Sins* should be *sin*. The rendering in our Psalters is a mistake.

- C. *Translation of the questions (together with the prologue and epilogue) to be asked on the occasion of the public confession of faith.* (Cf. Acts of Synod, 1928, pp. 156 ff. Art. 146).

#### 1. A Literal Translation

Beloved in the Lord Jesus Christ:

You are here present to make confession of your faith before God and His Holy Church, in order that you may thus obtain access to the Lord's Supper.

You are therefore requested to answer sincerely the following questions:

First — Do you acknowledge the doctrine contained in the Old and the New Testament and in the Articles of the Christian Faith as taught in this Christian Church to be the true and complete doctrine of salvation, and do you promise to continue steadfastly by the grace of God in this confession both in life and in death?

Secondly — Do you believe God's covenant promise, which has been signified and sealed unto you in your baptism, and do you, now asking access to the Lord's Supper, confess that because of your sins you abhor and humble yourself before God and that you seek your life without yourself in Jesus Christ, the only Savior?

Thirdly — Do you declare that it is your heartfelt desire to love and to serve the Lord your God according to His

Word, to forsake the world, to mortify the old nature, and to lead a godly life?

Fourthly — Do you promise to submit to the government, admonition and discipline of the Church, also in case it should occur — may God graciously forbid — that you become delinquent either in doctrine or life?

N.N. What is your answer?

Answer: Yes (Should there be more than one person, they should answer one by one).

Then the Minister shall speak as follows: Now may the God of all grace, who has called you unto His eternal glory by Christ Jesus, after that you have suffered a while, make you perfect, stablish, strengthen, settle you. To Him be glory and dominion for ever and ever. Amen.

## 2. A Suggested Rendering

Your Committee is of the opinion that the above can be rendered in better English if the Dutch original be followed less closely and diffidently suggests the following form. Two changes incorporated in this form are humbly suggested:

- (1) confession of faith does not only give one access to the Lord's Supper but also to other privileges.
- (2) In the prologue access to the Lord's Supper is mentioned as the purpose of making confession of faith. Should not the epilogue state that such access has been granted?

### The Rendering Follows:

#### SUGGESTED FORM FOR THE PUBLIC CONFESSION OF FAITH

Beloved in the Lord Jesus Christ:

We thank our covenant God that you have been moved by the Holy Spirit to appear before him and his holy Church to make confession of your faith in order that you may thus obtain the privileges of full communion with the people of God.

You acknowledge the truth of the doctrine of salvation contained in the Holy Scriptures, expressed in the Articles of the Christian Faith, and taught in this christian Church. You have resolved to order your life in conformity to this

doctrine and thereby make of your life a continuous confession.

You believe the covenant promises of your God, which have been sealed unto you in your baptism. Knowing how great your sins and miseries are, you abhor and humble yourself before God and seek your salvation only in Christ, your Saviour.

You desire most sincerely to dedicate yourself (yes) wholeheartedly to your God, even as He requires it of you. Consequentially you will mortify the old nature and quicken the new, you will forsake the paths of evil and lead a godly life.

You are willing to live in subjection to the constituted authorities of this Church. And in case you become delinquent either in doctrine or life — may God prevent it — you promise to submit to the disciplinary measures applied by these authorities, so that they may redound to your edification and to the glory of God.

Is this a correct expression of your confession, N.? Ans. Yes.

I charge you then, beloved, that you, by the diligent use of the means of grace and with the assistance of your God, continue in the confession which you have just made. And in the name of Christ Jesus, our Lord and King, I now welcome you to full communion with the people of God. Rest assured that all the privileges of such communion are now yours. May the God of all grace, who has called you unto eternal glory by Christ Jesus, after that you have suffered a while, make you perfect, stablish, strengthen, settle you. To Him be glory and dominion for ever and ever. Amen.

D. *Revision of our Liturgical Forms.*

1. Form for the Solemnization of Marriage before the Church.

a. English text.

b. Holland text.

a. FORM FOR THE SOLEMNIZATION OF MARRIAGE BEFORE  
THE CHURCH

Beloved in the Lord Jesus Christ, you are assembled in the presence of God to witness the solemnization of the marriage between this bridegroom and bride. Since no lawful objection has been presented, let us proceed with the ceremony.

You, N. and N., are therefore requested to listen to the Scriptural teachings concerning marriage.

First, you must know that God, our Father, after he had created man in his own image, said, "It is not good that the man should be alone; I will make him a helpmeet for him. And Jehovah God caused a deep sleep to fall upon the man, and he slept; and he took one of his ribs, and closed up the flesh instead thereof; and the rib, which Jehovah God had taken from the man, made he a woman, and brought her unto the man. And the man said, This is now bone of my bones, and flesh of my flesh; she shall be called Woman, because she was taken out of Man." That marriage was ordained to be a permanent institution for this life is evident from what the Lord said: "Therefore shall a man leave his father and his mother, and shall cleave unto his wife; and they shall be one flesh." You are also to be assured that the marriage state is at the present time pleasing to God, the Lord, as it was in the beginning. This truly is evident from the presence, gifts and miracles of our Lord Jesus Christ at the marriage feast at Cana of Galilee, and also from the teachings of the Lord concerning marriage.

In order that you may live godly in this state, you must also know the purpose for which God has instituted marriage. The first is that husband and wife may faithfully assist each other in all things that belong to the temporal and eternal life. The second is that together they may establish a christian family from which it may please God not only to build up the human race but also the family of God. The third is that they in a chaste and holy married life may truly reflect the union between Christ and his Church.

Further, you must know how inviolate the bond of marriage is. From the beginning it was the ordinance of God that no man can deliberately dissolve the union between husband and wife without incurring the disfavor of God. To this truth Jesus gave expression when, speaking to the Pharisees, he said, "What therefore God hath joined together, let not man put asunder."

Beloved bridegroom and bride, the institution, the purpose and the inviolability of marriage have been presented to you. Hear now what the Scriptures teach relative to the duty of husbands to their wives and of wives to their husbands.

You, Bridegroom, must know that God has set you to be the head of your wife, in order that you, according to your ability, may lead her with discretion; instructing, comforting, protecting her, as the head rules the body; yea, as Christ is the head of his Church, its wisdom, consolation and assistance. Moreover, you must love your wife as your own body, as Christ loved his Church. And since it is God's command that man shall eat his bread in the sweat of his face, you must labor diligently in the calling in which God has set you that you may maintain your household with honor and also may give something to the poor.

And you, Bride, must know that God requires of you to honor and love your lawful husband, and, as the body is obedient to the head and the Church to Christ, submit yourself unto your husband "as unto the Lord." And since it is the calling of the wife to be a helpmeet to her husband, you must faithfully assist your husband in all good and lawful things, care properly for your family and live virtuously and modestly, that you may be an example to others.

Wherefore, you, N. and N., since you know that God has instituted marriage and what he commands you therein, are you willing so to live in your marriage state as you here do confess before this Church, and are you desirous of being bound together in holy matrimony?

Answer: Yes (We are).

The Lord confirm you in this purpose which he has given you, and your beginning be in the name of the Lord, who made heaven and earth.

You are requested to join your right hands.

N., Do you acknowledge before God and this his holy Church that you hereby do take as your lawful wife, N., here present at your side? Do you promise that you, according to the ordinance of God, will never forsake her, will love her, maintain her faithfully, and live holily with her, as a pious and faithful husband is bound to his lawful wife?

Answer: Yes (I do).

N., Do you acknowledge before God and this his holy Church that you hereby do take as your lawful husband, N., here present at your side? Do you promise that you, according to the ordinance of God, will never forsake him, will love him, be obedient to him, serve him and help him,

and live holily with him, as a pious and faithful wife is bound to her lawful husband?

Answer: Yes (I do).

*(For the ring ceremony the following form may be used.)*

Bridegroom, Do you give this ring to your bride as a pledge that you will faithfully keep your promises?

Answer: Yes (I do).

Bride, Do you give this ring to your bridegroom as a pledge that you will faithfully keep your promises?

Answer: Yes (I do).

In the name of God and before his Church I declare that your marriage has been solemnized. Thank the Lord who has by the bonds of matrimony joined you together for life. Walk the path which your God has set before you, depending on him and trusting in his promises. With gratitude and patience, receive everything which befalls you in your married life, as coming from the hand of God. Then shall all things work together for good and unto your salvation.

Kneel now in the presence of God, while the Church prays with you and for you.

Almighty God, who art our Father in Christ, thou who dost manifest thy goodness and wisdom in all thy works and who from the beginning has said, "It is not good that man should be alone," and hast therefore made him a help meet to be with him, and hast ordained that these two shall be one, grant that these persons whom thou hast joined together by the marriage bond may be ever more closely united and may be sanctified in thy love. May thy face shine upon them at all times and be thou merciful to them. Grant them thy Holy Spirit, that they may with a true and firm faith live according to thy divine will. Wilt thou also bless them as thou hast promised unto thy friends and faithful servants. And grant that they may constitute a family which will continue for many years to come, unto the joy of their hearts, unto the edification of the Church, and unto the glory of thy name. Hear us, Father of mercy, through Jesus Christ, thy Son, who taught us to pray, "Our Father, etc."

The kneeling couple will rise.

The ceremony is closed with an appropriate Psalter selection and the benediction.



b. FORMULIER VOOR DE SLUITING VAN HET HUWELIJK IN  
HET MIDDEN DER GEMEENTE

Geliefden in den Heere Jezus Christus, gij zijt hier vergaderd voor het aangezicht des Heeren om getuige te zijn van de huwelijksluiting tusschen deze bruidegom en bruid. Aangezien hiertegen geen wettig bezwaar is ingebracht, zoo laat ons thans tot deze plechtigheid overgaan.

Hiertoe zult gij, N. en N., eerst aanhooren wat de Heilige Schrift leert aangaande het huwelijk.

Ten eerste zult gij weten dat God onze Vader, nadat Hij den mensch naar zijn beeld geschapen had, sprak: "Het is niet goed dat de mensch alleen zij; Ik zal hem eene hulpe maken, die als tegenover hem zij. Toen deed de Heere God eenen diepen slaap op Adam vallen, en hij sliep; en Hij nam eene van zijne ribben, en sloot derzelve plaats toe met vleesch. En de Heere God bouwde de ribbe, die Hij van Adam genomen had, tot eene vrouw; en Hij bracht haar tot Adam. Toen zeide Adam: deze is ditmaal been van mijne beenderen en vleesch van mijn vleesch; men zal haar naar den man heeten, omdat zij uit den man genomen is." Dat het huwelijk ingezet is als eene blijvende instelling voor het leven, blijkt uit hetgeen de Heere gezegd heeft: "Daarom zal de man zijnen vader en zijne moeder verlaten, en zijne vrouw aankleven, en zij zullen tot één vleesch zijn." Ook zult gij niet twifelen of het huwelijk behaagt aan God, den Heere, nu zoowel als in den beginne. Dit blijkt trouwens ook uit de tegenwoordigheid, giften en teekenen van onzen Heere Jezus Christus op de bruiloft te Kana in Galilea en ook uit het onderwijs des Heeren aangaande het huwelijk.

Opdat gij nu in het huwelijk ook godzalig leven moogt, zoo zult gij, ten andere, weten het doel waartoe God het huwelijk heeft ingezet. Dit is, ten eerste, dat man en vrouw elkander trouw zouden helpen en bijstaan in alle dingen, die tot het tijdelijke en eeuwige leven behooren. Ten tweede, dat ze tezamen een Christelijk huisgezin zouden stichten, waaruit het Gode moge behagen, niet alleen het menschelijk geslacht te bouwen, maar ook het huisgezin des Heeren. En ten derde, dat zij in een heilig en rein huwelijk een beeld zouden geven van de vereeniging tusschen Christus en zijne gemeente.

Voorts zult gij weten hoe hecht de band des huwelijks is. Het is van den beginne de ordinantie des Heeren geweest, dat niemand moedwillig deze vereeniging tusschen man en

vrouw ontbinden kan, zonder het ongenoegen des Heeren op zich te laden. Gelijk ook Jezus tot de Farizeeën gezegd heeft: "Wat God samengevoegd heeft, scheid de mensch niet."

Geliefde bruidegom en bruid, nadat u is voorgehouden de instelling, het doel en de hechtheid van het huwelijk, hoort nu nog hoe, naar het Woord Gods, de een zich heeft te gedragen jegens den ander in het huwelijksleven.

Ten eerste, zult gij, man, weten, dat God u gezet heeft tot een hoofd der vrouw, opdat gij haar, naar uw vermogen verstandig zoudt leiden: onderwijzen, troosten en beschermen, gelijk het hoofd het lichaam regeert, ja, gelijk Christus het hoofd, de wijsheid, troost en bijstand van zijne gemeente is. Bovendien zult gij uwe huisvrouw liefhebben als uw eigen lichaam, gelijk Christus zijne gemeente liefgehad heeft. En naardien het Gods bevel is, dat de man in het zweet zijns aanschijns brood zal eten, zoo zult gij ook getrouw in uwe goddelijke roeping arbeiden, opdat gij uw huisgezin met God en met eere moogt onderhouden, en ook daarenboven iets hebt om aan de nooddriftigen mede te deelen.

Ten andere, zult gij, vrouw, weten, hoe gij u, naar het Woord Gods, houden zult jegens uwen man. Gij zult uwen wettigen man eeren en liefhebben, ook hem gehoorzaam zijn in alle dingen die recht en billijk zijn, "gelijk aan den Heere;" zooals het lichaam aan het hoofd en de gemeente aan Christus onderdanig is. En wijl het de roeping der vrouw is eene hulpe te zijn voor haren man, zoo zult gij uwen man in alle goede en rechte dingen behulpzaam zijn, op uwe huishouding goede acht hebben en in alle ingetogenheid en eerbaarheid wandelen, opdat gij anderen een goed voorbeeld der zedigheid moogt geven.

Daarom gij, N. en N., nadat u voorgehouden is dat God het huwelijk heeft ingezet en wat u daarin van Hem bevolen is, zijt gij des zins en willens, in uw huwelijk alzo te leven, gelijk gij hier betuigt voor de gemeente en begeert gij met elkander in het huwelijk verbonden te worden?

Antwoord: Ja.

De Heere God bevestigte uw voornemen dat Hij u gegeven heeft. En uw beginsel zij in den Naam des Heeren, die den hemel en de aarde gemaakt heeft.

Geeft nu elkander de rechterhand.

N., bekent gij hier voor God en zijne heilige gemeente, dat gij bij dezen neemt tot uwe wettige huisvrouw, N., aan uwe zijde hier tegenwoordig; en belooft gij, overeenkomstig Gods Woord, dat gij haar nimmer zult verlaten, dat gij haar zult liefhebben en getrouwelijk onderhouden, dat gij heilig met haar leven zult, gelijk een getrouw en godvreezend man aan zijne wettige vrouw schuldig is?

Antwoord: Ja.

N., bekent gij hier voor God en zijne heilige gemeente, dat gij bij dezen neemt tot uwen wettigen man, N., aan uwe zijde hier tegenwoordig; en belooft gij, overeenkomstig Gods Woord, dat gij hem nimmer zult verlaten, dat gij hem zult liefhebben, gehoorzamen, dienen en helpen; en dat gij heilig met hem leven zult, gelijk een getrouwe en godvreezende huisvrouw aan haren wettigen man schuldig is?

Antwoord: Ja.

*(Ringformule.)*

Bruidegom, schenkt gij uwen bruid dezen ring als een pand, dat gij uwe beloften trouw zult houden?

Antwoord: Ja.

Bruid, schenkt gij uwen bruidegom dezen ring als een pand, dat gij uwe beloften trouw zult houden?

Antwoord: Ja.

In den Naam des Heeren en voor zijne gemeente, verklaar ik dat uw huwelijk voltrokken is. Dankt den Heere die u door den band des huwelijks voor het leven aan elkander verbonden heeft. Gaat in afhankelijkheid van uwen God en met vertrouwen op zijne beloften den weg door Hem u voorgesteld. En wilt alles, wat u in uw huwelijksleven toegeschikt wordt, met dankzegging en geduld aannemen als van de hand des Heeren; zoo zal u ook alles ten beste en ter zaligheid gedijen.

Knielt nu neder voor het aangezicht des Heeren, opdat de gemeente met en voor u bidde.

O Almachtige God, die in Christus onze Vader zijt; Gij die uwe goedheid en wijsheid in al uwe werken bewijst, en die van den beginne gesproken hebt, dat het niet goed is dat de mensch alleen zij, en daarom eene hulpe tegenover hem geschapen hebt, en verordineerd hebt, dat die twee waren één zouden zijn, geef dat deze personen die Gij door den

band des huwelijks vereenigd hebt, al nauwer aan elkander mogen verbonden worden en in Uwe liefde mogen worden geheiligd. Laat ten allen tijde uw aangezicht over hen lichten en wees hun genadig; verleen hun uwen Heiligen Geest, opdat zij met een waarachtig en vast geloof heilig leven naar uwen Goddelijken wil. Wil hen zegenen gelijk Gij dat aan uwe vrienden en getrouwe dienaren beloofd hebt. En geef dat ze een gezin mogen vormen dat tot blijdschap van hun hart, tot sieraad van de gemeente en tot eere van uwen heiligen Naam moge bestaan tot in lengte van dagen. Wil ons verhooren, o Vader van alle barmhartigheid door Christus uwen lieven Zoon, die ons heeft leeren bidden:

Onze Vader die in de hemelen zijt, etc.

Amen.

Het geknielde paar staat nu op.

Daarna wordt gezongen: Psalm 134:3 en wordt de zegen uitgesproken.

Respectfully submitted,

Y. P. DE JONG,  
W. P. VAN WYK,  
H. SCHULTZE,  
E. VAN HALSEMA.

## REPORT IX

---

### RAPPORT VAN DEPUTATEN TER BEHARTIGING DER GEESTELIJKE BELANGEN ONZER STAMGENOOTEN IN ZUID AMERIKA

---

*Aan de Synode der Christelijke Gereformeerde Kerk, vergaderd in Grand Rapids, Mich., Juni, 1930.*

#### EERWAARDE VADERS EN BROEDERS:

Deputaten voor Zuid Amerika hebben het genoeg te kunnen rapporteeren dat zij hun opdracht uitgevoerd hebben met een bemoedigend succes, en daarom met vrijmoedigheid kunnen adviseeren dat de Synode thans overga om de in 1924 gedane belofte uit te voeren.

Het werk van Ds. Sonneveldt in de gemeenten en geregelde vergaderplaatsen, uitvoerig gerapporteerd aan de vorige Synode, gaat nog gezegend voort, en werd gesteund als voorheen. De statistiek berust bij Dr. Beets, en zal wel gepubliceerd worden na zijn tehuiskomst van China, tegelijk met een volledig verslag van de financiën, etc.

Ook de voorbereidende stappen tot uitvoering der gedane belofte werden gezegend. Na behoorlijke kennisgeving in *Wachter* en *Banner* werd een geschikte medewerker met Ds. Sonneveldt gevonden in student B. Bruxvoort. Deputaten kunnen hem en zijn aanstaande levensgezellin (een dochter van Zending Frijling) met vrijmoedigheid aanbevelen. Met het oog daarop heeft hij reeds een jaar-cursus Spaansch onderwijs genoten. — Na de verspreiding van een vriendelijk en dringend verzoekschrift kwamen en komen nog de noodige middelen moedgevend in. — En na de vraag om inlichtingen uit Zuid Amerika kwam er ook van daar een verblijdend antwoord. De gemeente Tres Arroyos—San Cayetano, welke uit twee deelen bestaat, 40 mijlen van elkaar verwijderd, ziet zeer verlangend uit naar de vervulling der gedane belofte, en heeft bijna genoeg beloofd voor huishuur, en genoeg voor dienstreizen naar dat deel der gemeente waar de leeraar niet woont. Ds. Sonneveldt adviseerde de eerste twee jaren voor salaris, auto, lange dienstreizen en mogelijk nog \$100 voor huishuur ongeveer \$2000 per jaar

beschikbaar te stellen voor zijn collega. Dit, plus overtocht, *Wachters* en \$1000 subsidie voor Ds. Sonneveldt is dan voor onze Kerk 20 centen per gezin per jaar, of 40 centen waar slechts één collecte in twee jaren wordt opgenomen.

Dus zien deputaten een gepaste plechtigheid tegemoet voor de uitzending van den eersten Dienaar des Woords naar Zuid Amerika. Gaarne zouden zij zien (indien eerst het Rapport over "Rules and Regulations for Home Missions" aangenomen is) *a.* Dat staande de Synode deze eersteling voor Zuid Amerika peremptoir geëxamineerd, en bij welslagen ook plechtiglijk geordend worde; en *b.* Dat weer de deputaten benoemd worden met opdracht als voorheen, en bovendien met de speciale opdracht om dezen Dienaar des Woords voor twee jaren te leenen aan Classis Buenos Aires en de gemeente Tres Arroyos—San Cayetano, vertrouwende dat alsdan genoeg licht opgegaan zal zijn om te kunnen zien hoe verder te moeten handelen. — Indien, in het Rapport over "Rules and Regulations for Home Missions," het advies in Naschrift A niet wordt goedgekeurd, dan adviseeren Deputaten dat de Synode besluite dat Deputaten, in verband met eene roepende gemeente verder naar de tegenwoordige usantie handelen, overeenkomstig Art. 1 van het oude Reglement voor Inwendige Zending.

Ten slotte moet nog gemeld dat wegens het vertrek van Dr. Van Lonkhuyzen, Prof. Heyns gevraagd werd om als adviseur te dienen met het oog op de kerkrechtelijke verhoudingen welke ter sprake kwamen. Deputaten zouden aan uwe eerwaarde vergadering de wenschelijkheid in overweging willen geven om dezen Oud-Hoogleeraar in de Kerkregering als één der Deputaten voor Zuid Amerika te benoemen; en tevens bieden zij ook gaarne het volgende toelichtend advies ter overweging aan.

Wij hebben in deze zaak te doen met iets nieuws in ons kerkelijk leven, en de vraag drong zich op hoe zij behoorde geregeld te worden om in kerkrechtelijk zuiver spoor te loopen. Het geldt hier niet de uitzending van een Dienaar des Woords om onder Heidenen of Mahomedanen te arbeiden, en Gemeenten te vergaderen, maar het bieden van hulp aan een georganiseerde Gemeente, om haar te verzorgen in haar behoefte aan de bediening des Woords en der Sacramenten. Kan voor een uitzending als deze de methode worden gevolgd die voor uitzending van Missionaire Predikanten in gebruik is, of moet een andere methode gevonden worden?

Daar komt bij dat de betrokken Gemeente niet is een Gemeente onzer Kerk, maar gelijk haar zusterkerken in Z. Amerika behoort tot de Gereformeerde Kerken in Nederland en staat onder de jurisdictie van die Kerken. Dienovereenkomstig hebben de Nederlandsche Kerken voor de Predikanten die van harentwege in Z. Amerika dienen bepalingen gemaakt die zij oordeelden in het belang te zijn van de goede orde en het profijt der Kerken. Zulke bepalingen zijn dat de in Z. Amerika dienende Predikanten niet beroepbaar zijn voor de Kerken in Nederland, noch aanspraak hebben op emeriteering in de Gereformeerde Kerken van Nederland.

Vandaar dat er geen denken aan zijn kan, dat een door ons gezonden Predikant op zijn arbeidsveld gearriveerd zijnde, zich tot zijn Z. Amerikaansche Gemeente zou kunnen stellen in de gewone verhouding waarin Leeraar en Gemeente behooren te staan door als lidmaat en als ambtsdrager zich te verbinden aan de Gereformeerde Kerken van Nederland. Uit zuiver principieel oogpunt zouden wij daar geen bezwaar tegen hebben, maar in genoemde omstandigheden liggen practische redenen die het beslist verbieden. Want gevolg van een overgang tot de Nederlandsche Gereformeerde Kerken zou zijn dat daardoor de kerkelijke band tusschen den door ons gezonden Predikant en onze Kerk verbroken zou worden, zoodat hij bij eventueele terugkeering in ons land alle rechten als Dienaar des Woords onzer Kerk zou hebben verloren. En een ander gevolg daarvan zou zijn, dat hij daardoor zou komen te staan onder de regeling der Nederlandsche Kerken voor de Zuid Amerikaansche Predikanten, dat hij voor Kerken buiten Z. Amerika niet beroepbaar zijn zou, en geen recht zou hebben op emeriteering in de Geref. Kerken van Nederland. Dat een Dienaar des Woords onzer Kerk met volle Theologische opleiding bereid zou zijn zich de ontneming van deze rechten te laten welgevalen, is niet te verwachten. Evenmin zou onze zendinge Kerk zich daarin kunnen vinden.

Om deze dingen te voorkomen zal de zending van een Dienaar des Woords naar een der Nederlandsche Gereformeerde Kerken in Z. Amerika moeten geschieden bij wijze van "leening," zooals de oude Gereformeerden het noemden en bij hen in eventueel gebruik was. Dat wil zeggen, dat hij derwaarts ga als Predikant onzer Kerk, met de uitgesproken bedoeling dat hij dit gedurende zijn arbeid in Z. Amerika zal blijven en de daaraan verbonden rechten zal behouden,

zoodat hij voor onze Kerken beroepbaar blijft, in abstracto het recht behoudt naar onze Meerdere Vergaderingen gedeputeerd te worden, en bij repatriëering zijn rechten als Dienaar des Woords onzer Kerk kan doen gelden. Zou de Z. Amerikaansche Kerk hem op dien voet niet willen ontvangen, of zouden de Gereformeerde Kerken in Nederland daartegen in verzet komen, dan zouden wij zulk een hulp als nu bedoeld wordt, niet kunnen verleenen.

Hieruit volgt dat de betrokken Predikant door ons zal moeten uitgezonden worden met de bedoeling dat hij in de Gemeente Tres Arroyos—San Cayetano als zijn arbeidsveld zal werkzaam zijn zonder door die Gemeente beroepen en in haar midden bevestigd te wezen, wijl door beroeping van die Gemeente, aanvaarding daarvan en bevestiging een verband tusschen hem en haar zou worden gelegd dat ongewenschte gevolgen zou hebben. Op de vraag of zulk een Predikant dan wel in die Gemeente kan optreden in de kerkregeering als met regeermacht bekleed, is te antwoorden dat dit zou kunnen, maar alleen door een expresse daad des Kerkeraads door hem zitting te geven in en hem medelid te maken van den Kerkeraad met volle rechten. Zoo werd indertijd door *De Heraut* (No. 1534) een door de meerderheid der Classis afgekeurde Kerkeraads handeling verdedigd, die aan een in zijn Gemeente den dienst waarnemend Emeritus Predikant van elders zitting had gegeven in den Kerkeraad en hem als een zijner afgevaardigden ter Classis had gezonden. De Classis had gemeend hem geen zitting te kunnen geven. *De Heraut* echter achtte het "natuurlijk" dat een Kerkeraad zoo deed, dat hij recht had tot zulk een afvaardiging, en dat de afgevaardigde recht had op zitting in de Classis. Wel moest de door de Kerkenorde gestelde regel, regel blijven en mocht zonder goede redenen daarvan niet afgeweken worden, maar dat in exceptioneele gevallen exceptioneele maatregelen geoorloofd zijn, mocht niet uit het oog verloren worden. Wij hebben er behoefte aan eer wij uitzenden kunnen te weten dat de Kerkeraad van Tres Arroyos—San Cayetano bereid is en zich verbinden wil om aan den door ons gezonden Dienaar des Woords zoover het zijn Gemeente betreft, de bedoelde kerkelijke macht te doen toekomen.

Met betrekking tot het *kerkelijk lidmaatschap* staat de zaak onzes inziens anders. Aansluiting aan de Gemeente die hij bedienen zal als lidmaat kan geschieden zonder voor den Predikant bedenkelijke gevolgen te hebben. En het is



voor hem een vereischte omdat de rechten, voorrechten en verplichtingen van het lidmaatschap rechten, voorrechten en verplichtingen zijn van de Gemeenschap der Heiligen en alleen tot hun recht kunnen komen in de Gemeente in welker midden zij verkeert, terwijl de oefening van de Gemeenschap der Heiligen met een ver verwijderde Gemeente slechts een zeer betrekkelijke en onvolledig kan wezen. Indien elk lidmaat der Kerk zich eigenlijk behoort aan te sluiten aan de Gemeente die voor hem de naast-gelegene is, dan geldt dit op dezelfde wijze en om dezelfde redenen evenzeer van Predikanten. Daar komt nog bij dat aansluiting aan de Z. Amerikaansche Gemeente als lidmaat ook gevorderd wordt door de omstandigheid dat een Predikant naar Art. 23 K. O. behoort te staan onder opzicht en tucht van den Kerkeraad. Dit kan niet zijn een staan onder opzicht en tucht van een ver verwijderden Kerkeraad, maar kan in dit geval alleen wezen een staan onder opzicht en tucht van den Kerkeraad van Tres Arroyos-San Cayetano. Die Kerkeraad zou echter tot oefening van opzicht en tucht over den door ons gezonden Predikant geen recht hebben, indien hij niet als lidmaat tot de Gemeente behoorde waarover die Kerkeraad gesteld is.

De door ons gezonden Leeraar zou dus als lidmaat overgaan tot een Gemeente van de Gereformeerde Kerken in Nederland, maar als ambtsdräger een Dienaar des Woords onzer Kerk blijven. Of dat kan? Normaal is het zeker niet. Onder normale omstandigheden zal het niet toegelaten kunnen worden. Maar dat dit tweeërlei niet te achten is als onder alle omstandigheden onafscheidelijk te moeten samengaan is reeds op goede gronden uitgesproken door onze Synode van 1918. Zij oordeelde dat de missionaire Predikanten van onze Zending onder de Indianen, al bleven zij ook als ambtsdragers verbonden aan hun zendende Kerk, toch lidmaten behoorden te zijn van Rehoboth, destijds nog de eenige Gemeente op dat Zendingsveld. Daarbij beriep zij zich op reeds bestaande gevallen van scheiding van genoemd tweeërlei, en van zulk een aard dat aan die scheiding eenvoudig niet te ontkomen was. Zoo wanneer een Predikant gecombineerde Gemeenten bedient. Ambtelijk is hij aan elk dier Gemeenten verbonden, maar slechts van een dier Gemeenten kan hij lidmaat zijn. Zoo ook wanneer een Missionair Predikant door een groep van Gemeenten wordt uitgezonden. Aan al die Gemeenten is hij in gelijken zin ambtelijk verbonden, maar van slechts een er van kan hij tevens lidmaat zijn.

Wat de *uitzending* betreft ligt de gedachte voor de hand of zij niet kan geschieden op dezelfde manier als die welke voor de uitzending van Missionaire Dienaren in gebruik is. Dan zou de wijze van uitzending deze zijn, dat aan een plaatselijke Kerk wordt opgedragen den uit te zenden Predikant te beroepen, zoo hij een Candidaat is, voor zijn in het ambt stelling te zorgen, en hem dan uit te zenden als haar eigen Predikant, met de bedoeling dat hij ook haar eigen Predikant zal blijven, en voorts met of zonder verplichting om geheel of gedeeltelijk zijn salaris te betalen. Dat zij verplichting zou hebben om bij eventueelen terugkeer van den Zendeling uit het Zendingsveld hem als haar eigen Leeraar te ontvangen en voor zoover noodig voor de verzorging in zijn nooddrift aansprakelijk te zijn, schijnt zoo niet begrepen te worden.

Indien deze methode de rechte is voor de uitzending van Missionaire Dienaren, is niet in te zien waarom zij ook niet de rechte zou wezen voor dit geval van "leening" van een Predikant aan een Buitenlandsche georganiseerde Gemeente.

Uwe Commissie kan echter niet verheelen dat er omtrent de juistheid van die methode bij haar twijfel bestaat en dat zij tegen die methode ernstige bedenkingen heeft, bedenkingen die zij zich gedrongen gevoelt aan de Synode ter overweging voor te stellen.

Vooreerst is deze zaak van het begin af beschouwd en behandeld als een zaak van heel de Kerk. Waar het noodig was regelingen te maken, geschiedde dit door de Synode of volgens haar opdracht door de Synodale Deputaten voor deze zaak. Op dezelfde wijze behoort zij verder beschouwd en behandeld te worden. Dit echter is niet het geval wanneer men het beroepen enz. door een plaatselijke Kerk laat geschieden, want daarvan is het gevolg dat de uitzending niet geschiedt als een "leening" der geheele Kerk van een van hare Dienaren, maar als een leening eener plaatselijke Kerk van een Dienaar des Woords van die Kerk, zoodat de zaak geheel het voorkomen krijgt van de zaak dier plaatselijke Kerk te zijn. Wij vragen daarom: Waarom doet de Synode die dingen zelve niet, hetzij zoover mogelijk door eigen handelingen, hetzij volgens haar opdracht door haar Deputaten? Omtrent de bevoegdheid der Synode daartoe behoeft geen twijfel te bestaan. In de Kerkrechtelijke Adviezen van Dr. Rutgers (Dl. I, blz. 324v.) is te lezen hoe Voetius van oordeel was dat Zending kan uitgaan van de Nationale Synode of hare bijzondere Deputaten, of van Prov.

Synoden en hare Deputaten, maar ook van Kerkeraden of van een bijzondere Classis. Volgens hem is dus een Nationale Synode evengoed bevoegd om Zending te drijven als een Kerkeraad, en tot het drijven van Zending behooren ongetwijfeld als essentiele elementen het roepen en uitzenden, en zoo noodig de in het ambt stelling van Zendelingen. Met volle recht benoemt onze Synode dan ook de Theologische Professoren, en heeft de Synode van 1920 (Acta, blz. 83) metterdaad twee personen verkozen voor de Zending in China.

Ten tweede, de bestaande praktijk van beroeping enz. door de plaatselijke Kerk heeft tot grondslag de opvatting dat er in deze bedeeeling geen andere Kerk is dan de plaatselijke Kerk. Zou dat juist zijn, dan zou vanzelf volgen dat alleen de plaatselijke Kerk bevoegd kan zijn om een Dienaar des Woords te beroepen en in het ambt te zetten. Maar staan wij werkelijk op dat standpunt?

Ten derde, zal de beroeping alsmede de leening eener plaatselijke Kerk, en het ambtelijk aan haar verbonden blijven van den beroepene terwijl hij elders werkzaam is, niet een schijnvertooning zijn zonder wezen, dan zou daartoe moeten behooren dat de geleende Predikant onder het opzicht en de leiding bleef staan van den Kerkeraad die hem beriep en onder het opzicht en de leiding van dien Kerkeraad *alleen*. Dat is echter de bedoeling geenszins. De bedoeling is veeleer dat die Kerkeraad na hem uitgezonden te hebben over dien Predikant, die geacht wordt een eigen Predikant te blijven der Gemeente waarover deze Kerkeraad gesteld is, volstrekt niets meer te zeggen zal hebben. Ook in het onderhavige geval zou gelijk te voren zoo ook in het vervolg voor zoover er van onze zijde iets te besturen viel, dat geschieden door een Synode en haar Deputaten.

Deze gedachten meenden wij in ons rapport te moeten mededeelen, niet om daarmee een voorstel of advies aan de hand te doen, maar alleen om ze de Synode in overweging te geven.

Met eerbied onderworpen,

Deputaten voornoemd,

HENRY BEETS,  
J. WYNGAARDEN,  
M. J. WYNGAARDEN.

## REPORT X

### RAPPORT VAN DE COMMISSIE INZAKE DEN DOOP VAN AANGENOMEN KINDEREN

HOOGGEACHTE EN GELIEFDE BROEDERS IN ONZEN  
HEERE JEZUS CHRISTUS:

De officieele naam Uwer Commissie is: "Commissie inzake den Doop van aangenomen Kinderen" (Acta 1928, 155, 25). De aanleiding tot de aanstelling was deze. Er kwam een verzoekschrift ter tafel der Synode, geschreven door Broeder J. Monsma, doorgezonden daar Classis Grand Rapids Oost, zonder haar adhesie, en met het verzoek om, in verband met dit geschrift, definitieve regelingen te maken met betrekking tot de ofiderhavige zaak, opdat er eenheid van kerkelijk gebruik kome onder ons. In dit verzoekschrift spoort Broeder Monsma de Synode ernstig aan formeel uit te spreken, dat kinderen, van wie het onzeker is of ze verbondskinderen zijn, of van wie bekend is dat ze het niet zijn, niet zullen gedoopt worden en dat hierin teruggerekend worde tot het derde geslacht, of op het uiterst tot het vierde. Tevens wijst hij op het feit, dat de Synode van 1908 eene Commissie benoemde om op deze zaak te letten en dat deze broeders een meerderheids en een minderheids rapport inbrachten, met het gevolg dat de Synode van 1910 tot geen definitief besluit kwam. Naar opdracht had deze Commissie "gronden aan te wijzen voor het doopen van Vondelingen."

Formeel had uwe Commissie slechts de taak om in te studeeren en rapporteeren over de vraag of kinderen door godvruchtige leden der gemeente aangenomen en als leden des gezins ingelijfd tot den Doop zouden worden toegelaten. Doch dewijl de historie der zaak en de aanleiding tot het benoemen uwer Commissie zijn zooals ze zijn, zou het niet doeltreffend zijn alleen op de letter der opdracht af te gaan en zich daarbij te bepalen. Werd eerst de nadruk gelegd op den Doop van vondelingen, daarna gesproken van kinderen tot in het derde of vierde geslacht terug om die voor verbondskinderen te houden en daarom te doopen en

ten slotte meer gedacht aan kinderen die als boven aangenomen zijn. Uwe Commissie op alle deze gevallen heeft te letten. En zij heeft zich beijverd zulks te doen. Doch zoo dat onder aangenomene kinderen de vondelingen gesubsumeerd zijn, alsmede alle kleinen, die van waar of hoe dan ook tot eigen huisgenooten, door verbondsgetrouwe Christenen werden aangenomen. Zooals krijgsgvangen, kleinen van ouders door het gerecht uit hun ouderlijk ambt ontzet, en zoo voorts. Uwe Commissie maakt daarop hier attent, omdat de term "aangenomene kinderen" doorgaans gebruikt wordt. Op *aangenomen* zijn wordt de nadruk gelegd. Voorts dient ook hier aangegeven te worden wat uwe Commissie onder aannemen en aangenomene kinderen verstaat. Dit: Zij, die kinderen aannemen moeten zelf bondelingen zijn, die het Verbond met de plechtige verklaring eener belijdenis, zooals kerkelijk gebruik is, sloten en die deze belijdenis door een verbondsmatigen wandel in huis en daar buiten versieren, en in "good standing" verkeeren in het midden der gemeente. Deze aanneming geschiede naar de burgerlijke wetsvoorschriften daarvan zijnde. De kinderen moeten in de aanneming verheven worden tot eigen kinderen, wat hun stand in het gezin betreft. Tevens moet er goede grond zijn om zeker te zijn, dat er geen weg open is gelaten langs welken deze kleinen wettelijk vervreemd kunnen worden van hun kindschap, en teruggebracht tot hunnen vorigen staat, onder vorige invloeden, wereldsche, heidensche, en wat dies meer zij. Laatstelijk, de pleegouders zullen voor den Raad en in de vergadering der gemeente op dezelfde vragen hetzelfde antwoord geven als ouders door geboorte van de kleinen doen. Niets minder, niets meer kan van hen gevraagd worden. Dat de te doopen kinderen jonge, op zijn minst niet boven de jaren onder ons tot grens van den kinderdoop mogen zijn, spreekt wel van zelf. Zulk zaad begrijpt uwe Commissie onder aangenomene kinderen. Zij rapporteert in dit stuk over de vraag: Mogen kinderen door zulke Christenen en tot zulk een stand in het gezin aangenomen, om alzoo opgevoed te worden door de genade Gods, allen gedoopt worden, of moet er onderscheid gemaakt met het oog op veronderstelde, of werkelijke afkomst van bondelingen, tot drie of vier geslachten rugwaarts, zoodat alleen afstammelingen, die men voor bondelingen houden kan, gedoopt worden mogen en alle anderen moeten geweerd?

Tot verdere aangifte van het standpunt uwer Commissie,

spreeken wij onze algeheele instemming uit met wat de Commissie van 1910 in haren aanhef aldus rapporteerde: "Ter voorkoming van misverstand meende uwe Commissie, dat het niet ondienstig zou zijn, om:

"1. Te verklaren, waarover het niet gaat in deze kwestie. Het is de vraag niet:

"a. of Vondelingen mogen worden gedoopt van wie kennelijk is, dat zij binnen de grens van het Verbond geboren zijn. Ieder die Gereformeerd is zal dit toestemmen.

"b. of zij gedoopt mogen worden zolang er eenigszins een spoor van Verbonds-relatie aan te wijzen is. Ook hierover is geen verschil.

"c. of er eenige grond zou kunnen gevonden worden buiten het Verbond om, waarop zulke kinderen kunnen gedoopt worden. Voor allen staat vast dat zij slechts dan mogen gedoopt worden als blijkt dat zij in het Verbond zijn en Gods Verbonds-ordinantie het eischt. Utiliteits redenen, als dat de Doop in den middellijken weg tot zegen zou kunnen zijn, mogen niet in aanmerking komen.

"d. of zij ook op eene andere wijze dan door God zelf in zijn Verbond zouden kunnen worden opgenomen. Aller antwoord is ook hier ontkennend. Het punt dat onderzocht moet worden is derhalve, of Vondelingen, van wier afkomst men niets weet, maar die door Geloovigen als hun kinderen zij naangenomen, beschouwd kunnen worden als door God in zijn Verbond opgenomen."

Hiermee is echter alles niet gezegd wat het beginsel uwer Commissie in deze zaak betreft. Zij meent dat bij punt (d) nog 't volgende dient gevoegd, dewijl dit voor ons uiterst pertinente punten zijn. Uwe Commissie voegt bij hetgeen de broeders uitspreken het volgende:

a. God Zelf kan op eene andere wijze of door een ander middel dan door natuurlijke geboorte uit verbondsouders een kind in het Verbond opnemen, zoo Hij zulks wil en Hij heeft, in den loop der geschiedenis des Verbonds, zooals geteekend in de Heilige Schrift, zulks gedaan en er mag vastelijk geloofd worden, alweer op grond der Heilige Schrift, dat Hij zulks nog doet;

b. Op het bevel des Heeren werden zulke kinderen begiftigd met het Sacrament des Verbonds, onder het Oude Testament met Besnijdenis en Pascha, en in de Nieuwe Bedeeeling met den Doop; dewijl ze bondelingen waren in

volle rechten. Derhalve dienen kinderen, ook zij van wie men niet weet of ze in verband met de vleeschelijke afkomst als bondelingen te beschouwen zijn, ja, van wie men wel weet dat ze niet van verbonds-afkomst zijn, gedoopt te worden in den Naam des Drieëenigen Gods en als leden van Christus' Kerk ingeschreven en door haar opgevoed te worden in de vreeze en de vermaning des Heeren.

c. De conclusie van letter b. gaat alleen dan niet door als uit de Schrift bewezen worden kan, dat ze in strijd is met den geest en de strekking van het Verbond der Genade in zijne Nieuw Testamentische Bedeeling, of door den Heere in het Nieuwe Verbond een opheffing van het Oud Testamentisch voorschrift gegeven wordt.

Uit deze bijgevoegde punten blijkt helder en klaar wat het gevoelen uwer Commissie in deze materie is en dat zij verder gaat dan de broeders van 1910 en het in den grond der zaak eens is met de minderheid van die Commissie. Als een eenig man komen we tot u met dit rapport, dat eigenlijk een uitwerking is van de beginselen in letters a, b, c uitgedrukt. In het vervolg van dit rapport:

(A) Brengen we de gronden voor onze overtuiging bij uit de Heilige Schrift;

(B) Halen we citaten aan uit de geschriften van oude en latere Gereformeerde Schrijvers; en zien wat de Kerk in dezen heeft gedaan;

(C) Letten we op de objecties tegen de voorgestane opvatting ingebracht en trachten die te weerleggen.

A. Terstond bij het begin stemt uwe Commissie geredelijk toe, dat de Schrift niet een groot aantal directe gegevens biedt voor onze stelling. Ware dit zoo, er zou onder ons geen onderscheid van gevoelen zijn. Doch we herinneren tevens dat dit onze positie niet onmogelijk maakt, dewijl het bewijzen eener stelling of leering uit den Bijbel niet afhangt van het rechtstreeksche, noch van het aantal der zoodanige gegevens. Een direct voorschrift, een positief gebod of verbod is voldoende voor hem, die de Schrift als Gods Woord geloovig aanvaardt. Een indirecte aanwijzing zelfs heeft eene gewichtige beteekenis. Ook een argument silentium, een bewijsvoering ontleend aan het zwijgen des Woords, draagt bij tot de bevestiging van eene stelling. Men denke, b.v. aan den heiligen Doop der kinderen des Verbonds, volgens Gereformeerde opvatting.

Een eigen antwoord des Heeren, den God des Verbonds, op de vraag of Hij op eene andere wijze dan door geboorte uit 't geloovige voorgeslacht ooit opnam in Zijn heilig Verbond, hebben wij in Genesis 17:12, 13: "Een zoontje van acht dagen zal u besneden worden, al wat mannelijk is in uwe geslachten: de ingeborene van het huis, en de gekochte met geld van allen vreemde, welke niet is van uw zaad; de ingeborene van uw huis, en de gekochte met uw geld zal zekerlijk besneden worden; en mijn verbond zal zijn in ulieder vleesch tot een eeuwig verbond. En wat mannelijk is, de voorhuid hebbende, wiens voorhuids vleesch niet zal besneden worden, dezelve ziel zal uit hare volken uitgeroeid worden."

In hoofdstuk zeventien van Genesis kondigt Jehova aan zijnen vriend en bondeling Abraham aan, dat Hij nu Zijn verbond in werking stellen zal. Dit Verbond, waarvan de eigenlijke oprichting door den Heere Zelf wordt bekend gemaakt, zal in de geboorte van Izak uit Sara operatief worden. In Izak, uit Sara geboren, zal God Zijn verbond oprichten. Een uiterst gewichtig hoofdstuk!

Te meer, dewijl de Heere hierin ook bekend maakt hoe dit verbond te houden is en voortgezet worden zal door en in de geslachten. Midden in deze bepalingen staan de woorden zoo juist gelezen. Aan het feit dat ze staan waar ze staan ontleenen ze een te grooter gewicht, in 't algemeen en vooral met het oog op de kwestie van het doopen van aangenomene kinderen door geloovige menschen. Hoewel ze niet een enkel woord over deze materie bevatten. Wat toch wordt ons hier geopenbaard? Onder anderen dit:

a. Als God Abraham gebiedt Zijn vleeschelijk zaad te besnijden tot in geslachten dan verordineert Hij meteen, dat Abraham ook al de slaven, gekocht met zijn geld, geboren in zijn huis, zal besnijden en dat dit al de eeuwen door zal gedaan onder Israel.

b. Daardoor bepaalt de God des Verbonds Zelf, dat er twee soorten of klassen van bondelingen door Hem in het Verbond begrepen zijn, n.l. het natuurlijk zaad en de slaaf met zijn zaad;

c. Beide groepen bondelingen staan in nauw verband tot Abraham. Zijne kinderen en allen die na hen komen zullen, zijn uit hem geboren en door middel van die afstamming bondelingen; zijne slaven en hunne kinderen zijn bondelingen in verband met hem, hun eigenaar en gebieder;



d. Dit alles niet om wille van, noch door de afstamming of het eigenaarschap als zoodanig, maar uit den souverainen wil en de onbehouwene genade Gods, die de bloedsrelatie en bezitsbetrekking als weg kiest, om het verbond te doen voortbestaan;

e. Allen dus door God in Zijn genadig verbond begrepen zullen hetzelfde merkteeken en zegel van hunne betrekking tot Hem ontvangen;

f. De beloofde genade is voor allen dezelfde: "Ik ben de Heere uw God"; de eisch eenerlei: "Wandelt voor mijn aangezicht en zijt oprecht"; zoo ook de conditie: gehoorzaamheid des geloofs, en de straf op ongehoorzaamheid: "Dezelve ziel zal uit hare volken uitgeroeid worden; hij heeft Mijn verbond gebroken."

In dit deel van 's Heeren woord wordt reeds vast en bôndig bepaald, dat alzoo door al de geslachten van Israel gedaan zal worden met eigen kinderen en eigen slaven en hunne kleinen en wel omdat de God des Verbonds het alzoo wil, en langs dezen weg aanwijst wie bondelingen zijn. En dewijl Hij den vreemde, huurling en bijwoner zoo niet beschouwd en behandeld wil hebben, is deze buitengesloten met zijn zaad tenzij hij zelf de besnijdenis ontvangt als eene persoonlijke keuze. Zou iemand meenen, dat de regeling met Abraham gemaakt slechts voor een tijd was, zeg totdat Izak geboren was, of langer, maar niet "een eeuwig verbond," die dwaalt.

Uit een andere plaats blijkt dat de Heere dit tot in geslachten wil hebben uitgevoerd. En wel uit eene bepaling betreffende het vieren van het Pascha. In Exodus 12:43-45 lezen we desbetreffende: "Voorts zeide de Heere tot Mozes en Aaron; dit is de inzetting van het Pascha, geen zoon eens vreemdelings zal daarvan eten. Doch alle knecht van iedereen die voor geld gekocht is, nadat gij hem besneden zult hebben, dan zal hij daarvan eten. Geen uitlander noch huurling zal er van eten. Als nu een vreemdeling bij u verkeert, en den Heere het Pascha houden zal, dat alles, wat mannelijk is, bij hen besneden worde, en dan kome hij daartoe, om dat te houden, en hij zal wezen als een ingeborene des lands; maar geen onbesneden zal daarvan eten. Eenerlei wet zij voor den ingeborene en den vreemdeling, die als vreemdeling in het midden van u verkeert."

In de uitdrukking en uitbreiding is er eenig onderscheid

tusschen het voorschrift in Genesis 17 gevonden en wat hier als wet wordt afgekondigd door den God des Verbonds zelf. Daar gold het een sacrament van het genadeverbond. En zoo ook hier. De voorwerpen van de besnijdenis en de gebruikers van het Pascha zijn dezelfde personen. De conditie is eenerlei. Alzoo ook de beteekende en verzegelde genade. Alleen, met nadruk wordt eene bijzondere bepaling hier ingevoegd, betreffende den onbesnedenen vreemdeling, niet-bondeling. Is zijn hart genegen tot den God Israels en Zijnen dienst, hij worde besneden, gelijk alle bondelingen. Onuitsprekelijk veel lag hierin opgesloten voor dien "vreemdeling" en zijn zaad, zoo hij kinderen had of gewon. De Heere toch kent hem en hun in genade alles toe wat Hij den zonen en dochteren Abrahams naar den vleesche belooft. Ja, met het oog op de inlijving der heidenen in Zijn Verbond, als de Nieuwe bedeeing in werking is, verzekert Hij hun eene plaats in Zijn huis en binnen Zijne muren, en een naam, beter dan die der zonen en der dochteren, dewijl dit een "beter" verbond (dat is verbonds bedeeing) zijn zal dan Israel ooit genieten kon voor dezen (Jes. 56:3-8).

Evenals in de verzegeling des verbonds met Abraham treedt de Heere hier Zelf op. Hij Zelf bepaalt de plaats eens "vreemdelings," tot Hem bekeerd, in Zijn verbond. Duidelijk zegt Hij het, dat Hij hem in Zijn verbond opneemt, hoewel hij niet is uit het zaad van Abraham. Daardoor stelt de Heere de regeling, uit eene bijzondere liefde tot Abraham geboren, tot een eeuwig verbond wat betreft den "vreemdeling" en zijn zaad. Tenzij Hij ter eeniger tijd haar voor vervallen verklare. Dat Hij, zoover ons bekend, nimmer deed.

Naarmate de volheid des tijds naderde traden meer en meer "vreemden," proselieten, noemde men ze, tot de Jood-sche natie en Kerk toe. Ook al weer onder leiding des Heeren, alwas de wijze waarop dit in sommige gevallen toeging Hem niet welgevallig. Wij verwijzen naar Matt. 23:15, Hand. 2:10, 6:5 (8:27), 13:43. Er valt niet aan te twijfelen of deze lieden telden slaven, klein en groot, onder hunne bezittingen; met geld gekochten en ingeborenen des huizes. Volgens Gods voorschrift aan Abraham en Israel gegeven tot een gedurige inzetten en recht, werden de volwassene slaven en hunne kinderen, al wat mannelijk was, besneden en tot het Pascha vieren toegelaten als der Kerk ingelijfd. In verband met het feit dat ze het eigendom waren van Abraham. Ook in dezen gedacht de Heere Zijn verbond, en zette het voort met uitbreiding.

“En als de dag van het Pinksterfeest vervuld werd” werd de Heilige Geest uitgestort, de Kerk van Christus geboren en van meet af toonde ze dat ze een volkeren Kerk, de opening van een volkeren verbond, wezen zou. De schare kwam bijeen, zij bestond uit Joden en Jodengenooten van alle oorden. Door Petrus prediking in hun geweten getroffen, vroegen ze: “Wat zullen we doen, mannen broeders?” En Petrus zeide: “Bekeert u en een iegelijk van u worde gedoopt in den Naam van Jezus Christus, tot vergeving der zonden, en gij zult den Heiligen Geest ontvangen. Want u komt de belofte toe en uwen kinderen en allen die daar verre zijn, zoo velen als er de Heere onze God toe roepen zal.” Petrus, vervuld met den Heiligen Geest, erkent in dit woord Joden, Jodengenooten en heidenen, die nog geroepen worden zouden, met hunne kinderen, erfgenamen van de aan Israel beloofde Gave, den Heiligen Geest. Dat is niet anders dan voortzetting van het verbond en de uitbreiding daarvan tot alle volkeren. En die erfenis sluit in alle voorschriften, niet als vanzelf, of door speciale bekendmaking tot het vleeschelijk Israel beperkte, verbondsbepalingen.

En alzoo werd gehandeld, gelijk uit de oorkonde, “De Handelingen der Apostelen” kan gezien worden. Wij lezen van Lydia, en van den stokbewaarder, dat zij en “haar huis,” hij en al de zijnen gedoopt werden. De Christelijke Kerk van alle eeuwen heeft vast gehouden dat hierin kinderen van Lydia en den stokbewaarder begrepen waren. God richtte Zijn verbond even zoowel met hen op als met de ouders, dewijl “huis” en “al de zijnen” geijkte verbondstermen zijn, ook van geldende kracht in de nieuwe bedeeeling. Hiervan vinden we ook een aanwijzing in Jezus’ heerlijke bezegeling van Zacheus’ geloof en wedergeboorte tot bondeling: “Heden is dezen huize zaligheid geschied, nademaal ook deze een zone Abrahams is” (Lukas 19:9).

Zoo wis als dit aan te nemen en vast te houden is, dient ook beleden dat tot die gezinnen slaven kunnen behoord hebben, die, volgens toenmalig gebruik, werden beschouwd als mee den huiselijken kring te vormen evenals de eigen kinderen. Werd Lydia met haar huis gedoopt, en dat staat er, dan werden die slaven en slavinnen ook gedoopt ter oorzaak van hunne intieme betrekking tot hunne bondeling-meesteres, en ten teken dat het verbond tot hen (en hun zaad) zich uitbreidde en zij er werkdadig in begrepen waren, door de genade Gods in Christus Jezus over hen. Zij werden ook hier niet behandeld als huurlingen en bijwoners, maar als

ter dege leden des Christelijken gezins, en met dat gezin in het verbond der genade lotgemeen.

Anders staat het ook al niet met het gezin van den stokbewaarder te Filippi. Hij werd gedoopt, al de zijnen ontvingen den Heiligen Doop, en die "zijnen" waren kinderen uit hem geboren, met geld gekochte slaven en ingeborene lijfeigenen, die niet van zijn zaad waren, maar wel wezenlijk leden van zijn gezin. In verband met hem worden zij in het verbond door God ingelijfd en in de Nieuw Testamentische Kerk aangenomen en gedoopt. En God, groot in zondaarsliefde, richtte Zijn verbond alzóó met dat gezin op dat de vader met blijdschap vervuld werd, omdat hij met geheel zijn huis geloovig geworden was. Dat huisgezin was, evenals dat van Lydia, voortaan een verbondskring, een Kerke Gods in het klein. En van nu aan werd er naar gestaan, om het gezin, vrijen en gebondenen, te doen beantwoorden aan den wille Gods in Christus Jezus over hen; "Want Ik heb hem gekend, opdat hij zijnen kinderen en zijn huis na hem zoude bevelen, en zij den weg des Heeren houden, om te doen gerechtigheid en gericht, opdat de Heere over Abraham brenge, hetgeen Hij over hem gesproken heeft" (Gen. 18: 19).

Slavernij is met 't waarachtig Christendom niet bestaanbaar. Zij verdwijnt dan ook overal waar het Evangelie Gods geloofd en beleefd wordt naar den eisch van Christus den Emancipator, onzen Heere, doch, en dit zeggen we met nadruk, dat het beginsel door God in Gen. 17:10-14 tot wet des genadeverbonds gemaakt, nog geldig is, toegepast en gehoorzaamd worden moet door de Kerke Gods des Nieuwen Verbonds. Namelijk, dat het kind, niet van des bondelings zaad, maar door hem of haar als eigen kind, met de rechten van dien, aangenomen, ter oorzake van den innigen band, als bondeling zal beschouwd en gedoopt worden.

Van een heilige en genadige bemoeiing des Heeren mogen we wel spreken en roemen in dezen. Hij heeft alles zoo bestuurd, dat de partijen samentroffen, dat de begeerte en het voornemen in het hart opkwam en rijpte om een kind in het gezin op te nemen en het voor den Heere, in Diens vreeze en vermaning, op te voeden, gelijk Paulus den verbondsoudeurs beveelt (Efeze 6:4). Opdat zij verbondsgeloorzaamheid jegens den Heere en hunne pleegouders geleidelijk leeren en vromelijk beoefenen mogen, volgens het voorschrift door Paulus den bondelingen voorgeschreven in

Ef. 6:1-3. En zij èn de voorrechten èn de levensgemeenschap mogen deelachtig zijn.

Ja, zoo groot een voorrecht wil God dezen kinderen doen geworden door den dienst der Godvreezende ouders. En voortaan hebben de ouders in het vaste geloof der verhooring te pleiten op de belofte Abrahams, den vader dezer geloovigen, gedaan: "Ik zal Mijn verbond oprichten tusschen Mij en tusschen u, en tusschen uw zaad na u, tot in hunne geslachten, tot een eeuwig verbond, om u te zijn tot eenen God en uw zaad na u" (Gen. 17:7). Die verbonds-God heeft hen in dezen genadiglijk gekend, "opdat hij zijn huis en zijne kinderen na hem zoude bevelen, en zij den weg des Heeren houden, om te doen gerechtigheid en gerichte, opdat de Heere over Abraham brenge hetgeen Hij over hem gesproken heeft" (Gen. 18:19). Of zou het kunnen zijn dat de Heere in deze handeling vooreerst niet anders bedoelt voor dit kind dan dat het een tehuis, een onderdak, met voeding en kleeding, en wat dies meer zij, genieten zal, om inmiddels als 'n vreemde, van wie het nog onzeker is wat er met betrekking tot verbond, Kerk en Koninkrijk van komen zal, in deze huishouding, en als een bijwoner in het midden der gemeente te verkeerē?

Om velerlei redenen kunnen we dit niet aannemen. Het is ons onmogelijk om daarmede tevreden te zijn. Ten eerste niet om wille van de Verbondsbepaling van Gen. 17:10-14, 23. Deze stelt den aard van het genadeverbond in een zoo heerlijk licht. "En breidt dat Verbond zoo ruim uit als maar bestaanbaar is met een particuliere heilsbedeeling." Dit is in overeenkomst met den naam van het verbond, n.l. Genadeverbond. En voorts blijkt het groote doel van dit Verbond ook; het wil tot zaligheid leiden in den middelijken weg, naar den raad der verkiezing der genade. Voorts wordt bevolen, dat het als een blijvend bevel zal onderhouden worden door Zijn volk. De wijze der gehoorzaamheid moge veranderen met de bedeeling, de ruimte worde niet ver-engd, de gehoorzaamheid blijve. Er is hoegenaamd niets in de door ons besprokene aanneming, dat hiermee in strijd is. Integendeel, er is volkomene harmonie. De uitbreiding van het verbond tot de aangenome kinderen, de bediening van den Heiligen Doop is daarmede in volle overeenstemming. Het tegenovergestelde, de ontkenning van deze ruimte des verbonds is doopersch, loopt ten slotte in leer en praktijk uit op het uitsluiten aller kinderen buiten het verbond tot ze meerderjarig zijn.

We kunnen de verenging van het verbond door uitsluiting der aangenomene kinderen ook niet in harmonie brengen met den geest der ontfermende, toeëigenende en teekenende liefde van onzen Heiland, toe Hij Zijnen discipelen het kwalijk nam, dat zij de kinderen en de moeders afwezen, Markus 1: 13, 14: "Laat de kinderkens tot Mij komen, en verhindert ze niet, want derzulken is het Koninkrijk der hemelen." Mag Christus' Kerk de kinderen, die godvruchtige pleegouders tot den Zaligmaker en tot Zijne Kerk brengen, in den weg der voorzienige leiding des Gods des Verbonds, en onder biddend opzien tot Hem, in geloovige gehoorzaamheid aan Hem, weren van den Doop, met den Baptist buiten hare gemeenschap, als een heiden houden tot tijd en wijle? Dit doet te kort aan Jezus' Middelaarschap van een beter Verbond, d.i. Verbondsbedeeling, dan die des Ouden Dags. Zulk handelen door Kerk of pleegouders, of die beiden, maakt deze bedeeling tot eene minder genadige dan de voorgaande.

Ten slotte herinneren we nog aan I Cor. 7:14: "Want de ongeloovige man is geheiligd door de vrouw, en de ongeloovige vrouw is geheiligd door den man; want anders waren uwe kinderen onrein, maar nu zijn zij heilig." Waar we nadruk op willen leggen, is de wonderbaar genadige mildheid Gods, dat Hij de werking Zijns verbonds zoover uitbreidt, dat zelfs de ongeloovige man, of vrouw, in een gemengd huwelijk, onder de schaduw daarvan staat, in opzichten ietwat in de voordeelen daarvan deelt, nader tot Gods gemeenschap gebracht wordt dan hij anders wegens afkomst was. Door de intieme eenheid des huwelijks met een bondeling is zijne voorwerpelijke staat een andere dan die van zijn heidensch, of wereldsch geslacht. In deze relatie geeft de God des Verbonds den zoodanige eene extra verzekering, dat hij de zaligheid verkrijgen kan in den weg des geloofs en bekeering, evenals de echtgenoot zalig is en dat de zaligheid hem in zeker opzicht nader is dan buiten zijn huwelijk het geval zijn zou. Hier hebben wij het met een soort opneming in het verbond te doen, ter oorzaak van de gemeenschap met een kind Gods, waaraan zekere verbondsweldaden verbonden zijn, en waardoor ontfermende genade tot redding zijner ziel door verbondsgehoorzaamheid speciaal aangeboden wordt, alsmede al de middelen en bewerkingen daartoe dienende. Geheel in den geest van het aan Abraham bevolene, doch niet in die mate der genade daar ten toon gespreid. Is het nu waarlijk minder met het kind, dat nog niet daadwer-

kelijk een ongeloovige zondaar is, wat ook zijn afkomst zijn moge, dat van godvruchtige bondelingen aangenomen wordt tot eigen kind, dan met dezen ongeloovigen man? Is het denkkelijk dat onze God meer genade bewijzen zal aan een beslist ongeloovige, naar aanleiding van zijn huwelijk met een geloovige vrouw, dan aan dit kind? Op beide vragen antwoordt uwe Commissie, met het oog op Gen. 17:11-14, 27, met vrijmoedigheid beslist ontkennend. Wij leiden uit de genade Gods in I Cor. 7:14 geopenbaard af, dat God Zijn genadeverbond voor het kind doet zijn wat het zonder meer niet voor den ongeloovigen man is, n.l. de genadige aanneeming tot Zijn kind en erfgenaam in Christus Jezus, van het zaad eens "vreemden," eens heidens, of van een, die door ontrouw Gods verbond heeft verbroken. Uit kracht van zijne relatie tot een bondeling des Heeren. Daarom mag de Doop hem niet onthouden, maar moet toegediend worden.

Onder de beloften, door den Heiland aan Zijne discipelen en Kerk gegeven eer Hij ten hemel voer, vinden we ook de zeer gewichtige van de uitstorting des Heiligen Geestes. Op den Pinksterdag ging deze belofte in vervulling. En sedert heeft die Geest van Christus Zijne Kerk in alle waarheid geleid, en Hij zal dit blijven doen tot aan de voleinding der eeuwen en Jezus' wederkomst om Zijne Kerk tot Zich te nemen in heerlijkheid. Dit heerlijk feit is nog al van belang en spreekt ten voordeele voor onze stelling, dat aangenomene kinderen, als gestipuleerd, recht hebben op den Doop. En dat, dewijl de oude Gereformeerde Kerk, zoowel voor als na de Reformatie, bedoelde kinderen gedoopt heeft. Wij hebben van deze bewering geen enkele tegenspraak ontmoet. Thans moet nog gezegd, dat dit gebruik der oude Kerk niet volstrekt en beslissend gezag heeft voor onze praktijk, al was het waarborg, dat zij door den Heiligen Geest in alle waarheid geleid werd. Deze leiding was niet van dien aard, dat de Kerk er onfeilbaar door werd en nimmer dwalen kon. Maar er volgt wel uit, dat wij er aan gedachtig moeten zijn en niet een te geringe beteekenis er aan mogen hechten, dat de Geest van Christus in Zijne Kerk woont en werkt. Hier tegenover zullen we onwidersprekelijke bewijzen en beslissende argumenten moeten voorbrengen ter rechtvaardiging van de veroordeeling der oude Kerk in haar doopen van aangenomene kinderen. Uwe Commissie ontmoette er geen, d.w.z. geene bewijzen, die afdoend waren tegenover het handhaven van Gen. 17:10-14, 27 voor het Nieuwe Testa-

ment, wat het onderliggend en blijvend verbondsbeginzel daarvan aangaat.

Wat wij wel vonden was eenige oude en nieuwere schrijvers van naam die er op staan dat Gen. 17:10-14, 27 geldend is voor het Nieuwe Verbond, dient gehandhaafd en in praktijk beoefend in zake kinderen als te voren omschreven tot eigen kinderen aangenomen. Opdat ieder voor zichzelven kan oordeelen over de waarde der citaties schrijven we ze later af in de taal door den schrijver gebruikt, dat is, in zijn eigene woorden, gevolgd van eene vertaling voor zoover dit voor ons doel noodig is. Wij beginnen dan bij de oudsten.

De positie uwer Commissie en hare gronden voor dit standpunt zullen wel duidelijk zijn uit het voorgaande. Ons rest echter nog eene uitdrukking in het verzoekschrift van Br. J. Monsma. Zij geldt het doopen van kinderen, "die niet in het derde of vierde geslacht kunnen worden aangewezen als verbondskinderen." Het komt ons voor dat de beperking van den kring en de zegeningen des Verbonds noch Bijbelsch, noch Gereformeerd is. Weshalve uwe vergadering het niet tot regel zal verheffen en als geldend voor de praktijk wettigen. We laten in dit deel onzes rapports de Heilige Schrift spreken, om later Gereformeerde schrijvers, vooral Calvijn, te hooren.

Bij de afkondiging van het Verbond zegt de Heere plechtig en genadig: "Gij zult u voor die niet buigen, noch hen dienen: want Ik, de Heere uw God, ben een ijverig God, die de misdaad der vaderen bezoek aan de kinderen, aan het derde, en aan het vierde lid dergenen die Mij haten; en doe barmhartigheid aan duizenden dergenen, die Mij liefhebben, en mijne geboden onderhouden" (Ex. 20: 5, 6). Er is als een oogenblik in Zijnen toorn en eene eeuwigheid in Zijne gunst, om Christus wil.

En Mozes bepaalt Israel er met nadruk bij als hij in hoofdstuk 7 vers 9 van Deut. zegt: "Gij zult dan weten, dat de Heere uw God die God is, die getrouwe God, welke het Verbond en de weldadigheid houdt dien, die Hem liefhebben en zijne geboden houden, tot in duizend geslachten."

Tot het goddelooze volk Zijns Verbonds zegt de Heere Zelf, kort vóór de wegvoering om zijne afwijking en verbondsbreuk: (Ez. 16:20, 21), "Verder hebt gij uwe zonen en uwe dochteren, die gij Mij gebaard hadt, genomen, en hebt ze denzelven geofferd om te verteren: is het wat kleins van uwe hoererijen, dat gij mijne kinderen geslacht hebt, en hebt ze overgegeven, als gij dezelve voor hen door het vuur



hebt doen gaan?" In het 23ste hoofdstuk van ditzelfde Boek, vers 37, lezen wij: "Want zij hebben overspel gedaan, en er is bloed in hare handen; en zij hebben met hare drekgoden overspel gedaan: daartoe hebben zij ook hare kinderen, die zij Mij gebaard hadden, voor hen door het vuur laten doorgaan, tot spijze." Beperkt tot drie of vier geslachten! Verre van daar, maar Zijne genade strekt zich uit tot in "duizend geslachten dergenen, die Hem liefhebben en Zijne geboden onderhouden." Die kinderen der goddelooze verbondsbrekers, velen in hoererijs gewonnen en den "goden opgeofferd" zijn nog "Mijne kinderen, kinderen die zij Mij gebaard hebben." Zelfs in Zijnen rechtmatigen toorn denkt Hij nog Zijns Verbonds met Abraham Zijn vriend.

Wij laten nog een uiterst genadig Woord des Heeren volgen, hoewel heel wat meer tegen de gevraagde beperking kon worden geciteerd en bij wijze van argumentatie bijgebracht. Bij Jeremia, ook al profeteerde hij in de dagen toen de wegvoering in ballingschap alreeds begonnen was, staat te lezen als de sprake Gods: "Is niet Efraim Mij een dierbare zoon? is hij Mij niet een troetelkind? want sinds Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstelijk aan hem; daarom rommelt mijn ingewand over hem; Ik zal Mij zijner zekerlijk ontfermen, spreekt de Heere. Ziet, de dagen komen, spreekt de Heere, dat Ik met het huis van Israel en met het huis van Juda een nieuw Verbond zal maken; niet naar het Verbond, dat Ik met hunne vaders gemaakt heb, ten dage als Ik hunne hand aangreep, om hen uit Egypteland uit te voeren, welk mijn Verbond zij vernietigd hebben, hoewel Ik hen getrouwd had, spreekt de Heere. Maar dit is het Verbond, dat Ik na die dagen met het huis van Israel maken zal, spreekt de Heere: Ik zal mijne wet in hun binnenste geven, en zal die in hun hart schrijven; en Ik zal hun tot eenen God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn. En zij zullen niet meer een iegelijk zijnen naaste, en een iegelijk zijnen broeder, leeren, zeggende: Kent den Heere! want zij zullen Mij allen kennen, van hunnen kleinste af tot hunnen grootste toe, spreekt de Heere: want Ik zal hunne ongerechtigheid vergeven, en hunner zonden niet meer gedenken. Zoo zegt de Heere, Die de zon ten lichte geeft des daags, de ordeningen der maan en der sterren ten lichte des nachts, die de zee klieft, dat hare golven bruisen, Heere der heirscharen is zijn naam: Indien deze ordeningen van voor mijn aangezicht zullen wijken, spreekt de Heere, zoo zal ook het zaad Israels

ophouden, dat het geen volk zij voor Mijn aangezicht, al die dagen. Zoo zegt de Heere: Indien de hemelen daarboven gemeten, en de fondamenten der aarde beneden doorgrond kunnen worden, zoo zal Ik ook het gansche zaad Israels verwerpen, om alles wat zij gedaan hebben, spreekt de Heere" (Jer. 31:20, 31-37). Dat strekt zich tot in "duizende geslachten" uit, gelijk Paulus duidelijk aantoonst in Rom. 11.

## B.

Ons tweede stuk bestaat grootendeels uit citaten uit de werken van deskundige schrijvers, godgeleerden en kerkenorden. Deze citaten betreffen deze punten:

### I. *De Praktijk der Oude Christelijke Kerk.*

In de jaren 1708-22 werd een boek uitgegeven, dat voor ons doel van groote beteekenis is. Wij doelen op het werk van *Joseph Bingham*, Leeraar der Anglikaansche Kerk. Dit werk, bestaande uit acht deelen, heeft tot titel: "*Origenes Ecclesiastica*" of "*Oudheden der Christelijke Kerk.*" Het wordt zeer geprezen in "*The New Schaff Hertzog Encyclopedia of Religious Knowledge*," deel II, p. 191. In 1878 werd van de Engelsche vertaling nog weer een nieuwe uitgave bezorgd. Bingham's werk wordt algemeen erkend als een standaard werk op dit terrein. Mannen als Voetius en De Moor beroepen er zich herhaaldelijk op. Hieruit citeeren we en drukken af juist zooals het daar gevonden wordt.

Book XI, Chapt. IV, lezen we:

Sect. 17. "Another question, sometimes agitated in the primitive church was concerning such children as were either exposed, or redeemed from the barbarians, whose parents were unknown, and consequently it was utterly uncertain whether they were ever baptized or not. This was a case that often happened in Africa, where the Christians bordered upon several barbarous nations; and it was thus resolved upon a consultation in one of the councils of Carthage: That all such infants as had no certain witnesses to testify that they were baptized, neither could testify for themselves, by reason of their age, that the sacrament had been given them; that such should, without any scruple, be baptized, lest a hesitation, in that case, should deprive them of the purgation of the sacrament. And this resolution was made at the instance of the legates of the churches of

Mauretania, who informed the council that many such children were redeemed by them from the barbarians; in which case it was uncertain whether their parents were heathens or Christians.

Sect. 18. "But (as some cases) if it plainly appeared, that the parents of infants, who by some providential means fell into the hands of Christians, were mere Jews or pagans; yet, in such cases, baptism was not denied to the infants, because they were now become the possession of the Christians, who undertook to be their sponsors, and answer for their education. This is evident from St. Austin, who says it in express terms: 'This grace is sometimes vouchsafed to the children of infidels, that they are baptized, when by some means, through the sacred providence of God, they happen to come into the hands of pious Christians. Sometimes they were bought or redeemed with money, sometimes made lawful captives in war, and sometimes taken up by any charitable persons when they were exposed by their parents: in all which cases, either the faith and promises of the sponsors, or the faith of the church in general, who was their common mother, and whose children they were supposed to be, was sufficient to give them a title to Christian baptism. The holy virgins of the church did many times in such exigencies become their sureties, and take care of their religious education.' And so it happened, as is observed by St. Ambrose, or whoever was the author of the excellent book *De Vocatione Gentium*, that many who were deserted by the impiety of their kindred, were taken care of by the good offices of others, and brought to be baptized by strangers, when they were neglected by their nearest relatives. Which was so general and charitable a practice among the ancients, that some learned modern writers speak of it with great commendation upon that account, and tell us such children have a right to baptism, after the same manner that Abraham's servants bought with his money had to circumcision, as well as those who were born in his house. And they concur so far in asserting it to be common practice, beyond all controversy, in the primitive church, as to say, that St. Austin made use of it as an uncontested argument to prove free grace and election against Pelagians. Which I note only here by the way, for the sake of some mis-

taken persons, who impute the encouragement of the same practice in the English Church, not to her charity, but rather to a fault and error in her constitution.”

Deze “some learned modern writers” zijn, volgens een noot: Rivet en Wallaeus, in *Synopsis Purioris Theologiae*.

Uwe Commissie heeft thans in verband met dit citaat van dezen der zake kundigen man niets te zeggen.

II. Het tweede punt van dit gedeelte gaat over het oordeel der *Oude Nederlandsche Godgeleerden*.

Hier citeeren we uit een geschrift, dat naar alle deskundigen behoort tot de standaardwerken voor deze kennis der ontwikkeling van de Gereformeerde leer en praktijk der eeuw waarin het eerst verscheen, d.i. de 17de eeuw. We doelen op de “*Synopsis Purioris Theologiae*,” uitgegeven door de Leidsche Professoren Polyander, Rivet, Wallaeus en Thysius. Deze uitstekende theologen hebben geleefd en gearbeid in de eerste eeuw na het verscheiden van Calvijn. Ieder hunner was een beslist Calvinist. Om deze reden heeft hun woord overwegend gezag in het vraagstuk thans onder behandeling. Wij geven hierom eene citatie uit hun werk *Synopsis Purioris Theologiae* (“Overzicht der Zuivere Theologie”).

Disp. XLIV, & 49. “*Excludimus autem a Baptismo infantes eorum, qui a foedere plane sunt alieni, quales sunt liberi Gentilium, Mahumentanorum, Judaeorum, et similibus, quos ipse Spiritus Sanctus immundos pronunciat, I Cor. 7:14, ac proinde tamquam extranei, Dei Judicio sunt relinquendi, ut idem Apostolus praecipit, I Cor. 5:12, 13. Nisi forte per adoptionem legitiman aut servitutem justam, et proprie dictam, fidelium familiis tamquam proprii sint ascripti, atque instituti. Hoc enim multae Reformatae Ecclesiae eos baptizant, quia a Deo in foederis sui communionem hoc pacto eos ascici judicant, idque Gen. 17:12 et 13, quod in veteri Ecclesia ita extra controversiam fuit, ut Augustinus ex hoc facto argumentum efficax electionis gratuita adversus Pelagianos nonnunquam duxerit.*”

Hetwelk vertaald zijnde zeggen wil: “Wij sluiten echter uit van den Doop de kinderen dergenen, die van het verbond vreemdelingen zijn, zooals de kinderen van Heidenen, Mohamedanen, Joden, en dergelijken, dien de Heilige Geest Zelve onrein verklaart. I Cor. 7:14, en die daarom als buiten zijnde overgelaten moeten worden aan het oordeel Gods, ge-

lijk dezelfde Apostel gebiedt, I Cor. 5:12, 13. Behalve in het geval wanneer zij (de kinderen), door wettige aannahme of door rechtvaardige dienstbaarheid berustende op behoorlijke overeenkomst, de huisgezinnen van geloovigen als eigen zijn toegeschreven en ingevoegd. Want in dit geval doopen vele Gereformeerde Kerken de kinderen, omrede dat de Kerken oordeelen dat de kinderen door deze overeenkomst door God in de gemeenschap Zijns verbonds zijn opgenomen, en dit naar Genesis 17:12, 13; welke handelwijs in de Oude Kerk zoodanig buiten de bespreking was dat Augustinus uit dit feit menigmaal een krachtig argument voor de vrije, genadige verkiezing Gods tegen de Pelagianen heeft afgeleid."

Vervolgens wijzen we op eene theologisch werk uit de achttiende eeuw, dat heel wat licht verspreidt over de vraag of kinderen, vondelingen, weezen, krijgsgevangenen, en als te voren aangegeven, dienen gedoopt te worden als bondelingen, vooral op grond van Gen. 17:10-14. De schrijver is een beroemde onder de Calvinistische geleerden van zijn tijd, geëerd door de latere reuzen op dit gebied, zooals Kuyper, Bavinck e.a. Wij geven eene aanhaling uit zijn geschrift en lezen dan meteen wat andere beroemde Calvinisten uit dien tijd over deze materie dachten en schreven, dewijl ze door hem geciteerd worden. Schrijver en boek zijn B. De Moor, Commentarius Perpetuus in Johannis Marckii, uitgegeven in den jare 1766, ook al niet bijster lang na Calvijns heengaan.

Wij citeeren uit PARS V, XIX, p. 500-502.

Ad Foederatorum vero Infantes putamus jure referri: . . . . .

c. Qui a Christianis in Filios sunt Adoptati. De hoc casu variant quodammodo Theologorum sententiae. Decentem horum Baptismum amplius adstruere conator AUCTOR (i.e. A Marck). Quin & pro Fidelium Liberis in hoc Baptismi Christiani administrandi casu conveniens Christianismo est habere eos, qui a Fidelibus non quidem nati sunt, sed proprie pleneque Adoptati, ut in illorum jura naturalis & Civilia omnia veniant inter homines; intuitu Divinae Bonitatis immensae quae in Evangelio se prodit palam, & occasionis abundantissima Gratiae quae Infantibus talibus contingit. Quamvis cum aliis dissentire videatur Cel. Voetius, scribens; ex Scriptura non probabitur, per jura Civilia, de libertate, de servitute, de captivitate, de adoptione, de emtione, de societate, &c. quibus res acquiruntur, aut do-

minia transferuntur, acquiri aut amitti aliquod jus in Spiritualibus, aut in iis quae pertinent ad foedus gratiae.

“His Adoptatis certe per hunc Fidelium adultorum singularem amorem plus longe juris ad obsignandam cum Ecclesia Christiana videtur competere, quam aliis infantibus, qui vel in Curam Fidelium nudam absque Adoptione simili veniunt, vel etiam in Servitude horum sunt constituti; quos tamen secundum exemplum administratae illis olim Circumcisionis ex Divino ad Abrahamum mandato baptizari quoque posse & debere, intuitu potestatis Fidelibus concessae ad tales Christo colligendos in discipulos, a multis statuitur. Inter quos Theologi Britanni in Synodo Dordracena, contra quos tamen illic Sess. XIX plurium suffragiis judicatum fuit, non esse baptizandos antequam ad eam pervenerint aetatem, ut pro illorum captu in primis religionis Christianae initiis institui possint, atque instituantur, ubi ad petitionem Belgicarum in India Ecclesiarum de hac re tractabantur; (vide Acta Syn. Nat. Dordrac., sess. XIX) dum & in contrarium objici potest exemplum seu Familiarum baptizatarum, si ad has seque servi & ancillae aetate minores quam infantes proprii pertinere judicentur forte, uti & hoc inculcavit C. Vitringas.” (Observ. S., lib. II, cap. VI & 3-6.)

De Moor commenteert in deze woorden over hetgeen a Marck schijft in zijn werk: “Het Merch der Christene Godt-geleerdheid,” Hoofddeel XXX, XIX; pag. 822, Ed. 1758. “Voor kinderen der bondelingen die men doopen moet, meenen wij voorts dat ook gerekend moeten worden . . . . 3) die van bondgenooten tot kinderen zijn aangenomen; 4) die uit liefdeloosheid of gebrek der ouders onder de Christenen zijn te vinden gelegd.”

Wat De Moor hierop te zeggen heeft, dat boven in het oorspronkelijk Latijn is opgeteekend, komt hierop neer: “Voorzeker is het in overeenstemming met het christendom in zulke gevallen den Christelijken Doop toe te dienen, als aan kinderen van geloovigen, aan hen die wel niet uit geloovigen geboren zijn, maar in eigenlijken en vollen zin zijn geadopteerd, zoodat zij onder de menschen intreden in al hun natuurlijke en burgerlijke rechten, lettende op de zeer groote goedheid Gods, welke in het Evangelie zich duidelijk openbaart, en op het voorrecht dat (in zulk een adoptie) door Gods overvloedige genade aan zulke kinderen ten deel valt.

“De beroemde Voetius echter schijnt een ander gevoelen toegedaan te zijn. In zijn *Pol. Eccl.*, I, 660, schrijft hij: ‘Uit de Schrift zal niet bewezen kunnen worden dat, gelijk door burgerlijke handelingen natuurlijke rechten verkregen of goederen overgedragen kunnen worden, zoo ook in zaken, die tot het genadeverbond behooren, door burgerlijke handelingen geestelijke rechten verkregen kunnen worden of verloren kunnen gaan.’ Als vast staande echter, voert De Moor daartegen aan, “moet aangenomen worden, dat dezulken, die door de zeldzame liefde van volwassen geloovigen geadopteerd zijn, veel meer recht hebben op de verzegeling van de gemeenschap met de Christelijke Kerk, dan andere kinderen van ongeloovigen, die door een handeling welke slechts den schijn heeft van een adoptie, onder de zorg van geloovigen komen of ook in hun dienst worden opgenomen.” Toch wordt door velen beweerd dat, naar het voorbeeld van hen, die op Gods bevel aan Abraham besneden zijn, ook de laatsten kunnen en behooren te worden, in aanmerking nemende de macht aan de geloovigen geschonken de zoodanigen tot discipelen te maken. Tot hen die dit beweren, behoorden ook de Britsche Theologen op de Synode van Dordt, waar op aanzoek van de Indische Kerken over deze zaak gehandeld is. Tegenover hen besloot de Synode met meerderheid van stemmen, dat kinderen als de bedoelde niet behooren gedoopt te worden waar zij tot de jaren gekomen zijn, dat zij in de eerste beginselen der Christelijke Religie naar hun begrip kunnen onderwezen worden, en zulks ook inderdaad geschied is (*Acta*, Sessie 17-19). Hiertegen kan ingebracht worden het voorbeeld van huizen en families die gedoopt zijn, voor zoover daartoe minderjarige slaven en slavinnen wel degelijk evenzeer gerekend werden te behooren als de eigen kinderen, zooals ook de voortreffelijke Vitringa (*Observe S.*, Lib. II, cap. VI, & 3-6) verklaard heeft.” (*Comm. Perp.* in *J. Marchii*, V. 500ff.)

In dit stuk bestrijdt De Moor nog een andere tegenwerping door Voetius ingebracht. Ook dit geven we hier letterlijk.

“*Voetii aliorumque homopsephoon et Britannorum judicium diversum hac de re legere est in Voetii Polit. Eccles. tom I. pag 657-660, ubi ad argumentum peti- tum a Circumcisione Servorum Abrahami, respondet Voetius, quod non constet infantes aliquot ab Abrahamo suisse circumcisos, quorum non simul parentes circumcisi fuerint: unde hoc applicari nequeat ad*

pueros Ethaicorum, qui neque ipsi Volunt Baptismum, si possent, impedituri forent. Spectat autem casus apud Voetium propositus non tam ad Adoptionem in genere Filios Adoptivos proprie sic dictos, quam spectatim, ut liquet ex superibus, ad Indos Gentiles, que in potestatem Christianorum illic deveniunt, ut Servorum instar in horum familia degant."

Dat hierop neerkomt. Voetius, de groote meester van het Gereformeerd Kerkrecht, brengt als argument op dat het niet bewezen worden kan, dat Abraham kinderen gedoopt heeft van ouders, die zelf niet eerst besneden waren. Derhalve mag het doopen door Abraham van de kinderen zijner slaven zoo maar niet van toepassing gemaakt worden op het doopen van kinderen derzulken, die zelf zich niet wilden laten doopen en den Doop hunner kinderen, zoo mogelijk, bepaald beletten zouden. De Moor zoekt dit argument te ontzenuwen door op te merken dat het alleen van kracht is in geval zooals dat van de Nationale Synode te Dordrecht. Dat het echter geen betekenissen had in geval van kinderen werkelijk geadopteerd.

Uit dit een en ander blijkt dat de Leidsche Professoren Polyander, Rivet, Wallaeus en Thysius, bezorgers van de Synopsis Purioris Theologiae en de Godgeleerden a Marck, De Moor en Vitringa als vast en zeker aannamen en verdedigden dat kinderen door geloovigen geadopteerd, totaal afgedacht van hun afkomst, ja, zelfs die waarvan bekend was, dat ze niet in het verbond geboren waren, gedoopt dienden te worden. De Moor is het zelfs, ten minste zoo schijnt het, eens met de Engelsche Theologen, die op de Nationale Synode te Dordrecht wilden, dat op grond van Gen. 17:12, 13 zelfs de kinderen als waarover het op die vergadering ging, zouden gedoopt worden. Hij verdedigt dat gevoelen tegenover Voetius en beroept zich daarbij op "de voortreffelijke Vitringa."

Die nadenkend leest wat hierboven is aangehaald merkt klaar, dat ieder en allen steeds redeneeren van uit de genade Gods bewezen aan de slaven van Abraham met hun zaad, de meisjes in de jongens begrepen, volgens Calvijn. En zijn vastelijk overtuigd dat het beginsel daar door den Heere in toepassing gebracht, het voorschrift daar door Hem gegeven, nog van kracht is en dient in praktijk gebracht en gehoorzaamd in het geval van vondelingen, of andere kinderen aangenomen en in hun gezin ingelijfd. Uwe Commissie maakt zich op dit punt sterk. Alleen maar, wij vin-



den bij deze “voortreffelijke” leeraren en strijders voor de Gereformeerde opvatting van het Verbond der genade één punt niet, dat voor ons van het uiterste gewicht in dezen is, n.l. dat de kleinen van Abrahams slaven en slavinnen werden besneden, op grond van hunne verhouding tot Abraham, als kinderen van zijne lijfeigenen en niet krachtens hunne relatie tot hunne ouders. Zij kwamen niet door hun ouders, zonder meer, in het verbond der genade, ontvingen niet langs dien weg het recht op de besnijdenis, maar de Heere besloot hen in Zijne aanbiddelijke genade in het Verbond met Abraham en zijn zaad, als Abrahams eigendom. Zij kwamen met Abraham in het Verbond. Wel heeft het in dezen beteekenis dat zij kinderen waren van slaven, die door den Heere in Zijn Verbond opgenomen en daarom besneden werden, maar van dit beginsel ging God niet uit in hunne besnijdenis. Met den geloovigen Abraham werden ze besneden, in hem begrepen en tot genade aangenomen, op grond van de verdienste van den komenden Middelaar des Verbonds, onzen Heere Jezus Christus.

En alzoo neemt God nog in genade aan, besluit Hij nog in Zijn Verbond en Kerk, gevende het recht der verbondskinderen op den Heiligen Doop aan elk kind, jongen of meisje, dat naar wettelijke bepalingen, door geloovige bondelingen tot hun kind is aangenomen, om het in den verbondsweg op te voeden. Niet op grond van hunne pleegouders en hunne verhouding tot het Verbond, maar in verband met deze, onder Zijne voorzienige leiding. De Heere richt hier met hen persoonlijk Zijn Verbond op, doch in den weg Zijner buitengewone genade.

### III. *De Geschriften der Latere Godgeleerden.*

Zoover wij nagaan konden uit hunne werken ten onzen gebruike staande, stemmen ze allen toe dat des Heeren voorschrift aan Abraham, betreffende het besnijden van de slaven en hunne mannelijke kinderen voor al den duur van het Oude Verbond moet gehoorzaamd worden door de besnijdenis derzelve. Ook wordt algemeen geleerd dat de doopspraktijk der oude Gereformeerden zeer ruim was. Alle kinderen werden gedoopt, die gepresenteerd werden zoo slechts kon bewezen, of, zoo dit niet kon, dan vermoed worden, dat de lijn des Verbonds niet verbroken was en de presenteerders toestemmend antwoordden op de vragen van het Formulier en der leer toegedaan waren. Zelfs tot vondelingen en aangenomen kinderen toe. Dr. Bavinck,

bijvoorbeeld, drukt zich aldus uit in zijne Gereformeerde Dogmatiek, 2de Edit., Boek IV, pag. 589:

“Heel deze leer des doops, gelijk zij door de Gereformeerden ontwikkeld werd, stelt in het licht, hoe eng zij zich aansloten bij de H. Schrift. Des te meer verdient het aandacht, dat zij desniettemin of liever juist daarom in hunne erkenning en bediening van den doop alle sectarisme wisten te vermijden en eene echt christelijke ruimte van hart en breedte van opvatting bewaarden . . . . Van den doop sloten zij wel uit alle zaken en voorwerpen, alle doode, omgekome ne of nog slechts ten deele geboren personen, alle monstra, alle kinderen ook van Heidensche ouders, die gevangen genomen waren (Syn. Dordrecht, Sess. 18, 19), maar zij lieten tot den doop toe alle kinderen, die na den dood hunner ouders of als vondelingen, in Christelijke familiën waren opgenomen, die uit een onwettig huwelijk of uit excommunicatie, schismatieken, ketters geboren waren, indien er maar eenige grond voor het vermoeden bestond, dat de lijn des verbonds niet geheel was afgebroken.”

En zoo ook Dr. H. H. Kuyper in een paar redactie artikelen (*Heraut* Nos. 1528, 2250, 2487). Alsmede Dr. Bouwman in *De Bazuin*, 12 Maart, 1921.

Doch we vonden er geen, die van den regel afweek, dat dit ging op grond van de veronderstelling, het vermoeden, het oordeel der liefde, dat deze kleinen nog in het Verbond geboren waren. Anders mocht het niet.

We vonden een Presbyteriaanschen Theoloog, die het geheel met de Leidsche Professoren, met a Marck, De Moor en Vitringa eens was, dat de Kerk het gedaan had en ook nog diende te doen op grond van Gen. 17:10-14, alsook in het N. T. van geldende kracht. Hij wordt meestal niet geteld onder de door en door Gereformeerde Theologen, doch van zijne kennis, denkvermogen en invloed zegt men niet spoedig te veel. Dat ook geldt van zijn streven om de Heilige Schrift ten volle recht te laten wedervaren, als het eenig onfeilbaar Woord van God. We doelen op Dr. Charles Hodge. In zijn werk *Systematic Theology*, Vol. 3, Chap. XX, page 561-562, schrijft hij als volgt:

“There are two principles on which the baptism of children whose parents are not members of the visible Church, is defended. The first is, that the promise is

to parents and their children, and their children's children even to the thousandth generation. Children, therefore, whose immediate parents may have no connection with the Church, have not forfeited their privileges as children of the covenant. If the promise be to them, its sign and seal belongs to them. The second principle is, that of spiritual-adoption. Children who are orphans, or whose parents are unfit or unwilling to bring them up in a Christian manner, may be so far adopted by those willing and qualified to assume the responsibility of their religious education as to become proper subjects of baptism. This principle is sanctioned in the Scriptures. In Genesis XVII. 12, God said to Abraham, 'He that is eight days old shall be circumcised among you, every man child in your generations; he that is born in the house, or bought with money of any stranger, which is not thy seed.' Our Church on the same principle in 1787 enjoined with regard to apprentices that 'Christian masters and mistresses, whose religious professions and conduct are such as to give them a right to the ordinance of baptism for their own children, may and ought to dedicate the children of their household to God, in that ordinance, when they have no scruple of conscience to the contrary.' In 1816, it was decided, '(1) It is the duty of masters who are members of the Church to present the children of parents in servitude to the ordinance of baptism, provided they are in a situation to train them up in the nurture and admonition of the Lord, thus securing to them the right advantages which the Gospel provides. (2) It is the duty of Christ's ministers to inculcate this doctrine, and to baptize all children of this description when presented by their masters.' On the baptism of heathen children the Church in 1843 decided that such children are to be baptized, 'who are so committed to the missions, or other Christian tuition, as to secure effectually their entire religious education.'

It was on the authority of the two principles above mentioned that many of the most distinguished theologians of Holland contend that foundlings, whose parents were unknown, illegitimate children, and children of ex-communicated persons, should be admitted to baptism."

Hiermede is ook gezegd wat de Presbyteriaansche Kerk in dezen denkt en doet.

IV. *Oude Redacties der Kerkenorde en Oude Acta van Nationale en Particuliere Synoden.*

Dit is een zeer onvruchtbaar veld voor hem, die er een oplezing doen wil van aren voor zijn korf ten voordeele van het een of het ander.

Aangaande den doop van vondelingen zijn ons bijna geen bepaalde kerkelijke voorschriften bekend. Ook heerschte tusschen de meeningen der theologen geen volkomen eenparigheid. De grondgedachte der geheele doopspraktijk werd hierbij zooveel mogelijk vastgehouden: "Men doope die kinderen, waarvan men naar den aard der liefde gelooft, dat zij kinderen des verbonds zijn." In dien geest handelde b.v. de Geldersche Synode van 1627 toen zij besloot, dat men ook zou doopen een kind, "waarvan de Vader gansch onbekent en de Moeder nog niet seekerlyck geopenbaart is," wanneer het maar door behoorlijke getuigen ten doop gebracht werd. (De Doopspraktijk der Gereformeerde Kerken in Nederland. 1568-1816, H. J. Olthuis, pp. 89, 90.)

Als een uitzondering kan gelden het belangrijke feit dat, volgens Kaajan in zijn "De Groote Synode van Dordrecht" "Sommigen (de Engelsche, de Hessen, de Bremers, de Professoren, de Zeeuwen, de Stichtsche Contra-Remonstranten, de Friezen, en de Walen) waren voor doopen zij het onder zeer beperkende voorwaarden." De gronden voor dien Doop waren: deze kinderen, indien wettig in de macht der Christenen gekomen, zijn leden van het huisgezin der Christenen geworden en dies rust op den vader van het gezin de plicht ook voor hun geestelijk Heil te zorgen; ook Abraham kreeg in opdracht Kindertjes van Gekochte Slaven te Besnijden (Gen. 17:12, 13 en 23); anders verkeerden zij met aanstoot in de huizen der Christenen; 't is een prikkel om naarstiger deze gedoopten in het Christelijk geloof te onderrichten; heel de gemeente moet borg zijn voor hun goede onderwijzing (blz. 98). "Een niet te verachten minderheid was van de gedachte dat bedoelde kinderen gedoopt moesten worden op grond van Gen. 17:12, 13 en 23." Wagenaar, "Van Strijd en Overwinning," schrijft, dat hoewel deze minderheid verslagen was door een kleine meerderheid, zij zich niet overwonnen gevoelde (blz. 340). (Over dit Synodaal geval komen we in 't volgende stuk terug.)

Alles bij elkander genomen zijn er vele, nog al beteeke-

nisvolle stemmen, opgegaan, gedurende de eeuwen der geschiedenis van de Kerk van Christus, haar toeroepende om toch getrouw te zijn en blijven, in beginsel en praktijk aan het verbondsvoorschrift van Genesis 17:10-14 en 23.

Als daar zijn: (1) Augustinus; (2) De Oude Kerk, haar praktijk; (3) De Groote Minderheid der Synode leden; (4) De Britsche Theologen; (5) De Professoren der Leidse faculteit, wier gezag in de dagen der Dordsche Synode zoo hoog stond, Polyander, Wallaeus, Rivet en Thysius; (6) a Mark; (7) De Moor; (8) Vitringa; (9) Hodge.

### C.

Het doel van dit punt is om eenige bezwaren tegen het ingenomen standpunt onder de oogen te zien en weg te nemen, kon het zijn. Bezwaren zooals door B. in het 1910 rapport voorgebracht tegen A.; die, welke Broeder J. Monsma kennelijk heeft, al worden ze in zijn brief niet gespecificeerd en voorts andere, oudere en latere. Uwe Commissie bedriegt zichzelf in dezen niet alsof deze objecties zoo maar met een woord of twee weg te nemen zijn. Verre van daar. Toch beseft ze dat ze niet nalaten mag eene poging te wagen, daarbij voordeel doende met wat anderen in dezen gedaan hebben, en in afwachting van 's Heeren onmisbaren zegen.

I. Allereerst dan B. van het meerderheids rapport. Voor zoover deze het beginsel door ons voorgestaan (daarin één met de minderheid A.) en wat daaruit afgeleid wordt betreft daar gaan we niet bijzonder op in. Doch er zijn eenige redeneeringen, die wij meenen te moeten toetsen. In dit rapport wordt beweerd dat, dewijl de slaven en hunne kinderen in de formeele aankondiging van de oprichting des Verbonds (Gen. 17:7) niet genoemd worden, wat met het zaad van Abraham wel het geval is, zij slechts tijdelijk in het Verbond zijn begrepen, dat ze niet op ééne lijn mogen gesteld met het zaad van Abraham, dewijl er een wezenlijk onderscheid is tusschen die, dat de ingeborenen niet door oprichting van het Verbond met hen in het Verbond zijn, zooals Abraham en zijn zaad dit zijn, dat zij in de tijdelijke, stoffelijke zegeningen deelen, in het Verbond worden gerekend te zijn door opname, om Abrahams wil, d.w.z. om Abraham thans en later Israel ten dienste te zijn, vooruit te helpen, en dat uit dit een en ander volgt dat deze regeling

geheel tijdelijk is, zoodat toen Israel tot zijne ontwikkeling kwam en dezer slaven dienst niet meer noodig had, zij van het tooneel verdwenen en alzoo onder Israel niet meer met Gen. 17:10-14 en 27 gerekend behoefde te worden, gelijk ook het geval is na de komst van Christus, onder de Bedee-ling des Nieuwen Verbonds. Hier wordt nog al wat gezegd! Het komt ons voor, dat indien deze redeneering doorgaat, n.l. dat de slaven en hun zaad niet ten volle in het Verbond waren gelijk Abrahams zaad, al was de manier anders dan door oprichting, de Christenen uit de heidenen heden ten dage op denzelfden voet staan, want ook zij zijn niet ge-noemd in Gen. 17:7. En toch houden we sterk vast aan het beginsel dat wij, afstammelingen van heiden voorouders, al de geestelijke weldaden des Verbonds deelachtig zijn en ons zaad met ons. Wij begrijpen onszelven en onze kinderen met volle vrijmoedigheid onder dat Woord en eischen beslist op grond van dat vers den Doop op voor de kinderen van bondelingen.

We hebben Gen. 17:1-27 als een geheel te behandelen, als eene doorlopende oorkonde van de oprichting des Ver-bonds, bij welke gelegenheid Abrahams geheele gezin in het Verbond wordt begrepen, gelijk Calvijn zoo schoon ver-klaart. Alles kan onmogelijk in een vers gezegd worden. Dat eene vers mag niet alsof het er geheel alleen stond wor-den opgevat, het moet als een integreerend deel van het ge-heel verklaard en toegepast worden, met in acht neming van onderscheidingen met den worde aangegeven door God (b.v.: 19, 21). Hoe kan toch anders dewijl het Sacrament gelijkelijk aan allen moet gegeven worden, zoo dat die niet besneden is uitgeroeid moet uit dat gezin en later uit het volk. Ook dit geldt den slaaf en zijn kind evenals den Israëliet en zijn kind. "Tot een eeuwig Verbond," d.w.z. zoolang als de Heere het alzoo wil bestendigen, totdat Hij het formeel en duidelijk Zelf vernietigt. En dat heeft Hij nimmer gedaan. Het beginsel door God daar neergelegd geldt nog en moet gelden in het geval van aangenomene kin-deren.

Voor twee beweringen van B. vragen wij bewijs: dat: (1) deze slaven en hunne kinderen, als stand uit Israel zoo geleidelijk verdwenen; (2) dit, (zoo het waarlijk geschied-de), het gevolg was van het uitsterven van dezen groep en dat het hieruit alleen te verklaren is dat Gen. 17 niet meer onder Israel gold, zoo vóór als na de komst van Christus. Uwe Commissie is van opinie, dat, zoo Israel zich niet meer

stoorde aan Gods voorschrift in Genesis gegeven (aangenomen, voor een oogenblik, dat het waar is), dit grootendeels te verklaren is uit het feit dat, zoo Israel zich niet meer stoorde aan Gods voorschrift in Genesis gegeven, dit grootendeels te verklaren is uit Israels steeds toenemende Verbonds ontheiliging tot aan de verbreking daarvan toe. Is er een oorzaak, men zoeker die daar allereerst.

Dat het Verbond in zijne uitvoering veranderd werd met de intrede van het Nieuwe Testament, zoo geconstateerd wordt is tot op zekere hoogte waar. Doch niet zooals door B. er een beginsel uit afgeleid wordt en wel namelijk dit, dat b.v. "de knecht niet meer door zijnen heer, de vrouw niet meer door haren man in 't Verbond komen, want daarin zou noch Jood noch Griek, daarin zou noch dienstknecht noch vrije, daarin zou geen man noch vrouw zijn." Als hier met dienstknecht "de huurling in Abrahams gezin en onder Israel bedoeld wordt, dan moeten we opmerken, dat die nimmer in het Verbond is opgenomen met zijn heer. Zie Gen. 17:12, 13 versus Lev. 22:10, 11, "en een daglooner (huurling), zullen het heilige niet eten." Als men Gal. 3:28 zoo opvat wat wordt er dan van I Cor. 7:14, "Want de ongelooovige man is geheiligd door de vrouw en de ongelooovige vrouw is geheiligd door den man?"

Er is een betrekkelijke waarheid in de stelling: "De Verbondseisch is een andere geworden in de nieuwe bedeeeling." Alleen maar, de eisch Gods aan Abraham en zijn zaad en aan allen, die in het Verbond wenschten gerekend te worden was persoonlijk geloof. Nooit wordt er van "gemeenschappelijk" geloof ook maar met één woord gerept in de goddelijke Oorkonde des Ouden Testaments. De volle, rijke weldaden des Verbonds worden alleen verzekerd aan hem, die daadwerkelijk geloofde in den toekomstigen Messias, en die wandelde in den weg des Heeren met geheel zijn hart, heilig gelijk Jehova heilig is. Er was een uitwendige, nationale zijde aan de Verbondsbedeeeling, die viel weg. Doch het essentieele bleef en daaronder behoort ook Gen. 17:10-14, 27.

"Dat de Apostelen in massa gedoopt zouden hebben laat zich uit Gods Woord niet bewijzen." Correct. Doch dat hoeft niet bewezen als het met waarschijnlijkheid, zonder aan Gods Woord te kort te doen, door de rede kan afgeleid worden uit de Schrift en de Bijbelsche beschouwing van het Verbond. De niet-Anabaptistische Kerken doen zulks met betrekking tot den Doop der kinderen van geloovige

ouders. Dit behoeft niet in het breede betoogd, doch is allen bekend. En die gevolgtrekking is geheel in haar recht. God wil het alzoo. En met gelijk recht hebben oude theologen en de nieuwere, Gereformeerd en anderszins, beweerd (De Moor, Comm. Perp. in J. Marckii, V., 500 ff.): "Hier-  
tegen kan ingebracht worden het voorbeeld van huizen en families, die gedoopt zijn, voor zoover daartoe minderjarige slaven en slavinnen wel degelijk evenzeer gerekend worden te behooren als de eigen kinderen, zooals ook de voortreffelijke Vitringa (Observ. S. Lib. II, cap. VI, 3-6) verklaard heeft." Wij voegen er aan toe: Het tegendeel kan uit de Heilige Schrift niet bewezen worden.

Nog een kort woord in verband met de laatste paragraaf. Het komt ons voor dat de geheele redeneering hier minder objectief en edel is dan het voorgaande. Onedele motieven worden verondersteld, en dat zoo bijna als regel, in de aanneming tot eigen kinderen door bondelingen. Van een edel motief wordt niet gesproken. Uwe Commissie gelooft, ook op grond van eenige opmerking in zulke gevallen, dat dit te ver gaat. Dat zulke beweegreden, bij bondelingen nog al heel wat uitzondering zijn, in stede van regel. Daarmede vervalt dan ook de bewering: "Nu staat zulk eene daad, als alles, onder het bestuur Gods, doch eene bijzondere leidende hand Gods komt hierin niet uit, waaruit zou volgen dat het nu ook in het Verbond Gods opgenomen zou zijn. Dat God, die nimmer willekeurig handelt, Zijn zegen zou zetten op zulk eene willekeurige handeling des menschen, meenen zij niet te mogen aannemen." Uwe Commissie aarzelt niet om hier uit te spreken, dat, gegeven dat deze "willekeurige handeling des menschen" werkelijk als regel het aannemen van kinderen karakteriseert (des neen), zij nog gelooft dat de Heere, door genade aangedreven, daarop "Zijnen zegen zou zetten" en zet, opdat ook in dit geval de genade meer overvloedig zij dan de zonde en het aanbiddelijk mild karakter van Zijn Verbond der genade te helderder aan den dag treden zou.

Met punten *a* en *b* gaan wij betrekkelijk akkoord. Betrekkelijk, want bij *a* moeten we de opmerking voegen: doch geboorte en aanneming zijn beide de weg langs welken de Heere het Verbond met hen opricht, waarvan straks de Doop het teeken en zegel is. En bij *b* vervangen wij de woorden: "doch deze betrekking geeft geen recht op het zegel van het Genadeverbond," met: "en deze betrekking geeft vol recht op het zegel van het Genadeverbond." Beide



op grond van Gen. 17:10-14, 27. Waarop en pleegouders en Kerk en, bij het komen tot meerderjarigheid, ook het kind pleiten mag met volle vertrouwen van in den weg des Heeren te zijn.

II. Voorts dient gewezen op het bezwaar van Br. J. Monsma geopperd in zijn verzoekschrift aan de Synode van 1928. De broeder gaat uit van het beginsel dat een kind alleen door geboorte in het verbond komt, of anders uitgedrukt, dat een kind dan alleen mag beschouwd worden als een bondeling en gedoopt als het klaar is dat het uit verbondsouders geboren werd. En verder, dat dit in het rekenen met het in-zijn in het Verbond niet gerekend mag worden met de voorgelachten verder terug dan op zijn meest het vierde. Hij vindt in de geschriften van Dr. A. Kuyper, Dr. B. Wielenga en anderen den weg aangewezen, klaar en onwedersprekelijk, zoodat de Kerk thans wel tot een besliste regeling komen kan.

Wij antwoorden, dat wat het eerste betreft, dat kinderen alleen door geboorte in het Verbond komen op grond van Gods Woord en naar het getuigenis der schrijvers door ons aangehaald, niet kan worden vastgehouden als Bijbelsch en Gereformeerd. Ook in de nieuwe Bedeeling komen kinderen wel in het Verbond langs een anderen weg dan die der geboorte, en wel, door aanneming, als te voren gestipuleerd. Wat het tweede aangaat, zeggen we, eveneens met het oog op de Heilige Schrift en Calvijn, waar nog anderen bijgevoegd worden konden, dat ook dit gevoelen noch Bijbelsch, noch Gereformeerd is. Gods eigen Woord, opgeteekend in Ex. 20:5, 6 en Deut. 7:9 spreekt heel anders. "Gij zult u voor die niet buigen, noch hen dienen: want Ik, de Heere uw God ben een ijverig God, die de misdaad der vaderen bezoek aan de kinderen, aan het derde en aan het vierde lid dergenen die Mij haten; en doe barmhartigheid aan duizenden dergenen die Mij liefhebben en mijne geboden onderhouden." "Gij zult dan weten, dat de Heere uw God die God is, die getrouwe God, welke het verbond en de weldadigheid houdt dien, die Hem liefhebben en zijne geboden houden, tot in duizend geslachten." Calvijn teekent bij Ex. 20:5, 6 aan: "In elk geval, de goedheid Gods is zoo overvloedig dat, al schijnt ze niet met vollen luister, zij zich toch in heldere vonken vertoont, tot in duizende geslachten." Zie voorts Calvijns antwoord in zijn Appendix bij het Interim, in 1550. En nog zijn antwoord aan John Knox, op diens schrijven, 28 Aug., 1559. Beide deze bescheiden zijn te vin-

den in Calvijns Opera, Ed. Brunsvic, XVII, p. 662. En worden aangehaald in een editorial van Dr. H. H. Kuyper, *Heraut*, no. 1528, over "Het Genadeverbond en Zelfonderzoek."

"Br. Monsma past hetgeen de Heere zegt met betrekking tot degenen die Hem haten toe op het zaad der geloovigen. Dien weg mogen wij niet op. Zij leidt ons van Gods Woord en het Gereformeerde pad af tot inkrimping van den kring des Verbonds, tot onthouding van het teeken en de zegeningen des Verbonds en alzoo tot het plegen van onrecht aan kinderen door den Heere in Zijn Verbond gebracht door aanneming als bedoeld. (Hiermede is ook het bezwaar van Brakel weerlegd, "Redelijke Godsdienst," pag. 977, Deel I, XXIII, a, b.)

III. Mogelijk zou iemand ons willen wijzen op het feit dat wij in ons tweede deel Calvin niet aanhalen ten bate van ons standpunt. De reden voor dit niet citeeren is, dat wij in zijne geschriften niets kunnen vinden dat positief en klaar, of voor of tegen onze stelling is. Zijne commentaren, tractaten, brieven — geen van die verspreidt hier licht, voor zoover wij ze onder oogen kregen. Ook vonden we niemand, die zich op hem beroept, als tegen- of voorstander. En toch gelooven wij op grond van één zijner geschriften, dat Calvin ten minste zeer genegen zou zijn aangenomen kinderen, uit welke ouders dan ook geboren, mits aan de gestelde voorwaarden werd voldaan, te doopen. Farel weigerde het sacrament onder deze omstandigheden, dewijl het kind niet te achten was als in het Verbond zijnde. Farels ambtgenoot was vóór het doopen. Zijn reden was, dat de grootmoeder de zorg van het kind op zich nam, zoolang zij leefde; dat deze een lid was van de Gereformeerde Kerk in volle gemeenschap; en dat, men lette hierop, dewijl de knechten van Abrahams huis tot de besnijdenis toegelaten werden, nog veel meer aan hen, die in het huis van de grootmoeder geboren waren, dit voorrecht moest toegekend worden. Dus de kleine diende gedoopt te worden. Farel vrouwde de grootmoeder niet, hechtte niet veel gewicht aan hare belijdenis en meende dat het voorbeeld van Abraham hier niet van toepassing was. Men schreef aan Calvin. Deze begon met te zeggen, dat hij het niet kon begrijpen op welken grond men kinderen der Roimschen doopen kon. Verder schrijft Calvin: "Wat nu de aanbieding van de grootmoeder betreft, zijn twee punten in aanmerking te nemen: (1)

Of de grootmoeder de opvoeding van het kind op zich neemt, volgens haar recht (*suo jure*). Doch ook in dit geval zal 't kleinkind wel niet gedoopt kunnen worden op den naam der grootmoeder (in *aviae gratiam*), daar deze geen recht heeft op een kind, dat vreemd is aan haar gezin, wat het voor-naamste punt uitmaakt in het geval van Abraham. Vervolgens moet (2) gezien worden, of ook de grootmoeder zelve lid is van de gemeenschap en in de vergadering der vromen een plaats bezit." Dit laatste scheen Calvijn niet het geval te zijn, dewijl zij hare dochter aan een man het Evangelie vijandig uitgehuwelijkt had. Uwe Commissie meent, dat Calvijn eigenlijk het beginsel door ons voorgestaan gunstig was en met ons er voor strijden zou ter dezer tijd. Hij toch zou het kind hebben willen gedoopt zien, naar het voorbeeld van Abrahams geval, doch er was een groot, zoo niet onoverkomelijk bezwaar: de grootmoeder was, naar zijn oordeel, niet een waarachtige bondgenoot. Wat Calvijn zou gedacht en geadviseerd hebben waren de omstandigheden van het uithuwelijken niet geweest zooals ze waren, is duidelijk op te maken uit punt één vergeleken met punt twee. Hoe meer we er over nadenken, hoe meer aannemelijk het ons voorkomt dat hier bij Calvijn onbewust hetzelfde beginsel leefde, als in dit rapport voorgestaan. (W. van den Bergh, Calvijn Over Het Genadeverbond, pp. 115, 116.)

IV. Twee bezwaren door Voetius, den meester van het kerkrecht, tegen den Doop van aangenomene kinderen zijn eigenlijk reeds weerlegd door De Moor en die weerlegging is in ons vorig stuk opgenomen. Doch het kan zijn nut hebben, met het oog op het gewicht der zaak, dat deze bezwaren hier worden geciteerd en er bij De Moors antwoorden een opmerking gevoegd worde. In zijn *Pol. Eccl.*, I, 660, schrijft Voetius: "Uit de Schriften zal niet bewezen kunnen worden, dat gelijk door burgerlijke handelingen natuurlijke rechten verkregen, of goederen overgedragen kunnen worden, zoo ook in zaken, die tot het genadeverbond behooren, door burgerlijke handelingen geestelijke rechten verkregen of verloren kunnen worden." Dit dient toegestemd te worden, doch met dien verstande, dat het in de onderhavige zaak niet gaat over het verkrijgen van geestelijke rechten en goederen des Verbonds door de burgerlijke handeling der aanneming, als zoodanig, maar over het verkrijgen van deze genadegaven en rechten en den weg van inlijving in het Verbond, of der sluiting des Verbonds door God Zelf, in den

weg der burgerlijke aanneming als waarborg dat het een wezenlijke aanneming en een blijvende zal zijn. De adoptie wordt, evenals de geboorte, het middel, waardoor God tot stand brengt wat Hij als Verbonds-God doen wil in Zijne onbevengene en ondoorgrondelijke genade. Evenals de goddelijke voorzienigheid werkzaam is in de geboorte tot een zeker doel, en dat doel is een kind in den kring des Verbonds te doen geboren worden en alzoo door Hem in Christus tot genade aangenomen te zijn, zoo is zij dit ook in de aanneming. Geheel deze handel is, van Gods zijde beschouwd, eene voorzienige verbondshandeling, i.e. in dienst van het Verbond, ter voortzetting van het Verbond met Abraham en Zijn geestelijk zaad.

De tweede objectie van Voetius tegen het gevoelen der Leidsche Professoren en anderen was dit: Hij meende, dat het niet uit de Schrift bewezen worden kon dat Abraham kinderen besneden had van onbesnedene slaven en slavinnen. En dat wat Abraham deed niet toegepast worden mag op kinderen van ouders buiten het Verbond, vondelingen en anderen tot kinderen aangenomen (Eccl. Pol., I, 657-660). Wij zouden zeggen, dat het onbewijsbaar is uit de Schrift dat Abraham de kinderen deed wachten tot na de besnijdenis hunner vaders. En daarbij, dat dit denkelijk het geval ook niet geweest is. Deze argumentatie gaat blijkbaar niet van het beginsel uit dat deze slavenkinderen besneden werden uit kracht hunner relatie tot Abraham en niet op grond van hunne relatie tot hunne vaders. Bovendien heeft Voetius het over de kinderen over wie het ging op de groote Synode van Dordt. En deze kleinen waren niet tot eigen kinderen aangenomen, noch ook was de aanneming bij de wet vastgelegd, zoodat er zekerheid bestond dat zij nimmer weer tot het heidendom konden teruggevoerd worden. Dit hopen we nu vervolgens aan te toonen.

V. Dat wij speciaal letten op hetgeen te Dordt geschiedde heeft daarin zijn oorzaak, dat tegenstanders van onze argumentatie zich er op beroepen, alsof het over dezelfde klasse kinderen ging. En dat was niet het geval. Na een en ander er over gelezen te hebben en overwogen, komt het ons voor dat wij 't best doel zullen treffen met over te

nemen wat Prof. W. Heyns dienaangaande schreef. Het is dit:

“Op de 17de Zitting werd aan deze Synode een vraag voorgelegd, die van eenige Predikanten in Indië ingekomen en van dezen inhoud was:

“‘Of kinderen van Heidensche ouders geboren, en nu van de Christenen tot huisgenooten aangenomen, behooren gedoopt te wezen, wanneer degenen, die ze ten doop presenteeren, beloven, dat zij ze in de Christelijke Religie zullen opbrengen of doen opbrengen.’

“In de 18de Zitting hebben de Noord-Hollandsche Broeders deze vraag wijdloopiger verklaard, te weten:

“‘dat die jonge kinderen waarvan questie was, gemeenlijk nu tot eenigen ouderdom gekomen, en niet van de Christenen tot kinderen aangenomen, maar alleenlijk in hunne huisgezinnen voor slaven gerekend, en dat zij ze menigmaal tegen dank hunner ouders ontamen en kochten; en dat zij wederom somwijlen van de huisgezinnen der Christenen kwamen te vervreemden, en wederom in de macht der Heidenen geraakten.’

“En in de 19e Zitting werd, nadat al de schriftelijk ingediende adviezen gehoord waren, door de Synode

“‘eendrachtelijk geoordeeld, dat degenen, die tot eenige jaren zijn gekomen, en de onderwijzing vatten kunnen, tot den heiligen Doop niet moeten toegelaten worden, tenzij ze voorheen tamelijk in de fundamenteën der Christelijke religie onderwezen zijn, professie doen des geloofs, en eenige rekenschap daarvan geven kunnen, den Doop zelf begeeren, en dat bekwame getuigen daarbij genomen worden, die hen verder in de Christelijke religie beloven te onderwijzen.

“‘Die nu gedoopt zijn, dat zoodanigen hetzelfde recht van vrijheid hetwelk andere Christenen hebben, behooren te genieten, en door verkoopning of door eenige andere vervreemding van de Christelijke Meesters of Heeren wederom in de macht der Heidenen niet behoorren overgegeven worden. Van de kinderen ook der Heidenen, dewelke, of van wege de jonkheid, of gebrek

van de sprake te verstaan, niet hebben kunnen onderwezen worden van de Christenen, hoewel ze door aanneming zouden mogen ingelijfd worden in de familiën der Christenen, is ook geoordeeld geweest met de meeste stemmen, dat ze niet behooren gedoopt te worden, eer zij tot die jaren gekomen zijn, dat zij in de eerste beginselen der Christelijke religie naar hun begrip kunnen onderwezen worden, en zulks ook inderdaad geschied is. En dat ook bekwame getuigen beloven naastigheid te doen, dat zij derzelven in 't Christelijk geloof verder en nader onderwijzen zullen, en niet zullen toelaten, zooveel in hen is, dat zij van de familiën of gemeenschap der Christenen wederom vervreemd zullen worden.'” (Acta Ed. Donner, blz. 44 vv.)

Dit besluit gaat dus vooreerst over degenen *die tot eenige jaren zijn gekomen*, en omtrent hen heeft de Synode *eendrachtelijk geoordeeld*, dat zij niet nu, maar eerst later op belijdenis gedoopt konden worden. Natuurlijk. Hetzelfde geldt zelfs ten aanzien van erkende bondelingen boven de 14 jaar, die niet als kleine kinderen zijn gedoopt. Ten tweede over dezulken *“die nu reeds gedoopt zijn,”* en met betrekking tot hen oordeelde de Synode, dat aan hun Doop volle beteekenis toegekend moest worden. Ten derde over kinderen *die nog klein waren*, en omtrent hen oordeelde de Synode eveneens dat, al waren zij *“door aanneming in de familiën van Christenen ingelijfd,”* niet als kleine kinderen der geloovigen maar eerst later op belijdenis gedoopt zouden worden. Dit besluit echter is genomen, niet *“eendrachtelijk,”* maar *“met de meeste stemmen.”*

Dat de eenparigheid van oordeel ten aanzien van de eerste groep van gevallen gemist werd bij deze laatste groep van gevallen, verdient onze aandacht. Hier stond er dus tegenover een meerderheid een minderheid, die anders oordeelde. *Kaajan*, De Groote Synode van Dordrecht (blz. 98) verhaalt er dit van:

“Sommigen (de Engelsche, de Hessen, de Bremers, de Professoren, de Zeeuwen, de Stichtsche Contra-Remonstranten, de Friezen en de Walen) waren *voor doopen* (zij het onder zeer beperkende voorwaarden). De gronden voor dien Doop waren: Deze kinderen, indien wettig in de macht der Christenen gekomen, zijn leden van het huisgezin der Christenen geworden en dies rust op den vader van het gezin de plicht ook voor hun *geestelijk heil* te zorgen; ook

Abraham kreeg in opdracht kindertjes van gekochte slaven te besnijden (Gen. 17:12, 13 en 27); anders verkeerden zij met aanstoot in de huizen der Christenen; 't is een prikkel om naarstiger deze gedoopten in het Christelijk geloof te onderrichten; heel de gemeente moet borg zijn voor hun goede onderwijzing."

De andere afgevaardigden waren allen tegen den doop van deze heiden-kinderen en wel om deze redenen: "Ze zijn onrein (I Cor. 7:14); ze staan buiten het verbond; de zaligheid is niet aan den doop verbonden, noch in het doopwater als in een vat ingesloten; uitstel zal niet schaden, want het verachten van den doop alleen stelt schuldig; Abraham had eerst de in zijn huis geborenen en voor geld gekochten in de leer des verbonds onderricht; de genadige belofte van het genadeverbond is het fundament van den kinderdoop: Mozes werd geen heiden door de aanneming door Pharao's dochter, zóó wordt een heiden geen Christen, omdat hij door een Christen is aangenomen; men zal er allerlei ergernis van verwachten; de menschelijke adoptie brengt de Goddelijke niet mee."

Er is dus zelfs een sterke minderheid geweest, die op grond van Gen. 17:12, 13 en 27 oordeelde, dat de bedoelde kinderen gedoopt moesten worden. Deze minderheid werd wel verslagen, maar volgens Wagenaar, Van Strijd en Overwinning (blz. 340), gevoelde zij zich niet overwonnen.

Maar wat vooral van belang is, is dat het Dordtsche besluit andere gevallen geldt dan waarmee wij te doen hebben. Wel zijn er volgens Kaajan op den vloer der Synode argumenten gebruikt die gericht waren tegen alle toediening van den Doop op grond van adoptie door geloovigen, maar die redeneeringen zijn door de Synode niet overgenomen. Het gaat ons hier niet om persoonlijke opinies van Synodaleden, maar om het Synodaal besluit, en het Synodaal besluit veroordeelt enkel en alleen toediening van den doop op grond van een Indische adoptie, een aanneming als slaven, die te eeniger tijd weer uit het gezin verwijderd kunnen worden. Dat was de adoptie die men te Dordrecht voor de aandacht had en geen andere. Zulk een adoptie was slechts een schijn-adoptie, geheel verschillend van wat wij door een adoptie verstaan. Voor ons is het een door de burgerlijke justitie erkende en bevestigde aanneming van een kind voor heel het leven, om het in de volle rechten te doen deelen van een eigen kind en erfgenaam. Als wij dus met het oog op de gevallen waarmee wij te doen hebben *Ja* zeggen,

brengt dat ons in geen en deele in strijd met het *Neen* dat door de Dordtsche Synode is uitgesproken met het oog op de gevallen waarmee zij te doen had.

Hier voegen wij ten overvloede nog bij een citaat uit de "Systematic Theology" van Dr. Charles Hodge, Presbyteriaansch Godegeleerde, eerder reeds aangehaald, Vol. III, page 562. "The question whether heathen children, committed to the care of Christian missionaries, should be baptized was submitted to the Synod of Dort. There was a diversity of opinion on the subject among the members, but the majority decided against it; not, as would appear from the language employed, because of either of the above principles being denied, but because of the uncertain tenure by which such children were held. It was feared that they might return to heathenism, and thus the scandal of baptized persons practising heathen rites be afforded."

VI. Uit een en ander zou het argument getrokken kunnen worden dat het doopen van aangenomen kinderen eigenlijk iets van lateren datum is en dat waar zulks vroeger wel eens gedaan werd het altijd geschiedde op grond van een vermoeden en veronderstelling dat het kind om nader of verder verwijderde voorgeslachten beschouwd mocht worden als tot het Verbond te behooren, dus recht op den Doop te hebben. Of men liet zich beïnvloeden om het te doen "naar den aard der liefde." Feitelijk is zulks, zelfs nog slechts een betrekkelijk korten tijd geleden beweerd. Doch dat dit niet het beginsel was waar de andere Theologen van Augustinus af en de Oude Kerk van uitgingen, maar ze op anderen grond bouwden, behoeft wis geen betoog nu de citaties als te voren gegeven werden. Zij gingen uit van Gen. 17:10-14 en 27. Door allen toch wordt het heilig beginsel hoog gehouden, dat alleen dengenen die door God in het Verbond opgenomen zijn, de Doop toegediend worden mag. In de toepassing van dit beginsel leerden zij dat kinderen, als boven gestipuleerd, tot eigen kinderen aangenomen, te houden zijn voor bondelingen en daarom moeten gedoopt. Zelfs Calvijn (zie III) zou zeer waarschijnlijk den Doop van het bewuste kind gesanctioneerd hebben, was de grootmoeder een voorbeeldige bondelinge en lid van het vrome gezelschap geweest. En hij haalt daarbij in zijn brief Gen. 17 aan.

En op dien Schriftuurlijken grond fondeere zich onze geliefde Kerk, en regele hare praktijk met volle vrijmoedigheid hiernaar.



VII. Men zal tegen 't ingenomen standpunt willen aanvoeren dat dit het pad opgaat van eene volkskerk. Zoowat gelijk aan de Nederlandsch Hervormde Kerk, die een volksstaatskerk is. Dit zou geheel strijdig zijn met Gods wil en voorzienig bestuur. Toen op den Pinksterdag de Heilige Geest uitgestort werd op de geloovigen werd de Nieuw-Testamentische Kerk geboren en toen het Evangelie hoe langer zoo meer over de wereld verbreid werd is de Kerk naar hare bestemming wereldkerk geworden en is de volkskerk eens voor altijd ten ondergegaan. Aangenomene kinderen te doopen zou min of meer een terugkeer zijn tot eene Volkskerk.

Toch niet. Het uitgangspunt is zoo anders, zoo geheel anders. Dit is Gods geopenbaarde wil, dat zoodanige kinderen zullen gedoopt worden ten teeken dat ze leden des Verbonds zijn, door Hem daartoe genadiglijk verheven, gelijk te achten niet geboren bondelingen. Zulk een voorschrift is niet te vinden dekkende den Doop van het kind omdat het geboren is uit burgers des lands, leden eener Nationale Kerk. Deze gerechtigde aangenomene kinderen zijn leden van het gezin eens bondelings en in verband daarmede worden zij gedoopt. Bij dezen Doop wordt vertrouwbare waarborg gevraagd dat dit kind in alles zal opgeleid worden als een geboren bondeling. Zulks beloven de pleegouders als ze de drie gebruikelijke vragen bevestigend beantwoorden. Voorts wordt er toezicht gehouden door de Kerk of de verbintenis getrouw nagekomen wordt en tucht geoefend, zoo vermaan niet tot bekeering leidt. En laatstelijk, deze kinderen, opgevassen zijnde, worden niet tot belijdenis en Avondmaal toegelaten, tot ze blijk geven van begenadigd te zijn en geestelijk in staat het Verbond in te willigen om het met een Godsalig leven te versieren. Hier wordt getrouw gewaakt tegen de ontheiliging des Verbonds en de verbastering der Kerk, en geijverd om het Verbond heilig en de Kerk getrouw te doen zijn. Dat in een staatskerk niet geschiedt en ook niet kan gedaan.

Met Hoogachting der Eerwaarde Synode aangeboden,

D. H. MUYSKENS, Pres.

J. W. BRINK, Secr.

## REPORT XI

### REPORT OF THE COMMITTEE ON RULES OF SYNODICAL PROCEDURE

*To the Synod of 1930.*

ESTEEMED FATHERS AND BRETHREN:

The committee which submits to you this report found a definition of its commission in Acta, 1928, p. 80. There we read: "Naar aanleiding van de instructie van Classis Orange City besluit de Synode een Commissie te benoemen, die de wijze van werken op de synodale vergaderingen in studie zal nemen, en de Regels van Orde aan een grondige herziening zal onderwerpen, en op de e.v. Synode rapport zal uitbrengen" (Art. 142). In compliance herewith this committee has earnestly studied our synodical procedure and the rules which pertain to the same, and submits to you the fruit of this work.

The committee chose as starting point certain rules of order for synodical procedure which had been adopted by the Synod of 1888. A copy of the same is found in "Kerkenorde der Christelijke Gereformeerde Kerk . . .", bewerkt door W. Heyns, 1917, Eerdmans-Sevensma Co., pp. 106-113. With slight modifications these rules are now in force, more than forty years after their adoption. Needless to say that during the last two scores of years Synod has undergone remarkable changes. The English language is rapidly gaining the upperhand on the synodical floor. The number of members, inclusive of the advisory members, has reached the century mark. The problems of Synod have become more intricate and involved. In short, the complexion of Synod has undergone changes which the fathers of 1888 could have hardly anticipated. Therefore the committee subjected these rules to a careful scrutiny in the light of present conditions and has seen the necessity of translating, revising, and amending the rules to fit our present and our future requirements.

Nevertheless, greatly to the honor of the fathers of 1888, the committee must state that in no case did the rules

need contradiction, nor even a sweeping modification. All that was needed was translation and amplification. The rules had been made exceedingly well. The committee did, however, not merely scrutinize the rules in view of the changed complexion of Synod, but compared them with the deliverances on parliamentary law by acknowledged authorities on the subject. Again the conviction was brought home to the committee that the rules of 1888 are not in error but require restatement and amplification. Moreover the principles upon which these rules were based were found to be sound and the committee sought to retain the same principles as the basis for the proposed rules for synodical procedure.

Permit us to mention the five underlying principles of our synodical procedure. They are: the principle of equality of classes and of delegates at Synod; the principle of thoroughness; the principle of efficiency; the principle of majority rule; and, greatest of all, the principle of love and forbearance.

But however sound the principles may be and however well the commission may be executed, the committee realized that its work will be in vain unless synodical assemblies will make a determined effort to proceed according to rules. The lack of such effort with reference to the rules of 1888 has been a glaring defect of our synodical procedure in recent years. Either our ministers and elders have been shamefully ignorant concerning these rules, or they have willfully and grossly violated them. The committee wishes at this time to indicate how the rules have been disregarded. Among the rules most flagrantly ignored are the following: 16, 19, 20, 22, 27.

Rule 16 provides that when a motion is before Synod no second motion may be entertained excepting a motion to amend or to adjourn. Nevertheless, the so-called "substitute motion" has become a custom at Synod. This motion is certain to arise in connection with every important measure and serves only to impede the progress of Synod.

Rule 19 provides that when a member of Synod has the floor and is speaking in an orderly fashion, all other members should refrain from conversation or from other disturbing activities. Nevertheless, newspaper reading and conversation during the course of debate have served to lower the dignity of Synod and to arouse the ridicule of visitors at the synodical gathering.

Rule 20 provides that no speaker may be interrupted save by a point of order. Nevertheless speakers are frequently interrupted by such cries as "question" or by other remarks.

Rule 22 provides that if any member wishes the floor he shall rise for recognition by the president. Nevertheless, practice at our Synods has been that recognition is obtained by nodding or gesticulating to the president or by writing him a note, all while others are in possession of the floor. It has happened that one who rose and addressed the chair in the orderly fashion discovered to his chagrin that he was preceded by five or more who had gained recognition in the above described disorderly fashion.

Rule 27 provides that he who is named first when a committee is appointed shall serve both as chairman of the committee and as reporter. Only if he is hindered can the one named second function as reporter. Present practice is that the one named second is invariably the reporter. While this violation has had no ill results, nevertheless it indicated how forgetful we have been of the rules of synodical procedure.

These five instances of violation of the existing rules of order are cited in order that Synod may see clearly that rules are effective only if members of Synod are familiar with them and determined to abide by them. Unless the members of Synod are so minded the committee has little hope of success in improving synodical procedure by revising or amplifying the present rules of order.

Other factors that may thwart businesslike procedure at Synod are lack of alertness on the part of the president and loquacity on the part of the members of Synod.

Whoever is president is much to blame if rules of order are not observed and if business is not expedited. Undoubtedly the president, not having anticipated his being chosen for the presiding office, does not have the rules at his tongue's end. Furthermore, very often men are chosen for the presidency who because of their excellency as ministers of the Word or because of some outstanding service rendered to the denomination have gained the love and the confidence of the entire Church. Nevertheless, in an administrative or executive position they may be very inexperienced or incapable. Therefore, whoever is chosen to be president ought immediately to study the rules of order when Synod is taking its first recess. The second day of

Synod, usually spent by the various committees in their rooms, affords the president a splendid opportunity to prepare himself for his duties by mastering parliamentary rules. By so doing he will be able to extricate Synod from parliamentary tangles and to settle points of order wisely and justly.

Loquacity on the part of the members of Synod is another obstacle to businesslike procedure. How the patience of presidents has been tried by the garrulity of Synods! Indeed, freedom of speech is a prerogative of every member of Synod; but this freedom may never become an offensive thing to the brother or a hindrance to the best interests of the Church. Rather than to stand upon his prerogative of free speech, let in lowliness of mind each esteem the other better than himself. At every Synod members are present who feel themselves obliged to speak on every matter, thereby affording the impression that they are indispensable and that their opinions are the ultimate in wisdom. Especially ministers are an easy prey to the sin of loquacity. Accustomed as they are to teach and the preach, and called as they are to lead various organizations in their own communities and to express the decisive opinions, they find difficulty in adapting themselves to the unusual conditions that prevail at Synod where each minister is merely one among many and all should yield to each other in privileges and position. Consider the evil effects of loquacity. Farmers have left their fields, merchants their business, and laborers their toil to conduct the work of the Church. No member may impose upon them by lengthening debate to air individual opinions. Secondly, the best interests of the Church are hindered. Matters of little importance are argued for hours, while large issues are passed with hardly a remark. The gnat is strained and the camel is swallowed whole. Thirdly, by loquacity membership of Synod is turned into a boredom. The spiritual inspiration that should come to the members of Synod is neutralized by the annoyance of loquacity. In view of these evil effects of loquacity let each member be severe with himself, and refuse to speak unless he has some definite contribution toward the progress of debate.

The twin children of loquacity are the "substitute motion" and the motion to recommit. During a period of wrangling over a committee report a number of "substitute motions" are made. One after another proves unsatis-

factory. Finally someone moves to send the matter back to committee. This motion usually prevails overwhelmingly. The committee, weary and disgusted, does not know how to alter its recommendation, but finally decides on some minor alteration. The recommendation reappears at Synod, but the mood of Synod has changed, and, presto, the recommendation is adopted almost without debate. A notable example of such doings at Synod was given in the case of the Home Mission Committee Report at the Synod of 1928. Thus Synod robs itself of precious time and places itself in a ludicrous position.

The present committee submits this report in which ways are suggested whereby the president's work will be facilitated and the power of Synod to limit debate strengthened. But the committee is confident that these suggestions will be beneficial to our denomination only under the following conditions: if Synod is determined to abide by the rules; if the president is alert; and if members will exercise self-restraint in the matter of speech.

Whereas the appointment of this committee was occasioned by an overture by Classis Orange City (Agenda, 1928, Part II, p. xxxviii), the committee gave special attention to this overture. Classis Orange City asked that the reports of committees appointed by previous Synods be placed before Synod directly without having been predigested by one of the standing committees, and that one of the members of the reporting committee be appointed to elucidate and defend the report at Synod. The grounds upon which the classis based its request were:

a. A committee that has been appointed by a Synod and that has labored two years to prepare its report certainly has right to submit its report directly.

b. A standing committee which meets but a few evenings and has all sorts of matters under consideration is not capable of rendering judgment on a report as are the authors of that report.

c. If Synod would act on the reports directly the work of the standing committees would be facilitated, because more time would remain for the consideration of that for which Synod needs to be prepared.

In reply to this overture the committee calls the attention of Synod to the following matters:

a. The reporters of committees appointed by previous

Synods have since 1904 possessed the right to advise both the standing committees and Synod itself in matters pertaining to their report. Acta 1904, Art. 15.

b. Classis Orange City has submitted no proof that reports of committees appointed by previous Synods were not received and discussed directly at Synod, or that such reports were slighted or were submerged under other things or purposely kept from Synod by a standing committee.

c. If it be granted that a standing committee is not sufficiently capable of judging a report because of the brief time at its disposal and the many things at hand, then certainly a Synod with much more to do than a standing committee and with proportionately less time will be thoroughly incapable of judging a report.

d. The standing committees are not given matters indiscriminately but each committee prepares recommendations on kindred matters. Only the committee on "Varia" is given odds and ends which are difficult to classify. Hence, the standing committees who have concentrated their minds on certain reports should be quite capable of suggesting a way to attack the subject. Otherwise Synod will lose much valuable time in simply trying to get a hold. Therefore, while it is undoubtedly true that the adoption of the overture would facilitate the work of the standing committees, the work of Synod will be made so much the more difficult.

The upshot of the matter is that we see no reason why the rulings and customs regarding committees appointed by previous Synods should be radically changed. This committee has simply complied with slight amendment former synodical rulings regarding this matter. (Below, V, B.)

The committee shall now briefly call attention to some of the more striking elements in the proposed Rules for Synodical Procedure followed by the Christian Reformed Church in America.

1. The committee has received a broad commisison. Therefore we have compiled all rulings made in the past regarding synodical procedure and have placed them in their logical order. Though much that is found below under I is not strictly to be construed as belonging to the rules of order, nevertheless the matters found there are so closely related to the rules of order and are so essential for effi-

ciency in synodical procedure that they cannot be overlooked. Most of the material under I. has been adopted by previous Synods, but some material is new. Notice especially the duties of the convening consistory.

2. The committee has sought to facilitate the election of officers by introducing the feature of nominations. This will prevent the scattering of votes at the first balloting. See below I, 7.

3. The committee proposes a ruling regarding executive sessions. At our Classes and Synods the Dutch term *vergadering in comite* has been erroneously translated as 'meeting as committee of the whole.' In parliamentary parlance the significance of this term is that an entire deliberative body meets as a committee. The president does not hold the chair but appoints a chairman *pro tempore*. The ordinary rules of order are set aside and the same informal freedom exists regarding number of opportunities to speak etc., as exists in the committee room. Whatever is decided in the committee as a whole is merely a recommendation and appears as such before the regular session of the deliberative body. On the other hand, the exact term for *vergadering in comite* is "meeting in executive session." This means an official meeting from which all have been excluded who are not members of Synod.

4. Regarding those who have an official position at Synod the committee has sought to make careful definitions. The rights and duties of each officer have been presented in such a way that none need be in doubt. Especially the proposed rulings concerning the professors of theology would, if adopted, enable these brethren to exercise that leadership which because of their position in our denomination is their prerogative.

5. Notice the terminology which is used regarding the various committees with which Synod deals:

*Standing Committees*; the proper counterpart in English of *commissies van prae-advies*. They are called "standing" because they officiate for the duration of Synod.

*Advisory Committees Appointed by Previous Synods*; a term used to designate two sorts of committees:

those appointed by previous Synods to study during the two years between Synods some matter which is of inter-



est to the entire denomination, and concerning which recommendations are to be made at the succeeding Synod;

those appointed by previous Synods to carry out certain resolutions, or to supervise the missionary, educational, journalistic, or benevolent enterprises of the denomination. Some of these committees have received rules and regulations governing their actions, have been given permanent names such as Synodical Committee, Board of Publication, Curatorium, and have been given power to act within certain limits. But in spite of their names or their powers these committees are to Synod merely advisory committees and their recommendations are treated as such.

*Incidental Committees*, of which see definition below.

6. . All that is found below from V, A to XIII, A, 6 inclusive, is according to ordinary and regular parliamentary practice in our country. However, in XIII, B, 1-4 the committee proposes something different from the rule now in force at Synod and from prevailing parliamentary practice. Instead of each member having two opportunities to speak and a third opportunity only under certain conditions, the committee proposes only one opportunity to speak and a second only under certain conditions. This proposed rule is copied after that followed by our National House of Representatives. The proposed rule has this advantage that with but one opportunity to speak every one desiring to say something will weigh his words carefully so as to make the most of one opportunity. Furthermore, the time consumed in debate will be materially shortened.

Likewise in XIII, C, all is according to the prevailing parliamentary practice excepting 2. The rule proposed under 2 is copied after a rule in vogue in the parliaments of Belgium, Denmark and Spain. Very often our presidents have been wearied by long debate on matters of little importance and were powerless to remedy matters. In XIII, C, 2 the president obtains authority to propose cessation of debate. Thereby his power and influence to facilitate business becomes greatly increased.

7. The committee has left no room for the "substitute motion." Under the proposed rules substitutions will, however, be possible. The reader of a minority report may move to substitute the minority report for the committee report. Moreover, any member may move to amend a motion before Synod by substituting words, phrases, sentences,

or paragraphs for those found in the motion before Synod. In both instances the proposed substitutions receive the consideration of an amendment. But the practice that a member, if a certain motion does not please him, may simply arise and offer another motion calling it a "substitute motion" will, if the proposed rules are accepted, no longer be countenanced. Such motions had no place under the rules of 1888. They should have no place now.

8. All that is found in XIV, XV, XVI is entirely according to the ordinary parliamentary practice. Attention must be called to what is found under XV where rules are proposed concerning discipline of Synod upon disorderly members. The matter of such discipline is referred to in articles 35 and 43 of the Church Order. Article 35 places upon the president the duty of properly disciplining those who refuse to listen to him. Article 43 provides that at the close of the classical meetings and of the sessions of other major assemblies, censure shall be exercised over those who in the meeting have done something worthy of punishment, or who have scorned the admonition of the minor assemblies. The rules proposed under XV are an application of these articles. In one respect the proposed rules differ from the Church Order, namely, that which concerns the exercise of discipline at the close of sessions. The committee is of the opinion that for practical reasons the censure should take place immediately after the offence has taken place, a procedure commonly followed in American parliamentary practice. What president wishes his last official act to be the administering of censure? Who of the members of Synod can keep clearly in mind the details of an offence committed, as well might happen, two weeks before the close of Synod? Will not the offender, if he must remain unrebuked and uncensured until the close of Synod, become bolder and repeat the offence? In view of these practical considerations the committee proposes that discipline follow offence at once, at least in so far as the offence concerns an infraction of the rules.

9. Finally, the committee reminds Synod that according to Article 31, *Regels van Orde*, these proposed rules for synodical procedure, since they are an amendment of the existing rules can be legally adopted only by a two-thirds majority.

Trusting that the efforts put forth by this committee

will be blessed to the end of promoting greater equality, thoroughness, efficiency and love at our synodical assemblies, the following is respectfully submitted to the consideration of Synod. Two of the members of the committee, Rev. J. Manni and Rev. W. P. Van Wyk, dissent from the committee report in certain particulars. Their views will undoubtedly be presented to Synod in the form of a minority report.

## SYNODICAL PROCEDURE

AS FOLLOWED BY THE  
CHRISTIAN REFORMED CHURCH IN AMERICA

### I.

Synod shall convene on the second Wednesday of June of every even year.

1. Synod consists of three ministers and three elders delegated by each classis.

2. The exact date of the opening of Synod shall be announced three months in advance by the consistory which has been designated for that function by the last previous Synod. The announcement shall take place in the official publications of the Church. The consistory designated to make this announcement shall be called the convening consistory.

3. Other duties of the convening consistory shall be: to provide a suitable place for the meeting of Synod; to provide suitable committee rooms; to arrange for the lodging of all the delegates; to provide stationery for the delegates; to appoint persons who shall type, duplicate, and distribute the reports of the Synodical committees. Expenses resulting from the fulfillment of these duties shall be met by the synodical treasurer.

4. The synodical agenda shall appear in two parts: one part in January of the synodical year containing all the reports of advisory committees appointed by previous Synods; and the second part appearing the first week in May, containing classical overtures to Synod and the names of delegates. Material for the agenda must be in the hands of the stated clerk a month before the date of publication.

5. On Tuesday evening last preceding the opening of Synod a synodical prayer meeting shall be held in the city

in which Synod shall meet. All the members of Synod are expected to attend this meeting, and the general public is cordially invited to attend. The president of the preceding Synod shall preside at this prayer meeting, on the occasion of which he shall deliver an appropriate exhortation.

6. The president of the previous Synod shall officiate as president *pro tempore* until Synod has chosen all its officers. At eight o'clock in the morning of the appointed day and at the appointed place he shall call Synod to order. Provided that a quorum, that is, two thirds of the membership, is present he shall declare that the synodical assembly has opened and shall conduct the opening devotional exercises.

7. Thereafter he shall call for the credentials of the delegates. The form of credentials for synodical delegates is as follows:

L. S.

To the Synod of the Christian Reformed Church  
to convene on ..... at .....

The Classis of ..... has appointed the following  
brethren ..... as delegates to represent said  
Classis at the meeting of Synod above referred to.  
The alternate delegates are.....

We hereby instruct and authorize these delegates to take part in all the deliberations and transactions of Synod regarding all matters legally coming before the meeting and transacted in agreement with the Word of God according to the conception of it embodied in the doctrinal standards of the Christian Reformed Church and in the Church Order.

By order of the Classis of.....,

....., Pres.

..... Clerk

Done .....

8. The officers of Synod shall be chosen by the delegates from their own number in the following order: president, vice-president, secretary and assistant secretary.

9. For the elections of officers the following rules shall be in force:

- a. The president *pro tempore* shall announce that he is ready to entertain nominations for the office which is to be filled.
- b. In order to nominate properly, a delegate must after rising and gaining recognition state the name of the person whom he nominates as well as the office for which he proposes the name. Thereafter another delegate must rise to second the nomination.
- c. Nominations can be closed when Synod by a majority vote expresses its wish that they shall be closed.
- d. Election shall take place by ballot. Whoever receives a majority of the votes cast shall be declared elected.

10. The sessions of Synod are open to the public. Synod may by a majority vote decide to meet in executive session. Synod must meet in executive session when the discipline of members of Synod is under consideration. The minutes of an executive session are recorded but not read in a public session and are not published in the Acta.

## II.

After the officers have been elected they shall take their places upon the rostrum. The president *pro tempore* shall thereupon introduce the president elect to Synod. The president elect shall respond briefly and again invoke the blessing of God upon the Synodical assembly.

### A. THE PRESIDENT

1. He shall read the public declaration to which every member of Synod shall rise to give hearing and shall respond by expressing his agreement. The declaration is read to each delegate who assumes his seat at a later time. The public declaration is as follows:

#### *Public Declaration of Agreement with the Forms of Unity*

Of all the marks by which the True Church distinguishes itself from all human societies, the confession of the truth must be mentioned first of all. The Savior said: "If ye continue in my word, then

are ye my disciples indeed." John 8:31. And again: "Whosoever therefore shall confess me before men, him will I confess also before my Father which is in heaven." Matthew 10:32. In obedience to the Lord and for the instruction of all, the assembly of ministers and elders, delegated by the congregations of the Christian Reformed Church, deem it proper that they publicly declare what the confession is of the Church here mentioned and of every one of its congregations.

All the congregations of this Church believe all the books of the Old and of the New Testaments to be the Word of God and confess as the true expression of their faith the Thirty-seven Articles of the Confession of the Reformed Churches of the Netherlands, formulated by the Synod of 1618-1619, together with the Heidelberg Catechism and the Canons of the Dordrecht Synod against the Remonstrants.

In conformity with the belief of all these congregations, we, as members of their Synod, declare that from the heart we feel and believe, that all articles and expressions of Doctrine, contained in the Three Forms of Unity, in all respects agree with the Word of God, whence we reject all teachings repugnant thereto; that we desire to conform all our actions to them agreeably to the accepted Church Order of Dordrecht, 1618-1619, and desire to receive into our Church communion everyone that agrees to our confession.

May the King of the Church work this faith in the hearts of many and increase it; and may those that have received a like precious faith with us display the grace shown them in fellowship with us to the glory of Him Who prayed that all His own shall be one in Him.

2. The president shall see that business is transacted in the proper order and is expedited as much as possible and that members observe the rules of order and decorum.

3. He shall be present a few moments before the hour of opening of each session, shall sharply tap his gavel upon the table as a signal to the members that the meeting is called to order, and shall see that each session is opened and

closed with the proper devotional exercises. After the opening devotional exercises he shall declare that Synod is in session. After the closing devotional exercises he shall declare that Synod is in recess or has adjourned as the case may be.

4. He shall place before Synod every motion that is made and seconded according to the rules of order; and he shall state clearly every question before a vote is taken, so that every member may know what is being voted on.

5. He shall remain impartial on any pending question. In case he feels need of expressing himself on a pending question, he shall relinquish the chair to the vice-president and not resume it until the question has been disposed of. He may speak, while holding the chair, to state matters of fact or to inform Synod regarding points of order.

6. He shall recognize for debate only those who rise and address him as president. In case several rise simultaneously he shall recognize the one who has spoken least frequently during the course of Synod.

7. The president shall refuse to entertain any motion which is dilatory, i.e., tending to impede the progress of synodical business, or improper, i.e., contrary in form or in content to the rules and character of Synod.

8. The president shall as member of Synod retain his right to vote on any question. He invariably votes when the vote is taken by ballot. In case the vote is *viva voce* the president does not avail himself of his right unless his vote is the deciding one. In case the vote is a tie and he abstains from voting, the motion is lost as though he had voted against it. Should he vote affirmatively the motion is carried. In case a motion is carried by a majority of one and the president casts his vote in the negative, the vote becomes a tie and the motion is lost. Similarly in the case of a motion requiring a two thirds majority, he may, if the vote lacks one of being a two thirds majority, by his affirmative vote cause the motion to pass. Likewise if the minority is an even one third the president may by his negative vote cause the motion to be lost.

9. The president shall not preside in any matter that concerns himself.

10. In case of a point of order the president must make a ruling at once. This ruling may be reversed by a majority of Synod if any member is dissatisfied with the president's ruling and appeals to the floor.

11. The first official act of the president is the appointment of a committee on committees whose duty shall be to nominate the standing committees of Synod and to distribute among them matters found on the synodical table.

12. The president shall close the synodical assembly with appropriate remarks and with prayer.

#### B. THE VICE-PRESIDENT

1. The vice-president shall in the absence of the president assume all his duties and privileges.

2. In case the time for the opening of a session has come and the president has not made an appearance, the vice-president shall see that the session is properly opened at the appointed time.

3. The vice-president when occupying the chair shall not countermand any of the rulings of the president on points of order.

4. When not occupying the chair the vice-president shall assist the president by tabulating the frequency with which each member has spoken both on the pending question and on all matters that have been before Synod.

#### C. THE SECRETARY AND THE ASSISTANT SECRETARY

1. The secretary shall immediately after the opening devotional exercises of each day conduct roll call.

2. Immediately after roll call he shall read the journal of the previous day.

3. The secretary shall keep an exact record of the happenings at Synod. This record should contain:

- a. The manner in which each day's sessions were opened and closed;
- b. the names of members absent at the opening of each day's session;
- c. all main motions whether carried or lost;
- d. all points of order and appeals whether sustained or lost;



- e. all reports by committees;
  - f. all decisions of Synod;
  - g. the names of non-members who addressed Synod;
  - h. any document or part of debate or address that Synod by a majority vote has decided to insert into the minutes.
4. The record should not contain:
- a. Any motion other than a main motion which was rejected;
  - b. any motion that was withdrawn.
5. The assistant secretary shall officiate in the absence of the secretary. He shall furthermore keep a record of all the decisions of Synod so that in case of difference of opinion between the secretary and members of Synod, Synod may have greater certainty.

### III.

Those who have a semi-official capacity at Synod are the stated clerk, the synodical treasurer, the reporters, the professors of the Theological Seminary and the President of Calvin College.

#### A. THE STATED CLERK

1. Synod appoints for the term of four years a stated clerk who is *ex-officio* a member of the synodical committee. An alternate is appointed for a similar term, and officiates when the stated clerk is incapacitated.
2. He shall be entrusted with the task of compiling, printing, and distributing the Agenda. In co-operation with the officers of Synod he shall compile the Acta, and shall see to the printing and distribution of the Acta.
3. He shall conduct all the correspondence of Synod between sessions and of the synodical committee.
4. He may have the floor of Synod only to read correspondence or to enlighten Synod on matters of fact.

#### B. THE SYNODICAL TREASURER

A synodical treasurer is appointed at each Synod for the term of two years to administer its finances and to submit to Synod a plan for the distribution of expenses among the several Classes. An alternate is appointed to officiate when the treasurer is incapacitated.

### C. THE REPORTERS

The duty of the reports is to prepare for the periodicals of the church informal reports of the happenings at Synod. Ordinarily the editors of these periodicals serve as reporters. In case these brethren cannot serve the president shall request non-members of Synod to do so.

### D. THE PROFESSORS OF THE THEOLOGICAL SEMINARY

1. The professors of the seminary, the emeriti as well as the active, shall have an advisory function at Synod. They shall be reminded of this function by the stated clerk a month before the opening of Synod.

2. They shall not be expected to mingle in the debate as carried on by members of Synod, but after a committee report has been accepted by Synod for consideration (in case of a minority report, also after this has been accepted for consideration) the president shall at once request the professors to advise Synod.

3. The professors may present their advice as a group, one of their number speaking for all, or they may express their opinions individually.

4. The professors may be appointed as advisors of standing committees.

### E. THE PRESIDENT OF CALVIN COLLEGE

The president of Calvin College shall function as an advisory member of Synod only in matters which concern Calvin College.

## IV.

Matters that are legally before Synod require the earnest and diligent consideration of Synod.

A. Matters legally before Synod are:

1. Reports by advisory committees appointed by previous Synods;
2. Overtures by classes;
3. Appeals or protests by consistories or individual members who cannot yield to classical decisions and who have given notice of such appeals or protests to the classes concerned.

4. Overtures which though unsuccessfully submitted to a classis for approval are considered by their authors to be of such importance as to require Synodical action.
5. All other matters which Synod by a majority vote has declared acceptable, provided that no matters of importance shall be presented to Synod that have not appeared on the Agendum.

## V.

### SYNODICAL COMMITTEES

A. *The Standing Committees of Synod.* These serve only for the duration of Synod for the purpose of facilitating the work of Synod by preventing ill-advised motions. These committees pre-digest the matters legally before Synod and formulate recommendations relative to these matters.

1. After the standing committees have been appointed and in order that they may have sufficient time for their work, Synod takes recess until such time as Synod considers best.

2. The person named first at the appointment of a committee shall be its chairman, and the one named second shall be the reporter.

3. The chairman of the committee shall as soon as possible reserve a meeting place for his committee.

4. Any member of Synod may appear before any committee for the purpose of speaking to the committee about any matter referred to it.

5. Committee reports shall be signed by the president and the reporter of the Committee. In case of a minority report, both reports must be signed by the committee members who favor them.

6. When the report of a committee has been distributed to Synod in a printed form, the first reading of the report shall not be held. In such case, the reporter, when the president calls for his report, shall state that the report has been distributed in printed form and shall move that the report be accepted for consideration. This motion having carried the recommendations of the committee shall be considered *seriatim*. Each recommendation shall be read and

the reporter shall at once move its adoption. This motion being seconded the recommendation is before Synod for debate.

7. During debate the task of defending the report shall rest primarily upon the chairman and the reporter of the committee. These shall have precedence over every other speaker and shall not be limited as to the number and the length of speeches. Other committee members shall be subject to the accepted rules of debate.

8. Recommendations by a committee are to be considered main motions and all rules applying to main motions are applicable here.

9. Recommendations may be recommitted only on the following conditions:

- a. if new facts which were not at the disposal of the committee have become available;
- b. if Synod specifies the matters in which the report is faulty and specifies what changes must be made;
- c. if the motion to recommit is carried by a two-thirds majority.

*B. Advisory Committees Appointed by Previous Synods.* These committees include those appointed to study and to report concerning matters of importance for the entire denomination, to carry out certain resolutions of past Synods, or to supervise the permanent missionary, educational, journalistic, or benevolent interests of the denomination.

1. These committees have the right of elucidating or of defending thier reports on the floor of Synod.

2. The task of thus elucidating or defending the report shall rest upon the chairman of the committee, although the committee has the right of appointing any of its members for this task.

3. The rights and privileges of such reporters shall be left to the discretion of the president subject to the approval of Synod.

*C. Incidental Comittees.* The appointment of these shall be by the president, provided they shall be able to fulfill their commission before Synod adjourns. Otherwise, such committees shall be chosen by Synod.

D. *Minority Reports.* In our synodical procedure of which majority rule is one of the principles a minority report has, strictly speaking, no place. Nevertheless, as a courtesy to an insistent minority the favor is extended of submitting their ideas and opinions to Synod.

1. A minority report may be divergent in every detail from the committee report; or the divergences may concern only parts of that report.

2. A minority report must be submitted in writing or in print immediately after Synod has received for consideration the report of the committee.

3. A minority report having been submitted, it is read; and after the reading, the reader moves that this minority report be accepted as a substitute for the committee report. As such the minority report is treated as a motion to amend and must be disposed of before the report of the committee can be considered.

4. The debate on the minority report must of necessity include in its scope also the committee report. Therefore the merits of both reports are actually under debate and can be freely discussed.

5. Should a minority report be rejected after Synod has debated each disputed point, the president shall in order to facilitate matters propose that the committee report be voted upon without further debate.

## VI.

A *Main Motion.* This is a motion that introduces to Synod a certain subject and proposes for Synod's consideration or action something in connection with that subject.

A. A main motion is acceptable under the following conditions:

1. If the mover has been recognized by the president;
2. If the motion is presented in writing;
3. If the motion is positive in character;
4. If the motion has been seconded by some member of Synod.

B. A main motion is not acceptable under the following conditions:

1. If it is contrary to Scripture, as interpreted in our Forms of Unity and Church Order;
2. If another motion is before Synod;
3. If it conflicts with any decision already made by Synod;
4. If it is verbally or substantially the same as a motion already rejected by Synod;
5. If it interferes with the freedom of action of Synod in a matter that was previously introduced but of which no disposal was made.

C. A main motion as soon as it has passed becomes a resolution of Synod.

## VII.

A *Motion to Amend* is a proposal that Synod alter a main motion in language or in meaning before final action be taken on that motion.

A. A motion to amend may propose any of the following: To strike out, to insert into, or to substitute for certain words, phrases, sentences or paragraphs.

B. A motion to amend must be germane to the main motion; that is, no new matter may be introduced to Synod under the guise of an amendment. In case the president is unable to determine whether or not a proposed amendment is germane, he shall ask the judgment of Synod who shall decide by a majority vote.

C. A motion to amend a motion to amend is permissible and is called a secondary motion.

D. A motion to amend is acceptable under the following conditions:

1. If it is specific;
2. If it is presented in writing;
3. If it is presented before the vote on the main motion has been taken.

E. All motions may be amended excepting the following:

1. To adjourn;
2. To amend an amendment;
3. To lay on the table;
4. To take from the table;
5. To postpone indefinitely;
6. To reconsider;
7. To rescind;
8. To take up a question out of its regular order;
9. Appeals to the floor from the decision of the chair;
10. Calls for the order of the day;
11. Requests or questions of any kind;
12. Nominations;
13. Points of order.

## VIII.

### MOTIONS TO DEFER ACTION

Circumstances may arise which render the immediate action on certain matters unwise. Therefore means must be at the disposal of Synod to defer action. These are:

A. *A Motion to Postpone Action to a Definite Time.*

1. This motion is debatable and may be amended.
2. If a motion to postpone definitely has been passed, no other motion similar in word or in thought to the postponed motion may appear before Synod.
3. The matter postponed may not be taken up before the specified time except by the will of two thirds of Synod.
4. If a motion to amend has been postponed definitely, the main motion to which the postponed amendment is related is likewise postponed.
5. Any number of matters may be postponed to the same time. When that time arrives the matters postponed are taken up in the order in which they were postponed.

6. When the hour to which matters have been postponed arrives and Synod is at that time busy with an undecided question, Synod may not be disturbed or interrupted in its work by the consideration of postponed matters, but these must wait until the question before Synod has been disposed of.

B. *A Motion to Postpone Indefinitely.* This motion is to be used when Synod wishes to be rid of a matter without deciding either positively or negatively. This motion is equivalent to the Dutch *voorstel om op eene zaak niet in te gaan*. Any matter postponed indefinitely may not be recalled.

C. *A Motion to Lay on the Table.*

1. This motion should be made only when more urgent business presents itself than is before Synod.
2. This motion is undebatable, may not be amended, and requires only a majority for passing.
3. A matter that has been tabled may be called from the table only when a majority of Synod so wills. Unless such a call takes place before Synod adjourns the matter tabled is as though it had never appeared before Synod.
4. A matter called from the table may not be tabled again unless material progress has been made in debate on that matter.

D. *Objection to the Consideration of a Question.* When a member rises to make such objection, the president shall ask him to state his objection. The president having heard the objection either sustains or overrules it and states his reason for so doing. If the objector is not satisfied with the president's ruling he may appeal to Synod. When he does so the objection becomes debatable and requires a two thirds majority to be sustained.

## IX.

### PRIVILEGED MOTIONS

These are so called because they have precedence over all other motions.

A. *A Motion to Adjourn.* This motion has very little significance in our Synodical procedure because Synod does not adjourn until all matters legally upon the table have



been acted upon. Under certain circumstances the motion to adjourn may become a necessity. The following rules apply:

1. A motion to adjourn has precedence over all other motions and is undebatable.
2. It is unacceptable while anyone is speaking unless the speaker permits the motion to be made.
3. It is unacceptable unless the mover has been properly recognized by the president. Motions to adjourn made simply from a sitting position and by thus calling to the president are to be disregarded.

B. *A Motion to Take Recess.* A recess is any pause Synod may choose to take during the course of its business. Synod as soon as it is properly constituted should decide as to the time, the duration, and the frequency of recesses. However, circumstances may arise which render recesses desirable on other than the specified occasions. Then a motion to take recess has its place. The following rules apply:

1. A motion to have recess has preference over all motions excepting a motion to adjourn.
2. A motion to take recess is debatable and amendable only in so far as the time and the duration of the recess are concerned.

C. *Calls for the Order of the Day.* When any member of Synod believes that the regular business of Synod is being obstructed or interrupted by irrelevant or unimportant material he has the right to rise and to call for the order of the day. This means that he desires Synod to return to the regular course of business. The following rules apply:

1. A call for the order of the day may be made without recognition and while another member is speaking.
2. Such a call is undebatable, needs no seconding, and must be put to a vote.
3. It needs only one third of those voting to be sustained.
4. It has precedence over every motion excepting a motion to adjourn or to take recess.

D. *Points of Order.* It is the duty of the president to apply the rules of order and to prevent infractions. Should a member believe that the rules have been misinterpreted or misapplied he may rise stating that he wishes to make a point of order. Asked by the president to state the point, the member does so and the president renders his decision at once on the point in question. The following rules apply:

1. A point of order may be raised at any time and must be recognized by the president.
2. It needs no seconding and is undebatable.
3. In case the maker of the point of order is not satisfied with the president's decision, he may appeal to the floor. When this is done the point of order becomes debatable and a simple majority is sufficient to sustain or to overthrow the president's decision.

E. *Call for a Decision of the Question.* At the demand of any member of Synod, a motion consisting of several parts must be divided into its component parts and each part must be voted on separately.

## X.

### MOTIONS TO BRING MATTERS ONCE DECIDED AGAIN BEFORE SYNOD

After Synod has expressed its will on a certain matter, Synod may not be annoyed by the same matter being brought up again unless some one who was on the winning side when the question was decided has undergone a change of mind. For such to bring matters once decided again before Synod three motions are available:

A. *To Reconsider.* The intent of this motion is to propose a new debate and a new vote on a motion once passed.

1. A motion to reconsider must be made the same day on which the motion in question was passed or the next day.
2. It is unacceptable if action has begun in accordance with the motion in question.
3. It is debatable and requires only a majority to be passed.

4. The following decisions may not be reconsidered:
    - a. to adjourn or to have recess;
    - b. to lay on the table;
    - c. any decision once reconsidered;
    - d. to make or to close nominations;
    - e. to reconsider;
    - f. to suspend rules;
    - g. to take from the table;
    - h. to take up a question out of its proper order;
    - i. to postpone indefinitely.
  5. A motion to reconsider may be definitely postponed or tabled but may not be amended, postponed indefinitely, or referred to committee.
  6. A motion to reconsider is debatable only in so far as the reasons for reconsideration are concerned.
- B. *To Rescind.* The purpose of a motion to rescind is to annul and to reverse a decision.
1. The motion is acceptable if made on the same day or on the day following that on which the decision was taken.
  2. Synod may rescind its own actions only by a two thirds majority of those voting.
  3. Synod may rescind the actions of previous Synods by a simple majority, provided, however, that weighty reasons are adduced for rescinding.
  4. It is debatable, not only as far as the reasons for rescinding are concerned, but also as far as the merits of the original question are concerned.
  5. It is not acceptable when any action has been begun under the decision, the rescinding of which is being sought.
- C. *A Motion to Renew a Motion Once Defeated.* This may be made only if there are brought to Synod's attention new facts which were not at Synod's disposal when the motion was defeated.

## XI.

All requests, of whatever nature they may be, may be granted by the president subject to the approval of Synod.

## XII.

### DEBATE

The purpose of debate on the floor of Synod is to bear testimony to the truth in regard to matters in dispute. The issues upon which all debate shall hinge are two in number: conformity to Scripture as interpreted by our Forms of Unity and by the Church Order; and the welfare of the Church both spiritually and materially.

A. *Decorum in Debate.* In a gathering of Christian brethren such as Synod is, the conduct during debate should exemplify charity, forbearance, patience, courtesy, and self-control. Thus alone true decorum can be maintained.

1. To obtain the floor for debate a member rises, addresses the president, and waits to speak until the president mentions this member's name. If he is not thus recognized he may address the president again. If this does not avail, the member should conclude that he is out of order and should resume his seat.
2. In case of conflicting claims to the floor, Synod decides by majority vote.
3. While a member is speaking no other member may seek to draw the president's attention for the purpose of being recognized.
4. If a member obtains the floor he shall address his remarks only to the president, and never to any other member of Synod.
5. A speaker may be interrupted only by a call to order by the president, a call for the order of the day, and by a point of order.
6. A speaker may not wander from the subject under debate, nor may he call into question any member's motives or character.

B. *Number and Length of Speeches.*

1. No member shall be permitted to speak more than once on the same question without leave of Synod unless he is the mover, proposer, or introducer of the matter pending, in which case he shall be permitted to reply, but not until every member who chooses to speak and is recognized by the president shall have spoken.

2. No member may speak longer than ten minutes, unless Synod by majority vote permits him to extend his remarks.
3. Permission to speak a second time requires a two thirds majority.
4. When granted a second opportunity to speak, the speaker shall be limited to five minutes.

C. *Methods of Limiting or of Closing Debate.*

1. The method most commonly used to limit debate is to specify immediately after a debatable matter is before Synod the time at which a vote on that matter shall be taken. When the specified time arrives all debate immediately ceases and the vote is taken, provided, however, that in case a member speaking at the specified moment, he shall be permitted to conclude his remarks without interruption and thereafter the vote shall be taken. The time at which debate shall end shall be determined by a majority vote of Synod.
2. The president when he believes that a measure has been sufficiently debated shall have the right to propose cessation of debate. Should a majority of Synod sustain this proposal, debate shall end at once, and the main motion and the pending amendments shall be voted on.
3. Any member when he has grown weary of debate may move the previous question. The exact literal and historical meaning of this term is difficult of definition; but its actual meaning is that no further motions to amend shall be accepted and that a vote shall be taken on the pending motion and amendments.
  - a. This motion is undebatable and requires a two thirds majority.
  - b. It may be reconsidered providing no pending motions have been voted on.
  - c. It is not acceptable when a motion to table, to commit, to recommit, to postpone definitely, or to postpone indefinitely are before Synod.

### XIII.

#### VOTING

The various methods of voting are:

A. *By Yeas and Nays.* This is the ordinary method of voting. The president judges by the volume of voices whether the affirmative or the negative opinion has prevailed. Those who are silent are held to acquiesce in the result of the vote.

B. *By Rising or Raising the hands.* Whenever the president is unable to determine from the yeas and nays which opinion has prevailed, or if the president's judgment is questioned by any member of Synod, the president shall ask Synod to express its decision by rising or by raising the right hand.

C. *By Roll-Call.* This means that the name of each member is called by the secretary and as the names are called each member responds to the calling of his name by answering either yea or nay. The member's name and his vote are recorded in the minutes. This method shall be used only when Synod by majority vote decides to employ it.

D. *By Ballot.* Synod must vote by ballot in the election of officers, and in every case of discipline. In other cases Synod may vote by ballot if a majority decides it.

E. Synod may require a two thirds majority for the adoption of very important measures. The following motions must have a two thirds majority to pass:

1. The previous question;
2. To grant a second opportunity to speak;
3. To suspend the rules;
4. Objection to the consideration of a question;
5. To rescind a decision of the Synod in session;
6. To take a matter out of its regular order;
7. To recommit.

### XIV.

#### DISCIPLINE OF SYNOD REGARDING DISORDERLY MEMBERS

A. In the case of a slight breach of order the president shall merely interrupt the speaker and call attention to the offense. After this the speaker shall continue.

B. In case of repeated or flagrant disorderliness the president shall at once interrupt the guilty one and order him to his seat. The president shall administer rebuke without calling the offender by name. The president may end the matter thus, or he may ask judgment of Synod whether or not the offender shall make public apology..

C. In case of resistance to the president's rebuke or in case of extreme disorderliness the president shall rebuke the guilty one by name, this name and the fact of his rebuke being recorded in the minutes. Thereafter one so named shall rise either to defend himself or to offer apology. He shall then absent himself while Synod deliberates on the action which shall be taken towards the offender. After a decision has been reached the offender shall be recalled and shall be informed of the decision of Synod.

D. In case any member is offended by the speech of a fellow-member he may not interrupt the speaker but shall arise immediately after the speech and quote the words at which offense was taken. These words must be presented to the secretary in written form. The speaker shall then be given opportunity to apologize or to explain himself. If he apologizes the matter is closed. If the speaker does not apologize and the offended member is not satisfied with the explanation, the offended party has right to appeal to the president and to Synod.

## XV.

These rules for synodical procedure may be suspended, revised, amended or abrogated by a two thirds majority of Synod.

Respectfully submitted,

The Committee,  
W. GROEN,  
M. M. SCHANS,  
J. DE JONG,  
J. DE JONGE,  
H. J. DE VRIES.

## REPORT XII

### RAPPORT DER COMMISSIE "IN ZAKE DE KWESTIE VAN INVOERING VAN HYMNS" \*)

*Aan de Eerw. Synode die staat gehouden te worden den  
11den Juni, 1930, e.v.d. te Grand Rapids, Mich.*

#### EERWAARDE EN HOOGGEACHTE BROEDERS:

De Commissie "voor de Kwestie van Invoering van Hymns" heeft, met dank voor het in haar gestelde vertrouwen, aan Uwe Eerw. Vergadering het volgende als haar Rapport aan te bieden.

De zaak der "invoering van Hymns" verscheen op onze vorige Synode voor het eerst, maar aanstonds als een zaak die zeer de aandacht op zich vestigde. Niet minder dan *negen* Classes en één Kerkeraad hadden instructies haar betreffende ingezonden; sommige vóór, andere tegen, en nog andere die alleen een grondig onderzoek van de kwestie begeerden.

De Commissie voor Preadvies der vorige Synode betoonde zich de zaak zeer genegen. Zij oordeelde dat er aan een principieel onderzoek van het goed recht van een invoering van Hymns geen behoefte was, en het zelfs onraadzaam was. Er was geen behoefte aan omdat in de weldoordachte instructie van Classis Grand Rapids Oost dat goed recht in helder daglicht was gesteld. En het was niet raadzaam omdat aan zulk een onderzoek een tijdverlies verbonden was van minstens twee jaren, terwijl het zeer noodig was aanstonds te beginnen met handelen. Immers 't gevaar dreigde dat anders plaatselijke Kerken zouden komen tot invoering van Hymns op eigen hand, en dan zou een toestand het gevolg worden, die de Synode niet meer zou kunnen controleren. De bezwaren van Classis Zeeland deelde de Commissie niet. Diensvolgens was haar advies dat de Synode

\*) Een Engelsche vertaling van bovenstaand rapport benevens de tekst van de "hymns," die we der Synode aanbevelen zullen, zal afzonderlijk gedrukt en eerlang aan alle kerkeraden toegezonden worden.



zou ingaan op het verzoek of voorstel van Classis Grand Rapids Oost, om namelijk:

- a. Artikel 69 der Kerkenorde zoodanig te wijzigen, dat een Synodaal goedgekeurde bundel Hymns zou kunnen opgenomen worden onder onze Kerkliederen, om in onzen openbaren eeredienst te worden gebruikt;
- b. de noodige stappen te nemen voor het bezorgen van zulk een collectie Hymns ten behoeve van ons Kerkgezag. (Acta 1928, blz. 46vv.)

Dit preadvies echter was de Synode blijkbaar te kras. In plaats er van werd een substituut-voorstel aangenomen, waarin de Synode verklaarde tegen de "invoering" van Hymns in den openbaren eeredienst geen principieel bezwaar te hebben, maar het toch noodig te achten, met het oog op de praktische en historische bezwaren er tegen, die op den vloer der Synode waren uitgesproken, dat door een Commissie van de zaak speciale studie zou worden gemaakt. Daarom werd door de Synode besloten:

- (1) Een Commissie te benoemen welker taak zal zijn:
  - a. De zaak grondig te bestudeeren en haar van uit elk oogpunt te bezien;
  - b. Te onderzoeken of al dan niet een voldoende getal hymns kan gevonden worden, geschikt om in onzen eeredienst te worden gebruikt.
- (2) Ingeval een voldoende getal van zulke hymns kan gevonden worden, deze te verzamelen en aan de goedkeuring der Synode van 1930 te onderwerpen, bovendien den tekst van deze door haar geschikt geachte hymns zes maanden vóór genoemde Synode te publiceren en in haar rapport op te nemen.

Dit is dus de opdracht waaraan wij hebben te voldoen.

Vooraf een paar opmerkingen omtrent de opdracht zelve.

Vooreerst, dat de betreffende instructies en ook deze opdracht, al wordt dat niet rechtstreeks gezegd, toch bepaald doen denken aan Engelsche Hymns voor diensten in die taal. Aan het bezorgen van meerdere Gezangen voor diensten in de Hollandsche taal schijnt niet gedacht te zijn. Er wordt althans niets van gezegd. Uwe Commissie meende daaruit te moeten besluiten, dat dit buiten de bedoeling der Synode lag.

Ten tweede, dat in het Synodaal besluit gesproken wordt van "introduction" (invoering) of hymns, en dat zoo ook in de Acta (blz. 155) onze Commissie genoemd wordt "de Commissie voor de Kwestie van Invoering van Hymns." Dit is bepaald onjuist en misleidend. Om *invoering* van Gezangen gaat het niet en kan het niet meer gaan. Dat is al geschied door onze reformatorische vaders van de 16de eeuw. Zij immers hebben ons den bestaanden kleinen bundel bezorgd, die in onze Hollandsche kerkboeken achter de Psalmen is geplaatst en tot opschrift heeft: "Eenige Gezangen." Dit is ook in een ander opzicht van beteekenis, zoodat wij gelegenheid zullen hebben er op terug te komen. Hier kan het ons dienen om een verkeerden indruk weg te nemen. Te spreken van "invoering" van Hymns geeft den indruk, dat wij voor gebruik in den eeredienst in het geheel geen Gezangen hebben, zoodat de ingebruikneming van zeker aantal Hymns de invoering zou zijn van iets nieuws. Dit nu is in strijd met de waarheid. De waarheid is dat van den tijd der Reformatie af eenige Gezangen in onze kerkboeken zijn opgenomen, en daaruit volgt vanzelf dat de ingebruikneming van nog andere niet kan zijn een invoering van Hymns, maar alleen een vermeerdering van het getal dat reeds burgerrecht verkreeg.

En ten derde, dat de Kerk in Synode vergaderd reeds uitgesproken heeft door de aanneming van bovengenoemd substitoot-voorstel, dat zij geen principieel bezwaar heeft tegen de ingebruikneming voor den openbaren eeredienst van daarvoor geschikt geachte hymns.

Wat nu het door uwe Commissie in te stellen onderzoek betreft, meenen wij allereerst een beknopt verslag te moeten geven van *wat er omtrent dezelfde zaak in de Gereformeerde Kerken van Nederland gaande is*. Ook dat mag in zekeren zin beschouwd worden als een der "oogpunten" waaruit wij de zaak hebben te bezien. Geen Kerk toch die meer onze liefde en ons vertrouwen heeft dan die van Nederland, en van welke wij meer gewillig zijn leering aan te nemen.

In de Gereformeerde Kerken van Nederland dan laat zich de beweging voor meer Gezangen voor den openbaren eeredienst evenzeer gelden als in onze Kerk. Daar is zij zelfs vrij wat vroeger begonnen. Reeds vóór 1920 was door een zich noemenden "Kring van Belangstellenden in de Verrijking van ons Kerkgezag" een bloemlezing van 51 liederen verzameld. Vervolgens heeft deze "Kring" deze bloem-

lezing aan de Synode van Leeuwarden, 1920, aangeboden, met verzoek de 51 Gezangen zoo mogelijk goed te keuren en voor gebruik in den eeredienst aan te bevelen. "Na al wat in den boezem onzer Kerken," zoo heette het in het begeleidend schrijven, "over de behoefte aan het Nieuw Testamenteisch Kerklied gesproken en geschreven is, moet, onzes inziens, nu de tijd wel geacht worden gekomen te zijn, dat de Synode maatregelen berame om de Kerken die dit begeeren in staat te stellen, meer dan tot dusver, de vervulling van de beloften des Ouden Testaments in de nieuwe taal van de beëdeling des Geestes te bezingen" (Acta, Leeuwarden, 1920, blz. 201v.).

Bovendien hebben ook twee Part. Synoden, die van Noord Holland en Gelderland de zaak bij de Generale Synode van Leeuwarden, 1920, aanhangig gemaakt. In ingezonden instructies verzochten zij die Synode den alouden bundel "Eenige Gezangen" te overzien en te trachten dien uit te breiden met berijmingen van andere gedeelten der Schrift, welke het den Kerken vrij zou staan nevens de Psalmen in den eeredienst te gebruiken, alsmede om, wanneer de Synode mocht goedvinden dit verzoek in te willigen, Art. 69 der K. O. dienovereenkomstig te wijzigen (Acta, Leeuwarden, 1920, blz. 13, 17).

De Synode besloot, in overeenstemming met het preadvies de aangeboden bloemlezing van 51 Gezangen om verschillende redenen niet te aanvaarden (Acta, blz. 50), maar een Commissie te benoemen van een vijftal Deputaten om, in de richting van wat door genoemde Part. Synoden was voorgesteld, benevens andere zaken "ook den bundel 'Eenige Gezangen' te overzien en te trachten dien uit te breiden met eenige andere berijmde of onberijmde gedeelten der Heilige Schrift, welke het den Kerken vrij zal staan nevens de Psalmen in den eeredienst te gebruiken" (Acta, blz. 62).

Een principieel betoog om het goed recht van het gebruik van Gezangen in den eeredienst in het licht te stellen, zoeken wij in het rapport van de Preadviseurs te vergeefs. Dat zij zulks niet noodig achtten, van oordeel zijnde dat voor de Nederlandsche Kerken dit goed recht reeds als 'n paal boven water stond, blijkt uit hun verklaring dat "het zeer wenschelijk is aan den steeds sterker zich openbarenden drang tot uitbreiding van onze kerkliederen toe te geven, *daar het beginsel* (wij cursiveeren) *reeds voorlang* (bedoeld zal zijn: in de 16e eeuw) *door onze Kerken is aanvaard, dat nevens de Psalmen Schriftuurlijke liederen in de samenkomsten der*

*Gemeente mogen worden aangeheven.*" Ook is in de opdracht der Synode aan haar bovengenoemde Commissie van vijf Deputaten van het leveren van zoo'n principieel betoog geen sprake.

Wel echter ging de Commissie van Preadvies in op de vraag of alleen liederen toe te laten zijn, die eveneens berijmingen zijn van Schriftgedeelten, dan wel ook zulke die "een vrije vertolking moeten heeten van wat het gemoed des Christens beweegt." Dienaangaande wordt opgemerkt dat ook tegen gezangen van de laatste soort "*principieel* geen bedenking is te maken," maar dat daartegen wel *practisch* bezwaar, zelfs groot bezwaar, is. Zoo ligt bijv. in het toelaten van zulke "vertolkingen" het gevaar van telkens nieuwe toevoegingen van dergelijke liederen, met het gevolg dat ten slotte "de Psalmbundel, die rijke gave Gods aan de Kerk, naar den achtergrond wordt geschoven," terwijl dat gevaar niet zou bestaan, zoolang de Kerk zich zou houden aan den regel om geen andere liederen toe te laten dan die berijmingen zijn van Schriftgedeelten (Acta, 1920, blz. 237 c.). Bij dit laatste schijnt de Commissie niet gedacht te hebben aan den Bedezang voor de Predikatie.

Het vijftal Deputaten van 1920 diende de volgende Synode, die van Utrecht, 1923, met een schoon stuk werk. Getrouw aan hun opdracht hadden zij den bundel "Eenige Gezangen" overgezien, en verscheidene wijzigingen ter verbetering voor te stellen. En voor het tweede gedeelte van hun taak hadden zij 14 Schriftgedeelten verzameld, 5 om onberijmd te worden gezongen, en 9 om in rijm te worden gebruikt. De tekst van de eerstgenoemde vijf was door hen van melodieën voorzien, en die van de laatstgenoemde negen was door hen in rijm gebracht, tevens met aanwijzing of bezorging van daarvoor geschikte melodieën.

Voor onberijmd opnemning onder de kerkliederen stelden zij voor:

Num. 6:24-26

1 Cor. 15:16-20

Jes. 9:5

2 Cor. 13:13.

Luk. 2:14

En de Schriftgedeelten door hen in rijm gebracht waren:

Job 19:25-27

Eph. 1:3vv.

Jes. 53

Openb. 4

Jes. 55

Openb. 5:9-12

Rom. 8:33-39

Openb. 9:9-17.

1 Cor. 15:42vv.

De berijming van Job 19:25-27 bijv. luidde aldus:

1. Godlof, ik weet dat mijn Verlosser leeft.  
Mijn stof zal Hij in 's aardrijks schoot bewaken;  
Eens van dat stof de laatste banden slaken,  
Als aard' en zee de dooden wedergeeft.
2. Als na mijn huid dit vleesch ook is doorknaagd,  
Zal ik mijn God toch uit mijn vleesch aanschouwen,  
Hem met mijn oogen zien. 'k Leg vol vertrouwen  
Mij neder, tot de jongste morgen daagt.
3. Ja 'k zal Hem zien, geen vreemde, na den dood;  
Voor mij aanschouw ik Hem in eeuw'ge glorie,  
Als Hij, mijn Goël, komt in zijn victorie;  
Mijn nieren, zeer verlangen z' in mijn schoot!

Bijzonder gunstig was de ontvangst van dit rapport der Deputaten niet. De Commissie voor Preadvies oordeelde, dat de door hen voorgestelde verbeteringen van den bestaanden bundel "Eenige Gezangen," schoon soms gelukkig geslaagd, over het geheel niet de instemming had gevonden, die voor een zaak als deze wenschelijk is; alsmede dat de door hen aangeboden proeve van uitbreiding van dezen bundel over het algemeen niet was geslaagd. Daarbij merkten de Preadviseurs op dat, wat dit laatste betreft, de taak den Deputaten niet gemakkelijk was gemaakt door de opdracht der Synode van Leeuwarden, dat "zij zich beperken zouden tot eene verzameling van berijmde en onberijmde Schriftgedeelten," en in verband daarmee wezen zij er de Synode op dat een fundamenteele behandeling van het vraagstuk van het zoogenaamde vrije kerklied nog altijd ontbrak. Wel hadden de Preadviseurs der Leeuwarder Synode gezegd, "dat principieel tegen het vrije kerklied geen bedenkingen te maken zijn," maar die uitspraak was door geen enkel argument gesteund, en evenmin was dit vroeger gedaan, en aan een zoo volledig mogelijk overzicht van de argumenten pro en contra was er behoefte. Dus stelde de Commissie van Preadvies ten aanzien van dit een en ander voor, en besloot de Synode, Deputaten te benoemen met opdracht:

1. rekening houdende met de ingekomen voorstellen en opmerkingen, den bundel "Eenige Gezangen" nogmaals te overzien, en de eerstvolgende Synode te dienen met advies;

2. de kwestie van 't zoogen. vrije kerklied in haar vollen omvang te onderzoeken, en de Synode ter dezer zake te dienen met rapport en advies (Acta, Utrecht, 1923, blz. 110v.; 259v.; Acta, Groningen, 1927, blz. 228).

Van deze Deputaten werd verlangd dat zij zouden zorgen een jaar voor de volgende Synode hun rapport gereed en bij de Kerken bekend gemaakt te hebben.

Zoo kwam dus de zaak op de volgende Synode, die van Groningen, 1927, opnieuw ter sprake. Het bleek echter dat de Deputaten door omstandigheden aan hun opdracht slechts gedeeltelijk hadden kunnen voldoen. Ook hadden zij het resultaat van hun arbeid niet op den voorgeschreven tijd kunnen publiceeren. Maar tot hetgeen de Deputaten de Synode konden aanbieden, behoorde gelukkig dat wat nu voor ons het belangrijkste is, namelijk hun rapport inzake het vrije kerklied, enz. Daarmee waren zij op de conclusies na gereed gekomen. Wij vinden het in de Acta der Synode van 1927 als Bijlage CXXXVI, blz. 228vv.

Dat in dit rapport het standpunt der Deputaten ten aanzien van de kwestie van het vrije kerklied, en het standpunt dat de Kerk dienaangaande heeft in te nemen, met positieve beslistheid wordt aangewezen en in helder licht wordt gesteld, kan, naar het ons voorkomt, niet gezegd worden. Des te meer gevoelt men het gemis van het ontbreken der conclusies. De Deputaten verklaren dat zij het stellen daarvan "gaarne aan de Synode overlaten" (blz. 238).

Eerst geeft het rapport een "Historisch Overzicht" van de geschiedenis van het kerklied; vervolgens bespreekt het kortelijk "de Gegevens der Schrift"; en eindelijk volgt nog een "Statistisch Overzicht" van den tegenwoordigen staat van het kerklied in de verschillende Gereformeerde Kerken.

In het slot van het Historisch Overzicht wordt wel verklaard "dat de Gereformeerde Kerken nimmer het vrije kerklied in beginsel hebben veroordeeld, of uitgesproken hebben, dat Gezangen in strijd zijn met de Heilige Schrift," maar toch ook anderszijds den indruk gegeven, dat onze Gereformeerde Kerken tegen het vrije kerklied niet alleen practische maar ook principieele bedenkingen hadden. "Alleen in onze Kerken," zoo lezen wij verder, "is steeds hierop de nadruk gelegd; (1) dat God slechts één psalmbundel in de Heilige Schrift heeft gegeven, namelijk die van het Oude Testament, en dat die ook voor de gemeente van den nieuwen dag bestemd was; in het Nieuwe Testament ontbreken de

dichterlijke boeken, en dit feit is niet zonder beteekenis; — (2) dat de psalmen in geestelijke diepte de gezangen overtreffen; — (3) dat in de psalmen meer uitkomt de band met de Kerk aller eeuwen; en (4) dat de invoering van gezangen altijd den psalmbundel verdrongen heeft, zoodat menschenwerk gesteld is boven het werk Gods.”

Ook de bespreking van “de Gegevens der Schrift” levert geen positief resultaat. Eph. 5:19 en Col. 3:16 worden genoemd en kortelijk toegelicht om aan te toonen dat uit deze plaatsen voor onderhavige kwestie niets valt af te leiden, omdat alle bewijs ontbreekt, dat daarbij gedacht is aan het gemeentelijk gezang in den openbaren eeredienst. Ook wordt melding gemaakt van Eph. 5:14, Hebr. 12:13, Jak. 1:17, als plaatsen waarin men om haar metrieken vorm heeft gemeend passages terug te vinden van destijds in gebruik zijnde kerkliederen, maar deze meening wordt afgevoerd, omdat ook daarvoor alle bewijs ontbreekt.

Zoo is de slotsom van dit onderzoek “dat de Heilige Schrift ons positief omtrent het gebruik van gezangen in den eeredienst niets zegt.” Doch hieraan wordt in negatieve richting de vraag toegevoegd, “of niet in het feit dat in het Nieuwe Testament geen dichterlijk boek gevonden wordt, eenige aanwijzing ligt, dat God de Psalmen van het Oude Testament bestemd heeft ook als liederen voor de gemeente van de nieuwe bedeeling?” Deze vraag had echter ook anders kunnen uitvallen. In plaats van zóó zou men ook kunnen vragen, of niet in dat feit, en in het ontbreken van alle positief voorschrift, een aanwijzing ligt dat het bezorgen van Nieuw Testamentische gezangen overgelaten is aan de met den Heiligen Geest bedeelde en in de vrijheid gestelde Nieuw Testamentische Kerk?

Eindelijk is er nog het “Statistisch Overzicht,” maar dit kan uiteraard niets bijdragen om de zaak die in geding is principieel tot oplossing te brengen. Want het gaat niet om de vraag *wat is*, maar om de vraag *wat behoort te zijn*, en dat laat zich niet met meerderheid van stemmen uitmaken. Het overzicht toont aan dat, al zijn er nog Kerken die zich houden aan Psalmgezag, toch in verreweg de meeste Gezangen zijn ingevoerd, en dat doorgaans met het gevolg dat de Psalmen verdrongen zijn. Dus kan het dienen tot versterking van het practisch bezwaar, dat invoering van Gezangen leidt tot terugzetting van de Psalmen.

Van argumenten als die welke reeds jaren geleden door Dr. A. Kuyper, Sr., aangevoerd zijn ten bewijze dat tegen

het gebruik van Gezangen in den eeredienst geen principieel bezwaar is in te brengen, wordt in het rapport geen kennis genomen. Het zwijgt daarvan geheel.

Onwillekeurig vraagt men: Wat zouden wel de conclusies van de Deputaten geweest zijn, als zij niet in gebreke waren gebleven daarmee hun rapport te voltooien?

De Synode besloot de Deputaten te continueeren met de opdracht:

1. hun rapport, voor zoover het geheel gereed was, toe te zenden aan de Nederlandsche Kerken, aan die in Bentheim en Oost-Friesland en in Nederlandsch Oost-Indië, alsmede aan de Christ. Geref. Kerk in Noord-Amerika en aan de Gereformeerde in Zuid-Afrika.
2. den aangevangen arbeid in de door de Synode van Utrecht, 1923, aangegeven richting met bekwamen spoed voort te zetten.

De Synode wilde dus dat de zaak voortgang zou hebben.

\* \* \*

Na aldus van den stand der kwestie in Nederland kennis genomen te hebben, kunnen wij ons nu meer rechtstreeks gaan bezig houden met *onze opdracht*. Deze betreft vierderlei:

- (A) de zaak van principieele zijde grondig te onderzoeken, en haar uit elk oogpunt te bezien;
- (B) de historische en practische bezwaren te overwegen op den vloer der Synode van 1928 zijn uitgesproken;
- (C) een onderzoek in te stellen of een voldoende aantal Hymns kan gevonden worden, geschikt om in onze eerediensten te worden gebruikt;
- (D) ingeval zulk een aantal Hymns gevonden wordt, daaruit een bloemlezing te verzamelen, den tekst er van op te nemen in ons zes maanden vóór de Synode van 1930 te publiceeren rapport, en aan de goedkeuring dier Synode te onderwerpen.

A.

Allereerst dus is onze taak *de kwestie principieel grondig te onderzoeken en haar uit elk oogpunt te bezien*.

1. Hier zouden wij kunnen beginnen met een *historisch* onderzoek, d.i. met een onderzoek naar het gebruik dat door de eeuwen heen in de Christelijke Kerk al of niet van Ge-



zangen in den eeredienst is gemaakt, want ook dit is een oogpunt waaruit de zaak gezien kan worden. Daarvan echter moeten wij afzien, omdat het bestek van ons rapport het niet toelaat. In bovengenoemd Nederlandsch rapport van 1927 wordt een overzicht van deze geschiedenis gegeven, en dat "overzicht" beslaat niet minder dan ruim zeven bladzijden groot formaat, meer dan twee-derden van het geheele stuk. Zooveel ruimte kunnen wij daarvoor niet afstaan, want reeds zonder dat zal, van wege het breede van onze opdracht, ons rapport veel grooter moeten worden dan gewenscht is. Ook in het Nederlandsch rapport leidt het historisch overzicht niet tot positieve principieele resultaten van vóór of tegen. Wel zijn er historische bijzonderheden die voor ons van groot belang zijn, zooals hoe Calvijn en de reformatorische Kerken, in het bijzonder de Nederlandsche Kerk, over de kwestie oordeelde, en wat de strijd tegen de "Evangelische Gezangen" in den tijd der "Afscheiding" ons te zeggen heeft, maar deze dingen zullen op hun plaats ter sprake komen.

2. Anders staat het ten aanzien van de beschouwing der zaak uit *principieel oogpunt*. Indien blijken zou dat invoering van het vrije kerklied in den eeredienst principieel den toets niet kon doorstaan, dan ware daarmee voor ons de zaak aanstonds beslist, dan was uitgemaakt dat er van zulk een invoering geen sprake kon zijn. Een onderzoek dienaangaande mag dus in dit rapport niet ontbreken.

Wanneer het gaat om de kwestie hoe principieel over het gebruik van Gezangen in den eeredienst moet geoordeeld worden, is natuurlijk onze eerste vraag: Wat zegt de Schrift? Het antwoord dat hierop gegeven werd in het Nederlandsch rapport van 1927 was, "dat de Schrift ons positief omtrent het gebruik van Gezangen in den eeredienst niets zegt," en — zoover het directe voorschriften betreft, is die verklaring niet tegen te spreken. Teksten die op de zaak betrekking schijnen te hebben, zijn:

Eph. 5:19, Sprekende onder elkander met psalmen en lofzangen en geestelijke liederen, zingende en psalmende den Heere in uwe harten; en

Col. 3:16, Het woord van Christus wone rijkelijk in u, in alle wijsheid; leert en vermaant elkander met psalmen, en lofzangen, en geestelijke liederen, zingende den Heere met aangenaamheid in uw hart.

Op deze teksten hebben sommigen zich beroepen als plaatsen die, naar zij meenden, duidelijk bewezen dat in den eeredienst nevens de Oud-Testamentische Psalmen, ook Nieuw-Testamentische lofzangen en geestelijke liederen moesten gezongen worden. En anderen beweerden dat de benamingen "psalmen, lofzangen en geestelijke liederen" ontleend waren aan de verschillende opschriften der Psalmen van David, zoodat zoowel met de eene benaming als met de andere de Oud-Testamentische Psalmen bedoeld worden, en het gebruik in den eeredienst alleen van die Psalmen werd voorgeschreven. Deze meeningen echter, zoowel de eene als de andere, zijn slechts persoonlijke opvattingen, waarvoor bewijs ontbreekt. Niemand heeft nog kunnen zeggen wat met "psalmen, lofzangen en geestelijke liederen" precies bedoeld wordt. Niet eens wat met "psalmen" bedoeld wordt, want dat woord werd in het Grieksch gebruikt voor liederen die gezongen werden met begeleiding van snarenspel, zoodat uit dat woord ten aanzien van den aard en den inhoud van zulke liederen niets te besluiten is. In den regel spreken de Schriftverklaarders zich over deze zaak voorzichtig uit en onthouden zij zich van positieve verklaringen.

Daar komt bij dat geen van de beide teksten reden geven om aan te nemen dat Paulus deze woorden schreef met het oog op den eeredienst. Veeleer is het tegendeel het geval. In beide teksten gaat het over "spreken onder elkander" of "elkander leeren en vermanen," en over "zingen in hunne harten," waaruit te besluiten is dat de Apostel het oog heeft op de dagelijksche conversatie zooals die zijn moet in onderscheiding van die der heidenen en wereldlingen, en op innerlijke gemoedswerkzaamheden. Calvijn vertaalt Eph. 5:19 aldus, "Bij uzelf spreken met psalmen en lofzangen en geestelijke gezangen, in uwlieder harten zingende en sprekende den Heere."

Afgedacht van deze teksten mag echter aangenomen worden, dat het in den Apostolischen tijd aan Nieuw-Testamentische geestelijke liederen niet ontbroken heeft. Uit I Cor. 14:15 en 26 weten wij dat tot de gaven des Geestes zoowel behoorde het geven van een psalm als het geven van een leer, van een vreemde taal, enz. Moeilijk laat zich denken, dat zulke door den Heiligen Geest gegeven psalmen niet bewaard gebleven en in gebruik gekomen zouden zijn, in gebruik ook in den eeredienst. In verschillende plaatsen van poëtischen vorm, zooals Eph. 5:14, Hebr. 12:12 en 13, I Tim.

3:16, Jac. 1:17, e.a. heeft men gemeend met versregels van zulke psalmen te doen te hebben.

Evenwel, ook dit neemt niet weg dat, zoover het direct Schriftuurlijk bewijs betreft, hetzij vóór of tegen, toegestemd moet worden dat het niet te vinden is. Daaruit echter volgt nog niet dat met recht gezegd zou kunnen worden, dat de H. Schrift ons omtrent de kwestie van het Nieuw-Testamentisch kerklied niets leert. Juist door geene positieve voorschriften te geven in overeenstemming met den aard der nieuwe bedeeeling wijst zij ons, naar wij meenen, den rechten weg.

Dat omtrent heel het kerkelijk leven der nieuwe bedeeeling in het Nieuwe Testament zeer weinig voorschriften worden gegeven, is bekend. Onder het Oude Testament was bijv. heel de tabernakel- en tempeldienst door Goddelijke voorschriften geregeld, maar van zulk een regeling van den Nieuw-Testamentischen eeredienst is in het Nieuwe Testament geen spoor te vinden. Ook weten wij dat het ontbreken in het Nieuwe Testament van zulke regelingen in alle bijzonderheden door den Heere zelf, in verband staat met den aard der nieuwe bedeeeling. Onder het Oude Testament verkeerde de Kerk in een staat van onmondigheid en was zij gesteld onder de voogdijschap der Wet. In de nieuwe bedeeeling daarentegen is de Kerk uit kracht van de verheerlijking van Christus en van de uitstorting des Heiligen Geestes verheven tot mondigheid en, van de voogdijschap der Wet ontheven, in de vrijheid gesteld. Het ontbreken van "gebod op gebod en regel op regel" in het Nieuwe Testament is dus een verkondiging van de vrijheid der Nieuw-Testamentische Kerk. En evenzoo verkondigt het ontbreken van voorschriften betreffende het kerkgezag de vrijheid der Kerk om dat te regelen als het meest dienen kan tot stichting der Gemeente. Zelfs ook het ontbreken van een dichterlijk boek in het Nieuwe Testament is van uit dit oogpunt te beschouwen, en dan te beschouwen als een aanduiding dat het bezorgen van Nieuw-Testamentische kerkliederen nevens de Psalmen is overgelaten aan de met den Heiligen Geest beedeelde Kerk zelve, evenals in de behoefte aan Confessies en Kerkenorden niet door den Heere in de Schrift en daarom door de Kerk zelve is voorzien. Het antwoord op de vraag: Wat zegt de Schrift ten aanzien van het Nieuw-Testamentische kerklied, moet dus zijn: *Door dienaangaande geen positieve voorschriften te geven, geeft de Schrift te verstaan dat deze zaak is gegeven in de vrijheid der Kerk.*

Maar dat niet alleen; de Schrift zegt meer dan dat.

Natuurlijk kan de vrijheid om Gezangen in den eeredienst te gebruiken slechts zulke Gezangen betreffen, die van zuiver gehalte zijn, waarvan de inhoud volkomen overeenkomt met Gods Woord. Voor het gebruiken van andere Gezangen dan dezulke, kan er geen vrijheid zijn. De Kerk heeft daarom met alle zorgvuldigheid toe te zien, dat geen Gezangen worden toegelaten dan die dezen toets kunnen weerstaan. Daarom te meer mag de in gebruik neming niet een zaak zijn van plaatselijk goedvinden, maar moet het een zaak zijn waarover de Kerk in haar geheel heeft geoordeeld en beslist.

Besliste eisch is dus dat Gezangen ten volle zullen overeenkomen met Gods Woord. Maar indien zij dat doen, en er dus geen bezwaar kan zijn tegen den *inhoud*, en zij dan toch niet bruikbaar zouden zijn in den eeredienst, dan zou het moeten wezen om hun *vorm*, voor zoover zij hun Schriftuurlijken inhoud geven in een eigen vorm, in eigen vrije formulatie. Dienaangaande echter leert ons de Schrift *dat in den eeredienst eigen vrije formulatie van God gewild is*.

Dit blijkt daaruit dat de Heere de prediking en het gebed verordend heeft, ook in den eeredienst, beide in eigen vrije bewoordingen van den Dienaar des Woords. Zoo heeft de Heere de opdracht bedoeld om allerwege het Evangelie te prediken, en hebben de Apostelen haar verstaan en uitgevoerd. In vrije formulatie predikte Petrus, vol zijnde des Heiligen Geestes, het Evangelie op het Pinksterfeest (Hand. 2), en predikte Paulus het in Antiochië (Hand. 13), in Lystra (Hand. 14) en staande voor Agrippa (Hand. 26). Zoo baden de geloovigen te Jeruzalem (Hand. 4:24-31), en zoo prediken en bidden wij in eigen vrije bewoordingen nog. Zelfs de voorgeschreven gebeden onzer liturgische Formulieren zijn geen gebeden die zoo in de Schrift gevonden worden, maar gebeden in vrije formulatie.

Wat nu geldt van de prediking en het gebed in den eeredienst, moet ook gelden van het Gemeentegezag. Prediking en gebed in eigen formulatie zijn van Goddelijke instelling, en er is geen schaduw van bewijs dat het gezang der Gemeente niet zou mogen zijn van eigen formulatie. Omgekeerd, indien voor de Gemeente der geloovigen alleen geoorloofd zou zijn het zingen van de Psalmen der Schrift, dan zou ook voor den prediker alleen geoorloofd kunnen zijn het brengen van Gods Woord tot de Gemeente door Schriftle-

zing, en het bidden van gebeden die in de Schrift gevonden worden.

Terecht hebben dan ook, gelijk het Nederlandsch rapport van 1927 zegt, “de Gereformeerde Kerken het vrije kerklied nimmer in beginsel veroordeeld, of uitgesproken dat de ‘Gezangen’ in strijd zijn met de Heilige Schrift.” Ook de mannen van Dordrecht, 1618-’19, die Art. 69 der K. O. een zoo strenge formulatie gaven, hebben dat niet gedaan. In het eigen artikel der K. O. waarmee zij bedoelen het Psalmgezag te handhaven, hebben zij getoond tegen de Gezangen geen principieel bezwaar te hebben. Tot de Gezangen door hen in dat artikel toegestaan, behoort er één dat in alle manieren een vrij lied is, n.l. de Bedezang voor de predikatie.

Hiermee meenen wij duidelijk gemaakt te hebben, dat tegen het vrije kerklied geen principieel bezwaar is in te brengen, alsof het gebruik er van op eenige wijze met Gods Woord in strijd zou zijn. Wij meenen dat uit de Schrift te hebben bewezen door aan te toonen:

- a. dat het ontbreken van positieve voorschriften omtrent het kerkgezag in de Schriften des Nieuwen Testaments te besluiten is, dat de Nieuw-Testamentische Kerk vrijheid heeft dit zelve te regelen, en om het vrije lied te gebruiken voor zoover dit in het belang is van de stichting der Gemeente; en
- b. dat ten aanzien van vrije liederen die geheel met Gods Woord overeenkomen — en geen andere dan die mogen in aanmerking komen — er natuurlijk geen principieel bezwaar kan zijn tegen gebruik er van in den eeredienst met het oog op *den inhoud*, en, naardien vrije formulatie der Schriftuurlijke waarheden in den eeredienst van God zelf verordend is, ook niet tegen *den vorm*.

En in verband met deze dingen hebben wij er op gewezen, dat dan ook het vrije lied door de Kerken der Reformatie nooit in beginsel is veroordeeld.

Toch is dit nog niet genoeg. Een zaak die principieel te rechtvaardigen is, kan toch een zaak wezen waarvan wij ons om wille van omstandigheden te onthouden hebben. Waar geen principieele bezwaren in den weg staan, kunnen er toch practische bezwaren zijn die dat doen. Vandaar dat de vorige Synode zeer terecht beteekenis gehecht heeft aan “de historische en practische bezwaren, die op den vloer der Synode waren uitgesproken,” en ons opgedragen heeft die

te onderzoeken. De bedoeling zal wel niet geweest zijn, dat ons onderzoek tot bezwaren die ter Synode genoemd waren, beperkt moest blijven.

## B.

Dus komen wij nu tot de ingebrachte bezwaren. Eer wij ingaan op die welke ter vorige Synode zijn uitgesproken, willen wij een bezwaar onder oogen zien, dat met schijn van recht ontleend kan worden aan het standpunt van de reformatorische vaders, met name van de groote Synode van Dordrecht, 1618-'19. Want hoezeer het ook waar is, dat zij het vrije kerklied niet principieel hebben veroordeeld, en zij zelfs gezegd kunnen worden het vrije kerklied te hebben ingevoerd, toch is het zeker dat zij geen voorstanders waren van gezangen, en dat hun toelating van eenige weinige slechts geschied is bij wijze van concessie. In weerwil van hun toelating van enkele Gezangen, was hun bedoeling voor Gezangen de deur te sluiten. En met haar strengere formulatie van Art. 69 der K. O. wilde Dordrecht 1618-'19 de deur voor Gezangen nog dichter sluiten. De weinige Gezangen die reeds lang in gebruik waren, bleven toegelaten, maar ze werden met name genoemd, en dan volgden de woorden: "alle andere gezangen zal men uit de Kerken weren."

Wat waren hun redenen daarvoor?

Wij herhalen: geen principieele redenen. Dat is zeker. Want als zij tegen Gezangen principieele bezwaren hadden gehad, dan hadden zij er niet één kunnen toelaten, vooral niet een Gezag als de Bedezang voor de Predikatie.

Maar in de eerste plaats kan gezegd worden, dat zij hiermee zich volgelingen betoonden van *Calvijn*. Calvijn had zich beslist voor de Psalmen verklaard. "Wat Augustinus gezegd heeft," zoo schreef hij in een Voorwoord van een uitgave van een klein getal gereed gekomen berijmingen van Psalmen, "is waarachtig, dat niemand iets zingen kan, dat Gode waardig is, of hij moet het van God ontvangen hebben. Daarom zullen wij ook, na overal gezocht en nagespeurd te hebben, geen betere liederen vinden, noch meer geschikt om dit te doen, dan de Psalmen van David, welke de Heilige Geest hem geïnspireerd heeft. Wanneer wij die zingen, dan zijn wij zeker dat God ons de woorden in den mond legt, alsof Hij zelf in ons zong om Zijn glorie te verheffen." In deze verklaring ligt geen veroordeeling van het vrije lied als voor gebruik in den eeredienst ongeoorloofd, maar alleen de uitdrukking van Calvijns overtui-

ging, dat voor dat doel de Psalmen in geschiktheid alle Gezangen overtroffen. Hierop is ook op den vloer der Synode gewezen, en in verband daarmee zullen wij er op terug komen.

In de tweede plaats had men in den tijd der Reformatie den strijd tegen Rome, tegen allerlei Roomsche misbruik en Roomsche superstitie. En de Gereformeerden zagen in, meer dan de Lutherschen, dat men, om heel dien ouden verderfelijken zuurdeesem uit te zuiveren, radicaal moest te werk gaan. Op de kerkelijke vergaderingen tot de Generale Synoden toe werd gehandeld over klokkluiden, over kerkelijke deelneming aan begrafenissen, over het dragen van rouwkleederen, over orgels in de kerken, enz., en tegen al die dingen had men bezwaar, tegen al die dingen werd de strijd aangebonden, want in al die dingen stak gevaar, omdat Rome er superstitieuse krachten en invloeden aan toekende. In zulk een tijd komt het er in bijzonderen zin op aan om wille van de goede zaak geen vleesch te eten (I Cor. 8:9-13).

Ook de eeredienst was door Rome geheel verbasterd, het kerkgezag inclus. De Gemeente zong niet meer, alleen het koor zong, en dat koorgezag was een uitvoering van hooge zangkunst, meer bedoeld om de zinnen te streelen dan om den lof des Heeren te verheffen. Daartegenover was het Gemeentegezag verstomd. Als kerklied had het vrije lied geheel de overhand verkregen, en onder de liederen door het koor aangeheven waren er niet alleen producten van afgodische heiligen vereering, maar zelfs dezulken wier taal den toets van gewone zedelijkheid niet kon doorstaan.

Geen wonder dus dat men ook hier een doortastende reformatie noodig achtte. En geen betere weg om het kerkgezag van verderfelijke liederen te zuiveren dan de invoering van Psalmgezag en de handhaving er van zoo strikt mogelijk. Voor dat doortastend optreden der reformatorische vaders, zelfs ten aanzien van opzichzelf middelmatige dingen, mogen wij niets hebben dan lof. Dat was geen dwaze bekrompenheid maar blijk van doorzicht en beslistheid. Maar daaruit dat zij zich verklaarden tegen klokkluiden en dergelijke dingen, volgt niet dat wij dat ook moeten doen. Evenmin volgt uit hun houding tegenover het vrije kerklied, die in hun tijd en omstandigheden ongetwijfeld juist was, dat onze houding daartegenover in onzen tijd en onze omstandigheden dezelfde moet zijn.

Van de bezwaren die per instructie bij de vorige Synode werden ingediend, en in het Agendum (blz. XXVIII vv.) te

vinden zijn, was het eerste dit: De geschiedenis heeft bewezen dat de invoering van Gezangen eerst het achteruitzetten der Psalmen, en daarna hun schier geheele verdwijning uit den eeredienst ten gevolge heeft.

De Commissie van Preadvies van genoemde Synode oordeelde, dat in de instructies van de Classes Grand Rapids Oost en Hackensack een weg werd aangewezen om dat bezwaar te ondervangen, de weg n.l. van een Synodaal besluit, bepalende welk gedeelte van het gezang der Gemeente Psalmgezing zou moeten wezen, of bepalende dat voor het halve deel van het gezang het gebruik van Psalmen verplichtend zou zijn.

Indien door het nemen van dezen maatregel genoemd gevaar werkelijk zou kunnen worden afgewend, dan zouden wij het daarbij kunnen laten. Maar, hoezeer wij den voorslag behartigenswaardig achten, zooveel kracht kunnen wij er niet aan toekennen.

Uwe Commissie gevoelt voor dit bezwaar. Dat het werkelijk bestaat kan niet ontkend worden, en het zij verre van ons dat wij het een bezwaar van geringe beteekenis zouden achten. Het is een gevaar dat beseft moet worden, waartegen gewaarschuwd moet worden, en daarom is het goed dat het op den vloer der Synode uitgesproken werd.

*Waar de Psalmen onder het Oude Testament opzettelijk voor den Openbaren Eeredienst gegeven (vgl. bijv. Ps. 51:1; 52:1; 53:1, enz.) en daarvoor-gebruikt zijn, en waar zij niet behooren tot de dingen die met het Nieuwe Testament ter zijde zijn gesteld, maar het Goddelijk gezag en de blijvende waarde er van in het Nieuwe Testament uitdrukkelijk wordt erkend (Luk. 20:42; 24:44; Hand. 1:20; 13:33, 35), daar moet het door ons als een op Gods Woord gegrond beginsel beschouwd, erkend en gehandhaafd worden, dat Psalmgezing nog altijd een element moet uitmaken van onzen eeredienst. Niet dat daaruit volgen zou dat ons gezang uitsluitend Psalmgezing moet zijn, maar wel volgt er uit dat een dienst zonder Psalmgezing in dat opzicht in strijd zou wezen met de bedoeling Gods als geopenbaard in Zijn Woord.*

Er volgt dan ook niet uit dat om wille van genoemd gevaar van ingebruikneming van Nieuw-Testamentische kerkliederen moet worden afgezien. Dat kunnen wij niet. Want vooreerst staat het niet zoo, dat ingebruikneming van Gezangen noodwendig het verdwijnen van de Psalmen uit den eeredienst ten gevolge hebben moet, al is dit ook in de geschiedenis steeds het geval geweest. Deze les der historie



kan ons een ernstige waarschuwing zijn tegen valsche gerustheid. Ten tweede kan het geen regel zijn, dat wij ons voor alle gebruik te wachten hebben, zoodra aangetoond kan worden dat er gevaar is voor misbruik. Wat is er dat niet misbruikt kan worden; waarvan het gebruik niet bedreigd wordt door gevaar voor misbruik? Laat ons ook hier mogen wijzen op het vrije woord der prediking. Is daar niet een ernstig gevaar aan verbonden? Is die vrijheid niet grootelijks misbruikt om dwaalleer te verkondigen in plaats van de waarheid die naar de godzaligheid is? Onze vaders waren zich daarvan bewust en hebben er een maatregel tegen genomen door het Verbindings-Formulier vast te stellen en van elk prediker onderteekening te vorderen, maar de vrijheid om te spreken in eigen taal en formuleering moest onaangetast blijven, want zij was een van God gewilde vrijheid. En ten derde is de zaak van ingebruikneming van Nieuw-Testamentische Gezangen niet een zaak van weinig belang, die licht kan nagelaten worden, maar een zaak van zeer ernstige beteekenis voor het welzijn der Kerk en de stichting der geloovigen.

Wij staan in deze Gezangen-zaak voor een drang die zich steeds sterker openbaart, in Nederland zoowel als hier, — een drang naar Nieuw-Testamentische kerkliederen. En dat is geen drang die zich laat veroordeelen als iets dat alleen te verklaren zou zijn uit afwijking, uit geestelijke verslapping en achteruitgang.

Want vooreerst is het een drang naar iets waartegen, zooals algemeen erkend wordt, en erkend moet worden, *geen principieel bezwaar bestaat*. Wat naar den wil Gods is in de prediking en in het gebed, n.l. vrije formuleering, moet ook naar den wil Gods zijn ten aanzien van het gezang der geloovigen in den eeredienst.

Ten tweede is het een drang die ten doel heeft door aan de Psalmen Nieuw-Testamentische liederen toe te voegen de Gemeente in staat te stellen om, zooals elk geloovige een behoefte moet zijn, in haar gezang, het eenige element van den dienst waarin zij in vollen zin actief optreedt, het heil dat in Christus is te bezingen zoowel in de Nieuw-Testamentische taal der jubelende vervulling, als in Oud-Testamentische taal der hoopvol uitziende profetie; om met Nieuw-Testamentische tongen den lof van den God haars heils te verkondigen, gelijk die in Christus is geopenbaard; om reeds hier, gelijk in den hemel (Openb. 15:3), nevens het

gezing van Mozes aan te heffen het zing des Lams. Moet het niet een zeer ernstige roeping der Kerk zijn de geloovigen daartoe in staat te stellen? En is het niet om ook deze roeping te kunnen vervullen, dat zij de zalving des Geestes ontvangen heeft?

Ten derde is het een drang om *het Gemeentezing te verrijken*, en om eenheid en harmonie in den eeredienst, zoowel als de stichting der geloovigen te bevorderen. Als getuigd wordt dat er geen Gezangen zijn, die de Psalmen evenaren kunnen in het spreken uit de diepten van het gemoedsleven, van allerlei nood en ellende, van verslagenheid en angst der ziel, van verootmoediging voor God, van worstelend en triomfeerend geloof, van lof en verheerlijking Gods, dan stemmen wij daarmee geheel in. Daarom willen wij de Psalmen tot geen prijs missen. Maar zulk spreken uit de diepten van het geestelijk leven is toch niet de eenige deugd die het kerklied hebben kan. Erkend zal moeten worden, dat zing dat de taal spreekt der Nieuw-Testamentische heilsopenbaring een eigen deugd heeft die de Psalmen niet hebben konden. Daarom moeten wij beide hebben, zonder het eene te verheffen ten koste van het andere, of het eene te verwerpen omdat het een ander karakter draagt dan het andere. Beide zijn te waardeeren als elkander aanvullend. En wat inspiratie betreft, wat geheel in overeenstemming is met de H. Schrift, deelt in haar inspiratie.

Dit raakt ook de eenheid en harmonie van den eeredienst en de stichting der geloovigen. Heel onze eeredienst draagt een Nieuw-Testamentisch karakter, behalve ons Gemeentezing. Veelvuldig wordt nog het Oud-Testamentisch woord gebruikt tot stichting van de Nieuw-Testamentische Gemeente, maar dan dat woord bezien in Nieuw-Testamentisch licht, verklaard en toegepast zooals het Nieuwe Testament het leert. Geen zing van Christus zal prediken over de woorden: Welgelukzalig is hij wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is (Ps. 32:1) zonder te wijzen op de verwerving dezer verlossing door Christus, en op haar toepassing door den Heiligen Geest. Zoo is het eisch van het karakter van den eeredienst en van de stichting der Nieuw-Testamentische Gemeente. Ons zing echter beantwoordt daaraan niet. Van ons kerkzing is het Nieuwe Testament buitengesloten.

En ten vierde is het een drang die een schat in gebruik wil nemen door den Heere zelf in den loop der tijden aan

d. Nog een vierde bezwaar is dit: "Verreweg de meeste van de bestaande gezangen (in de Engelsche taal) zijn met het Arminianisme als doorzuurd. Het gevaar van met de gezangen deze verderfelijke leer de Kerk binnen te dragen is verre van denkbeeldig."

Hierop hebben wij dit te antwoorden: Dat metterdaad verreweg de meeste Engelsche Hymns van Arminianisme doorzuurd zijn, staat te bezien. Niet allen die de Gereformeerde Belijdenis liefhebben en er over oordeelen kunnen, stemmen het toe. Maar al zou het zoo zijn, dan zou nog de bewering niet ter zake doen. Want vooreerst kan zij natuurlijk niet dienen als een argument tegen Gezangen als zoodanig. Tal van publieke gebeden worden opgezonden die geen aanbidding zijn van den God die zich in zijn Woord geopenbaard heeft, maar daaruit volgt niet dat het publiek gebed als zoodanig te veroordeelen zou zijn. En ten tweede ligt in de bewering zelve de erkenning opgesloten, dat er toch ook andere zijn, en met de Commissie van Preadvies der vorige Synode zijn wij zeker allen overtuigd, dat wij uit die andere de onze zouden kiezen. Voor het heden zou daarmee ook het gevaar van met Gezangen verderfelijk Arminianisme de Kerk binnen te dragen, afgewend zijn, terwijl voor de toekomst ook Psalmgezing en een Psalmberijming voor blijven bij de zuiverheid der leer geen waarborg kan bieden.

e. Een vijfde punt bij de vorige Synode ingediend, dat meer van een voorstel heeft dan van een bezwaar, luidde aldus: Indien onze huidige berijming der Psalmen in onzen "Psalter" niet voldoende het Nieuw-Testamentisch licht op de Psalmen laat vallen, dan ligt de remedie niet in de invoering van Gezangen, maar in een betere berijming.

Dit argument gaat van de veronderstelling uit, dat het in de beweging betreffende het kerkgezing te doen is om meer Nieuw-Testamentisch licht op de Psalmen. Die veronderstelling is onjuist, en derhalve kan de aan de hand gedane remedie niet de rechte zijn. Het is te doen om Nieuw-Testamentische Gezangen nevens de Psalmen, niet om kerkgezing dat een Nieuw-Testamentische commentaar op de Psalmen tot inhoud heeft. Ook achten wij met de Commissie van Preadvies der vorige Synode zulk een "betere berijming" op zichzelf verwerpelijk, omdat zij zou neerkomen op een omwerking van de Psalmen in Gezangen, in plaats van metterdaad een berijming te wezen van de Psalmen zooals ze zijn. Het zou een berijming worden van een vrije, Nieuw-

Testamentisch gekleurde reproductie van de Psalmen met veelvuldig ingrijpen in den tekst. In het derde bezwaar wilde men er nadruk op gelegd hebben, dat de berijmde Psalmen, alsof dit met Gezangen niet het geval kon zijn, berusten op het geïnspireerde Woord. Hoe men dan kan denken aan het toestaan van een berijming van een op zulk een wijze door menschen omgewerkten tekst schijnt ons onverklaarbaar.

f. Het laatste van dit zestal argumenten tegen ingebruikneming van Gezangen als Nieuw-Testamentische Kerkliederen nevens de Psalmen is, dat het invoeren van meer gezangen in onzen eeredienst tegenwoordig onrust in onze kerken zou veroorzaken.

Hierop heeft de Commissie van Preadvies der vorige Synode geantwoord, dat het omgekeerde evengoed waar is. Dit antwoord achten wij ter zake. Onrust zou ook veroorzaakt kunnen worden door een tegenovergesteld Synodaal besluit van de zijden der Classes die ter vorige Synode haar begeeren van een verzameling Hymns hebben kenbaar gemaakt. En dat is het niet alleen. Feit is dat wij reeds vele jaren ten aanzien van de gezangen-kwestie in een toestand verkeerden die onhoudbaar is. Zooals bekend is zijn er indertijd op dit punt concessies gedaan. Eerst betreffende het kerkgezag in eventueel te stichten Duitsche Gemeenten (Acta, 1883, Art. 18), en daarna betreffende de 52 (eigenlijk 193) Hymns bij de Classis Hackensack in gebruik. In geval zij met ons vereenigde, werd haar toegestaan die Hymns te blijven gebruiken, maar aan dit besluit werd toegevoegd: "in Hollandsch of in Duitsch sprekende Gemeenten mogen geen Gezangen ingevoerd worden" (Acta, 1890, Art. 49). De Synode gevoelde dat de vereeniging op zoo'n punt niet afstuiten mocht, en dat is goed en wel, maar het neemt niet weg dat op die manier een toestand geschapen werd die zichzelf veroordeelt. Indien er recht is om aan sommige Kerken het gebruik van Gezangen toe te staan, kan er geen recht zijn om de vrijheid daartoe aan andere Kerken te ontfeggen. Van onrust onder deze omstandigheden getuigen de herhaalde pogingen die sedert zijn aangewend om dezen misstand van meten met twee maten weg te nemen (Acta, 1906, Art. 15, 8; 1908, Art. 70, 3; 1918, Art. 42, XIV; 1920, Art. 58). Des te grooter het gevaar voor onrust indien nu, nu zoo algemeen de aandacht op de Gezangenkwestie gevestigd is, aan sommige Kerken geweigerd bleef wat aan andere is toegestaan.

h. Bezwaren die van een andere zijde werden ingebracht, waren de volgende:

1. Gods Woord leert ons dat wij de oude paden niet mogen terugzetten, die onze vaders gemaakt hebben. Omdat ze tegen het zingen van Gezangen in den eeredienst waren, hebben zij geleden en gestreden;
2. God heeft ons alles in Zijn Woord geopenbaard en geschonken. Ook voor het zingen gaf Hij ons zulk een rijken schat van geïnspireerde Psalmen en Lofzangen, dat er voor geen enkele gelegenheid of ziels-toestand een tekort in gevonden wordt;
3. Bij het invoeren van meer gezangen komt er gevaar dat de Psalmen op den achtergrond gedrongen worden.

a. Uit het onder (1) genoemde blijkt dat de bezwaren in hetgeen door verschillende Classes gevraagd wordt, een terugzetten van de oude palen zien. Daarin echter vergissen zij zich. Het zou een terugzetten van de oude palen zijn, als de oude Gereformeerde Kerken ooit het gebruik van Gezangen in den eeredienst principieel hadden veroordeeld, maar dat hebben zij nooit gedaan. En het zou een terugzetten van de oude palen zijn, als de oude Gereformeerde Kerken beslist alle Gezangen uit den eeredienst hadden geweerd, en uitsluitend Psalmgezing hadden toegelaten, maar ook dit hebben zij niet gedaan. Metterdaad zijn het de reformatorische vaders geweest die in beginsel Gezangen hebben ingevoerd. Datheen heeft dat gedaan door in zijn Psalmberijming enkele Gezangen op te nemen, waartoe ook de geheel vrije "Bedezing vóór de Predicatie" behoorde. En de Oude Gereformeerde Synoden hebben het gedaan door van het Convent van Wezel (1568) af het gebruik in den eeredienst van de berijming van Datheen voor te schrijven.

Evenmin is er recht om van terugzetten der oude palen te spreken met het oog op het verzet tegen het zingen van de "Evangelische Gezangen" in den tijd der Afscheiding. Het is waar dat er toen zulk verzet is geweest, dat dit verzet den mannen der Scheiding strijd en lijden heeft aangebracht, en dat zij liever dezen strijd en dit lijden hebben willen verdragen dan zich onderwerpen. Maar de Gezangenkwestie van dien tijd was een heel andere dan die waarom het nu gaat. Toen ging het om het gebruik in den eeredienst van den met Arminianisme besmetten bundel "Evan-

gelische Gezangen.” Bovendien werd door de onwettige kerkelijke “besturen,” die in 1816 de Classes en Synoden hadden vervangen, van de Kerkeraden geëischt dat zij het verordend gebruik van die Gezangen met dwang zouden handhaven, door tegenover openlijk verzet de hulp der burgerlijke politie in te roepen, die dan met boeten en gevangenis strafte. Voor verzet tegen dit een en ander moeten wij alle respect hebben. En indien dezelfde omstandigheden de onze waren, zou verzet met al wat in ons is evenzeer onze plicht wezen. Maar nu gaat het om een bundel Nieuw-Testamentische liederen van zuiveren inhoud, en bezorgd op eene wijze die geheel in overeenstemming is met de eischen van Gereformeerd Kerkrecht, en voor verzet daartegen zijn er geen houdbare gronden, geen principieele, en ook geen practische. Hoe ernstig de toelag is om te zorgen dat geen andere dan Gezangen van zuiver gehalte zullen worden opgenomen, heeft de vorige Synode getoond door uwe Commissie te gelasten den tekst van al de door haar geschikt geachte Gezangen in ons rapport op te nemen, ten einde ze alzoo voor de aandacht van heel de Kerk te brengen, en haar in staat te stellen er vooraf over te oordeelen.

b. Hun tweede argument ontleenen de bezwaardenden daaraan, dat God, naar zij zeggen, ons in Zijn Woord alles geopenbaard en geschonken heeft. Hieruit zou volgen dat wij in de Psalmen voor kerkgezag alles hebben wat wij behoeven. Hadden wij Gezangen noodig, dan zou de Heere ons ook die in Zijn Woord geschonken hebben.

Hier is de fout dat men voorbijziet het groot verschil van den staat der Kerk onder het Oude en onder het Nieuwe Testament. Onder het Oude Testament verkeerde de Kerk in den staat van onmondigheid, was zij gesteld onder de voogdij der wet, onder gebod op gebod en regel op regel. Dienovereenkomstig was voor de Oud-Testamentische Kerk heel de eeredienst in alle bijzonderheden in de Mozaische wetten geregeld en voorgeschreven. Van die bedeeeling kan dan ook met recht gezegd worden, dat de Heere in Zijn Woord aan de Oud-Testamentische Kerk alles geopenbaard en geschonken had dat zij behoefde.

Maar onder de bedeeeling des Nieuwen Testaments staat het met deze dingen heel anders. In deze bedeeeling is de Kerk ingevolge van de verheerlijking van Christus en de uitstorting des Heiligen Geestes verheven tot mondigheid, verlost van de voogdijschap der Wet, van gebod op gebod en regel op regel, en in de vrijheid gesteld (Gal. 4:1-5). Daar-

om kan met het oog op het Nieuwe Testament niet gezegd worden in den zin zooals de Kerkeraad het bedoelt, dat God ons in Zijn Woord alles geopenbaard en geschonken heeft. Wij hebben in het Nieuwe Testament geen in bijzonderheden tredende voorschriften betreffende de inrichting van den eeredienst, geen gedeelte dat geschikt is om te dienen voor Confessie of voor Liturgische Formulieren, geen Kerkenorde, evenmin als een Nieuw-Testamentisch kerklied. Wil dat zeggen dat de Kerk aan die dingen geen behoefte heeft, geen behoefte heeft aan een Confessie, aan een Kerkenorde, aan een Liturgie, aan het Nieuw-Testamentisch Kerklied? Neen immers. Maar wat wij er uit te besluiten hebben is, dat de Heere het aan Zijn tot mondigheid verheven en met den Heiligen Geest bedeelde Kerk heeft willen overlaten onder voorlichting van de Nieuw-Testamentische heilsopenbaring daarvoor zelve te zorgen, zooals zij dan ook door alle eeuwen heen haar roeping geacht en metterdaad gedaan heeft.

c. Het derde bezwaar, dat de Psalmen in gevaar zouden komen verdrongen te worden, is reeds besproken.

\* \* \*

Hiermee meent uwe Commissie haar taak, zoover die betreft een onderzoek van de kwestie van het Nieuw-Testamentisch kerklied, volbracht te hebben. Op grond van dit onderzoek meenen wij Uwe Eerw. Vergadering te moeten adviseeren:

1. Het verzoek der Classes Grand Rapids Oost, Hackensack en Ostfriesland ter vorige Synode ingediend, toe te staan, en het op last der vorige Synode reeds begonnen werk ter bezorging van een bundel kerklieden in de Engelsche taal voort te zetten en tot voltooiing te brengen, alle zorg dragend dat al de liederen van zulk een bundel van zuiveren inhoud zijn en geschikt om in onzen eeredienst te worden gebruikt:
  - a. omdat het geldt het recht der Gemeente om in haar gezang uitdrukking te geven aan hetgeen in alle andere deelen van den eeredienst tot uitdrukking gebracht wordt, n.l. het heil der verlossing zooals het in Christus is geopenbaard en den lof des Drieëenigen Gods der zaligheid, zooals die in

de Nieuw-Testamentische heilsopenbaring aan het licht is getreden, en dat te doen, niet in de taal van de bedeeling waarin God sprak door de profeten alleen, maar ook in de taal der bedeeling waarin God tot ons gesproken heeft door den Zoon;

- b. omdat, nu in de Schriften des Nieuwen Testaments geen verzameling van liederen gegeven is zooals die geschonken was aan de Kerk des Ouden Testaments, en het in strijd zou zijn met de getuigenissen der Schrift omtrent de heerlijkheid des Nieuwen Testaments dat de Nieuw-Testamentische Kerk een voorrecht zou derven dat aan de Oud-Testamentische Kerk geschonken was, het voorrecht n.l. van voor haar eeredienst gezang te hebben dat in harmonie is met de Nieuw-Testamentische heilsopenbaring, gelijk dat van de Oud-Testamentische Kerk in harmonie was met de Oud-Testamentische heilsopenbaring, de bezorging van zulk gezang een taak te achten is die aan de Nieuw-Testamentische Kerk is toevertrouwd, een roeping die zij, als door de uitstorting des Heiligen Geestes ook daartoe bekwaamd, zelve te vervullen heeft;
- c. omdat de Kerk tot vervulling van deze roeping te beschikken heeft over een schat van geestelijke, met Gods Woord geheel overeenkomende en daarop berustende liederen, door met den Heiligen Geest gezalfde zangers bezorgd, en zij in dezen schat de gave en de werking des Geestes niet miskennen mag;
- d. omdat tegen ingebruikneming van zulke liederen voor den eeredienst geen principieele bezwaren zijn in te brengen en ook door de Gereformeerde Kerken nimmer zijn ingebracht. Wel is daarentegen in den tijd der Reformatie het goed recht daarvan met de daad erkend, door de opneming van "Eenige Gezangen" in de kerkboeken;
- e. omdat de practische bezwaren die er tegen ingebracht zijn, schoon voor een deel waardig als aanmaningen tot voorzichtigheid ter harte geno-



men te worden, toch niet van dien aard zijn, dat zij een afwijzend beschikken op het verzoek van genoemde Classes zouden rechtvaardigen. Ook de reformatorische vaders, die zich niet minder tegen achteruitzetting van de Psalmen bezorgd hebben betoond dan wij het zijn, hebben er zich niet door laten weerhouden het gebruik in den eeredienst van eenige Gezangen toe te staan.

2. Ten aanzien van het gevaar van achteruitzetting der Psalmen en van hun verdwijning uit den eeredienst het reformatorisch spoor te volgen door het nemen van maatregelen daartegen zooveel mogelijk. Dat was de bedoeling van Art. 69 der K. O. met de slotwoorden: "alle andere Gezangen zal men uit de Kerken weren." Als zulke maatregelen zouden wij willen aanbevelen:
  - a. dat bij wijziging van Art. 69, die, ingeval tot ingebruikneming van een verzameling Hymns wordt besloten, noodig zou zijn, die wijziging zoo geformuleerd worde, dat het artikel weer voorschrijft de wering van alle Gezangen die niet door de Synode voor kerkelijk gebruik zijn goedgekeurd en aangenomen, zoodat geen invoering van Hymns op eigen hand mogelijk zij zonder met de Kerkenorde in botsing te komen;
  - b. dat bij Synodaal besluit een grens worde gesteld voor het aantal ingebruik te nemen Gezangen, bijv. dat het nooit grooter mag worden dan het aantal der Psalmen;
  - c. dat evenzeer bij Synodaal besluit, overeenkomstig den wenk door twee Classes gegeven, worde vastgesteld dat in alle gewone diensten het gezang deels Psalmgezag moet zijn, of, zooals de Classis Grand Rapids Oost voorstelde, dat het voor de helft Psalmgezag zou zijn;
  - d. dat het gebruik van Hymns niet verplichtend worde gesteld maar daartoe alleen vrijheid worde gegeven, en dat in verband daarmee de wensche-

lijkheid worde uitgesproken, dat nevens uitgaven met Psalmen en Hymns beide, ook "Psalters" met de Psalmen alleen verkrijgbaar zullen blijven.

Uwe Commissie,

R. B. KUIPER, Pres.

H. J. KUIPER, Vice Pres.

W. HEYNS, Secr.

H. J. G. VAN ANDEL

J. M. VAN DE KIEFT

S. SWETS.